

Retorikk i framstillinga av naud

- ein kvalitativ studie av naudhjelpsorganisasjonen Leger uten grenser sin kampanje *Glemte Kriser 2014* på nett.

Øyvind Aase Fluge

Masteroppgåve i medievitskap

Institutt for informasjons- og medievitskap

Universitetet i Bergen

1.0 Innleiing	s. 4
1.1 <i>Generell introduksjon</i>	s. 4
1.2 <i>Tematikk</i>	s. 5
1.3 <i>Aktualitet: Glemte Kriser, Smurfs PSA og Theas bryllup</i>	s. 6
1.4 <i>Compassion fatigue</i>	s. 10
2.0 Problemstilling	s. 12
2.1 <i>Forklaring og bakgrunn</i>	s. 12
2.2 <i>Mål ved forskning</i>	s. 13
2.3 <i>Formulering av forskings spørsmål</i>	s. 13
3.0 Teori	s. 14
3.1 <i>Forskingslitteratur</i>	s. 14
3.2 <i>Liknande forskning</i>	s. 16
3.3 <i>Plassering av problemstilling iht. til tidlegare forskning</i>	s. 17
3.4 <i>Retorikk</i>	s. 18
3.5 <i>Multimodal og visuell retorikk</i>	s. 19
4.0 Metode	s. 20
4.1 <i>Kvalitativ innhaldsanalyse</i>	s. 20
4.2 <i>Protocol analysis/tenke-høgt-lesingsstudie</i>	s. 21
4.3 <i>Relevante omgrep</i>	s. 24
5.0 Materiale	s. 30
5.1 <i>Materiale og studieområde</i>	s. 30
6.0 Framgangsmåte	s. 33
6.1 <i>Plan for innsamling av data</i>	s. 33
6.2 <i>Ressursar og tilgang</i>	s. 33
7.0 Analyse	s. 34
7.1 <i>Kvalitativ innhaldsanalyse med fokus på retoriske verkemiddel i Leger uten grenser sin kampanje på nett: Glemte kriser 2014</i>	s. 34
7.2 <i>Protocol analysis/tenke-høgt-lesingsstudie av retorisk resepsjon i Leger uten grenser sin kampanje på nett: Glemte kriser 2014</i>	s. 34

8.0 Hovuddel.....	s. 36
8.1 <i>Kvalitativ innhaldsanalyse.....</i>	s. 36
8.1.1 <i>Inventio: innhald og argumentasjon.....</i>	s. 36
8.1.2 <i>Dispositio: struktur.....</i>	s. 48
8.1.3 <i>Elocutio: stil og uttrykk.....</i>	s. 50
8.1.4 <i>Appellform: ethos, pathos og logos.....</i>	s. 52
8.1.5 <i>Oppsummering: compassion fattigve - mengde informasjon, negative formuleringar, identifikasjon og handling - maktesløyse.....</i>	s. 55
8.2 <i>Protocol analysis/tenke-høgt-lesingsstudie.....</i>	s. 58
8.2.1 <i>Introduksjon av studiet, framgangsmåte overfor respondentar og tekniske problemstillingar.....</i>	s. 58
8.2.2 <i>Samtale med respondent 1.....</i>	s. 62
8.2.3 <i>Mengde informasjon.....</i>	s. 66
8.2.4 <i>Negativ informasjon.....</i>	s. 71
8.2.5 <i>Identifikasjon.....</i>	s. 76
8.2.6 <i>Handling – maktesløyse.....</i>	s. 81
8.2.7 <i>Oppsummering.....</i>	s. 88
9.0 Konklusjon.....	s. 90
10.0 Diskusjon.....	s. 92
10.1 <i>Aktualitet.....</i>	s. 93
10.2 <i>Compassion fatigue og vinkling i media.....</i>	s. 94
11.0 Kjelder.....	s. 96

1.0 Innleiing

1.1 Generell introduksjon

Framstillinga av naud i media og pressa er eit tema som blir diskutert fram og attende. Ein må på ein eller annan måte få fram budskapet om at andre menneske lever i ekstrem naud. Dette er eit spørsmål som er særst aktuelt både for journalistar, pressebyrå, naudhjelpsorganisasjonar og generelt for dei fleste medieaktørar i samfunnet. Det å vise fram naud i media er viktig, men til same tid vanskeleg og til tider særst komplisert. Dette fordi ein har eit ansvar overfor publikum om å vise kva som faktisk skjer, men samstundes spare dei som er ramma for overdriven eksponering i offentlegheita. Bilete som viser dei faktiske tilhøva i ei konfliktsone, menneske som har mist alt eller er i ferd med å gjere det, skildringar av vald og sjukdom, går ofte igjen. Dette er tema som stadig er til stades i nyheitsbiletet.

Det eg har merka meg, er at fleire naudhjelpsorganisasjonar til tider konsentrerer seg om å få fram ulike nisjar innanfor naudhjelpsarbeid, i staden for å konsentrere seg om å teikne eit større bilete. Men samstundes kan ein kanskje seie at dei nyttar seg av, til tider, alt for snevre framstillingar som vanskeleg kan femne om dei ulike dimensjonane det overordna omgrepet naudhjelp representerer. Ein forenkler altså framstillinga av eit prosjekt slik at det vart enklare for folk å oppfatte. Men korleis kan dette ha noko føre seg? Vil ein oppnå at folk har lettare for å engasjere seg i naudhjelpssaker dersom budskapet er lettfatteleg, eller kan slike framstillingar eksempelvis vere med på å fremje teorien om *Compassion fatigue*?

Compassion fatigue er eit omgrep som har dukka opp innafor medieforskinga som eit resultat av at ein i media i dei seinaste åra presenterer stadig fleire bilete og saker frå område eller land som er råka av ekstrem naud. Det vere seg krig, epidemiutbrot, naturkatastrofar, etc. Som eit resultat av dette meiner fleire forskarar, kommunikasjonarbeidarar og journalistar at dette har ført til ei form for *compassion fatigue* blant publikum. Det vil altså seie at dei som vert utsette for all denne medierte lidinga, ikkje klarar å ha medkjensle med alle individa som openbart er råka av ei eller anna form for ekstrem naud.

Elisabeth Eide freistar også å røre ved denne tematikken i si bok *De der nede – Reportasje utenfor alfarvei* (2001). Ho spør seg om det verkeleg er slik at ein journalist frå det rike Europa *kan* kome til eit stadium der ho snakkar på vegne av andre (slik dei heile tida gjer) på ein måte som gir meining (i tydinga ikkje-hierarkisk, fri for kolonianismens og

nykolonianismens spor) for *dei andre, der nede* (Eide, 2001, s. 24)? Boka består av fleire aktuelle journalistiske utanriksartiklar og i innleiinga freistar Eide å konkludere slik:

Et av de journalistiske idealene; å vere den «lille manns forsvarer», harmoniserer med denne måten å tenke på. Slikt forsvar inngår i mediernes samfunnsoppdrag, som kan sies å vere å ta vare på menneskeverdet. I globaliseringens tidsalder er det i større grad enn før også et globalt ansvar fordi vi i vesten i dag er i stand til å påføre den andre «fjernkontrollerte lidelser» (Spivak 1996:277) ved små tastetrykk (Eide, 2001, s. 25).

Denne overeksponeringa og *kravet* om å føle medkjensle ved kvar einaste anledning ein opnar ei avis eller nyttar seg av eit medium, ville då føre til *compassion fatigue*, altså at ein stenger ute det grusomme som vært vist framføre ein. Ein kan altså seie at ein vert apatisk ovanfor den medierte lidinga ein opplever.

1.2 Tematikk

Mange naudhjelpsorganisasjonar, som eksempelvis Unicef og PLAN Noreg, nyttar seg i større grad av alternative framstillingar og måtar å nå folk på. Det eg ønskjer, er å undersøkje korleis publikum oppfattar og tolkar det arbeidet naudhjelpsorganisasjonar faktisk gjer gjennom basert på korleis organisasjonane sjølv vel å presentere seg. Ikkje korleis dette vært vidareformidla visuelt i generelle nyheiter gjennom ulike mediekanalar som eksempelvis aviser og fjernsyn. Dette fordi det er ei nyttig avgrensing av forskingsfeltet mitt. Ein kan difor kanskje nytte seg av dette arbeidet dersom ein vel å gjere ein analyse av visuell argumentasjon innanfor ulike mediekanalar. Eg ønskjer å sjå på naudhjelpsorganisasjonanes eigen journalistikk og produksjon av mediemateriale. Tematikken til dette prosjektet er inspirert av medieteoriar samt medieforskning som har reist kritikk mot korleis ein framstiller naud i media. Frå mi side er det eit ønskje å sjå på om det er noko ved denne kritikken. Med dette temaet freistar eg å bidra til forskning på dette feltet og at arbeidet mitt kan knytast opp mot vidare forskning på emnet.

Birgitta Höijer (2011) freistar å skildre kvar det vil vere nyttig å sjå på denne typen forskning og korleis ein kanskje kan sjå eit tolkingsmønster i samfunnet for korleis folk forstår seg på humanitære kriser. Ho presiserer at diskursen for global medkjensle ligg i kryssingspunktet mellom politikk, humanitære organisasjonar, media og publikum (Höijer, 2011, s. 376). Vidare seier ho at:

The media may be seen as an intermediate link between the level of social situations, in which audiences' interpretations and responses develop, and humanitarian organizations and politics (Höijer, 2011, s. 376).

Gjennom omfattande mediedekning har biletet av den fjerne lidinga til andre menneske blitt ein del av den ordinære borgar sine inntrykk av konflikter og kriser i verda (Höijer, 2011, s. 376). Bilete, eller visuelle framstillingar av naudhjelps- eller humanitære katastrofar, kan seiast å vere ein viktig måte for oss å forstå kva som går føre seg. Ein kan ved hjelp av enkle visuelle uttrykk illustrere delar eller essensen av eit naudhjelpsprosjekt. Dette vil sjølvsagt vere forenkla framstillingar, som på si side kan kritiseras for å vere snevre, men samtidig skape merksemd og interesse for det aktuelle prosjektet. Dersom ein skal knyte dette opp mot ei form for retorisk analyse kan det vere interessant å byrje med å eksempelvis sjå på korleis store selskap nyttar seg av humanitær sponing som ein del av sin eiga marknadsføring. Höijer er også inne på dette og presiserer at dette er eit fenomen som både kan sjåast på som kynisk utnytting av andre menneskes liding for propagandistiske føremål, men også uttrykk for genuin medkjensle (Höijer, 2011, s. 377). Dersom ein skal knyte det opp mot ein retorisk analyse, vil det vere interessant å spørje seg om korleis dette kan styrkje truverdnet til eit selskap om dei eksempelvis støttar opp om eit naudhjelpsprosjekt. Vil ei slik humanitær sponing vere med på å styrkje selskapets *ethos*, kan ein eksempelvis spørje seg sjølv om.

1.3 Aktualitet: Glemte kriser, Smurfs PSA og Theas bryllup

Dette er eit aktuelt tema fordi det tar føre seg noko som er og har vore ein viktig del av vestleg kultur i lang tid. I våre dagar eksisterer det tallause organisasjonar som alle på sin måte freistar å gjere sitt for å minske naud rundt om i verda. Det kan vere alt frå små lokale initiativ til store internasjonale prosjekt ført an av kommersielle selskap. På lik linje med andre kommersielle selskap er det store inntekter som, i tillegg til å bistå dei som treng det, går til pressekampanjar og promotering av det arbeidet organisasjonen gjer. Ein kan altså seie at det eksisterer ein marknad der dei ulike organisasjonane konkurrerer om å få flest mogleg givarar. I teorien er det donasjonar som skal kunne halde slikt arbeid gåande og for å kunne få flest mogleg til å gje pengar til den enkelte organisasjonen gjeld det å vere synleg.

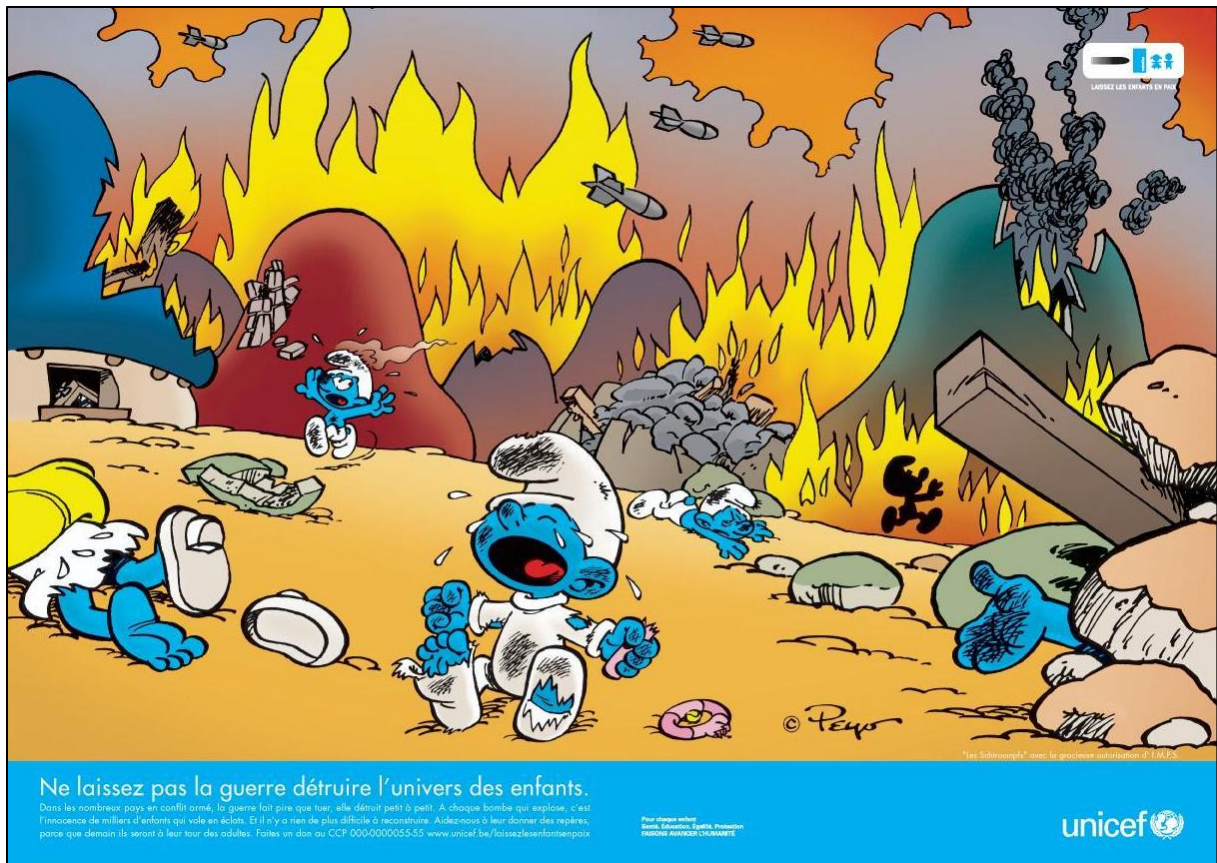
Compassion fattigue vil som tidlegare nemnt vere det overordna tematiske omgrepet denne studien knyter seg opp mot. I det neste kapitlet vil eg freiste å legge fram den aktuelle forskinga rundt dette omgrepet, men først er det viktig å få fram nokre eksempel på korleis naudhjelpsorganisasjonar kan seiast å ta i bruk alternative grep for å kome seg rundt denne *tilstanden* av compassion fattigue. Som materiale for denne oppgåva har eg valt presse- og publikumskampanjen *Glemte kriser*. Dette er ei årleg liste *Leger utan grenser* presenterer og den inneheld *ti kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for* (Leger utan grenser, 2014). På nettsida for denne kampanjen forklarar dei føremålet med lista slik:

Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis. Som i Den sentralafrikanske republikk. Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år. Få eller ingen har brydd seg. Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene. I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for. Derfor må vi åpne øynene (Glemte kriser 2014, 2014).

Måten dei presiserer problemet på, er sers relevant for diskusjonen rundt *compassion fattigue*. Dei ønskjer altså å setje fokus på dei krisene som forsvinn i mylderet av medias presentasjon av krisesituasjonar.

Eit eksempel som kan illustrere denne samanhengen nærare er UNICEF Belgia sin PSA (Public Service Announcement) frå 2005 der dei nytta seg av Smurfane for å illustrere krigens katastrofale sider. Denne PSA-en vart brukt i eit forsøk på å samle inn \$150,000 til tidlegare barnesoldatar i Burundi, Kongo og Sudan (Hatfield, Hinck, Birkholt, 2007, s. 144). I artikkelen *Seeing The Visual in Argumentation: A Rhetorical Analysis of Unicef Belgium's Smurf Public Announcement* av Katherine L. Hatfield, Ashley Hinck og Marty J. Birkholt vert presseoffiser Philippe Henon sitert på at dei tradisjonelle bileta av liding frå den tredje verda har mist si makt til å bevege publikum. Han vert sitert på følgjande;

The public's resistance to the more traditional advertising campaigns can be explained by the fact that people have gotten "used" to seeing traditional images of children in despair in (mostly) African countries. Those images are broadcasted or published almost daily and people are no longer "surprised" by seeing them and most certainly don't see them as a call for action (P. Henon, personal communication, January 6, 2006).

Figur 1: Smurf Public Announcement (google.com, 2014).

I dette tilfellet nyttar ein seg altså av ei uortodoks framstilling av krigens konsekvensar. Dei nyttar seg av eit popkulturelt fenomen og sett det inn i kontekst for å eksplisitt illustrere korleis krig *ser ut*. I skrivande stund har også PLAN Noreg eit pågåande prosjekt i Noreg som rettar fokus mot barnebruder. Gjennom sida theasbryllup.blogg.no har PLAN Noreg konstruert ei fiktiv historie om Thea, ei norske jente på 12 år, som skal gifte seg med 37 år gamle Geir. Konstruksjonen baserer seg på korleis, det i i-landet Noreg, ville vore om ein framleis hadde arrangert ekteskap. Bloggen vart konstruert slik at det skulle sjå ut som om den var skriven av ei 12 år gamal jente. Den skapte eit voldsomt oppstyr, og mange engasjerte seg sterkt i kommentarfeltet på sida. Det første innlegget på bloggen såg slik ut:

Hei! I dag skal vi ha besøk av Geir som er han som jeg skal gifte meg med. Det er litt kleint egentlig :-P Han har jo vært hos oss før og da har jeg hilst på han, men det var jo før at jeg visste at jeg skulle gifte meg med han så alt er jo på en måte anderledes nå som at jeg vet det..... (theasbryllup.blogg.no, 2014).

Gjennom vidare blogginnlegg frå Thea får me presentert refleksjonar, både visuelt og gjennom tekst, som skal illustrere korleis mange barnebruder elles i verda gjerne tenkjer når barndommen deira så brått vert avslutta. Dette er sett i ein vestleg kontekst med tanke på at fleire skal kunne kjenne seg igjen i tilværet til dei jentene som faktisk er i slike situasjonar.

Figur 2: Theas Bryllup (theasbryllup.blogg.no, 2014).

Desse kampanjane eller denne tendensen hjå fleire naudhjelpsorganisasjonar, fører fram til det som vil vere problemstillinga for dette studiet. Eg kjem til å sjå nærare på kvifor det er så mange organisasjonar som nyttar seg av alternative framstillingsmetodar når dei freistar å vekke folk si interesse for naudhjelpssaker. I sitatet frå pressesjefen i UNICEF Belgia kjem det fram at folk er *vane* med å sjå dei klassiske framstillingane av naud. Eg ønskjer gjennom dette studiet å sjå om bruk av retorikk, korleis den er strukturert, appellerer og beveger, kan vere det som framkallar compassion fatigue. Utifrå desse tankane har eg produsert følgjande problemstilling:

Korleis oppfattar publikum den retorikken Leger uten grenser nyttar seg av i si framstilling av Glemte kriser 2014?

Med denne problemstillinga freistar eg å sjå om det finst ein samanheng mellom retorikk og compassion fatigue, og om korleis eksempelvis retorisk struktur og situasjon kan verke inn på om ein lesar av kampanjen til Leger uten grenser vert ramma av compassion fatigue eller ikkje. I kapt. 2.0 *Problemstilling* og i kapt. 3.3 *Plassering av problemstilling iht. til tidlegare forskning* vil problemstillinga verte introdusert og forklart nærare.

1.4 Compassion fattigue

I dette kapittelet ønskjer eg å vise grunnlaget for teorien om *Compassion fatigue*. Birgitta Höijers artikkel *The Discourse of Global Compassion: The Audience and Media Reporting of Human Suffering* (2004) vil vere difor vere viktig. Denne artikkelen har vore utgangspunktet for arbeidet mitt, men eg freistar også å legge fram litt av bakgrunnen for å nytte seg av dette omgrepet innafor medievitskapen.

I artikkelen presiserer ho at det i vestleg politikk, media og i befolkninga generelt er eit aukande fokus på menneskeleg naud i samband med fjerne humanitære katastrofar og krigar (Höijer, 2004, s. 375). Vidare argumenterer ho for at det er gjort lite forskning på korleis publikum oppfattar og tolkar det medierte bilete av fjerne humanitære kriser. Ho meiner at det eksisterer ein konvensjonell tendens der publikum er forventa å reagere som gode borgarar gjennom å vise medkjensle og rasjonelt engasjement (Höijer, 2004, s. 375).

I denne samanhengen er det også relevant å nemne *Luc Boltanski* og *Susan D. Moeller*. Höijer nyttar seg også av desse to i si forskning.

Under introduksjonen i *Compassion fattigue: How the Media Sell Disease, Famine, War and Death* freistar Moeller å gjere greie for kva dette omgrepet er og korleis det på mange måtar kan seiast å vere den uerkjende årsaka til at internasjonale reportasjer ofte feilar overfor publikum (Moeller, 1999, s. 2).

It is at the base of many of the complaints about the public's short attention span, the media's peripatetic journalism, the public's borebom with international news, the media's preoccupation with crisis coverage (Moeller, 1999, s. 2).

Ho skildrar vidare *compassion fatigue*, ikkje som eit omgrep som er til for å skildre ein tilstand blant publikum, men som eit fenomen som er uungåeleg dersom medias framstilling av naud held fram slik den gjer og difor også ein tilstand som i aller høgste grad er tilfelle for media sjølve (Moeller, 1999, s. 2). Dette sett ho på spissen ved å vise, slik ho ser det, korleis ein eigentleg skal tolke konsekvensane av denne tilstanden.

Compassion fatigue is not an unavoidable consequence of covering the news. It is, however, an unavoidable consequence of the way news is now covered (Moeller, 1999, s. 2).

Compassion fatigue handlar altså ikkje berre om at vi som konsumentar av nyhende er trøytt av å sjå dei same bileta frå ulike katastrofar. Det handlar meir om at vi er trøytt av å sjå den same framstillinga og tolkingane av desse bileta og katastrofene slik dei vert presenterte i media. Vi bryr oss altså, men vi klarer ikkje å engasjere oss som ein følge av korleis informasjonen vert presentert.

Luc Boltanski snakkar i si bok *Distant Suffering: Morality, Media and Politics* (Boltanski, 1999) om *politics of pity*, eit omgrep han har vidareført frå *Hannah Arendts* essay *On Revolution* (1990) (Boltanski, 1999, s. 3).

In the terms of politics of pity, however, good fortune and misfortune are conditions that define separate groups. The politics of pity regards the unfortunate together en masse, even if, we shall see, it is necessary to single out particular misfortunes from the mass to inspire pity (Boltanski, 1999, s. 4).

Det eg vil freiste med denne studien, er å føre vidare ein del av forskinga til Höijer. Eg ønskjer å sjå på korleis naudhjelpsorganisasjonane framstiller seg sjølve og kva dette har å seie for korleis publikum oppfattar det arbeidet dei gjer, sett i kontekst med det arbeidet Höijer og andre forskarar har utført i samband med termen *Compassion fatigue*. For å gjere dette ønskjer eg å analysere den retorikken naudhjelpsorganisasjonar nyttar seg av. Organisasjonen eg freistar å analysere er *Leger uten grenser* og pressekampanjen deira *Glemte Kriser 2014*.

Ved å gjennomføre ein retorisk analyse av pressemateriale nytta av *Leger uten grenser*, freistar eg å finne ut korleis den multimodale retorikken eller argumentasjonen, som i utgangspunktet var intendert av organisasjonen, vart oppfatta av publikum.

For å kontrollere det eg finn fram til, gjennom den retoriske analysen vil eg setje det opp mot ein *protocol analysis* eller *tenk-høgt-analyse*, der eg freistar å finne ut om ein slik konstruert visuell argumentasjon verkeleg vert oppfatta av publikum.

2.0 Problemstilling

2.1 Forklaring og bakgrunn

Den overordna problemstillinga for denne oppgåva baserer seg på eit utval av spørsmål eg har arbeidd med for å konkretisere det eg ønskjer å forske på. Desse spørsmåla er alle knytte til det eg freistar å sjå nærare på, nemleg korleis naudhjelpsorganisasjonar nyttar seg av retorikk i form av konstruksjon av multimodal argumentasjon i si framstilling av seg sjølve.

Kva kan den medierte framstillinga av naudhjelpsorganisasjonen Leger uten grenser ha å seie for korleis publikum reagerer på budskapet dei presenterer?

Korleis vert konstruksjonen av visuell retorikk i Leger uten grenser sitt pressemateriale oppfatta?

Kan konstruksjonen av mutlimodal retorikk i Leger uten grenser sitt pressemateriale ha noko å seie for korleis publikum oppfattar organisasjonen sin eigen definisjon av seg sjølv som ein naudhjelpsorganisasjon?

Desse problemstillingane er forskjellige formuleringar av det temaet eg ønskjer å ta føre meg. Eg ønskjer altså å sjå på konstruksjon av retorikk i Leger uten grenser sin medieprofil og om dette er konstruksjonar som også kan oppfattast av publikum og om dei reagerer på denne retorikken. For å definere ei klår problemstilling for mi forskning har eg nytta meg av desse tre for å definere følgjande problemstilling:

Korleis oppfattar publikum den retorikken Leger uten grenser nyttar seg av i si framstilling av Glemte kriser 2014?

Eg vél å nytte meg av ei slik formulering fordi den avgrensar området eg har valt å analysere data frå, samstundes som den presiserer den teorien eg ønskjer å knyte temaet opp mot. Dette vil også kunne opne for ein breiare diskusjon av emnet i etterkant av næranalysen. Eg vil utforske eksisterande teori samstundes som eg parallelt nyttar meg av analysar av

pressemateriale frå Leger uten grenser for å eksemplifisere korleis ein kan sjå om det er samanhenger i praksis.

2.2 Mål ved forskning

Det eg ønskjer å oppnå med forskinga mi er å vise korleis naudhjelpsorganisasjonar nyttar seg av retorikk si i framstillinga av seg sjølve. Dette fordi eg meiner det er nødvendig å sjå på korleis organisasjonane *sjølve* framstiller naud, eg ser altså ikkje på den medierte framstillinga som pregar nyheitsmedia. Eit viktig premiss for dette er at ein ikkje lar den konkrete *nauda* vere det einaste pressedekninga eit område får. Dette fordi det etter mi meining kan generere misforståingar av tilhøve, eksempelvis i område eller land der anna pressedekning enn ved eit konkret naudhjelpsprosjekt er lite sannsynleg. Dette perspektivet finn ein klare trekk av blant anna hjå *Elisabeth Eide*. Eg nyttar meg av boka hennar *De der nede – Reportasje utenfor allfarvei* (2001) i samband med å definere målet mitt for denne forskinga. Ho stiller spørsmål ved korleis ein journalist frå vesten verkeleg kan snakke på vegne av andre, *de der nede* (Eide, 2001, s. 24).

Som nemnt, er det nemleg kritikken av *framstillinga* eg ønskjer å sjå om det er hald i. Ved å sjå på korleis organisasjonen Leger uten grenser vél å framstille seg sjølv vil ein kunne seie noko om det er organisasjonane sjølve som kan seiast å stå inne for ei slik framstilling eller ikkje. Dersom resultatet eksempelvis kjem ut slik at det viser seg at organisasjonen *ikkje* kan klandrast for ei slik framstilling, vil det vere relevant å diskutere om det kan vere i dei generelle media at denne framstillinga er gjeldande.

2.3 Formulering av forskingsspørsmål

Her skal presenterast ulike forskingsspørsmål eg har nytta meg av både i samtaler med mine intervjuobjekt og i samband med den kvalitative innhaldsanalysen eg har gjort av pressemateriale frå Leger utan grenser:

Korleis framstiller naudhjelpsorganisasjonen Leger uten grenser seg sjølv?

Har dette noko å seie for korleis publikum oppfattar organisasjonen?

Har retorikken dei fører, noko å seie for korleis publikum reagerer på budskapet?

Korleis fremjar organisasjonen retorikk gjennom multimodale verkemiddel?

Korleis vært fotografi og tekst nytta i kombinasjon som eit retorisk verkemiddel?

Desse spørsmåla har eg definert utifrå målet ved forskinga, om korleis ein kan avdekke om retorikken i denne kampanjen kan påverke ein lesar og om ho vert ramma av compassion fatigue eller ikkje.

3.0 Teori

3.1 Forskingslitteratur

Eg vil freiste å gjere ei retorisk analyse av det materialet organisasjonane sjølve har laga og presenterer seg gjennom. Materialet for dette studiet vil vere Leger uten grenser sin pressekampanje *Glemte kriser 2014*. Eg kjem til å forklare denne kampanjen nærare i kapt. 5.0 *Materiale*. Dette vil eg så kombinere med ei *Protocol analysis* eller ein tenke-høgt-studie.

Det eg ønskjer å kome fram til, er om det er skilnader på korleis organisasjonen ønskjer å framstille seg sjølve, og om den oppfatninga publikum får av organisasjonen, basert på organisasjonens eigen retorikk, samsvarer med dette.

Av bøker eg nyttar meg vil blant anna *De der nede – Reportasje utanfor alfarvei* (2001) nemnast på ny. Denne boka har vore relevant for å definere utgangspunktet for den spesifikke tematikken for studien. Artikkelen *Journalisten og «De der nede» (Vesten og resten)* (1999) av Eide, knytt til det same temaet som boka, vil også bli inkludert i denne samanhengen. Eit eksempel frå denne artikkelen som er relevant for min tematikk, er avsnittet *Elendighetsreportasje*, der ho argumenterer for at folk vert interessante i kraft av *sin misære* (Eide, 1999, s. 17). Dette er særrelevant dersom ein dreg linjene tilbake til Höijer og *Compassion Fattigue*. Ho presiserer at *Elendighetsreportasjer* kan vere heilt på sin plass – verdas fattigaste finst – men stiller så spørsmål ved om dei i høveleg grad vert supplert med opplysningar om personar som gjer noko med skjebnen sin (Eide, 1999, s. 17).

Eit anna relevant eksempel frå denne teksta finn ein under avsnittet *De andre, nede (The Subaltern)* der Eide presenterer ein teori av *Gayatri Chakravorty Spivak* om den andre, den underordna (The Subaltern), kan snakke (Eide, 1999, s. 11). Eide diskuterer dette vidare slik:

Hun skildrer en skeiv verdensorden, der også den kritiske radikale europeer er opptatt av å hegne om sitt prosjekt: å bevare Vesten som subjekt, ved å late som dette subjektet med sine ideologier ikke har noen geopolitiske begrensninger: Vesten (historisk: Europa) blir betraktet som den allmenngyldige normen (Eide, 1999, s. 11).

Det vil altså vere den retoriske teorien som er utgangspunktet for denne forskinga og difor vil det vere nyttig å presisere kva retoriske omgrep eg ønskjer å knyte opp mot dette. Teoriane om *ethos*, *pathos* og *logos* vil fungere som leiande omgrep, men eg ønskjer også å sjå på meir spesifikke tekniske omgrep. Øivind Andersens bok *I retorikkens hage* tek for det meste føre seg den klassiske retorikken. Dette er ei bok som freistar å gjere greie for tydinga av retoriske omgrep og korleis ein kan nytte dei i ein analyse. Den tar føre seg klassiske omgrep og omsetjingar, noko eg har brukt for å forklare tydingar av den retoriske teorien. Eg kjem også i stor grad til å nytte meg av Tormod Eides bok *Retorisk leksikon* då denne, slik Andersens bok gjer det, freistar å enkelt gjere klårt kva dei enkelte omgrepa tyder og korleis ein skal nytte seg av dei. Desse bøkene vil, saman med teoriane til Jens Kjeldsen, Barry Brummet og Anders Johansen, altså stå i sentrum for analysen. Andre teoribøker om retorikk eg ønskjer å nytte meg av, er blant anna *Rhetoric in Antiquity* av Laurent Pernot (2005). *Rhetoric in Antiquity* freistar å gje eit historisk overblikk over korleis retorikken fungerte i praksis, samstundes som den presenterer definisjonar av konkret teori.

Fleire av desse bøkene tek for seg retorikk i sin antikke form. Desse skal difor fungere meir som verktøy for å grunnge nyare omgrep. Nyare retorisk teori kjem eg til å ta føre meg i kapitel 3.4 *Retorikk*.

Sjølv om dette prosjektet har eit retorisk utgangspunkt, vil eg også nytte meg av anna relevant medieteorii. Eksempelvis vil offentlegheitsteori vere relevant. Det vil vere til hjelp i diskusjon av tematikken fordi den freistar å skildre sosiale konstruksjonar av sosiale fenomen i media eller i andre kontekster. Ein kan til dømes trekke inn sosial konstruksjon som eit av utgangspunkta for ønsket om å skape ein visuell argumentasjon.

I hovudsak ønskjer eg å nytte meg av retorisk teori for å undersøke dette temaet, men det er også andre delar av medieteorien eg meiner det kan vere relevant å trekkje inn. Innanfor visuell kommunikasjon er som nemnt *framing* eit velkjent omgrep. Det tar føre seg korleis media eller avsendar vél å forme budskapet han eller ho vil presentere. Det vil seie at ein redaksjon eksempelvis bestemmer seg for kva verkemiddel dei nyttar seg av og korleis dei vil utforme nyheitene sine. Framing vil ikkje vere eit analyseverktøy i dette arbeidet, men det er viktig å ha i bakhovudet for å forstå korleis ein organisasjon som Leger uten grenser, i dette tilfellet som avsendar av budskapet, har definisjonsmakt.

Ein definisjon av dette finn ein hjå Pan og Kosicki (1993) der dei definerer framing som:

A frame serves as a meta-communicative message that displays itself in a text through various framing devices, such as word or image choice, metaphors, symbols, and stereotypes (Pan & Kosicki, 1993, s. 67).

For å forstå den konteksta eg ønskjer å plassere forskinga mi i, vil eg også knyte offentlegheitsteori opp mot tematikken. Her vil eg nytte meg av bøkene til *Jostein Gripsrud*, *Hallvar Moe*, *Anders Molander* og *Graham Murdock*. Samlingsverket deira *The Public Sphere* inneheld fleire interessante perspektiv på offentlegheitsteori. Eg kjem til å nytte meg av denne som eit supplerande oppslagsverk til diskusjonsdelen av forskinga. Dette fordi det er retorikken som skal gje grunnlaget for analysen. Men som eg tidlegare har nemnt, vil bruken av anna relevant mediet teori i denne forskinga knyte seg opp mot diskusjonen av det som vore resultatet av analysen.

For resepsjonsdelen av denne studien vil eg i hovudsak nytte meg av to verk. Den første er ei doktorgradsavhandling frå Universitetet i København. Den er skriven av *Mette Bengtsson* og har tittelen *For borgeren, tilskueren eller den indviede? En praksisorienteret retorisk kritik af avisens politiske kommentarer* (2014). I denne studien nyttar ho seg av ein tenke-høgt-studie medan ho samstundes parallelt utfører eit slags kvalitativt intervju. Denne avhandlinga vil vere viktig for korleis eg legg opp min metode. Slik som Bengtsson har gjort det i si avhandling, kjem eg også til å nytte meg av det ho kallar eit *hovedværk om metoden* (Bengtsson, 2014, s. 52) nemleg boka *Protocol Analysis: Verbal Reports as Data* (1993). Boka er skriven av *Karl Anders Ericsson* og *Herbert A. Simon* og eg kjem til å nytte denne for å grunnge mine metodiske val. Kombinasjonen av desse to vil vere grunnleggjande i min studie. Bengtsson si avhandling vil fungere som ein slags modell, medan *Protocol Analysis: Verbal Reports as Data*, vil fungere som eit teoretisk grunnlag.

3.2 Liknande forskning

Ved Universitetet i Bergen har eg ikkje funne tidlegare arbeid som samsvarer heilt med det eg ønskjer å ta føre meg, men to masteroppgåver med liknande tematikk har eg funne i *Gunhild Digernes Jakobsens* (2008) *Verdensbilder og selvbilder : norske bistands- og misjonsorganisasjoners bilder av Afrika : en studie av Norges Røde Kors og Norsk Luthersk*

Misjonssambands tekster om Kenya og Etiopia i periodene 1980-1985 og 2000-2005 og Camilla Gangsaas Sogns (2012) Journalister og ideelle organisasjoner : - En kvalitativ analyse av relasjonen mellom journalister og informasjonsmedarbeidere i ideelle organisasjoner.

Dette er to masteroppgåvar som tar for seg liknande tematikk, men det viste seg også etter mine litteratursøk at desse var dei einaste oppgåvene som direkte kunne relaterast. Kombinasjonen av den teorien og det temaet eg vil ta føre meg har eg ikkje klart å finne fram til.

Mette Bengtssons doktoravhandling, som eg presenterte i føre kapitel, har eg nytta som inspirasjonskjelde for å utforme metoden for denne studien. Difor vil denne studien også kunne seiast å bere likskapar med hennar arbeid, sjølv om det skil seg tematisk.

Höijers (2004) artikkel, som eg presenterte tidlegare, må også reknast som liknande forskning i den grad at me arbeidar rundt omgrepet *compassion* og nyttar av oss av *respondentar*. Ho tek for seg ulike diskursformer for medkjensle, og kjem i konklusjonen fram til at:

The large number of reports on suffering and the repetitive and stereotyped character of the depictions may tire the audience out (Höijer, 2004, s. 391).

I høve til min studie vil dette vere noko eg ønskjer å arbeide vidare med. Det vil vere interessant sjå korleis dette spørsmålet kan undersøkjast nærare i lys av retorikk.

3.3 Plassering av problemstilling iht. tidlegare forskning

Arbeidet med dette temaet vil freiste å kombinere idear frå Elisabeth Eide med forskning Birgitta Höijer, Luc Boltanski og Jens Kjeldsen allereie har gjort. Dette vil legge grunnlaget for korleis ein skal forstå problemstillinga. Eg vil også inkludere masteroppgåvene til Gunnhild Digernes Jakobsen og Camilla Gangsaas Sogn. Gjennom å trekke fram tidlegare masteroppgåver frå Universitetet i Bergen kan ein betre bygge vidare på kunnskap som allereie har blitt utarbeidd for institusjonen. Ein kan som nemnt, knyte desse arbeida saman reint tematisk, men sidan me nyttar oss av ulike teoretiske perspektiv og tilnærmingar vil det vere vanskeleg å skildre ein felles tradisjon som alle kan seiast å høyre til under. Fellestrekket er at ein tek føre seg å sjå på *ideelle organisasjonar* eller *naudhjelpsorganiasjonar*.

3.4 Retorikk

Den retoriske teorien eg kjem til å nytte meg av i denne studien, vil vere ein kombinasjon av antikk retorikk og nyare retorisk teori. Dette ønskjer eg å gjere fordi eg meiner det er viktig å kunne forstå dei antikke definisjonane av omgrep samstundes som ein har i tankane at dette nettopp er antikke definisjonar. Den antikke retorikken vil fungere som eit grunnlag for den nyare retoriske teorien.

Jens Kjeldsen sine bøker Retorikk i vår tid og Hva er retorikk? har i denne samanhengen vore viktige for å kunne trekke desse linjene. Eksempelvis seier Kjeldsen i *Retorikk i vår tid* at ein ikkje kan overtyde nokon om ein ikkje er einige med nokon om noko anna i forkant (2006, s. 151). Utgangspunktet for ein parts argumentasjon må alltid vere at ein deler felles og allmenne synspunkt med dei ein vender seg til (2006, s. 151). Dette er ein viktig synsmåte i samband med denne studien og det samspelet som oppstår mellom Leger utan grenser og dei som skal forstå budskapet i *Glemte kriser 2014*. I boka *Hva er retorikk?* skildrar han kva funksjon retorikken har.

Som fag gir studiet av retorisk kommunikasjon oss forståelse for hvordan mennesker overbeviser og overbevises. Det er ikke noen liten ting, for evnen til å overbevise med ord og symboler skiller oss fra dyrene. Å forstå hvordan vi overbeviser hverandre, er derfor å forstå hva som gjør et menneske til et menneske. Det er da også en av de mest sentrale oppgavene for den humanistiske retoriske forskningen: utforskingen av hva det vil si å vere menneske. Som fag bidrar retorikken altså med viten og kunnskap om mennesket og dets kommunikasjon (Kjeldsen, 2014, s. 81).

Desse bøkene er viktige for korleis eg i arbeidet med denne studien har kombinert den antikke definisjonen av dei klassiske apellformene med nye og oppdaterte tolkingar. Kjeldsen presenterer i begge desse bøkene klassiske tolkingar av *ethos*, *pathos* og *logos*. Men, dei vert også nytta i ei modernisert kontekst og omgrepa kan på mange måtar seiast å vere tilpassa retoriske situasjonar som er relevante for den tida me lever i.

Det er også andre verk som har vore viktige for mitt arbeid. Dette er bøker som freistar å forstå retorikken gjennom vår tids multimodale mediekvardag. Dei tek føre seg retorikken gjennom kanalar som har sitt utspring i utviklinga av moderne teknologi. *Rhetoric in Popular Culture* (2006) av Barry Brummet og *Rhetoric Online* (2007) av Barbara Warnick har difor vore viktig for å etablere eldre retorisk teori i ei moderne mediekontekst.

I *Rhetoric in Popular Culture* skildrar Brummet retorikken inn i ei samfunnsmessig kontekst. Retorikken er med på å avgjere kva for eit samfunn det er vi ønskjer å leve i og kva for menneske me ønskjer å vere.

As we go through life experiencing and enjoying music, clothing, architecture, food, and so forth, we are also participating in rhetorical struggles over what kind of society we will live in and what sort of people we will be (Brummet, 2006, s. 5).

Barbara Warnick (2007) snakkar om ein offentleg diskurs på nett. Ho knyter dette opp mot korleis organisasjonar, slik som blant anna Leger uten grenser, kanskje kan nytte seg av internett for å skape engasjement og debatt i samfunnet (s. 8).

Does the use of the World Wide Web and other new media by political campaigns, social activists, media reformers, government agencies, nongovernmental organizations (NGOs), and other entities foster citizens involvement, open deliberation, and public participation in policy formation (Warnick, 2007, s. 8)?

Ho presenterer også eit spørsmål som går på korleis nye media kan vere med på å underbygge den offentlege diskursen og kva det kan ha å seie for dei viktige avgjerdene som vedkjem samfunnet (Warnick, 2007, s. 8).

Modern Rhetoric (1972) av Cleanth Brooks og Robert Penn Warren. Denne har eg nytta for å finne ei modernisert tolking av det ein gjerne kallar talens oppbygging. Teoriane eg har henta frå denne boka er stort sett tekniske og vil bli presenterte i kapitel 4.3 *Relevante omgrep*.

I tillegg har eg nytta meg av ei rekke artiklar frå tidsskriftet *Argumentation and Advocacy* (Winter & Spring 2007). Her fann eg mellom anna fram til ein artikkel som tar føre seg *Smurfs PSA* som eg har nytta meg av i innleiinga saman med *Theas bryllup* for å skildre aktualiteten til temaet. Men i hovudsak har eg altså nytta meg av desse for å finne fram til tankar og teori om retorikk der modernisering av klassiske omgrep og visuell retorikk er tema.

3.5 Multimodal og visuell retorikk

Denne forskinga vil som nemnt freiste å gjere greie for korleis den retoriske framstillinga av Leger uten grenser sin kampanje verkar inn på korleis ein lesar oppfattar organisasjonen. I kapitel 5.1 *Materiale og studieområde* forklarar eg korleis biletmaterialet til

organisasjonen vert nytta i denne studien. Sjølv om fokuset ligg på retorikken i teksta, vil det også vere viktig å sjå på det visuelle og kombinasjonen mellom desse. Med den metoden eg har sett meg føre å nytte, vil det difor vere særskild relevant å også seie noko om non-verbale retorikk. Dette fordi den i aller høgste grad vil ha mykje å seie for korleis subjekta oppfattar den budskapet som vert presentert framføre dei. Det er altså den retorikken som ikkje finst i teksta, men i bileta og som ikkje på nokon helst måte vart uttrykt verbalt, men som organisasjonen like fullt nyttar seg av i sitt forsøk på å overtyde subjekta (dei potensielle lesarane). I dette arbeidet vil ikkje analysen av den non-verbale retorikken organisasjonen nyttar seg av, vere hovudføremålet, men heller eit supplement til teksta som er presentert på nettsida til kampanjen. Dette vil då seie komposisjon av bilete, utsjånad, og andre visuelle, non-verbale faktorar som på sin eign måte kan bidra til at organisasjonens retorikk verkar meir overtydande, altså retorikk som ikkje kan knytast til tekst. Eg er utelukkande interessert i det visuelle materialet dei presenterer gjennom det biletmaterialet dei nyttar seg av i sin argumentasjon. Men det vil likevel vere viktig for dette arbeidet å gjere greie for både eksisterande teori og den faktiske den non-verbale retorikken som er til stades i samtalsituasjonen mellom organisasjon og subjekt.

4.0 Metode

4.1 *Kvalitativ innhaldsanalyse*

I denne oppgåva vil eg nytte meg av tekstanalyse. Det vil vere ei retorisk analyse av *Glemte kriser*-kampanjen til Leger uten grenser. Eg freistar med dette å avgrense feltet mitt for datainnsamling, sidan det i utgangspunktet er organisasjonens tekstlege retorikk eg ønskjer å ta føre meg. For å få resultat som viser til publikums oppfatning av organisasjonen vil det vere relevant også å utføre ei resepsjonsstudie for å prøve ut resultata av tekstanalysen.

Like fullt er det med den retoriske analysen at oppgåva mi byrjar. Eg ønskjer å prøve det Leger uten grenser freistar å fram gjennom sin intenderte visuelle argumentasjon opp mot det publikum oppfattar og om dette kan samsvare. For å finne fram til dette vil eg først gjere min eigen retoriske analyse av materialet for deretter å prøve både mine egne teoriar opp mot det Leger uten grenser vil få fram gjennom sin visuelle profil.

For å samle saman data har eg i utgangspunktet sett føre meg å arbeide med ein todelt analyse. Den todelte analysen vil, som nemnt, bestå av ein eigen retorisk analyse og ein analyse av data som eg vil utdrive gjennom eit *tenke-høgt-studie* med eit bestemt utval av

personar. Valet falt på ein slik todelt metode fordi eg meiner at i dette tilfellet vil vere interessant å få eit todelt resepsjonsperspektiv. Eitt sett frå forskar sitt perspektiv og eitt frå publikums perspektiv.

For å forme kriteria for den kvalitative innhaldsanalysen vil eg nytte meg av bøkene *Metodebok for mediefag* (2007), skriven av Helge Østbye, Karl Knapskog, Knut Helland og Leif Ove Larsen, samt *Social Research Methods* (2012) av Alan Bryman. Dette er bøker som gjer greie for korleis ein skal utføre medievitenskapleg forskning. I *Metodebok for mediefag* vert det i skildringa av den kvalitative tekstanalysen presisert at den set seg føre eit perspektiv, eit omgrep og ei problemstilling som gir analysen retning og reiskapar til å forstå tekstene med (Østbye m. fl., 2007, s. 58). Kapitlet frå denne boka om korleis ein utfører ein slik tekstanalyse, er viktig for dette arbeidet, spesielt avsnittet som knyter retoriske framstillingar og retorisk teori opp mot forskinga. Det vil nemleg vere relevant å sjå på kva *diskurstype* tekstene høyrer inn under. Dette er ein distinksjon som manifesterer seg på eit anna nivå enn sjanger, og har å gjere med korleis teksta organiserer dei opplysningane ho kjem med (Østbye m. fl., 2007, s. 69). Det eksisterer altså tre slike diskurstypar, slik det kjem fram av Østbye, Knapskog, Helland og Larsen si bok. Desse diskurstypane er; *beskrivande*; legg vekt på romlege forbindelsar mellom dei elementena diskursen handlar om, *forteljing*; markerer tidsmessig og kausale forbindelsar mellom elementa, *argumenterande*; diskursar freistar å overtyde mottakaren om noko (Østbye m. fl., 2007, s. 70). Det vil vere den *argumenterande* diskursen eg ønskjer å ta føre meg i denne oppgåva.

4.2 Protocol analysis/tenke-høgt-studie og kvalitative intervju

Although human brains can handle... tasks with awesome speed, it is difficult for modern citizens to keep up with the flood tides of information that surround them. Coping strategies are needed to reduce processing burdens. Accordingly, people have developed numerous strategies that reduce the number of messages that are actually processed (Graber, 2001, s. 18).

Eg kjem i hovudsak til å nytte meg av doktorgradsavhandlinga *For borgeren, tilskueren eller den indviede? En praksisorienteret retorisk kritik af avisens politiske kommentarer* (2014) skriven av Mette Bengtsson ved Københavns Universitet som hovudkjelde for utforming av min metode. Dette fordi hennar metode kombinerer resepsjon med sosial

interraksjon. Slik ho sjølv forklarar det, har metoden hennar vore ein kombinasjon mellom ein protokollanalyse og eit kvalitativt intervju. Ho grunnjev dette valet slik:

Jeg bruker ikke metoden i traditionel forstand, men som et utgangspunkt for at tale om en tekst med en læser, og en viktig del af metoden er derfor den interaktion, der er mellem respondente og intervieweren, hvor metoden til tider kan minde om et kvalitativt forskningsinterview, eller hvad jeg her benævner et simultant uddybende interview, og hvor intervieweren er fysisk placeret over for respondente (Kvale 1997) (Bengtsson, 2014, s. 54)

Eg ønskjer, på same måte som Bengtsson, å snakke om ein tekst med lesaren. Situasjonen vil altså arte seg på ein slik måte at respondent les den teksta dei får lagt føre seg, og ved visse punkt vil forskar interagere med respondent og kome med spørsmål. Dette tyder med andre ord at eg i stor grad legg meg etter modellen Bengtsson har nytta seg av. Men eg kjem også, slik som Bengtsson, til å ta føre meg nokre av hovudelementa ved protokollanalysen som metode. Det inneber å skildre nokre av kriteria til *Karl Anders Ericsson* og *Herbert A. Simon* slik dei blir presentereret i boka *Protocol Analysis: Verbal Reports as Data* (1993).

Thought processes can thus be described as a sequence of states, each state containing the end products of cognitive processes, such as information retrieved from long-term memory, information perceived and recognized, and information generated by inference. The information in state is relatively stable and can thus be input to a verbalization process and reported orally. However, the retrieval and recognition processes delivering the end products, the information, to attention cannot be reported (Ericsson, Simon, 1993, s. 13).

Som bakgrunn for tanken om å kombinere kvalitativ intervju metode med protocol analyse i dette prosjektet, har eg i stor grad nytta meg av boka *Det kvalitative forskningsintervju* av *Steinar Kvale* og *Svend Brinkmann*. Dette er ei bok som både ser filosofisk og teknisk på det å utføre eit kvalitativt intervju prosjekt. Den har vore essensiell for å definere spørsmål og tankegang rundt dette arbeidet. I byrjinga av boka definerer han kort ein metode for korleis ein kan dele det kvalitative forskningsintervjuet inn i sju fasar (Kvale, Brinkmann, 2009, s. 38). Desse sju fasane kjem eg også til å nytte meg av i dette prosjektet. Dei sju fasane er: 1) *tematisering* av eit intervju prosjekt, 2) *design*, 3) *sjølvve intervjuet*, 4) *transkribering* eller *utskrivning* av intervjuet, 5) *analyse*, 6) *verifikasjon* og 7) *rapportering*

(Kvale, Brinkmann, 2009, s. 38). Etter å ha presentert dei ulike fasane går han vidare og framhevar kor viktig det er å klargjere og omgrepsfeste kva som skal vere temaet for intervjuet, før sjølve intervjuet (Kvale, Brinkmann, 2009, s. 38). Vidare presierer han det slik:

Like viktig er det at man planlegger alle syv intervjufasene før man begynner å intervjuer (Kvale, Brinkmann, 2009, s. 38).

Eit anna aspekt som er interessant og som vil vere relevant for dette arbeidet, er måten Kvale og Brinkmann nyttar seg av Sokrates sin filosofiske dialog for å skildre korleis ein skal tenke rundt slik intervju. Under kapitlet *Filosofiske dialoger og forskningsintervjuer* nyttar dei seg av Platons *Symposion* og brukar det som bakgrunn for å forklare korleis ein kan forstå sjølve intervjusituasjonen (Kvale, Brinkmann, 2009, s. 38). Den filosofiske dialogen er ein barsk form for interaksjon, som søker sann viten gjennom ein diskursiv argumentasjon og kan til tider seiast å vere ubarmhjerdeleg streng (Kvale, Brinkmann, 2009, s. 38). Dei nyttar seg vidare av C. S. Dinkins (2005, s. 124) som har skildra dei generelle prinsippa i Sokrates' intervjuteknikk og presenterer så ei liste over slik, basert på arbeidet til C. S. Dinkins, Sokrates' forhøyr fungerer (Kvale, Brinkmann, 2009, s. 38):

- 1) *Sokrates møter ein person som utfører ei handling eller set fram ein påstand som Sokrates ønskjer å teste.*
- 2) *Sokrates ber personen om å kome med ein definisjon av sentrale omgrep.*
- 3) *Sokrates og respondenten (eller «medforskaren»), her nyttar dei seg av Dinkins' nemning) avleier nokre konsekvensar av definisjonen.*
- 4) *Sokrates peikar på ein mogleg konflikt mellom dei avleiande konsekvensane og ei anna overtyding respondenten har. Respondenten får deretter valet mellom å forkaste overtydinga eller definisjonen.*
- 5) *Respondenten forkastar som regel definisjonen sidan overtydinga er for viktig – kunnskapsmessig eller eksistensielt – til at han eller ho vil gje henne opp.*
- 6) *Det vart sett fram ein ny definisjon, trinna vert tatt opp att.*

(Kvale, Brinkmann, 2009, s. 38)

Denne revitaliseringa av Sokrates sine teknikkar er viktig fordi den seier noko om at ein ikkje alltid skal ta for lett på dei ein intervjuar. Ein må sjølv sagt ta omsyn til at respondentane vil vere sårbare, men ein må også kunne tillate seg å stille spørsmål ved forklaringane deira. For å få gode forskingsresultat må ein vere førebudd på å vere kritisk.

Østbye m. fl. (2007) skisserer to viktige implikasjonar i samband med kvalitative intervju. Desse framstår følgjande:

For det første: Hvordan skal forskeren gå fram for å sikre relevante (valide) innsikter? For det andre: Hvordan skal forskeren gå fram for å sikre at forskningsetiske prinsipper blir ivaretatt overfor dem som blir intervjuet og/eller observert (Østbye m. fl., 2007, s. 96)?

Desse implikasjonane vert viktige fordi det seier noko om korleis forskaren skal gå fram med tanke på å få gode resultat frå arbeidet sitt, men også med tanke på å ta vare på respondentane som er med i studien. Det desse to implikasjonane freistar å seie noko om, er at ein forskar som utfører publikumsstudiar, må både kunne ta omsyn til mennesket som tek del, men også kunne ta grep om samtalen for å få så gode resultat som ønskjeleg. Det er her altså snakk om ein balansegang mellom ønsket om eit godt resultat og ivaretaking av rettane til respondentane.

Dersom ein ser dette i samanheng med det Kvale og Brinkmann hevdar, så kan ein konkludere med at det er viktig å både ha kontroll over samtalen, vere kritisk, men også kunne ta omsyn.

4.3 Relevante omgrep

Det som vil danne grunnlaget for den retoriske analysen, er retorisk teori og retoriske omgrep henta frå bøkene *I retorikkens hage* av Øivind Andersen, *Retorisk leksikon* av Tormod Eide. Eg ønskjer å knyte klassiske retoriske omgrep opp mot studien min, omgrep som framleis er relevante i moderne tid. Av den grunn ønskjer eg å nytte meg av Andersen og Eide sine bøker, sidan dei gjer greie for den antikke forma for retorikk, og gjennom desse bøkene gje prosjektet mitt eit grunnlag i den klassiske retorikken. For å knyte dette opp mot meir moderne retorikk nyttar eg meg mellom anna av *Jens Kjeldsen*, sidan han bind den klassiske retorikken opp mot dagens bruk og til ei modernisering av den retoriske tradisjonen.

Enthymem eller den retoriske syllogismen er eit omgrep eg bruker. Eg meiner det er særst relevant for dette prosjektet. Øivind Andersen forklarar omgrepet ved å seie at poenget med eit enthymem er at det er ein forkorta eller ufullstendig syllogisme, der den generelle premissen (oversetninga) ikkje er klart uttrykt, men underforstått (Andersen, 1995, s. 148).

Dette kan vere eit verkemiddel som kanskje vert endå meir kraftfullt når ein ser det i visuelle framstillingar.

Valerie J. Smith (2007) freistar i artikkelen *Aristotle's Classical Enthymem and The Visual Argumentation of The Twenty-First Century* å knyte den klassiske teorien om enthymem opp mot moderne visuell argumentasjon. Her presiserer ho ein definisjon av entymemet som, i følgje henne, er ein av dei mest generelt aksepterte, den er henta frå *Introduction to Logic* av Copi og Cohen (1994):

An argument that is stated incompletely, the unstated part of it being taken for granted. An enthymeme may be of the first, second, or third order, depending upon whether the unstated proposition is the major premiss, the minor premiss, or the conclusion of the argument (s. 688).

Seinare presiserer ho Aristoteles sin definisjon av enthymemet, som kanskje eigentleg er meir kompleks enn slik me tolkar den i dag.

The differences might be summed up in this way: the Aristotelian enthymeme (1) often involved premises that were merely probable, thus leading to conclusions that were only generally or usually true; (2) allowed for the ethical and emotional dimensions of argument as well as for the logical; and (3) depended for its success in persuasion on the consensus that existed or was generated between the speaker and the audience (Corbett, 1984, s. 18-19).

Denne premissen kan ein også finne i Øivind Andersens (1995) bok *I Retorikkens Hage*. Andersen snakkar i denne boka om "tvingande teikn" og dette ligg ganske nært det Smith freistar å forklare.

Det ligger i sakens natur at taleren bare sjelden kan bevise noe, selv om han av og til kan bygge på «tvingende tegn» (tekmerion). At en mann har feber, er et tvingende tegn på at han er syk; at en kvinne har melk i brystene, er et tvingende tegn på at hun har født (AR I.2.18). Men for det meste må taleren argumentere på grunnlag av svakere tegn eller altså det Aristoteles kaller sannsynligheter (eikota; også semeia) (s. 140).

Enthymemet fungerer i denne samanhengen som ein verktøy for å samanlikne Leger uten grenser sin intensjon med den intensjonen eller underliggande budskapet respondentane oppfattar. Det vil altså fungere som eit retorisk verktøy.

Kairos, den retoriske situasjonen. Dette omgrepet er også viktig verktøy i analysen sidan det går ut på å definere når retorikk er verksam (Andersen, 1995, s. 148). Den retoriske situasjonen vert innanfor moderne retorisk teori definert som situasjonar der det vert skapt og der det vert brukt og – ikkje minst – der det *trengst* retorikk (Andersen, 1995, s. 148).

Talens oppbygging, då helst gjennom dei seks klassiske delane av ein tale; *exordium*, *narratio*, *propositio*, *confirmatio*, *refutatio*, *peroration* vil også vere viktig, ikkje som spesifikke omgrep knytt opp mot analysen, men som underliggande teoretiske aspekt (Andersen, 1995, s. 45-46). Dei gjeldane omgrepa for talens oppbygging i denne studien vil likevel vere *inventio*, *dispositio* og *elocutio*. Dette for å kunne avgrense analysen av kampanjens struktur. Desse har også dedikerte kapittel i tekstanalysen, der eg ser på nettsidas retorikk og oppbygging i samanheng med klassisk teori. Desse tre omgrepa utgjer talens, eller i dette tilfellet tekstas forarbeidsfase (Kjeldsen, 2009, s. 37). I *inventio* vil talaren freiste å utforske emnet, finne idear og argument til sin tale (Kjeldsen, 2009, s. 38). I *dispositio* ordnar talaren stoffet på ein føremålstenleg og overtydande måte (Kjeldsen, 2009, s. 38). I *elocutio* gjennomarbeider talaren den språklege utforminga (Kjeldsen, 2009, s. 38).

Dersom ein skal kunne konstruere ein argumentasjon, meiner eg at ein vil kunne identifisere desse ulike klassiske delane av ein tale i den aktuelle argumentasjonen. Dette er ikkje eit system som nødvendigvis alle må tenkje gjennom før dei produserer eit argument eller ei tale, men det er likevel noko eg meiner ein kanskje kan spore i korleis dei fleste av oss vil organisere sin måte å argumentere på. Andersen forklarar dette ved at retoriske reglar ikkje er konstruert i eit vakuum, men at teoriane har vakse fram fordi «visse personar har notert seg og sidan samla under ein hatt alt det som veltalende menneske har gjort heilt av seg sjølve. Det er derfor ikkje veltalenheit som er født av systemet; systemet har veltalenheita til opphav (Andersen, 1995, s. 221). Talekunsten er *prinsipielt* ei systematisk vidareutvikling av naturleg tale:

Talens utgangspunkt er naturen,; kunstens utgangspunkt er iakttagelse. Det er på samme måte som legekunsten. Menneskene merket seg at noe var bra for helsen og noe ikkje, og av slike iakttagelser gjorde de en kunst (Andersen, 1995, s. 221).

Det vil også vere relevant å sjå på det Andersen kallar figurlære (Andersen, 1995, s. 67). Figurar og tropar er kort sagt måtar å seie ting på som bryt med vanleg uttrykksmåte (Andersen, 1995, s. 67). Grunnen til at ein nyttar seg av det overordna omgrepet figurlære, er fordi figur på gresk vert *skhema* og latin *figura*, noko som har tydinga *ytre form, gestalt*

(Andersen, 1995, s. 67). Men ein kan samstundes seie at tropen – på gresk/latin *tropos/tropus*, ei *vending* eller ein *vri* – er det felles prinsippet som ligg til grunn (Andersen, 1995, s. 67). Tropen vil nettopp vere interessant fordi det er noko me får når me nyttar oss av visse ord i staden for dei orda som eigentleg høyrer til saka, og som altså er naturlege, normale eller meir nærliggande (Andersen, 1995, s. 70).

Til dette er det nærliggande å trekkje inn teoriane til *Cleanth Brooks* og *Robert Penn Warren* og deira meir moderne tolking av konstruksjon av argumentasjon.

I boka *Modern Rhetoric* (1972) tek dei føre seg å vise korleis ein kan nytte seg av retorikk i eit moderne samfunn og legg her til grunn nokre viktige punkt for korleis ein kan bygge opp den retorikken ein nyttar seg av når ein freistar å overtyde andre gjennom ei tekst.

Under kapitelet *The Main Intention*, freistar dei å forklare kva ei teksts form og funksjon er. Det inneber at alle tekster har sannsynlegvis blitt skapt for å oppnå eit føremål, ha ein funksjon eller å fremje eit poeng. Alle elementa av ein tekstleg komposisjon bør bidra, direkte eller indirekte, til å oppnå den funksjonen, eller det poenget (Brooks, Warren, 1972, s. 43).

Vidare presenterer dei noko dei kallar for «*The Forms of Discourse*» eller diskursformer. Dei ulike diskursformene inneber: *exposition*, *argument*, *description* og *narration* (Brooks, Warren, 1972, s. 44). Med desse diskursformene freistar dei å skildre ei form for strukturering av moderne retorikk. *Exposition* vil då ha som intensjon å forklare noko, eksempelvis, å gjere noko klart for lesaren, analysere ein situasjon, å definere noko eller å gje retningslinjer. Intensjonen er altså, i korte trekk, å informere (Brooks, Warren, 1972, s. 44) *Argument* kan forklarast med intensjonen om å få nokon til å endre meining, holdning, standpunkt eller følelsar (Brooks, Warren, 1972, s. 44) *Description* er å ha ein intensjon om å få lesaren så levande engasjert som mogleg i det forfattaren av teksta har tolka gjennom sine sansar (eller fantasi), å få lesaren til å "føle" det som vært skildra. Det som vert skildra, kan vere alt som me kan oppfatte gjennom sansane, natur, ei travel bygate, ein katt eller ein hest, ansiktet til ein person, lyden av ei stemme, lukta av eit gammalt loft eller eit stykke musikk (Brooks, Warren, 1972, s. 45) *Narration* vil vere intensjonen ved å presentere ei hending til lesaren, kva som hende og kvifor det hende. Hendinga sjølv kan både vere stor eller triviell, ein krig eller ein fotballkamp, ein presidentkampanje eller ein piknikk; men uansett kva det dreiar seg om, så er intensjonen å gje inntrykk av rørsle i tid, å gje eit umiddelbart inntrykk av den aktuelle hendinga, kjensla av å vere vitne til at det skjer (Brooks, Warren, 1972, s. 45).

Det er klart at Leger uten grenser har ein intensjonen ved denne kampanjen. Desse fire diskursformene kan tolkast som verktøy for å strukturere denne intensjonen. I denne samanhengen nyttar eg meg av det for å skildre korleis Leger uten grenser strukturerer informasjonen sin og korleis den er retorisk.

Dei antikke definisjonane av *ethos*, *pathos* og *logos* vil, som tidlegare nemnt, vere viktige. Som omgrepsdefinering vil den klassiske teorien vere nyttig, men i dette prosjektet er dei nytta i ein moderne kontekst og det vil difor vere meir relevant å sjå på fornya tolkingar av desse. Andersen presenterer den antikke definisjonen slik:

«Den som holder tale skal ikke bare «tale». Han skal gjøre tre forskjellige ting: belære, behage, bevege. Det er først med Cicero at dette trekløveret får hjemstavsrett. Han kaller dem talerens tre oppgaver eller plikter (officia oratoris). De kan setjes i forbindelse med de tre Aristoteliske bevismidlene: Belære gjøre taleren gjennom «logos». Behag er en mild og god fornemelse som skyldes talerens karakter (ethos); bevegelse får følelsene i sving (pathos) (Andersen, 1995, s. 42).

Kjeldsen presenterer ein moderne og meir relevant definisjon. Han dreg fram at retorikken byrja som ein talekunst, men i våre dagar nyttar vi oss også blant anna av bilete for å overtyde (Kjeldsen, 2014, s. 30). Ein har alltid nytta seg av ein sakleg argumentasjon for å overtyde, men det kan sjå ut som om talarens karakter (etos) har fått ei ny tyding, for dagens talarar er autentiske og snakkar med eit naturleg og kvardagsleg språk (Kjeldsen, 2014, s. 30). Det same kan på mange måtar seiast om *pathos*. Dei store kjensleladde orda kan eksempelvis bytast ut med eit bilete som illustrerer dei kjenslene ein freistar å skildre med ord. Kjeldsen illustrerer dette ved å forklare skiljet mellom *tanke* og *følelse* (Kjeldsen, 2014, s. 45). Det vil altså seie at *logos* og *pathos* på mange måtar ikkje lenger går hand i hand i det politiske landskap eksempelvis.

Kjeldsen freistar å skildre korleis retorikken, i ein moderne kontekst, framleis er viktig for å forstå samfunnet, sjølv om det sidan Aristoteles og Cicero har endra seg relativt mykje.

Noen ganger gjør vi klokest i å følge magesfølelsen. Så hvis du ønsker å påvirke og overtale andre mennesker, må du appellere til deres sanser og påvirke deres følelser. Men du må aldri glemme å appellere til hodet. Du må ha gode grunner og overbevisende argumentasjon. Og samtidig må du ha hjertet med deg. Du må ha vilje og intensjon, vinne tilhørernes tillit slik at de oppfatter deg som troverdig. Dette synet på mennesket

kan vi kalle for «talerens antropologi». Mennesket står i sentrum, ordet begynner med taleren, og taleren er en enhet av fornuft, følelse og vilje. Hun anvender språket for å forandre verden. Dette synet anerkjenner at mennesket både er hode, mage og hjerte, og at vi derfor bare kan, men også bør appellere til 'både' sakens rasjonalitet (logos), tilhørernes følelser (patos) og talerens troverdighet (etos) (Kjeldsen, 2014, s. 94).

Vidare vil det også i samband med denne studien vere relevant å sjå på retorisk identifikasjon. Wess (1996) tar føre seg dette i si bok *Kenneth Bruke – Rhetoric, Subjectivity, Postmodernism*. Han presenterer Burke sitt syn på identifikasjon og retorikk på denne måten:

In pure identification there would be no strife. Likewise, there would be no strife in absolute separateness... But put identification and division ambiguously together, so that you cannot know for certain just where one ends and the other begins, and you have the characteristic invitation to rhetoric. Here is a major reason why rhetoric, according to Aristotle, «proves opposites» (Wess, 1996, s. 188-189).

Wess argumenterer så for Burke sitt «forslag» om at den viktigaste premissen for den gamle retorikken var å *overtyde*, medan det innafor den nye retorikken kan vere *identifikasjon* (Wess, 1996, s. 189). Dette kan då inkludere ein delvis *medvitslaus* faktor i samband med det å appellere (Wess, 1996, s. 189).

5.0 Materiale

5.1 Materiale og studieområde

Det eg ønskjer å analysere i dette prosjektet, er det presse materialet som Leger uten grenser presenterer seg gjennom. Det vil i hovudsak vere tekstene som dei sjølve produserer og presenterer på nettsida si. Eg ser også på bileta dei nyttar seg av, men eg legg mindre vekt på dei i analysen. Den meiningsberande teksta på nettsida er det som står i fokus. Ved å avgrense det på denne måten håpar eg å understreke den tematikken som er gjeldande for dette arbeidet, nemleg korleis organisasjonen framstiller seg sjølve gjennom retoriske verkemiddel og om ein i dette kan sjå ei spesifikk form for retorikk som framkallar compassion fatigue hjå lesaren. Eg ønskjer altså i vid forstand å analysere *tekster* i form av ei multimodal presentasjon på ei nettside.

Alan Bryman presiserer i si bok *Social Research Methods* at informasjon som kjem direkte frå organisasjonar, nettopp slik som Leger uten grenser, vil vere av stor verdi for den som skal utføre studiar som omhandlar større organisasjonar (Bryman, 2012, s. 551). Vidare noterar han seg noko som eg også ser på som definerande for det eg ønskjer å studere, nemleg:

People who write documents are likely to have a particular point of view they want to get across (Bryman, 2012, s. 551).

Dei dataene eg ønskjer å sjå på er altså, slik Bryman seier det, data som allereie er «der ute» og som berre ventar på å bli samla og analysert. Dei har ikkje blitt produsert som følge av ein førespurnad frå forskarar (Bryman, 2012, s. 534). Dette er materiale ein kan *lese*, der omgrepet *å lese* vært nytta i vid forstand sidan det for mi oppgåve vil knyte seg opp mot det multimodale. Eg kjem til å nytte meg av fire kriteria når eg hentar ut det materialet eg ønskjer å studere. Desse vært presentere av *J. Scott* (1990) og dei er å finne i boka til Bryman (Bryman, 2012, s. 544). Desse fire kriteria seier noko om korleis ein skal gå fram for å få definere den vitskapelege verdien av å nytte dokument som kjelder for forskning. Eg vél å leggje desse kriteria til grunn slik at det samsvarer med det utvida tekstomgrepet eg allereie har presentert.

J. Scott presenterer altså fire kriteria for å vurdere kvaliteten av dokument eller tekster. Desse er *Authenticity*, *Credibility*, *Representativeness*, *Meaning* (Bryman, 2012, s. 544). I

dette prosjektet kjem eg til å bruke norske omsetjingar av desse omgrepa. Dette fordi det vil gjere det enklare i eventuelle diskusjonar og språket vil naturleg nok flyte betre. Eg vél altså å nytte meg av desse omsetjingane; *autensitet, kredibilitet, representasjon* og *tyding*. Om ein definerer *Glemte Kriser 2014* som eit *dokument* eller ei *tekst* så vil det altså krevje at den er *autentisk, kredibel, representativ* og at den har ei *tyding*.

Det materialet eg ønskjer å nytte meg av er altså ein pressekampanje på nett produsert av organisasjonen Leger uten grenser, ein kampanje som kan reknast for å vere retorisk. Det teoretiske studieområdet mitt vil då falle på det ein i vid forstand kan kalle ein *multimodal tekst*. Dette vil vere Leger uten grenser sine eigenproduserte tekster som har som funksjon å presentere organisasjonen og definere det arbeidet dei driv med. Eksempel på dette vil vere bilete som er meint å illustrere organisasjonen sjølv eller ulike prosjekt som vert illustrerte gjennom skriven tekst. Først og fremst ønskjer eg å sjå på visuelle uttrykk der ein kombinerer både tekst og bilete, men det vil også vere relevant å sjå på bilete der tekst ikkje vært nytta. I samband med dette trekkje inn Bryman (2012), som presenterer tre ulike roller fotografiet har hatt i samband med samfunnsvitskapeleg forskning.

Illustrative – Photographs may have a role whereby they do little more than illustrate points and therefore enliven what might otherwise be a rather dry discussion of findings.

As data – Photographs may be viewed as data in their own right. When based on research-generated photographs, they become essentially part of the researcher's field notes. When based on extant photographs, they become the main source of data about the field in which the researcher is interested.

As prompts – Photographs may be used as prompts to entice people to talk about what is represented in them. Both research-driven photographs and extant photographs may be used in this way. Sometimes, research participants may volunteer the use of their photographs for this kind of use (Bryman, 2012, s. 547).

Slik det kjem fram av *Glemte Kriser* så vil rolla til bileta i denne studien i hovudsak befatte seg med å vere *illustrerande* for teksta. Men, i resepsjonsdelen kan det vere nyttig å bruke dei *as prompts* for å få folk til å opne seg og klare å kommentere på teksta.

Anders Johansen (2008) freistar i si bok *Talerens troverdighet* å skildre tydinga av fotografiet og den statusen det fekk, som ein måte å presentere truverdige framstillingar av

menneske på. Han seier at fotomediet verka, på meir enn ein måte, demokratiserande. For ein rimeleg penge og med ubetydeleg tidsbruk kunne alle og ein kvar no bli foreviga, og det med ei attgjeving så nøyaktig og naturtru at den ikkje stod tilbake for noko maleri (Johansen, 2008, s. 245). Med tida har sjølvstekt fotomediet utvikla seg og det kan i våre dagar manipulerast, slik som tidlegare kunstmalarar manipulerte malarkunsten. Men biletet kan framleis seiast å eige dei same demokratiske og personleggjerande kvalitetane, om enn det eksisterer måtar å manipulere det på. Dette er det Johansen tek opp og skildrar denne utviklinga slik;

Fotografiet trekker i same retning som kringkastingsmediene. Det kan framstille politikeren slik portrettmaleriet gjorde det en gang: med maktens insignia, i gloriøs positur, under henvisning til klassiske forbilder, dvs. som noe i retning av et sjeldent, men allmenngyldig tegn. Trengs det ytterligere idealisering, er det bare å retusjere i vei. Men kameraet selv er mekanisk. Det fastholder hva man plasserer foran det – ikke objektivt riktignok, men i dets konkrete aktualitet og individualitet. Konvensjoner, som malerens hånd så vanskelig gjør seg fri fra, vet det ingen ting om. Det uforlignelige ved trekk og holdninger, og det grått ordinære – alt dette som gjør den avbildete til et individ som alle andre – setjer seg meir insisterende igjennom her enn i maleriets tilfelle (Johansen, 2008, s. 248).

Nettopp dette er noko av grunnen til at eg ønskjer å ta føre meg fotoet som analysemateriale. Korleis kan ein nytte seg av fotografiet for å fremje og understreke eit argument? Det fotografiet framstiller, kan vere demokratiserande, men vil det ha den same effekten dersom det er manipulert til å få fram det argumentet som er ønskt av organisasjonen? Når eit foto vart presentert som ein del av ein meiningsbærande tekst er det naturleg å knytte desse to saman når ein studerer retorikken. Foto kan altså illustrere og understreke ein bodskap, det kan ein sjå i utdraga frå både Bryman og Johansen. Difor er det nødvendig å sjå på samspelet mellom tekst og foto dersom det er tydeleg at dei er høyrer saman.

6.0 Framgangsmåte

6.1 Plan for innsamling av data

I dette prosjektet har datainnsamlinga vore gjennom tekstanalyse og tenke-høgt-lese-studium av respondentar. Tekstanalysen har eg gjennomført ved å granske heimesida til Leger uten grenser, der *Glemte kriser* har si eiga dedikerte side. Respondentane vart i hovudsak rekrutterte gjennom Studentersamfunnet i Bergen. I samband med rekrutteringa brukte eg «snøballmetoden» der ein kjend kontakt kom med forslag til andre som kunne inkluderast, som igjen kom med sine forslag til andre kontaktar (Gentikow, 2005, s. 80).

Resultatet vil kombinere svara frå intervjuet med den retoriske tekstanalysen. Ved å gjere dette kan eg sjå spesifikt på kva organisasjonen sjølv ønskjer å oppnå og vurdere om dette er noko som kan oppfattast av publikum. Fordi eg vél å ikkje nytte meg av kvantitativ metode, vil eg ikkje kunne seie noko konkret om korleis dette vert oppfatta, men det vil vere mogleg å drøfte dette på bakgrunn av dei resultata eg håpar å kome fram til. Ein vil utifrå resultata kunne drøfte ulike måtar for korleis publikum kan tolke den visuelle argumentasjonen og korleis organisasjonen framstår.

6.2 Ressursar og tilgang

Dei fagressursane eg kjem til å nytte meg av er i hovudsak dei ved Universitetet i Bergen. For litteratur og søk har eg nytta meg av Bibliotek for samfunnsvitskap og Bibliotek for Humaniora ved UiB. Rettleiar for oppgåva har vore Jens Kjeldsen som er professor ved det Samfunnsvitskapelege fakultetet. Han er tilknytt retorikkgruppa ved det same fakultetet.

7.0 Analyse

7.1 Kvalitativ innhaldsanalyse med fokus på retoriske verkemiddel i Leger uten grenser sin kampanje på nett: Glemte kriser 2014

Den kvalitative innhaldsanalysen eg har gjort i samband med denne studien, er meint å fungere som eit utgangspunkt for å forstå denne kampanjen som ein retorisk heilskap. Den vil i hovudsak vere eit verktøy for å kunne forstå korleis respondentane reagerer på denne teksta i kampanjen. Teksta i denne samanhengen må ein forstå i utvida forstand. Det vil altså seie at bilete, video og skriven tekst fungerer som ein heilskap. Eg har i hovudsak fokusert på den skrivne teksta i analysen, men eg legg likevel vekt på at heilskapen i det visuelle er viktig. I tekstanalysen har eg freista å finne fram til delar ved teksta som kan seieast å vere retoriske eller fungerer som del av ein argumentasjon. For å skildre dette vil eg vise til retorisk teori som kan seiast å vere relevant. Dette viser eg ved å trekke ut eksempel frå kampanjen der eg vurderer dei opp mot retorisk teori. Eksempla er henta både frå framsida og frå utvalde artiklar som er hyperlenka til gjennom framsida. Hovudfokuset i analysen ligg på framsida, men eg har også analysert oppbygginga og komposisjon av artiklane sidan det har vist seg at den er den same i alle artiklane.

7.2 Protocol analysis/tenke-høgt-lesingsstudie av retorisk resepsjon i Leger uten grenser sin kampanje på nett: Glemte kriser

Contemporary society is filled with a variety of complex visual images. In paintings and sculptures, movies, magazines, television programs, commercial and political advertisements, and World Wide Web sites, visual communication is «pervasive in everyday discourse» (Groarke, 1996, p. 105). Although few would disagree with Blair's (1996) claim that 'images... are enormously powerful influences on attitudes and beliefs' (p. 23), the mechanism of this influence is less understood (Smith, 2007, s. 114).

Desse mekanismane som Smith her omtalar, er det eg ønskjer å gå nærare inn på med min analyse. Skilnaden i dette tilfellet at det her dreiar seg om kommunikasjon gjennom ei nettside

og at det i hovudsak dreiar seg om bilete som er underlagde ei tekst for å kunne vere meiningsberande. For å gjere dette har eg altså utført det ein kallar ein tenke-høgt-lesestudie eller ein protokollanalyse. Gjennom denne teksta kjem eg til å nytte megbruke ordet «*respondentar*» når eg viser til deltakarane i studien. Sitata vil også ha vere nummererte i underteksta slik at det vert enklare for lesaren å halde oversikt. I teksta vil det altså kunne framstå slik: «*Respondent freistar å skildre... Han sa blant anna...*» eller «*Respondenten seier... Ho meinte at...*». Respondentane vil altså ikkje bli nemnde med namn, men vil bli omtala som *han*, *ho* eller *henne*. Dei er også refererte til i teksta med *nummer* og *sidetal*. Dette for å kunne vise til kvar i transkripsjonen av samtalen sitatet er henta frå. I teksta vil det framstå på følgjande måte «(*Resp. ?, s. ??*)».

I denne analysen har eg nytta meg av to respondentgrupper der den eine fungerer som ei kontrollgruppe for den andre. Utvalet mitt består av personar som er studentar ved Universitetet i Bergen og kontrollgruppa vil då vere personar som ikkje studerer ved universitetet. Det er altså ei gruppe med personar som *studerer* og ei gruppe med personar som *ikkje studerer*. Utdanningsnivået i kontrollgruppa varierer, men eg har likevel valt å ikkje la *fullført utdanning* vere eit av kriterium. Dette gjer eg fordi eg ikkje ønskjer at denne gruppa skal framstå som ei generalisering av ei gruppe menneske som av ulike årsaker ikkje studerer. Studentane i hovudgruppa er alle medlemmer av studentorganisasjonen Studentersamfunnet i Bergen. Engasjementet varierer, og dei ulike respondentane er tilknytt ganske ulike delar av denne organisasjonen. Dette utvalet er heller ikkje meint å fungere som ei generalisering, men skal tene til å finne fram til studentar som på ein eller annan måte kan seiast å vere engasjerte. Det var viktig å finne fram til studentar som kunne argumentast for å eige eit visst *engasjement* i noko, fordi det svarer til teorien om compassion fatigue.

8.0 Hovuddel

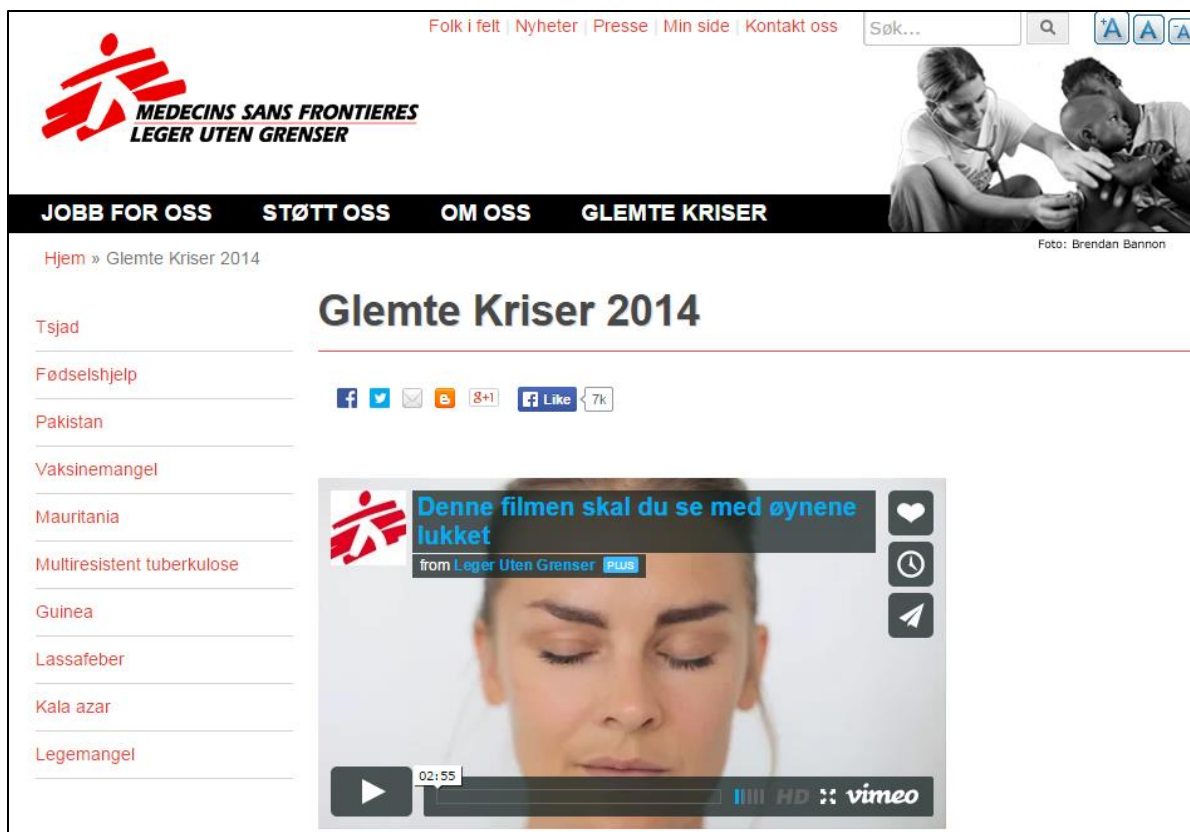
8.1 Kvalitativ innhaldsanalyse

8.1.1 *Inventio: innhald og argumentasjon*

Nettsida til Glemte Kriser har ein forholdsvis enkel komposisjon. Fargebruken er minimalistisk og dei visuelle verkemidla er ikkje knytte opp mot biletebruk, men i fargekombinasjonen mellom dei ulike delane av teksten. Eit eksempel på dette kan ein sjå på korleis dei nyttar seg av utheva raud skrift. Dette ser ein både øvst på sida, øvst til venstre, og lenger nede i teksta. Raud er ein farge mange har sterke assosiasjonar til. Raud er også hovudfargen i logoen til Leger uten grenser, noko som også kan vere med på skape assosiasjonar til sjølve organisasjonen hjå lesaren. Det verkar i alle fall som eit bevisst grep når ein les seg nedover på sida og ser at dei ti ulike krisene har tittelen i denne fargen. Det er berre titlane som har denne fargen, den tilhøyrande ingressen er svart.

Når ein først kjem inn på sida, er det einaste *biletet*, eit stillfoto frå ein video, med teksta «*denne filmen skal du se med lukkede øyne*». Det er også eit bilete øverst til høgre, men dette er eit bilete som er integrert i sjølve nettsida og er difor ikkje utelukkande meint for denne delen av nettsida.

Stillbiletet frå videoen er av ei kvinne som lukkar auga. Dette, i kombinasjon med teksta «*denne filmen skal du se med lukkede øyne*», kan seiast å vere eit multimodalt retorisk verkemiddel som kombinerer tekst og bilete. Det er ein tydeleg instruks, og utan denne instruksjonen ville filmen, eller funksjonen til biletet, kunne ha falle bort. Ein kan altså seie at bilete og tekst *komplementerer* kvarandre og utgjer ein retorisk heilskap.

Figur 3: Framside 1 (Glemte kriser 2014, 2014).

Denne visuelle kombinasjonen eller dette verkemiddelet kan også seiest å underbygge litt av den tankegangen som kanskje ligg bak denne kampanjen, noko ein også kan sjå igjen i sjølve teksta lenger ned på sida. Dette er noko som vil vere viktig når ein vurderer den retoriske situasjonen som oppstår når ein som lesar går inn for å lese denne nettsida.

Den enkle framstillinga på framsida er med på å underbygge viktigheita av informasjonen. Det er korte setningar, som alle inneheld informasjon om det som er det mest vitale ved den aktuelle krisa. Vidare følgjer bilete av korleis resten av framsida ser ut:

Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis.

Som i Den sentralafrikanske republikk.

Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år.

Få eller ingen har brydd seg.

Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene.

I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for.

Derfor må vi åpne øynene.

Glemte kriser:

Tsjad: forventet levealder 51 år
Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp.

Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag
På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

Figur 4: Framside 2 (Glemte kriser 2014, 2014).

Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land
Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktingene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

Vaksinemangel tar liv i kriser
I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger, lungebetennelse og diaré.

Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt
Over 60 000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen.

Multiresistent tuberkulose smitter 1400 mennesker hver dag
Den dødelige sykdommen er motstandsdyktig mot vanlige tuberkulosemedisiner. Bare én av fem får behandlingen de trenger.

Guinea: Bunnløs helsekrise
Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag.

Figur 5: Framside 3 (Glemte kriser 2014, 2014).

Lassa: Dødelig blødningsfeber rammer hundretusener
Hvert år dreper lassafeber 5000 mennesker i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksiner, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

Kala azar: Feberen som dreper 30.000 hvert år
Den dødelige sykdommen som først og fremst rammer fattige har utdaterte medisiner og smertefull behandling.

En av tre har ingen lege å gå til
Hvert år dør 13 millioner mennesker av smittsomme sykdommer, fødselskomplikasjoner og underernæring. De fleste dødsfallene kunne vært unngått med tilgang på helsehjelp.

Postadresse:
Postboks 8813 Youngstorget
0028 Oslo
Org.nr.:NO 977 097 495

Besøksadresse:
Hausmannsgate 8, 0186 Oslo
For gaver til Leger Uten Grenser, ring tlf: 08898
Innsamlingskonto: 50100547500
epost@legerutenengrenser.no
Resepsjon: 23 31 86 00 (09:00 - 16:00)

Om oss
Kontakt oss
Tilbakemeldinger

Pressevakta 45 25 29 95 (ikke SMS)

Figur 6: Framside 4 (Glemte kriser 2014, 2014).

Informasjonen som kjem fram av denne nettkampanjen kan skildrast med følgjande stikkord. Det er *mykje informasjon* og det er *negativ informasjon*. Hovudfokuset i teksta på denne sida kan seiast å ligge på å informere om det negative ved den aktuelle krisa. Dette kan ein sjå på framsida og i alle artiklane. *Problemet*, er det som vert presentert først, og vidare følgjer inngåande informasjon om dette, før ein heilt til slutt presenterer den *positive informasjonen*. Tekstene er også komplementerte av bilete som på mange måtar kan seiast å understreke *problemet*, sjølv om dei i seg sjølve ikkje kan seiast å vere ekstreme skildringar. Kombinasjonen av bilete og tekst er altså det som er med på å bygge opp under den negative konnotasjonen. Biletet har altså i dette tilfellet ein *illustrerande* funksjon.

Det er ei klar overvekt av fokus på å få fram den negative informasjonen i presentasjonen av desse krisene. Strukturen fungerer slik at den i alle ledd, på ein eller annan måte, visuelt eller tekstuel, fokuserer på det som er *negativt*.

Ein kan eksempelvis illustrere dette ved å vise til korleis artiklane er bygde opp. Der kjem den positive informasjonen, det som Leger uten grenser faktisk utrettar, heilt til slutt i artikkelen.

Framsidas funksjon er å presentere lesaren for dei ti krisene som Leger uten grenser har valt ut. Den byrjar med å introdusere lesaren for problemet, for så å presentere lista over dei faktiske krisene. Videoen, eller biletet, er også meint som ein del av introduksjonen til det overordna problemet. Dei byrjar altså med å introdusere og bygge opp argumentasjonen, for

så å presentere *bevis* gjennom lista over dei ti krisene som denne kampanjen tek føre seg. Presentasjonen av dei ti krisene, eller bevisføringa i argumentasjonen, kan sjåast på som den delen der den negative informasjonen kjem klårast fram. Alle krisene har sin eigen tittel og ingress, og informasjonen som kjem fram av desse er utelukkande negativ.

Nettsida kan oppfattast som rein og enkel. Det er få visuelle verkemiddel, og det er ingenting som kan seiast å skrike etter merksemd. Dette ser ein både i biletb Bruken og i teksta. Teksta på framsida har aldri andre fargar enn raud og svart. Raud vert nytta til å utheve titlar, medan ingressen står i svart. Den einaste andre fargen som vert nytta til teksta er tittelen til videoen. Det kjem av at denne er lenka opp mot nettsida via programmet *Vimeo*, som har sitt eige design på teksta og det er difor sannsynleg at dette ikkje har noko å gjere med Leger uten grenser sine preferansar for bruk av farge.

Den utheva raude skrifta verkar også som indikator på kva delar av teksta som fungerer som hyperlenker. Desse hyperlenkene fører lesaren vidare inn på eigne sider eller artiklar, som vedkjem den tittelen ein trykker på. Dette fungerer som ei vidare bevisføring eller argumentasjon for kva som er prekært ved den aktuelle krisa.

Den negative tendensen held fram dersom ein vél å gå inn på artiklane. Ein må i kvar einaste artikkel på denne sida lese seg gjennom heile teksta før ein kjem fram til den positive informasjonen. Før ein kjem så langt har ein altså måtta lesa seg gjennom inngåande skildringar av tilhøve som for mange vil vere sær tung lesing.

Her kan ein sjå nokre eksempel frå korleis teksta framstår inne i artiklane. Ein kan her også sjå at dei titlane som høyrer til kvart enkelt avsnitt, også ber det negative fokuset med seg:

Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land

Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktingene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

Figur 7: Artikkel (1 av 3): Pakistan: 1,5 millioner mennesker tvunget på flukt i eget land (Glemte Kriser 2014, 2014)

Talsperson	Kart
<p>Siden 2004 har rundt fem millioner mennesker blitt drevet på flukt fra konflikt og vold nordvest i Pakistan. De siste årene har rundt én million internt fordrevne vært registrert i disse regionene, og i juni 2014 økte tallet til én og en halv million i følge FN's høykommissær for flyktinger. Fattigdom, vold og ustabilitet hindrer internflyktingene i å oppsøke helsehjelp.</p>	
<p>Drevet på flukt i bølger av vold, ustabilitet og naturkatastrofer</p> <p>I 2013 var væpnet konflikt hovedårsaken til at mennesker måtte flykte fra hjemmene sine i Pakistan. Det nordvestlige Pakistan er preget av konflikt og sekterisk vold, og dette har ført til en kontinuerlig strøm av internt fordrevne mennesker i denne regionen.</p>	
<p>Mange av de internt fordrevne har vendt hjem siden 2004, men ofte kommer de tilbake til ødelagte hjem og eiendommer, fattigdom og gjeld, og mangel på tilgang til grunnleggende ting som helsetjenester.</p>	
<p>Enda større deler av den pakistanske befolkningen har i perioder blitt fordrevet på grunn av flomkatastrofer. Mellom 2010 og 2012 var rundt 15 millioner mennesker internt fordrevne i landet på grunn av flom.</p>	
<p>Vanskelig å telle</p> <p>Det er vanskelig å samle nøyaktige tall på antall internt fordrevne, både på grunn av mangel på effektive registreringsmetoder og fordi stadig nye mennesker blir fordrevet samtidig som andre igjen vender hjem. Ikke alle fordrevne grupper i Pakistan er offisielt anerkjent som internflyktinger. Den ustabile situasjonen er en utfordring for humanitære aktører, og hindrer dem i å nå fram med hjelp til de internt fordrevne.</p>	
<p>I tillegg til de internt fordrevne huser Pakistan omkring 1,6 millioner afghanske flyktinger som har flyktet over grensa.</p>	
<p>Kan ikke reise hjem</p> <p>I 2009 nådde antallet internt fordrevne i nordvest et foreløpig toppunkt med 3 millioner. Mange av disse har siden returnert hjem, men vedvarende ustabilitet, ødeleggelser av hus og manglende gjenoppbygging av tjenester og infrastruktur hindrer mange i å reise tilbake.</p>	
<p>Det er internflyktingene i flyktingleirene som har de største grunnleggende behovene, på grunn av dårlige hygieniske forhold og mangel på rent drikkevann. Om sommeren blir det ekstremt varmt i flyktingleirene, og familier sover utendørs, noe som gjør dem mer sårbare overfor myggbårne sykdommer som malaria og denguefeber.</p>	

Figur 8: Artikkel (2 av 3): Pakistan: 1,5 millioner mennesker tvunget på flukt i eget land (Glemte Kriser 2014, 2014)

Mangler mat og helsetjenester

De fleste internflyktingene bor i vertssamfunn utenfor leirene. Blant disse lever to tredjedeler under fattigdomsgrensa og har ikke tilgang på grunnleggende ting som mat og helsetjenester. Pakistanske myndigheter og det nasjonale og internasjonale samfunnet forsøker å bedre situasjonen, men mange grupper mennesker faller utenfor myndighetenes kriterier for å bli registrert som internt fordrevne. Disse får for eksempel ikke tilgang til matrasjoner. Dermed blir ikke den humanitære innsatsen i tilstrekkelig grad rettet mot dem som har de største behovene.

Tilgangen på helsetjenester er dårlig. Mange har ikke råd til medisinsk hjelp. Mange internflyktinger er skeptiske til å oppsøke helsehjelp fordi de er på et fremmed sted. Selv når det finnes tilgjengelige helsesentre, vil de kun oppsøke det dersom de er veldig syke. Kvinner trenger som regel følge av et mannlige familiemedlem, og har ikke mulighet til å komme alene.

Hva gjør Leger Uten Grenser?

Leger Uten Grenser jobber tilbyr kirurgi, fødselshjelp og akuttmedisinske tjenester i flere sykehus og helsestasjoner nordvest i Pakistan. Leger Uten Grenser har også prosjekter i Kurram Agency og De føderale stammeområdene (FATA) med kun pakistanske hjelpearbeidere.

Barn som er internflyktinger har ikke alltid fått de grunnleggende vaksinene, og Leger Uten Grenser behandler ofte smittsomme sykdommer som meslinger og kusma. Hvis barna i tillegg er underernærte vil de være enda mer sårbare overfor disse sykdommene.

Det er vanlig å se gravide kvinner som ikke har hatt noen form for oppfølging under svangerskapet før fødsel. Mange har komplikasjoner under graviditeten som ikke blir behandlet, som mangelsykdommer, infeksjoner eller underernæring. De mødre som kommer til sykehuset for å føde, må som oftest reise igjen med en gang etter fødsel, fordi det som regel ikke er noen som tar seg av de andre barna hjemme.

Mange av de internt fordrevne søker seg til storbyene og havner i slumområder. I Pakistans største by, Karachi, driver Leger Uten Grenser fødestuer og legesenter i slummen.

Leger Uten Grenser driver også prosjekter i Balutsjistan sørvest i Pakistan, regionen med noen av de verste helseindikatorerne i landet. Befolkningen her er rammet av både sekterisk vold og naturkatastrofer, og Leger Uten Grenser jobber med å øke tilgangen til blant annet fødselshjelp og grunnleggende helsetjenester.

Vil du vite mer?

Postadresse: Besøksadresse: Om oss

Figur 9: Artikkel (3 av 3): Pakistan: 1,5 millioner mennesker tvunget på flukt i eget land (Glemte Kriser 2014, 2014)

Med overskrifta *Pakistan: 1,5 millioner mennesker tvunget på flukt i eget land* og ingressen *Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan*. *Internflyktingene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet* vidarefører artikkelen det negative utgangspunktet som allereie er etablert på framsida. Ein kan også sjå at teksta vidare ber det same preget. Eksempelvis kan ein sjå dette i mest alle titlane dei har valt for dei ulike avsnitta, bortsett frå den som kjem til slutt. *Drevet på flukt i bølger av vold, ustabilitet og naturkatastrofer, Vanskelig å telle, Kan ikke reise hjem, Mangler mat og helsetjenester, Hva gjør leger uten grenser* (Glemte Kriser 2014, 2014)? Under kvar av desse titlane følgjer informasjon som er relevant for tittelen. Informasjonen i desse avsnitta er også negativt lada og tittelen kan såleis seiast å vere ein god illustrasjon for det som står i brødteksta.

Inne i artiklane kan ein også sjå andre hyperlenker som leier inn på tilleggsinformasjon som er relevant. Desse hyperlenkene fungerer som tekstbokser som opnar

seg når ein klikkar på dei med musepeikaren. Dei har følgjande titlar *talsperson* og *kart*, som ein finn heilt øvst plassert under biletet, og *Vil du vite mer?*, som ein finn heilt nedst på sida etter siste avsnitt (Glemte Kriser 2014, 2014).

Det som også vert klårt etter litt lengre lesing er at denne kampanjen i all hovudsak er basert på tekst. På framsida er det eit bilete heilt øvst og det same gjeld for alle artiklane. Inne i artiklane er det også lagt to bilete inn som hyperlenker. Desse ligg under lenkene *Talsperson* og *Kart*. Desse bileta kan berre sjåast dersom ein klikkar på hyperlenka, elles ligg dei gøymde vekk og framstår som ein del av bileteteksta. Artiklane er som nemnt i hovudsak baserte på tekst, medan bileta fungerer illustrativt. Det er teksta i artiklane som er berande for den argumentasjonen Leger uten grenser fører. Det er i all hovudsak gjennom teksta at lesaren skal oppfatte budskapet, bileta fungerer som illustrasjonar. Dette gjeld både for framsida og artiklane. Tekstbruken på framsida er, i seg sjølve minimal, men i artiklane er det større tilfang. Men, om ein ser på forholdet mellom biletebruk og tekstbruk på framsida, og totalt sett, så kan ein likevel argumentere for at det er *mykje* tekst.

Mengde informasjon kan altså seiast å ha noko å gjere med fokus på tekst. Dette fordi det er gjennom teksta ein får den inngående informasjonen om desse krisene. Det kan ein sjå i dette eksempelet frå framsida:

Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis.

Som i Den sentralafrikanske republikk.

Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år.

Få eller ingen har brydd seg.

Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktinger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene.

I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for.

Derfor må vi åpne øynene.

Glemte kriser:

Tsjad: forventet levealder 51 år
Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp.

Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag
På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

Figur 10: Framside 2 (Glemte kriser 2014, 2014).

Dette er altså slik nettsida ser ut under biletet på framsida og ein kan allereie her sjå at fokuset har skifta frå det visuelle til det tekstlege. Slik er det også dersom ein skrollar seg vidare nedover på nettsida.

Om ein tek for seg føre seg å knyte teorien om enthymemet opp mot det organisasjonen her nyttar biletet til, så kan ein tenke seg at bilete og tekst er ein del av ein argumentasjon. Når ein skal argumentere for eit syn kan ein ikkje alltid nytte seg av konkrete bevis. Enthymemet byggjer på det ein gjerne kallar *tvingande teikn*. Med tvingande teikn meiner ein at den underliggande konklusjonen i ein argumentasjonen ikkje vert uttalt. Med dette som bakteppe kan ein altså diskutere korleis dette biletet kan seiast å vere eit visuelt verkemiddel for den argumentasjonen Leger uten grenser fører i teksta. Tekst og bilete komplementerer kvarandre.

Dersom ein eksempelvis ser føre seg at eit enthymem i denne samanhengen er:

Folk som lukkar auga for kriser, bryr seg ikkje om andre menneske.

Då kan ein argumentere for at ein lesar kan konstruere eit enthymem som ser slik ut:

Eg lukkar augene, eg bryr meg altså ikkje om andre menneske.

Ved å definere enthymemet på denne måten kan ein seie at det Leger uten grenser freistar å gjere, er å knyte det å *ikkje engasjere seg* eller å *lukke auga* for akutte kriser, opp mot det å ikkje bry seg. Det kan altså vere den underliggande konklusjonen som Leger uten grenser vil at lesaren skal kome fram til sjølv. Denne argumentasjonen kjem også fram av teksta, som går nærare inn på nettopp det at ein må "opne auga" for akutte kriser.

Argumentasjonen som vert presentert i dette tilfellet, kan difor på mange måtar seiast å vere multimodal. Den nyttar seg av tekst for å *legge fram* problemet og bilete/video for å *illustrere* årsaka til problemet. Den retoriske situasjonen sirklar difor rundt eit problem og ei årsaksforklaring. Biletet/videoen er altså ei årsaksforklaring. Dette vert ekstra tydeleg når ein ser på illustrasjonen på førre side.

Eksempel 1, *enthymem*:

Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år.

Få eller ingen har brydd seg (Glemte Kriser 2014, 2014).

Dette er eitt av to utdrag frå teksta som byggjer opp under enthymemet for denne argumentasjonen. Utdraget er henta frå ingressen som introduserer dei ti krisene. Her kan ein argumentere for at teksta komplementerer eller fullfører den argumentasjonen som ikkje er uttalt, altså «*eg lukkar auga, eg bryr meg altså ikkje om andre menneske*». Dette fordi kombinasjon av det som står i teksta og dei visuelle verkemidla øvst på sida kan seiast å gje publikum denne assosiasjonen. Eit eksempel er bruken av orda «*få*» eller «*ingen*». Orda kan ikkje i seg sjølve knytast direkte til ein anklage, men dersom ein vedgår at dette faktisk er ein retorisk situasjon, så kan desse orda få ei annan tyding som følgje av den konteksten dei vert nytta i. «*Få*» eller «*ingen*» kan difor kanskje få tydinga «*oss*», «*vi*», «*du*» eller «*eg*». Vidare i teksta nyttar dei seg faktisk også av ordet «*vi*».

Eksempel 2, *retorisk situasjon*:

Tsjad: forventet levealder 51 år

Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp (Glemte Kriser 2014, 2014).

Dette er i utgangspunktet ein effektiv måte å korte ned mengden informasjon på framsida med. Alle dei ti krisene vert presenterte på same måte, med tittel og ein eller to utfyllande setningar.

Men, sjølv om det er korte og konsise setningar, så betyr ikkje det at mengda informasjon som vert presentert, også er lita. Dette vart også klart etter samtalanene med dei ulike respondentene. Mengda med informasjon som vert presentert på denne framsida, er eigentleg ganske omfattande. Ti ulike kriser, alle desse krisene ramar eit stort tal menneske, krisene har ulike årsaker, dei har ulik geografisk tilknytning og fleire andre kjenneteikn som, sjølv om det er korte og konsise framstillingar, gjer at det for ein lesar vert veldig mykje informasjon å prosessere.

Dette er sjølvsagt ein vanskeleg balansegang for ein organisasjon slik som Leger uten grenser, sidan det nettopp er viktig å informere om at det faktisk skjer veldig mykje vondt i verda. Men, når form og framstilling er så gjennomgåande lik og informasjonen så ulik, kan det føre til at folk misforstår nettopp det faktum at dei ulike krisene har ulike årsaker, utfall og omfang. Moeller (1999) skildrar nettopp kor vanskeleg dette kan vere.

The harder job is to retain the public's interest long enough to educate (s. 99).

Ho diskuterer vidare bildebruken i media, der ho nyttar den ikoniske bruken av det sveltande barnet som premiss for diskusjonen. Der ein i media ofte nyttar seg av den same framstillinga, det sveltande barnet, kan ein også knyte det inn i ein diskusjon rundt denne nettsida, nemleg til det at fleire liknande framstillingar kan føre til at publikum blir ramma av compassion fatigue.

Repeating the iconic starving children images is a short-term strategy that, if continued, and ultimately contribute's to an audience's decline into compassion fatigue (Moeller, 1999, s. 99).

I denne samanhengen er det ikkje bilete det er snakk om, men form og framstilling av tekst og difor, kan ein seie, konkret og meiningbrande informasjon.

Som nemnt, så består introduksjonane til desse gløynde krisene av korte og konsise tekster. Dei tek som regel for seg klare fakta, og det verkar som dei freistar å unngå altfor billetelege framstillingar. Men, det finst likevel unntak. Denne setninga er henta frå sida og er ei av svært få av desse introduksjonane som nyttar seg av eit mindre nøytralt valt ord.

Eksempel 3, *retorisk situasjon*:

Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt

Over 60 000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen (Glemte Kriser 2014, 2014).

Her har dei altså delt ingressen inn i to ulike setningar. Den første setninga er informativ og kan seiast å framstå ganske nøytral. Den informerer om det som skjer i den aktuelle situasjonen og sjølv om ord som flukt, vald og konflikt for mange vil vere assosiert med noko negativt, så kan det argumenterast for at det er nødvendig sidan det faktisk er det som skjer i det aktuelle området. Men, i den andre setninga kan det argumenterast for at

ordvalet er mindre nøytralt. Livsfarleg og uverdig er to adjektiv som hjå mange vil kunne framkalle ein negativ assosiasjon. Det har allereie i den førre setninga blitt forklart kva årsaka er, kor mange som er råka og kvar hendingane utspelar seg geografisk. Då kan ein tenke seg at den andre delen av setninga er meint som ei skildring av korleis enkeltmennesket i Mauritania oppfattar denne krisa. Dersom dette er tilfelle, kan ein argumentere for at dette blir veldig mange dimensjonar for ein lesar å ta innover seg. Mengda informasjon er altså stor, sjølv om det i utgangspunktet framstår som ei kort og konsis framstilling.

Kjeldsen (2014) presenterer ei skildring av retorikken om korleis ord i situasjonar, som vil vere retoriske, og kva nettopp kontekst kan ha å seie for korleis ein bodskap eller argumentasjon vart oppfatta.

Nei, i hverdag og politikk har ingen ord en fast og utvetydig betydning. Hva ord betyr, avhenger av de omkringstående ord og av situasjonen de brukes i. Selv om denne foranderligheten og flertydigheten noen ganger kan skape problemer for oss som kommuniserer, er den ikke et språklig problem vi bør utrydde. Den er i stedet språkets egen smidighet og fleksibilitet, som gjør det mulig for oss å uttrykke oss mer nyansert og presist, variert og levende (s. 93).

Dette er ein viktig premiss for korleis retorikk fungerer. Den retoriske konteksta eller den retoriske situasjonen, slik den potensielt framstår i tilfellet der lesar møter denne nettsida, er særst viktig. Det er også noko eg freistar å sjå nærare på gjennom samtalanane mine med respondentane i dette prosjektet. Eitt av introduksjonsspørsmåla tek mellom anna føre seg kva assosiasjonar lesaren har til naudhjelpsorganisasjonar og vil difor kunne ha noko å seie for den retoriske situasjonen som oppstår i møte mellom den aktuelle lesaren og nettsida.

8.1.2 *Dispositio: struktur*

Dersom ein nyttar seg av desse diskursformene i analysen av denne teksta, kan ein seie at intensjonen ved denne teksta er å *informere, argumentere, skildre* og *fortelje*. Dette kan seiast å vere den overordna *strukturen* i kampanjen. Leger uten grenser ønskjer altså å *informere* om desse ti gløynde krisene. Dei ønskjer også å *argumentere* for at «vi» må opne auga for desse krisene. Ein kan også sjå av teksta at dei freistar å gje levande *skildringar* av dei ulike krisene. Dei konstruerer også *forteljingar*. Dette er klare trekk ein kan finne i denne teksta og informasjonen kan difor seiast å vere strukturert på denne måten. I eksempla under vil eg freiste å skildre korleis dette er noko som legg grunnlaget for korleis Leger uten grenser freistar å kommunisere med lesaren. Under følgjer nokre eksempel frå det som kan reknast som den forklarande delen av teksta på framsida, nemleg introduksjonen.

Eksempel 4, *exposition*:

Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis (Glemte Kriser 2014, 2014).

Her kan ein argumentere for at dei freistar å informere om det som er utgangspunktet for denne kampanjen, altså det at sjølv med all den informasjonen som er tilgjengeleg i dagens samfunn så er det likevel mykje me ikkje veit om menneske som opplever akutte kriser.

Eksempel 5, *argumentation*:

I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for.

Derfor må vi åpne øynene (Glemte Kriser 2014, 2014).

Her presiserer dei igjen den argumentasjon som kan seiast å vere gjennomgåande for kampanjen. Dei vil altså overbevise lesaren om at han eller ho må opne auga for desse krisene.

Eksempel 6, *description*:

Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene (Glemte Kriser 2014, 2014).

I dette utdraget kan ein argumentere for at dei ønskjer å skildre det som faktisk skjer i dei aktuelle krisene. Dette kan seiast å vere ei levande skildring og eit forsøk på å få lesaren til å føle det som vært skildra.

Eksempel 7, *narration*:

Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag

På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen (Glemte Kriser 2014, 2014).

Med denne introduksjonen freistar dei altså å tidfeste ei spesifikk krise. Eksempelvis kunne ein her nytta seg av eit samla tall av kor mange kvinner det gjeld. "Kvar dag" vert ein effektiv frase fordi den kan knytast til noko som skjer no, noko som skjedde i går og noko som vil skje i mange dagar framover.

Dette er trekk som ein kan finne i tekster som på ein eller annan måte kan seiast å argumentere. Teksta til leger uten grenser argumenterer nemleg for at det nettopp er desse krisene som er akutte og som ikkje får merksemd av media. Då vil altså teksta har ein intensjon. At teksta har ein intensjon kan igjen knyttast opp mot dei omgrepa eg har tatt føre meg her. Dei *informerer*, *argumenterer*, *skildrar* og *fortel* om desse krisene.

Eksempel 8, *retorisk struktur*:

I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for.

Derfor må vi åpne øynene (Glemte Kriser 2014, 2014).

Dette utdraget er henta frå introduksjonen til lista over dei ti gløymde krisene som vert presenterte lenger nede på sida. Her kan ein argumentere for at den vidare teksta komplementerer det som kom fram av biletet. Dette fordi den kan seiast å konkludere med at

ein etter å ha lukka auga, må opne dei på nytt for å igjen bry seg om dei som er ramma av dei aktuelle krisene. Ein kan altså argumentere for at ein del av den retoriske strukturen på framsida av denne kampanjen går ut på at biletet og introduksjonsteksta komplementerer kvarandre. Ein slik kombinasjonsstruktur kan også seiast å vise til det som kan seiast å vere den underliggande konklusjonen eller entymemet eg tidlegare definerte som «*Eg lukkar auga, eg bryr meg altså ikkje om andre menneske*». Slik vert altså denne avsluttande setninga i introduksjonen kraftig forsterka. «*Derfor må vi åpne øynene*» vert altså det dei ønskjer å argumentere for at lesaren må gjere. Ein har altså ført bevis for at me lukkar auga og vil no overbevise lesaren om at ho må *opne auga*.

Når det gjeld sjølvve teksta, så består den av ein hovudtittel med namn på kampanjen, ein kort ingress eller introduksjon og ei liste over dei ti krisene med tilhøyrande tittel og ein kort ingress. Desse titlane fungerer også som hyperlenker som leier lesaren direkte inn på ein artikkel som går djupare inn på det temaet som tittelen og ingressen kort skildrar.

8.1.3 Elocutio: stil og uttrykk

Kan eksempelvis bruk av appellformene *ethos*, *pathos* og *logos* ha noko å seie for om ein lesar vert ramma av compassion fattig eller ikkje? Det verkar sannsynleg at ein overdriven bruk av *pathos* kanskje er truande til dette. Men, kan det same seiast om overdriven bruk av *ethos* og *logos* også? Slik eg ser det, så kan ein kanskje knyte bruken av *pathos* opp mot *negative formuleringar* og *identifikasjon*. *Ethos* og *logos* kan på si side knytast opp mot *mengd informasjon* og *maktesløyse*. Eg ønskjer altså å knyte desse nøkkelorda opp mot dei ulike appellformene. Når ein analyserer denne teksta, vil ein sjå at appellformene på mange måtar står saman med *stilen* og *uttrykket* den befattar seg med.

Omgrepet compassion fatigue er bygd opp av ordene medkjensle og utmattelse, i alle fall om me omset det direkte utan å tenke på korleis omgrepet gjer seg best på norsk. Det første ordet seier altså noe om kjensler eller følelsar. Det ligg derfor tett opptil omgrepet *pathos*. Det å nytte seg av *pathos* for å få fram eit argument kan til somme tider gå ut på å vekke folks medkjensle for den aktuelle saka.

Sontag (2003) freistar i si bok *Regarding The Pain of Others* å skildre det forholdet me har til bilete av menneske som lid. Eitt av dei orda ho bruker i denne boka, som også Höijer (2004) tek føre seg i *The Discourse of Global Compassion: The Audience and Media Reporting of Human Suffering*, er *pity*. Dette ordet kan seiast å veret relevant i samband

compassion fatigue. Compassion freistar som nemnt å skildre at ein har medkjensle med nokon, men også eit ønske om å hjelpe. *Pity* eller medynk, på si side, kan skildrast annleis.

Sontag (2003) seier det slik:

Pity can entail a moral judgement, as Aristoteles maintains, pity is considered to be the emotion that we owe only to those enduring undeserved misfortune» (s. 63).

Höijer (2004) er også inne på det same:

Global compassion is considered to be morally correct in the striving for cosmopolitan democracy, and the international community condemns 'crimes against humanity (s. 513).

Men sjølve omgrepet kan sporast heilt tilbake til Luc Boltanski og Hannah Arendt.

Compassion, in other words, was discovered and understood as an emotion or a sentiment, and the sentiment which corresponds to the passion of compassion is, of course pity. Pity may be the perversion of compassion, but its alternative is solidarity... But pity, in contrast to solidarity, does not look upon both fortune and misfortune, the strong and the weak, with an equal eye; without the presence of misfortune, pity could not exist, and it therefore has just as much vested interest in the existence of the unhappy as thirst for power has a vested interest in the existence of the weak (Arendt, 1963, s. 88-89).

Det å føle genuin medkjensle med nokon er ikkje nødvendigvis noko alle opplever. Det vil variere frå person til person. Men, med å knyte opp dei retoriske apellformene til kodeorda *negativ informasjon, mengd informasjon, identifikasjon og handling-maktesløyse* vil eg freiste å trekke linjer mellom korleis retorikk og utforminga av eit argument kan verke inn på om respondentane opplever ei form for compassion fatigue. Dersom compassion er, om me støttar oss til Arendts definisjon, ein sterk følelse som har noko å gjere med engasjement og medkjensle, så vil det vere interessant å sjå på det i lys av retorikken. Eksempelvis kan ein seie at det vil vere nyttig for ein humanitær organisasjon å vekke medkjensle fordi det fører til engasjement. Engasjement kan bety potensielle nye givarar til organisasjonen, feltarbeidarar, frivillige og andre former involvering. I det heile tatt kan det tyde at fleire ønskjer å involvere seg i arbeidet til organisasjonen. Difor kan det seiast å vere lurt av ein organisasjon å framkalle compassion framfor pity. Pity, slik Arendt definerer ordet, er perversjonen av

compassion. Dette kan tolkast som medkjensle utan engasjement. Ein føler med dei som har det vondt, men engasjerer seg ikkje for at dei som har det vondt skal få det betre. Dersom ein organisasjon ønskjer at folk involvere seg i det arbeidet han gjer, vil det å framkalle pity, gjennom den retorikken dei fører, vere eit feilsteg.

For å knytte compassion fattigue saman med dei kodeorda eg har valt, freistar eg altså å nytte meg av retorikken og i særskild grad dei tre apellformene som bindeledd. I den store samanhengen vil det altså seie at eg med dette freistar å knytte publikums reaksjonar på gløynde kriser og retorikken som Leger uten grenser fører i denne kampanjen, opp mot kvarandre.

8.1.4 Appellform: ethos, pathos og logos

Ethos kan seiast å vere karakterens appell. Ein søkjer altså, ved å nytte seg av ein ethosappell, å styrkje truverd det rundt si eiga sak, sin person eller sin karakter. For ein naudhjelpsorganisasjon vil eit brot på karakterstyrke eller truverde potensielt vere fatalt for korleis folk oppfattar han. Det kan få konsekvensar både for potensielle donasjonar og den tilgangen dei har til faktiske kriseområde.

In some settings the ethos of a speaker is sufficient to sustain a case. Greek speakers enhanced their ethos by establishing their practical wisdom (phronesis), good will (eunoia), and worthy moral character (arete). Creating the illusion that a speaker possessed practical wisdom, good will, and worthy character was difficult in a city-state in which the audience and the speaker were neighbours. With the advent of an electorate of millions and a country spanning oceans, direct experience of the character of a speaker is unattainable for most of those called on to judge public discourse (Jamieson, 1988, s. 240).

Eksempel 9, *ethos*:

Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år (Glemte Kriser 2014, 2014).

Dette eksempelet er henta frå introduksjonen til dei ti gløynde krisene. Her kan det på mange måtar argumentarast for at Leger uten grenser søkjer å styrkje sin eigen *ethos* gjennom å presisere at dei over lengre tid har forsøkt å gjere verda merksam på dei gløynde krisene.

Anders Johansen snakkar i si bok *Talerens troverdighet* om å skildre nytten av å bygge ein sympatisk og tillitsvekkande karakter (Johansen, 2002, s. 30).

Sammen med den saklige argumentasjon (logos) og den følelsesmessige affekt (pathos), var kommunikasjon av en sympatisk og tillitsvekkende karakter de ressurser taleren kunne mobilisere for å overbevise en forsamling (Johansen, 2002, s. 30).

Ved å mobilisere *ethos* i denne konteksten distanserer Leger uten grenser seg frå det dei meiner er dei krisene som samfunnet gløymer og som me lukkar auga for. Legar uten grenser har, som dei sjølve seier, «*snakket ut og ropt høyt*» om desse krisene over lengre tid og har difor inga skuld eller ansvar for at dette har skjedd. I denne retoriske situasjonen kan dette oppfattast som eit bevisst grep for å styrkje truvedet lesaren har til organisasjonen og det faktum at desse ti krisene er gløynde, men i alle fall ikkje av Legar uten grenser.

Om ein nyttar seg av ein *pathos* – appell, er det ofte for å vekke dei sterke følelsane hjå dei ein freistar å overbevise. Dersom det eksempelvis gjeld ei sak som at ein naudhjelpsorganisasjon har eit akutt behov for pengar, så er det klart at det vil vere nyttig å vekke medkjensle hjå folk. Det kan potensielt generere pengestøtte tilbake til organisasjonen.

Fedrene på Eidsvoll hadde sans for det patetiske. Dette ordet, som i dag har ensidig nedsettende betydning, ble den gang brukt i rosende vendinger: Den «patetiske» tale var - liksom den «salvesfylte», i prestelig sammenheng - egnet til å vekke den sterke sinnsbevegelse som måtte til for virkelig å overbevise (Johansen, 2002, s. 120).

Eksempel 10, *pathos*:

Guinea: Bunnløs helsekrise

Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag (Glemte Kriser 2014, 2014).

Dette er ikkje to setningar som nødvendigvis heng direkte saman. Det at «*Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge*» inneber mykje meir enn det at «*hvert tiende barn dør før sin femårsdag*». Det vil sjølvsagt ha noko å seie for vaksne også, kvinner og menn, ungdommar og eldre. Det at dei dreg fram barn under fem år kan vere eit forsøk på framkalle sterke følelsar hjå lesaren, fordi barn som regel er uskuldige offer når slike kriser råkar. Andersen (1995) seier i si bok *I retorikkens hage* at *pathos* er noko mennesket vert utsatt for, altså affekter (*affectus*) (s. 34). På norsk oversetjer vi gjerne ordet

med «følelsar» eller «emosjonar» (Andersen, 1995, s. 34). Då kan vi altså seie at lesaren her vore utsett for ein emosjonell appell. Eksempelvis er gjerne ordet «femårsdag» noko mange assosierer med fødselsdag eller fødselsdagselskap. Det at eit barn dør før det får feira sin femte fødselsdag, kan vere ein sterk emosjonell appell. Nettopp fordi det kan seiast at det skildrar kontrastane mellom noko som som for oss har positive assosiasjonar, men som i denne konteksta vert nytta for å skildre noko som er negativt.

Logos – appellen talar til fornufta. Om ein skal trekkje logosappellen inn i ein samanheng som befattar seg med naudhjelpsorganisasjonar, så kan ein eksempelvis tenkje seg til at det vil vere føremålstenleg å presentere eit faktuelgt grunnlag for organisasjonens engasjement. Leger uten grenser må eksempelvis også kunne appellere til publikums fornuft når dei skal forsvare kvifor dei har valt seg nettopp desse ti krisene. På same måte må dei også appellere til fornufta om dei skulle relansere denne lista, og kome med ti nye kriser.

Det greske ordet logos betegner i retorikken den rasjonelle delen av en talers apell og bevisføring, men det betyr også fornuft, tanke og tale [...] Hensikten med en slik tale, funksjonen den skulle utføre, var naturligvis å sørge for frikjennelse eller minst mulig straff" (Kjeldsen, 2014, s. 15).

Eksempel 11, *logos*:

Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag

På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen (Glemte Kriser 2014, 2014).

Med denne setninga kan ein seie at dei nyttar seg av ein logisk slutning for å fremje eit poeng. Kvifor må «en av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede»? Jo, fordi «nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen». Det vart altså presentert eit problem og ei årsaksforklaring. Difor kan ein i dette tilfelle seie at ein søker å appellere til lesarens fornuft. Det er fornuftig å tenkje at grunnen til at så mange kvinner må føde utan kvalifisert hjelp, nettopp er at landet dei bur i, manglar eit skikkeleg helsevesen.

8.1.5 Oppsummering: compassion fattigue - mengde informasjon, negative formuleringar, identifikasjon og handling - maktesløyse

Denne kampanjen har, som nemnt, ein relativt enkel komposisjon. Dei visuelle verkemidla er enkle og dei skrik ikkje etter merksemd. Det same kan seiast om teksta. Korte fraser i samspel med tittel i raud skrift. Det er i det heile tatt ein gjennomgåande enkel og minimalistisk framstilling i denne kampanjen. Det samsvarer også på mange måtar med Leger uten grenser sin offentlege profil. Det er sakene og prosjekta som står i sentrum og det å informere om det arbeidet dei utfører.

Etter å ha analysert denne kampanjen er det som skil seg ut, ikkje nødvendigvis bruken av retoriske verkemiddel som eksempelvis tropar og figurer som kjem fram. Ein kan sjølvstapt finne slike verkemiddel, men dei kan ikkje seiast å vere framtrédande nok til å kunne definerast som berande for argumentasjonen som kjem fram av teksta. Det som derimot kan seiast å vere det viktigaste retoriske aspektet ved denne teksta, er retorisk struktur, appellform og retorisk situasjon.

Denne kampanjen ber preg av å ha fokus på fakta eller skildringar av faktuelle tilhøve. Men, fakta vil ikkje alltid vere nøytrale eller objektive. Leger uten grenser sit her på definisjonsmakta. Dei har valt ti kriser, utifrå sine kriterium eller definisjonar på kva ei akutt krise er, og kome fram til at det er desse ti krisene, ikkje ti andre kriser, som er dei mest prekære og som får minst merksemd av media. Det er her den retoriske situasjonen oppstår. Ein annan organisasjon kunne lista opp ti andre kriser og i eit slikt scenario ville eksempelvis ein retorisk situasjon eller argumentasjon mellom to partar kunne oppstå. Ein måtte då altså ha forsvart sit val av kriser overfor ein motpart. Ein kan også seie at lesarane i denne samanhengen kan sjåast på som ein motpart, med eigne meiningar om kva kriser som høyrer heime på denne lista.

Dei fakta som kjem fram av denne teksta, kan difor ikkje seiast å vere hundre prosent nøytrale eller objektive. Dei er ein del av den argumentasjonen Leger uten grenser fører for å overtyde lesaren om at det faktisk er desse krisene som krev at me opnar auga for kriser som er gløymde av media.

Dersom ein vedkjenner seg denne premissen, så kan ein diskutere den potensielle effekten dette kan ha i møte med ein lesar.

Mengde informasjon, negativ informasjon, identifikasjon og avmaktsfølelse:

Det verkar kanskje som ein sjølv motsigande påstand å hevde at denne nettsida, trass i si minimalistiske utforming og oppbygging, inneheld betydelege mengder informasjon. Sjølv om det er korte og konsise setningar, som i stor grad baserer seg på fakta frå dei ulike krisene, så inneheld dei likevel mykje informasjon som ein potensiell lesar må ta innover seg. For det første så rammar desse krisene eit utruleg stort tal menneske. Så godt som alle ingressane knytt til dei ulike krisene set seg føre å skildre situasjonen ved å talfeste kor mange menneske som er ramma. Dersom ein skulle rekna ut kor mange menneske som er ramma av dei ulike krisene som er presenterte på denne sida, så ville det talet verte utruleg høgt. Denne mengda av informasjon som ligg latent i teksta, kan for mange verte *mykje*. Det vert vanskeleg å skaffe seg oversikt og det kan potensielt framkalle ein avmaktsfølelse hjå lesaren der han eller ho ikkje forstår det faktiske omfanget av katastrofen. Ei slik avmaktskjensle kan igjen leie til compassion fatigue. Mengda informasjon kan altså vere av betydeleg storleik sjølv om det i utgangspunktet er ei kortfatta og avgrensa setning.

Men mengda informasjon i seg sjølv kan ikkje seiast å vere åleine om å potensielt kunne framkalle compassion fatigue i denne samanhengen. Det er ein kombinasjon mellom fleire ulike element. Mengde informasjon har mykje å seie, men mengda *negativ* informasjon er også viktig. Tidlegare lanserte eg påstanden om at fakta eller faktisk informasjon, i denne samanhengen, ikkje kan kallast nøytrale eller objektive på grunn av Leger uten grenser sin posisjon som definisjonsmakt. Dersom dette er ein retorisk situasjon der ein vedgår at Leger uten grenser argumenterer for at desse krisene er dei som treng merksemd heller enn andre, så vil fakta kunne nyttast som eit underbyggande verkemiddel for argumentasjonen eller appellforma. Fakta kan difor framkalle både positive eller negative kjensler, sjølv om dei i utgangspunktet, i seg sjølve, kan kallast nøytrale eller objektive skildringar av faktiske tilhøve. Eit relevant tankeeksperiment kan difor vere å tenke seg at du bryt foten. Foten din er broten, det er noko alle vedkjenner seg. Det er eit faktum. Men, dersom ein nyttar seg av at det at foten er knekt, altså det faktum, i ein situasjon som potensielt kan vere retorisk, så kan dette faktumet altså verte ein del av ein argumentasjon. Ein kan eksempelvis nytte seg av det at foten er knekt for å få sympati hjå andre eller medkjensle, altså pathos. Ein kan også nytte det for å generere truverde rundt sin eigen karakter. Ein påstand som eksempelvis at ein braut

foten fordi ein kjempa for at fotballaget skulle få den siste scoringa som gjorde at det vann kampen, kan nyttast i ein argumentasjon for å styrkje truverdet til eins eigen karakter, altså ethos. Difor er det høveleg å diskutere dei fakta som Leger uten grenser her presenterer, som potensielle verkemiddel for å framkalle negative eller positive reaksjonar hjå lesaren.

Dei fleste av dei korte ingressane inneheld altså betydelege mengder informasjon som potensielt kan ha negativ eller positiv effekt hjå ein lesar. I denne samanhengen kan ein argumentere for at mykje av informasjonen vil kunne ha negativ effekt. Dette er eit resultat av at mengda vert tyngande.

At eit menneske døyr, vil for mange framkalle negative kjensler. At mange tusen menneske døyr vil også for mange framkalle negative kjensler. At mange millioner menneske døyr vil også kunne gjere det same, men etterkvart som tala vert høgare og årsakene fleire, så vil ein etterkvart kunne misse oversynet. Det å misse oversynet kan føre til at ein ikkje lenger greier å identifisere seg med dei akutelle ofra og det kan føre til ei kjensle av avmakt eller av å vere handlingslamma. Det er så mange skjebner at ein ikkje veit kvar ein skal byrje, ei heller kven ein skal føle medkjensle med. Kven har det vondast, kvar er det viktigast at eg engasjerer mine følelser, kva skal eg gjere? Dette kan seiast å vere problemstillingar som lesaren potensielt kan generere dersom dei kjem inn på denne nettsida.

Store delar av denne kampanjen går med på å fortelje kva det er som skjer. Noko som i seg sjølv kan seiast å vere bra fordi det er openbert at me treng meir informasjon om desse krisene for å kunne hjelpe. Men det kan også utløyse denne avmaktskjensla fordi forma eller strukturen, slik den står fram, kan seiast å vere repeterande. Størsteparten av kampanjen går altså med på å presentere negativt lada informasjon. Ein får ikkje presentert noka løysing før ein går inn på enkeltartiklane, og i desse artiklane kjem presentasjonen av kva Leger uten grenser faktisk gjer heilt nedst. Det kan argumentarast for at dette er eit bevisst grep frå Legar uten grenser dersom ein tenkjer seg at dei ikkje vil framheve, herleggjere eller fokusere for mykje på sin eigen innsats. Dette er sjølv sagt eit veldig heiderleg motiv, men det kan gjere at folk får ei oppfatning av problema som uløyselege. Med lite fokus på kva som kan gjerast kan det, i ein retorisk situasjon, verke som om Leger uten grenser også innser at situasjonen er uoverkommeleg.

Dette kan grunnast i omgrepet retorisk situasjon. Leger uten grenser er ein organisasjon dei fleste kjenner til. Ikkje alle har inngåande kjennskap til nøyaktig kva det er Legar uten grenser gjer, men dei fleste har ei viss forutintatt oppfatning av arbeidet

organisasjonen utfører. Mange veit altså at Legar uten grenser arbeider i land og med oppgåver som er vanskelege og der tap av menneskeliv er noko som skjer dagleg. Dersom ein møter organisasjonen med ei slik forutinntatt holdning, så kan det i visse tilfelle verke endå meir trykkande at Leger utan grenser ofte fokuserer på problemet heller enn sitt eige arbeid i denne teksta. Under avsnittet «*Hva gjør Leger uten grenser*» presiserar dei, som tidlegare nemnt, kva dei gjer i samband med den aktuelle krisa eller i det aktuelle området. Denne forma vert repetert i alle artikkane på denne nettsida. Den positive faktuelle informasjonen om kva organisasjonen faktisk gjer for å få bukt med den akutelle krisa, kjem altså heilt til slutt, etter at ein potensiell lesar har måtta kome seg gjennom betydelege mengder negativ informasjon. Det kan i verste fall føre til at lesaren, grunna mengda negativ informasjon, ikkje kjem langt nok til å få lese om det positive før dei vært ramma av compassion fattigue.

På grunn av det omdømmet eller den forutintatte holdninga publikum kanskje har, kan den faktuelle informasjonen, som i utgangspunktet framstår nøytralt, bidra til å forsterke eit negativt inntrykk av situasjonane organisasjonen opererer i. Det å lette på trykket ville kanskje i denne situasjonen hatt stor påveringskraft, sidan organisasjonen faktisk utfører eit utruleg viktig arbeid, og ei tidlegare presisering av dette ville kanskje bidratt til at lesaren ikkje så fort vert ramma av compassion fattigue.

8.2 Protocol analysis/tenke-høgt-lesingsstudie

8.2.1 Introduksjon av studiet, framgangsmåte ovanfor respondentar og tekniske problemstillingar

I denne studien har eg hatt samtalar med totalt sju respondentar. Opptaket av samtalen med respondent nr. 1 gjekk dessverre tapt, og difor vil denne gjenngjevinga ta utgangspunkt i mine eigne notatar frå intervjuet og denne samtalen vil bli gjenfortalt i form av ei samanhengande tekst. Den kan i dette tilfellet seiast å fungere som ein skildring av korleis samtalan gjekk føre seg.

Dei resterande intervjuane eksisterer både på opptak og i transkribert form. Transkripsjonane er lagt ved til slutt.

Det å engasjere seg i ei tekst vil for mange vere vanskeleg. Ord vil aldri kunne skildre verken samfunn eller natur slik me opplever det gjennom sansane våre. Men ord kan likevel

gjere sterkt inntrykk på oss og i kombinasjon med visuelle inntrykk kan det verke inn på korleis me tenkjer.

Introduksjon:

Alle respondentene i denne studien fekk den same introduksjonen til emnet. Det var samansett av ei kort praktisk forklaring av korleis ein gjennomfører ein tenke-høgt-lese-studie og eit lite utval korte spørsmål som kan seiast å ha vore relevant for temaet, utan å vere leiande for tankegangen til deltakarane.

Eksempelvis gjekk fleire av dei første spørsmåla ut på å kartlegge respondentanes forhold til og engasjement i naudhjelpsorganisasjonar. Dette for å blant anna kunne skaffe informasjon om den aktuelle respondenten kanskje hadde vore borti liknande pressekampanjar eller den faktiske kampanjen som studien dreia seg om.

Dette er spørsmåla respondentane vart stilte i byrjinga av samtalen:

- 1. Kva er ditt forhold til naudhjelpsorganisasjonar?*
- 2. Kjenner du til nokon naudhjelpsorganisasjonar som har etablert seg/held til i Norge?*
- 3. Kan du nemne nokon?*
- 4. Bidreg du med økonomisk støtte til nokon organisasjonar?*
- 5. Er du tilknytt nyheitsbrev,og/eller nyttar du deg av pressemateriale som organisasjonen sjølv produserer?*
- 6. Les du dei (JA/NEI)?*
- 7. Kvifor (JA/NEI)?*
- 8. Korleis framstår desse?*

For å kome nærast mogleg den umiddelbare reaksjonen til respondentane er også samtalanane delt inn i ulike mellomfasar. Dette fordi eg ikkje ønskte å forklare alle sidene ved studien med ein gong og for å kunne bryte ned samtalen i nokre korte avbrekk av omsyn til respondentane sitt behov for små pausar. Desse pausane er lagde opp slik:

1. pause: Kort pause og introduksjon av neste del. Denne pausen er lagd inn etter at dei innleiande spørsmåla er ferdige. Respondenten får då vite at det er Leger uten grenser sin kampanje Glemte Kriser han eller ho skal lese. Respondenten får også forklart korleis dei skal gå fram når dei gjennomfører tenke-høgt-lesings-studien av framsida.

2. *pause*: Kort pause og introduksjon av neste del. Denne pausen er lagd inn etter at respondenten har lese gjennom framsida. Her er det også lagt inn rom for at respondenten kan kome med generelle kommentarar til det dei nettopp har lese. Respondenten vél artiklar utifrå det dei syntest verka mest interessant då dei las gjennom framsida. Respondenten får også forklart korleis dei skal gå fram når dei gjennomfører tenke-høgt-lesings-stuidet av artiklane.

3. *pause*: Kort pause. Denne pausen er lagd inn etter at respondenten er ferdig med å lese ein av artiklane. Her er det også lagt inn rom for at respondenten kan kome med generelle kommentarar til det dei nettopp har lese.

Etter den tredje pausen varierer talet på resterande pauser frå respondent til respondent, men det var stort sett ingen som hadde behov for ytterlegare instruksar etter dette. Difor varierer talet på pauser etter kor mange artiklar den aktuelle respondenten klarte å lese gjennom innanfor den tilmålte tida. Nokre kom seg berre gjennom ein, medan andre kom seg gjennom tre. Tre artiklar var også det taket eg hadde sett for talet på artiklar respondentene kunne lese. Dette fordi det ville tatt for lang tid for respondentane å gå gjennom alle artiklane på sida, noko som potensielt kunne hatt noko å seie for resultata av studien. Eksempelvis kunne det fort resultert i eit stort tidspress og at respondentane anten pressa på for å bli ferdige eller svarte kort som eit resultat av måtte kommentere på for mykje tekst.

Lengda på intervjuet varierer ganske mykje. Ideallengda eg hadde sett for meg på førehand, var 45 - 60 minutt, men det var respondentar som både gjekk over og under den tilmålte tida. Grunnen til at nokre vart kortare, hadde årsak i praktiske tilhøve som eksempelvis at respondenten ikkje dukka opp til avtalt tid. Grunnen til at nokre varte lengre, var at relevant informasjon nokre gongar dukka opp mot slutten av intervjuet og det ville vere synd å stanse opptaket berre for å halde seg innafør tidsramma.

Tekniske problem oppstod også undervegs. Blant anna fekk eg problem med lyden undervegs i avspelinga av filmen under samtalen med to av respondentane. Det resulterte i at me måtte stanse avspelinga og hoppe over dette punktet i samtalen.

Når det gjeld atgjeving av samtalane, har eg valt å skrive dei om til nynorsk i ei munnleg form. Dette har eg i hovudsak gjort for å verne identiteten til respondentane. Men eg har også gjort dette fordi eg ønskjer at språket i studien skal ha betre flyt.

Video:

Som nemnt var det ikkje alle respondentane som fekk sett videoen. Eg har difor valt å ikkje vektlegge denne som eit av hovudelementa ved analysen. Dette fordi det rett og slett ikkje var alle som fekk sett den, og det kan difor ikkje forsvarast å la den vere gjeldande for ein analyse av korleis folk opplevde nettsida. Men, som det kjem fram av tekstanalysen, er det likevel relevant å behandle den som eit potensielt retorisk verkemiddel som underbygger den argumentasjonen Leger uten grenser fører. I tekstanalysen behandla eg den som eit *bilete* noko som også vil vere tilfellet i høve til respondentane. Det vil difor også vere relevant å trekke den inn i ein vidare diskusjon av temaet mot slutten av denne analysen.

Framsida:

I denne studien har eg valt å legge mest vekt på korleis publikum har opplevd framsida. Dette er eit bevisst val, noko eg også presiserte i arbeidet med tekstanalysen, fordi dette er det første inntrykket respondentane får av denne kampanjen. Gjennom mitt metodeval, der den umiddelbare responsen er det ein freistar å finne fram til, vil det å komme nærast mogleg eit reelt førsteinntrykk vere viktig. Difor har eg fokusert på denne delen av kampanjen i analysen. Eg har også nytta meg av artiklane, men i dei tilfellene er det utelukkande for å sjå etter tekstleg respons som kan seiast å vere relevant i samband med retorikk og compassion fatigue.

Compassion fatigue:

Det er sånn så når du les det så forstår du det og så gjer du deg, reflekterer du over det, men samtidig så, eg kan ikkje, urk, eg kan ikkje ta det innover meg, men du forstår det og du fattar det og... (Resp. 3, s. 22).

I løpet av dei samtalaneg har utført i samband med denne studien, kan ein finne fleire døme på at retorikk og multimodal retorikk kan ha noko å seie for om lesaren vert ramma av compassion fatigue eller ikkje. I denne studien kjem det kanskje klårast fram gjennom den retoriske situasjonen og apellforma som vert nytta i den argumentasjonen Leger uten grenser fører. Bilete og tekst kan bidra til korleis respondenten oppfattar og reagerer på retorikken og om dei tolkar den som positiv eller negativ.

Nokre av respondentane gav allereie i byrjinga, under dei innleiande spørsmåla, uttrykk for følelsar som kan tolkast i lys av teorien om compassion fatigue. «*Mykje*» er eit

ord som går igjen hjå fleire. Dette ordet vart av mange nytta både som eit forsøk på å skildre mengda informasjon på nettsida, men også som eit forsøk på å skildre sine egne følelsar. Det å føle så mykje at det kanskje blei nødvendig å bevisst lukke ute inntrykk, kan seiast å ha gått igjen hjå fleire av respondentane. Under følgjer eit sitat frå ein respondent som allereie i byrjinga av samtalen kan seiast å, til ein viss grad, ha vore ramma av compassion fatigue. Dette sitatet fungerer som eit eksempel på kva som kan tolkast som teikn på compassion fatigue i reaksjonane til respondentane.

På spørsmål om kva respondentens forhold til naudhjelpsorganisasjonar var, svara eksempelvis ein av respondentane slik:

Mhm, eh, eg syns at dei er veldig nødvendige, trur eg. Eh, men eg syns det er litt trist at det er nødvendig. Og eg veit vel, eg har kanskje eit litt sånn ambivalent forhold til det å bidra sjølv. Fordi, eg klarar egentlig ikkje heilt å forsvare det å ikkje gjøre det, samtidig som det kjennest som ein drope i havet på ein måte (Resp. 6, s. 2).

Dei fleste respondentane gav inntrykk av at dei følte at informasjonen som vart presentert på sida, var sannferdig eller at dei ikkje såg nokon grunn til å tvile på den. Dette kan på mange måtar seiast å vere eit interessant aspekt. Dersom respondentene meiner at dette er informasjon som dei ikkje tviler på, kunne informasjon då også vært tvilsam og kva ville det hatt å seie for Leger uten grenser?

Det viser også at nokre av respondentane hadde forutintatte haldningar til slikt stoff. Denne reaksjonen kom fram under dei innleiande spørsmåla, altså før sjølve protokollanalysen hadde byrja. Likefullt er det eit sitat som skildrar at det er ein viss grad av *maktesløyse* i følelsane til denne respondenten. Det ser ein klårast i sitatet «...samtidig som det kjennest som ein drope i havet på ein måte».

8.2.2 Samtale med respondent 1

Dette kapitlet vil som nemnt fungere som ein illustrasjon av korleis samtalsituasjonane i dette studiet gjekk føre seg. I utgangspunktet gjer eg dette fordi opptaket av denne samtalen gjekk tapt. Det vil difor ikkje vere mogleg å knytte dette intervjuet opp mot analysen via direkte sitat. Men trass i dette kom det likevel fram mykje interessant som kan nyttast i denne samanhengen. Notata mine frå denne samtalen vil difor vere det som ligg til grunn. Utifrå dette har eg skrive ein tekst som stegvis skildrar korleis eg

gjennomførte desse samtalane. Framgangsmåten har vore lik med alle respondentane og eg vil difor nytte meg av samtalen med Respondent 1 til å gje ei generell skildring av korleis desse situasjonane arta seg.

Respondent 1 byrja med å opne nettsida. Ho kommenterte deretter korleis ho opplevde struktureringa og komposisjonen av nettsida, biletebruk og plassering. Ho var særst positiv til at nettsida ikkje hadde for mange komponentar og at det var ein enkel og minimalistisk komposisjon. Etter nokre kommentarar rundt dette gjekk ho vidare til å sjå videoen.

Eg ba henne også om å, undervegs, merke seg dei artiklane ho umiddelbart følte at ho ville gå inn på og å velje tre av desse.

Etter å ha sett videoen gjekk ho vidare til å lese dei ulike avsnitta som følgjer nedover framsida av denne kampanjen. Desse kommenterte ho ved kvart avsnitt. Då ho hadde lese fleire avsnitt, kom ho også med kommentarar som tydde på at ho byrja å verte blasert eller kjenne apati i høve til den informasjonen som vart presentert i kvart avsnitt. Dei første krisene ho las om, verka meir inn på henne, men mot slutten vart svara hennar kortare og ho meinte at det vart litt mykje informasjon og at «*det er så mykje liding i verda at det er vanskeleg å ta alt innover seg*».

Ho valde artiklane om Tsjad, Pakistan og Mauritania. Desse las ho i si eiga rekkefølge, som enda opp med at ho las dei slik kronologien kjem fram av nettsida. Ho grunna dette valet med at det var enklare for henne, i høve til sine eigne interesser, å sjå på artiklar som såg ut til å skildre ekstrem naud som eit resultat av sosio-politiske tilhøve. Her bemerkta ho også at det var «*tyngre*» for henne, følelsesmessig, å setje seg inn i informasjon som omhandla eksempelvis sjukdom og naturkatastrofar. Dette fordi ho meinte det påverka kjenslene hennar i større grad og at det var enklare når ein kunne skulde på «*mennesket*» heller enn «*naturen*».

I artikkelen om Tsjad påpekte ho først at bilete og komposisjon av overskrift, ingress og bilete ikkje var «*heilt som vanleg*». Det kom etterkvart fram at det var biletet som utløyste dette. Ho meinte at det var positivt at ein kunne sjå «*relativt normale*» menneske på bilete sjølv om artikkelen skildrar eit alvorleg tema. Ho diskuterte denne framstillinga og nemnde at «*sjølv sagt hadde dei det nok vondt*», men det var positivt at bilete ikkje var så ekstremt.

Etter kvart som ho las avsnitta, byrja ho å skildre ein slags «*følelsesmessig mur*» eller «*ein beskyttande vegg*». Ho meinte dette var ein måte å takle den sterke budskapen på og at

det hjelpte henne å takle vissa om at så mange menneske er ramma av alvorlege kriser. Ho byrja også å peike på konkrete avniss i teksta der ho følte det meir enn andre stader. Ho peikte også ut avsnitt der ho ikkje følte det like sterkt og gav ved fleire tilfelle uttrykk for det ho følte. I dei tilfella der ho sjølv meinte at ho kjende seg blasert, gav ho likevel uttrykk for at samvitet hennar pressa henne til å føle noko. Men ho meinte at det var «*nødvendig*» for henne å føle seg blassert for å på ein eller annan måte verne seg sjølv mot å verte for affektert.

Etter at ho hadde lese gjennom artikkelen, kommenterte ho på den generelle komposisjonen av artikkelen og korleis ho følte bilete hang saman med teksta. Ho konkluderte med at bilete var bra, men at det ikkje hang heilt saman med det som vart presentert i teksta. Dette var noko ho også kommenterte seinare og gjekk delvis tilbake på etterkvart som ho las dei to andre artiklane.

Den andre artikkelen ho las, var artikkelen som omhandlar Pakistan. Den umiddelbare reaksjonen på komposisjonen i denne artikkelen var ikkje så positiv som i den førre. Ho kommenterte at biletet her var «*meir klassisk*». Ho meinte at ho kunne sjå «*dei tilhøva folk levde under*» i biletet. Fargane og ansiktsuttrykka til dei som var til stades såg dystrare ut her enn i det førre. Men, som det kom fram etterkvart, likte ho «*komposisjonen*» og samspelet mellom tekst og bilete betre i denne artikkelen enn i den førre.

I denne artikkelen kommenterte ho også, ved spesifikke avsnitt, når ho følte at ho setje opp ein «*beskyttande vegg*» for seg sjølv og når ho ikkje gjorde det. I byrjinga presiserte ho at dette var noko ho hadde samvitskvalar for å gjere, men etterkvart såg ho forbi dette og peikte på faktiske avsnitt og formuleringar som fekk henne til å føle at det var nødvendig å verne seg. Ho ytra fleire stader eksempelvis «*dette har eg sett før*», «*dette var ei normal framstilling*» eller «*dette liknar litt på framstillinga i media*».

Som eit resultat av dette byrja ho å diskutere bilete i den førre artikkelen. Ho freista å beskrive at, sjølv om biletet i denne artikkelen samsvarte meir med teksta, så likte ho eigentleg det andre og konteksta som vart konstruert der, betre. Dette leidde ho inn på at ho kunne tenkt seg at «*media*» viste fleire bilete av folk som tilsynelatande ikkje var påverka av ekstrem naud. Ho freista lenge å setje ord på dette, og nytta seg av handrørsler i eit forsøk på å skildre ei slags likevekt. I frykt for å leie henne avventa eg med å kome med eit forslag til kva ord ho kunne skildre dette med, men kom til slutt med eit framlegg om at det var ordet «*variasjon*» ho var ute etter. Dette ordet var ho einig med ville vere passande og førte til at ho kunne tenkt seg ei meir «*varierande framstilling i media*». Her reagerte ho også på det høge

talet på flyktningar og uttrykte at «*det var utruleg mange*». Etter å ha sagt dette bemerkta ho at desse tala gjorde at ho igjen følte seg litt blasert, fordi «*det var så mykje*».

Fleire stader kommenterte ho at ho ville ha ei «*årsak*» eller ei «*forklaring*» på kvifor tilhøva var slik som dei var. Når det på eit tidspunkt vart presentert i artikkelen at ein del av denne «*årsaka*» var ein sosio-politisk konflikt, kommenterte ho at «*gjærne skulle ha sett eit kart*».

Når ho til slutt kommenterte på den generelle komposisjonen av artikkelen, meinte ho at komposisjonen av denne artikkelen var betre enn i den førre. Men ho var likevel ikkje positiv til val av bilete, som ho meinte at på mange måtar også bidrog til at ho setje opp den «*beskyttande veggen*» mot innhaldet og informasjonen som artikkelen presenterte. Her byrja ho også å legge merke til gjennomgåande komposisjonen av teksta i artiklane.

Til slutt las ho artikkelen om Mauritania. Den umiddelbare reaksjonen hennar på den visuelle komposisjonen var her særst positiv. Ho gav uttrykk for at det var eit «*veldig fint bilete*». Ho skildra dei ulike komponetane i biletet med ord som «*blå himmel*» og «*murfarga sand*». Her, slik som i artikkelen om Tsjad, kommenterte ho at ein ikkje umiddelbart kunne «*sjå at noko var gale*» og at dette igjen var positivt. Her kommenterte ho også at komposisjonen mellom ingress og tittel gjekk meir overeins.

Også i denne artikkelen kommenterte ho ved spesifikke avsnitt at ho følte seg blasert og apatisk andsynes den informasjonen som vart presentert. Ho drog også fram avsnitt som ho meinte var særst positive og interessante. Her forstod ho den samanhengande komposisjonen i artiklane. Dette uttrykte ho ved å seie at ho likte «*den siste delen av artiklane*». Her reagerte ho også på det store talet, men meir positivt enn i artikkelen om Pakistan.

Den generelle komposisjonen «*likte ho godt*». Eit bilete som «*ikkje var for ekstremt*», men som samstundes viste ein faktisk flyktningeleir var positivt. Ho drog også fram at denne kontrasten påverka henne positivt.

Dette referatet av samtalen med respondent 1 fungerer i denne samanhengen som ei skildring av korleis møte med mellom forskar og respondent har gått føre seg. Grunna manglande opptak vil det ikkje vere mogleg å analysere denne samtalen på same måte som dei andre, men det kjem likevel fram informasjon som er interessant. Denne samtalen kan seiast å fungere som ein introduksjon, fordi respondenten reagerer på delar ved teksta på same måte som dei andre, men i dette tilfelle er det illustrert ved å presentere det i ei kontekst i

form av eit referat. Dette gjev eit overordna innsyn i forløpet av desse samtalane og ein kan kanskje sjå korleis svar eller holdning utviklar seg i høve til ei tidslinje. Den viser også korleis interaksjonen mellom *forskar* og *respondent* har gått føre seg. Som eg definerte i teoridelen av dette studiet har ein viktig premis for desse samtalane vore at forskaren til tider skal vere delaktig og kome med spørsmål.

Noko som står seg fram er korleis det etter kvart kanskje verkar som om respondenten gradvis vert ramma av compassion fatigue. Dette kan ein vurdere dersom ein ser på i kor stor grad ho nyttar seg av skildringa «*ein beskyttande mur*». Dette uttrykket kom fram medan ho las framsida, og det dukkar også opp seinare i samtalen. Når dette uttrykket først kjem fram så skildrar ho til ein viss grad kva ho føler, men etter kvart går ho over til å skildre meir tekniske og komposisjonsrelaterte tankar. Dette gjer ho i kombinasjon med at ho nyttar seg av dette omgrepet. Ein kan då spørje seg om compassion fatigue er noko som kan ramme dersom ein person over lengre tid vært utsatt for store mengder negativ informasjon.

Dette er kanskje ein tendens, noko som også kjem fram av dei resterande intervju, og som eg vil argumentere for i analysen av dei. Det å verte utsett for slik informasjon over lengre tid, kan også til ein viss grad sjåast på i samanheng med mengde informasjon. Ein kan eksempelvis argumentere for at ved å utsetje nokon for denne typen materiale, i ein slik situasjon, vil krevje ein viss kognitiv innsats av respondenten. Det vert altså mykje informasjon, rett og slett fordi det krevst av metoden at respondenten tenkjer gjennom all den informasjon han/ho vert utsett for. Det kan på mange måtar kallast ei kognitiv øving, der assosiasjonar og minne også kan seiast å vere ein del av den informasjonen respondenten prosesserer. Ein kan ikkje på nokon måte stadfeste dette som handfast empiri, men det er like fullt eit interessant aspekt å ta med seg vidare inn i analysen. Det fungerer i alle fall som ein peikepinn på at det nok er fleire ting som spelar inn på korleis respondentane reagerer på denne teksta enn berre det som faktisk står der.

8.2.3 Mengde informasjon

Mengde informasjon har vore ein av analysekategoriane eg har nytta meg av i denne studien. Eg nyttar meg av denne for å freiste å konkretisere ein kodekategori for det respondentane reagerte på som «*mykje*» i teksta. Det vil altså sei stader i teksta der respondenten kom med kommentarar til teksta som freista å skildre ei viss mengde av noko.

Denne kategorien freistar å avdekke om *mengda informasjon* i denne teksta kan framkalle ein reaksjon hjå respondentane.

Slik det kom fram av samtalen med respondent1, kan det verke som at mengda informasjon i denne kampanjen har verka inn på respondentane. Respondent 1 snakka mykje om det at ho følte at «*det blei mykje*» for henne. Dette er i utgangspunktet ikkje einstyddande med at det nettopp er mengda i seg sjølv ho snakkar om, men også mengde inntrykk, assosiasjonar og identifikasjon. Altså, mengda bearbeiding som krevst av lesaren for å setje seg inn i den informasjonen som er presentert i teksta. Det som kom fram av desse samtalanane var at ein kan sjå tilfelle av begge delar. Både mengde informasjon i seg sjølve, men også i mengda bearbeiding som trengst for å ta til seg denne informasjonen.

Dette er nokre døme på korleis somme av respondentane reagerte. Både ved å skildre korleis mengda informasjon påverka dei direkte, men også gjennom lesing over tid og difor sitat som kan seiast å skildre ei utmattande kjensle som oppstod etterkvart hjå respondenten.

Då kjem vi tilbake til barnedødelegheit då og det med tre hundre gangar mindre enn på helse er jo, eh, eit tal som eg ikkje kan ha nokon referanse til det heller. Sjølv om det sikkert er heilt riktig (Resp. 4, s. 10).

Her kan igjen sjå ein tendens til at det er noko med denne argumentasjonen, eller den retoriske situasjonen som den vert lesen i, gjer at respondenten ikkje tviler. Respondenten anerkjenner den faktuelle informasjonen slik den kjem fram av teksta, utan å tvile på sanningsinnhaldet. I følgjande sitat, som er eit framhald av denne kommentaren, kan ein kanskje seie at mengde informasjon har framkalla ein reaksjon.

Ja. Altså det er eit veldig stort tal og sånn konkret kva det vil seie, har ikkje eg nokon formeining om (Resp. 4, s. 10).

Begge desse kommentarane knyter seg til følgjande del av teksta på nettsida.

Guinea: Bunnløs helsekrise
Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag.

Lassa: Dødelig blødningsfeber rammer hundretusener
Hvert år dreper lassafeber 5000 mennesker i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksiner, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

Kala azar: Feberen som dreper 30.000 hvert år
Den dødelige sykdommen som først og fremst rammer fattige har utdaterte medisiner og smertefull behandling.

En av tre har ingen lege å gå til
Hvert år dør 13 millioner mennesker av smittsomme sykdommer, fødselskomplikasjoner og underernæring. De fleste dødsfallene kunne vært unngått med tilgang på helsehjelp.

Postadresse:
Postboks 8813 Youngstorget
0028 Oslo
Org.nr.:NO 977 097 495

Pressevakta 45 25 29 95 (Ikke SMS)

Besøksadresse:
Hausmannsgate 8, 0188 Oslo
For gaver til Leger Uten Grenser, ring tlf: 08898
Innsamlingskonto: 50100547500
epost@legerutenegrensener.no
Resepsjon: 23 31 86 00 (09:00 - 16:00)

[Om oss](#)
[Kontakt oss](#)
[Tilbakemeldinger](#)

Figur 11: Framside 5 (Glemte kriser 2014, 2014).

Guinea: Bunnløs helsekrise

Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag (Glemte Kriser 2014, 2014).

I denne setninga er det mange formuleringar som på ein eller annan måte freistar å talfeste noko. Det framstår som faktisk informasjon og sannferdig, men det kan likevel verke uoversiktleg nettopp fordi mengda av slike talbaserte formuleringar kan seiast å krevje ei viss kognitiv innsats av respondenten. I sine vidare kommentarar i samband med denne setninga, kan det argumenterast for at nettopp mengda informasjon resulterer i at respondenten ikkje greier å ta innover seg omfanget av krisa.

**sukkar tungt, brukar lang tid* Akkurat den setninga eller dei setningane er sånn, det har eg ingen referansar i det heile, så det blir på ein måte litt tomt kanskje (...) Eg kommenterer på det, men eg kan ikkje, eg føler ikkje noko der og då (Resp. 4, s. 10).*

Ein annan respondent freista å skildre noko som kanskje kan vere litt av den overordna problematikken og det kom også som ein reaksjon på desse setningane.

Det som eg trur er problemet er at når du, når du kjem litt ned på lista så blir det så mykje etterkvart at du, eh, sluttar, at du tenker ikkje over ting på same måte rett og

slett, etter ei lita stund (...) Eh, så eigentleg, det betyr ikkje at det har mindre rett på merksemd eller noko sånt, men det blir kanskje, veldig masse informasjon (Resp. 6, s. 8).

Ein kan argumentere for at respondentane her kanskje ikkje klarar å setje alle desse talfesta skildringane inn i ei kontekst. Desse to setningane støttar seg, som nemnt, på å talfeste eit visst tal på menneske som er ramma av den aktuelle krisa. Men, det kan likevel seiast å vere forenklingar av dei faktiske tala. Dersom ein skulle ha visst dei nøyaktige talet på ramma menneske så måtte ein ha vist eit forhold mellom det faktiske folketalet i dette landet og dei som er ramma. Som retorisk figur kan dette samanliknast med det å vise ein del framfor heilskapen. Setninga «*Kvart tiande barn dør før sin femårsdag*» kan i denne samanhengen seiast å representere eit spesifikt tal. Den kunne eksempelvis vore erstatta med «*X barn dør før sin femårsdag*». I seg sjølv er ikkje dette noko som nødvendigvis kan kritisera, sidan det kan bidra til å gjere det lettare for lesaren å setje informasjonen i perspektiv. Men, i denne setninga er det ikkje berre ein, men fleire slike forenklingar. Dette er noko som kan ha gjort at desse setningane, for denne respondenten, kjendest «*tomme*». Det kvantifiserbare talet vert ikkje presentert, berre kvantifiseringane. Ein kan kanskje seie at desse to setningane er for generelle.

Ein av dei andre respondentane hadde ein liknande reaksjon. Den kom ikkje på nøyaktig same plass, men i setninga føre. Ein kan likevel argumentere for ein samanheng. Begge desse krisene er av dei som kjem nedst på sida og respondentane har i begge tilfella kome over halveges i sin lesing av nettsida. Begge nyttar seg også av kvantifiseringar.

Multiresistent tuberkulose smitter 1400 mennesker hver dag

Den dødelige sykdommen er motstandsdyktig mot vanlige tuberkulosemedisiner. Bare én av fem får behandlingen de trenger (Glemte Kriser 2014, 2014).

**sukkar tungt* Æsj, det, det er sånn som er så mykje... når du ser det sånn som det der så er ein jo ikkje klar over, grensene av kor veldig omfang det er (Resp. 3, s. 9).*

Dette er eit viktig sitat som underbygger litt av det eg freista å skildre i det førre avsnittet. Her seier respondenten at «*når du ser det sånn som det der så er ein jo ikkje klar over, grensene av kor veldig omfang det er*». Respondenten seier sjølv at ho ikkje forstår omfanget. Denne setninga nyttar seg også av ei kvantifisering for å skildre situasjonen. Ein kan ikkje seie sikkert om det er mengda kriser eller kvantifiseringa i setninga som leie ho til å

reagere slik, men det er likevel interessant å sjå slike reaksjonar i samband med to setningar som på same måte freistar å forenkle budskapet ved å setje ein del framfor heilskapen. Eit relevant spørsmål å stille ville kunne vere kor mange «én av fem» eigentleg er? Dette reknestykket er noko som er opp til lesaren å finne ut av. Setninga presiserer at det er 1400 menneske som er smitta og at berre ein femdel av desse får den behandlinga dei treng. Men det faktiske talet får ein ikkje greie på utan å rekne ut kva ein femtedel av 1400 vil vere.

Vidare kjem ho med ein kommentar som kan seiast å skildre det omfanget som informasjonen på nettsida faktisk befattar seg med. Altså, mengda av assosiasjonar og tolkingar som må til for å kunne forstå omfanget.

Ja. Kva skal eg, kva skal vi i Noreg pøse på med milliardar for å bygge opp, når dei med pennestrøket riv det ned igjen sjølv? I borgerkrigar og spetakkel. No vart eg litt sånn stygg og, men eg ser jo at dei stakkars barna som dør, dei stakkars mødrene med store barneflokkar, kan jo ikkje hjelpe for at konge og statsminister og president i landet deira øydelegg for dei. Det er jo ikkje deira, eg, eg ser, eg ser den (Resp. 3, s. 9).

Her er respondenten inne på korleis situasjonen i den store samanhengen ter seg. Det er sjølv sagt vanskeleg å setje seg inn i ein slik situasjon utan tilstrekkeleg informasjon. Her kan det kanskje seiast at det er den latente informasjonen i setninga som speglar seg i kommentaren. Mengda informasjon kjem ikkje klart nok fram gjennom ei slik generalisering. Det kan kanskje føre til at respondenten ikkje klarar å forstå omfanget. Dersom ein skal kunne forstå ei generalisering eller kvantifisering så er det viktig at ein får presisert kva den står for. Ein må altså kunne sjå korleis den er meint å skildre faktiske tilhøve. Dersom det ikkje er tydeleg for respondenten, kan det, slik som i desse tilfella, vere noko som gjer at ein misser oversikta, slik som respondentane her til ein viss grad kan seiast å gjere.

Ein annan respondent var også inne på noko som kan relaterast til dette. Det kom etter at ho hadde lese gjennom framsida og hadde gått inn for å lese ein av artiklane ho hadde valt å lese. På spørsmål om respondenten hadde eit positivt eller negativt inntrykk av teksta svara ho slik.

Altså, jo, altså positivt på den måten at det her er jo, altså, type sånn problem som eg engasjerar meg i då, og det er viktig og sånn, då er det lettare å ta det inn over seg (...) Altså den, eh, faktaen som ein les, for ein har ei interesse, eller at ein orkar å ha

eit engasjement, for det kjennast som det ligg nærare, altså det her ligg nærare meg enn, enn seksti tusen random personar i langt unna, altså det er så mange som berre er der liksom (Resp. 5, s. 11).

Det at respondenten her seier at «*det er så mange som berre er der*» kan seiast å vere relevant for diskusjonen kring talfestinga. Utifrå dette sitatet kan ein tolke det slik at respondenten på mange måtar ser på mengda som noko som påverkar henne negativt. Ein kan knytte dette opp mot compassion fattigue i måten ho seier det på. «*Det er så mange som berre er der*» kan kanskje vitne om ei kjensle av avmakt i høve til at det kan vere vanskeleg å forstå omfang når ein generaliserer.

8.2.4 Negativ informasjon

Ein annan kategori eg har nytta meg av i analysen er *negativ informasjon*. Denne koden freistar å avdekke om det er informasjon i denne teksta som nokre av respondentane reagerer negativt på. Dette vil altså seie informasjon som på ein eller annan måte får respondenten til å reagere ved eksempelvis å seie «*denne setninga likte eg ikkje*», «*dette likte eg ikkje*» eller andre kommentarar som kan tolkast som ein negativ reaksjon. Altså, spesifikke ord, setningar eller framstillingar som får respondenten til å reagere negativt.

Dei fleste respondentane fann som regel ting i teksta dei ikkje likte. Men, spørsmålet er korleis dette kan påverke om dei endar opp med å bli ramma av compassion fattigue eller ikkje. Noko som kan argumenterast for, er at ein negativ reaksjon hjå respondenten gjerne var ein utløysande faktor. Respondenten kunne difor først reagere negativt på ei setning eller eit avsnitt, for så å i sin respons til etterfølgjande avsnitt gje teikn på ein viss grad av compassion fattigue.

Nei, eh, eh, fekk i alle fall meg på sporet på det, orda menneskejakt, nedslakting og hundre tusener på flukt. Eh, eg veit ikkje om uttrykket «å lette på øyelokkene», eh, reagerte kanskje litt negativt på akkurat det uttrykket då (Resp. 2, s. 5).

Mhm. Eg tenker jo nesten at vi faktisk er vant til det, eh, humanitære helvete på jord også. Eh, at kanskje det blir nemnt i media, men fortsatt så lever vi jo bare livet med å høre om det og ikkje, treff ikkje følelsene så veldig ofte. Dessverre, eller kanskje sånn må det vere for at folk skal kunne leve liva sine (Resp. 6, s. 6).

Ja, for no kjem det inn, då kjem det inn i fjernsynet og då liksom «å gurimalla». Så er det sånn at du sitt «å stakkars dei» og så, går det forbi og du gløymer det. Du kan ikkje, du kan ikkje absorbere alt, fordi du har ikkje, nei (...) Eg klarar ikkje ta alt inn for eg føler eg har meir enn nok med det så (...) Eg syns at me letter på augelokkene, men det er berre at me kan ikkje, me kan ikkje klare å (...) Er eg naiv, men eg syns at vi åpner øynene? (Resp. 3, s. 6).

Desse reaksjonane er henta frå samtalar med tre ulike respondenter, som alle omtala det same utsnittet frå introduksjonsteksta på framsida.

Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis.

Som i Den sentralafrikanske republikk.

Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år.

Få eller ingen har brydd seg.

Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene.

I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for.

Derfor må vi åpne øynene.

Glemte kriser:

Tsjad: forventet levealder 51 år
Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp.

Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag
På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

Figur 12: Framside 2 (Glemte kriser 2014, 2014).

Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene.

I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for.

Derfor må vi åpne øynene (Glemte Kriser 2014, 2014).

Her kan ein kan ein argumentere for at respondentane til ein viss grad blir presentert overfor ei anklage i teksta. Teksta presiserer at «vi» må opne auga, lesarane vært altså stilt overfor eit klagemål om at dei lukkar auga for akutte kriser. Dette er på mange måtar ei velmeinande anklage, det kan argumenterast for at det er meininga at lesarane skal gå i seg sjølve og vurdere om dei gjer nok eller engasjerer seg nok for dei menneska desse krisene rammar. Men, slik det kjem fram av reaksjonane til mine respondentar, kan det verke som om at dette kjennest som kritikk. Det kjem kanskje klårast fram i det første og i det siste sitatet. Begge respondentene reagerer negativt på eit sitat som kan seiast å kritisere deira personlege engasjement. Frå avsendar si side er nok ikkje intensjonen å anklage andre for å engasjere seg for lite, men det kan i værste fall føre til at folk vert indignerte og føler at deira gode intensjonar vert kritiserte. Desse negative reaksjonane er knytt opp mot det som står som introduksjonstekst på framsida. Etterkvart som desse respondentane las vidare på framsida kom det kommentarar frå alle som kan tolkast i lys av compassion fatigue. Då kan ein argumentere for at ei tidleg utløyising av negative reaksjonar i teksta, kan ha vore med på å leie fram til tilfelle av compassion fatigue.

Under følgjer nokre sitat frå dei same respondentane. Desse kommentarane kjem etter at dei har lese seg gjennom introduksjonen og er i gang med presentasjonen av krisene:

*Ja, det er jo og sånn nyheiter som ein kjenner frå u-land, generelt, men at det er, her er det knytta til Guinea, sånn ja. Bunnløs helsekrise, det er jo eit kraftig uttrykk då, då må jo på ein måte Guinea, sånn som eg tolker det, vere ein av dei landene kor det er gale, kor det er aller værst *humrer* (Resp. 2, s. 10).*

Men så får eg litt sånn, kva skal eg seie, sånn kunnskaps, litt sånn dumt kunnskapsperspektiv og då fordi, for kvart land eg les om så byrjer eg å tenkje «hmm, kor var det henn no igjen, åja der, og kva var bakgrunnen, åja, åja, så det landet har konflikt og det har ikkje», og det, bare blir heller sånn nysjerrig heller enn medliden då? Fordi at, det er jo litt forskjell på land i Afrika også då, så derfor er det litt interessant å vite korleis land som har komt, liksom har, eh, beregne kva land som ikkje har det og sånn, men, eh, eg føler liksom at, ja, altså, eh, eh, eg kan godt vite alt det her, men det, eh, eg kunne lett lest ned den sida uten problem, eg bare merka at dei første par avsnittene sånn «wow, så mange, så fælt», men no er det sånn «mhm, mhm, mhm» (Resp. 6, s. 9).

No har det jo alltid vore sånn... off, eg... eg er ikkje snill no, men eg meiner det har alltid vore sånn at nokon plassar i verden har det mykje verre enn oss (...) Ja altså det er det, men det er ikkje min og din feil, og eg og du kan ikkje, kan ikkje, eh, vi skulle, vi burde og eh, Men det går ei grense for kva... (Resp. 3, s. 7).

Dersom føremålet med denne kampanjen er å generere engasjement hjå publikum, så kan ei slik formulering potensielt verke negativt fordi den kan oppfattast som kritikk. Dette kan også knytast til ein diskusjon rundt compassion fatigue, fordi det kan generere ein tanke hjå publikum om at det krevst så ufatteleg mykje og i tillegg til dette så skal altså engasjementet ein allereie har kritisert for å vere for snevert.

Vidare i desse samtalane kan ein sjå at to av respondentane har kome på sporet av det at det kan bli for mykje informasjon. Om dette skuldast den negative reaksjonen i forkant kan ikkje seiast sikkert, men det er i alle fall ein tendens hjå alle dei akutelle respondentane i dette tilfellet.

Så er det jo på ein måte, kor mykje klarar ein å ta inn og, av kriser då. Det er jo ein enorm moglegheit no når det gjeld å få nyheiter (...) Eh, og det er enormt mykje, mange aktørar som pressar på om vår merksemd. Så, så blir jo, ein kamp om å få merksemda og, og midlane ein brukar må kanskje, ja, bli sterkare og sterkare, eller meir og meir i augefallande (Resp. 2, s. 6).

Å, å, å, no har eg berre å forholde meg til det eg les, fjernsynet, det eg ser på fjernsyn og les i avisene, men eg syns at, utan å vere sjølvgod, at me åpner augene. At me er der (...) Noreg er eit rikt land og Noreg hjelper, når du høyrer kva ho Erna og Gro og alle har gitt og kva dei... så synest eg me er flinke! Eg synest me er flinke, eg synest me er snill og flink eg (Resp. 3, s. 6).

I begge desse sitata freistar kanskje respondenten å skildre kvifor dei reagerte negativt og siktar til media som årsaker til dette. Begge freistar kanskje, på kvar sin eigen måte, å sjå dette i samanheng med mediemangfaldet. «Mange aktørar som pressar på om vår merksemd» og «det eg ser på fjernsynet og les i avisene» er utsegner som kjem opp. Den eine respondenten er likevel meir emosjonelt engasjert enn den andre, og kjenner kanskje nettopp på kjensla av å vere klagd for å ikkje engasjere seg nok. Gjennom heile denne delen argumenterer ho for at ho syns at «me er flinke» og at «me er snill og flink». Teksta har altså engasjert denne respondenten, men det er ikkje nødvendigvis eit positivt engasjement.

Ein annan respondent kan seiast å reagert negativt ved rett og slett å ytre at det for han ikkje var noka gløymd krise, men noko han følte at han visste om.

*Vel, altså, det er ikkje det at det er ei gløymd krise, vi veit jo kanskje at den er der (...)
Eg trur dei fleste er klar over at den Sentralafrikanske Republikk ikkje akkurat er ein
hyggeleg stad å vere. Eh, og no har jo dei mast som berre pokker dei der Hollywood-
stjernene om korleis Sentralafrika og Darfur og alt det der, så me veit jo at det er ei
krise der nede (Resp. 7, s. 4).*

Det er fleire eksempel på negative reaksjonar hjå respondentane vidare i teksta. Ofte kjem det i samband med ord eller omgrep som til ein viss grad kan seiast å fungere som skildrande for krisesituasjonen som vert omtala. Eg har argumentert for at faktisk informasjon ikkje kan seiast å vere objektiv i denne samanhengen. Mange av respondentane reagerte likevel positivt på det dei kalla ei nøktern og faktabasert framstilling.

*Nei, altså, det er, det er ikkje noko anna enn det same som var i stad. Dei held det
veldig sakleg og veldig nøkternt, prøver å unngå, så langt i alle fall, å komme med
følelsesspekteret (Resp. 7, s. 11).*

Like fullt kan det seiast at desse positive inntrykka av teksten, samla sett, kan ha skapt negative reaksjonar. Det kan altså argumentarast for at sjølv om noko av den faktuelle informasjonen i denne teksta framstår positivt for lesaren, så bidrar den, i ein større samanheng, til eit negativt inntrykk. Dette fordi compassion fattigue er består av mange komponentar. Det er i denne samanhengen at dei fire orda negativ informasjon, mengde informasjon, identifikasjon og handling - maktesløyse vert gjeldande og på mange måtar vil ein person som er ramma av compassion fattigue, kunne vise teikn til alle desse. Det kan altså seiast å vere ein kompleks tilstand som består av fleire ulike element. Vidare kan ein altså knyte negativ informasjon opp mot mengde informasjon.

Ein av respondentane peikte ut eitt av problema som kan oppstå i samband med dette. Det at organisasjonane må leve i takt med det såkalla informasjonskravet publikum har, at ein heile tida må kome med ny informasjon, nye inntrykk og nyheiter. Dette er eit ideal som mange nyheitsmedia kan seiast å vere tilhengarar av. Til å byrje med freistar respondenten å illustrere kva ho meiner om denne setninga. Dette er, slik som dei føregåande sitata, også knytt til utdraget frå teksta presentert i eksempelet over.

*Eh, ja. Eh, nei, altså, dei vil jo på ein måte at eg skal (*ler*) bli veldig lei meg og engasjere meg i dei sakane som dei driv, altså det er jo, altså det går jo på at det er mange ting som, eh, ikkje når, ja, ikkje når folk, men de engasjerer seg også på en måte (Resp. 5, s. 6).*

Dette kan tolkast som ein negativ reaksjon. Ved å uttrykke at «dei vil» freistar ho kanskje å seie noko om at «dei» ønskjer å få meg til å bli lei meg. Det kan kanskje seiast at ho føler seg pressa til å bli lei seg av teksta. Vidare grunnar ho på kvifor det kan vere slik. Her freistar ho kanskje å seie noko om dette informasjonskravet, spesielt kanskje i siste del av sitatet.

*Det er ikkje, kva er det som er akkurat no som, for det finns jo eit når og eit etter i ei sånn krise, altså det finns jo ei opptakt til at det blir ein innbyrdes krig og så finns det jo eit etter også *humrer*. Og det er jo gjerne det som er problemet for organisasjonar, at det er vanskeleg å engasjere folk når det ikkje er ei direkte krise (...) Ja, no når alt er ferdig liksom. Gå vidare til neste krise (Resp. 5, s. 6).*

Her søker ho kanskje å skildre at det er ein tendens til å fokusere på ekstreme kriser og naud i media som gjer at ein gjerne overser desse gløynde krisene. At når ei krise ikkje lenger er slåande nok, så mister media interessa. Men, er det noko som kan kallast krisenes nyheitskriterier? Media sit på definisjonsmakta, kva er deira definisjon av ei akutt krise eksempelvis samanlikna med ein organisasjon som Leger uten grenser sine? Dette sitatet reiser interessante spørsmål ved den informasjonskulturen me lever i.

8.2.5 Identifikasjon

Identifikasjon er eit viktig omgrep i studiet av fenomenet compassion fatigue, difor er identifikasjon også ein kategori eg har nytta. Dersom respondenten ikkje maktar å identifisere seg med informasjonen i ei tekst, så kan det vere ein av grunnane til at han eller ho vert ramma av compassion fatigue. Ein må også sjå på det som eit retorisk verkemiddel som potensielt kan utnyttast av ein avsendar.

Fleire av respondentane snakka om at det var vanskeleg å setje seg inn i situasjonen til dei desse krisene ramma. Det å identifisere seg med nokon som lever i ein så ulik kvardag som ein sjølv, vil, forståeleg nok, vere vanskeleg for dei fleste. Det var også variasjon i kva for kriser dei ulike respondentene meinte dei kunne identifisere seg med.

Eitt eksempel på korleis identifikasjon kan seiast å kunne framkalle compassion fattighe kan ein sjå i samtalaen med denne respondenten. Her les respondenten framsida, og etter at han har lese fleire avsnitt som omhandlar kriser han ikkje har høyrte om før, så kan ein kanskje sjå at det vert vanskeleg for han å klare å identifisere seg med den aktuelle informasjonen.

*Ja, det er jo og sånn nyheiter som ein kjennar frå u-land, generelt, men at det er, her er det knytta til Guinea, sånn ja. Bunnløs helsekrise, det er jo eit kraftig uttrykk då, då må jo på ein måte Guinea, sånn som eg tolker det, vere ein av dei landene kor det er gale, kor det er aller værst *humrer* (...) Lassa forbinn eg ikkje noko med. Er det ein by, område? (...) Eh, det var jo heilt nytt for meg. Lassa har eg altså ikkje høyrte om... (...) Ja, det er det same som over, totalt nytt for meg dette. Eh, og nå byrjar det jo å bli mykje *humrer*, mykje sånn elendigheit her på sjukdomsområdet. Eh, men eg trur jo og når eg les dette, at det absolutt er viktig og få det fram, sjølv om me snakka tidlegare om at det er, det kan vere mykje elendigheit, for mykje elendigheit å fordøye for den jevne, jevne mediebrukar. (...) Eh, men så er det jo det at, sånn som meg, som er spesielt opptatt av vest-Afrika eller Mali, eh, når då du har nokon du kjenner der, du har ein relasjon der borte og sånn vil det jo vere. Noen har relasjonar til ulike problemområde og ulike område, så ein, viss ein vil engasjere seg så er det jo på ein måte fleire moglegheiter, så, ja, det må jo berre fram (Resp. 2, s. 10-11).*

I dette tilfelle kommenterar altså respondenten på noko som kan seiast å vere tilknytt identifikasjon. Han har ingen kjennskap til sjukdommane Lassafeber og Kala Azar (den andre sjukdommen omtala på nettsida), og det vert difor vanskeleg å identifisere seg med situasjonane i desse tilfella for han. Han seier sjølv at det vert mykje på sjukdomsområdet. Men mot slutten argumenterer han mot si eiga utsegn og forklarar at det i hans tilfelle kanskje er lettare å forstå enn for andre, fordi han har «*ein relasjon til problemområdet*». Han har tidlegare i samtalen fortalt om eit prosjekt skulen han arbeider på, har i samband med eit afrikansk land, og dette kan det verke som om han nyttar seg av som eit haldepunkt. Det kan vera ein måte å identifisere seg med situasjonen på, sjølv om identifikasjonen ikkje nødvendigvis kjem direkte inn under desse krisene.

Respondenten som i dette tilfelle er omtala, var den einaste av deltakarane i studiet som kunne nemne ei klar fysisk tilknytning til eit av det kriseråka områdene. Nokre bidrog med stønad til organisasjonar og nokre hadde fadderbarn, men hadde ikkje direkte band til dei akutelle krisene.

For mange var det å identifisere seg med denne informasjonen vanskeleg. At identifikasjon er noko som er viktig for å forstå ein krisebodskap, kjem tydeleg fram gjennom desse samtalane. Det var stader i teksta der respondentane både identifiserte seg med situasjonen og hadde vanskar med å gjere det. Ein må sjølv sagt ha i bakhovudet at dette kan ha si årsak i andre ting enn det spesifikke ved teksta, som eksempelvis kulturelle konvensjonar, men ein kan likevel sjå at det er visse aspekt ved teksta som kan seiast å argumentere på ein slik måte at det verka inn på om respondentane identifiserte seg med saka eller ikkje.

Eg, eg, kan ikkje, kan ikkje ta det inn. Fordi at, det, det er liksom, vel er alt kome nærare no, før var ein tur frå Ostafjorden (lokalt stedsnavn) til byn (Bergen), det var ei amerikareise, no er det jo, men likevel så er det så langt vekke at eg klarar ikkje å (...) Det er vanskelig å, å fatte (Resp. 3, s. 15).

Denne kommentaren kom etter at den aktuelle respondenten hadde sett videoen på nettsida. Det at alt har kome «nærare» og at det er så «vanskeleg å fatte» kan tolkast som eit forsøk på skildre at det nettopp er vanskeleg å identifisere seg med slike kriser. Sjølv om det har kome nærare så er det framleis så ulikt at det vært vanskeleg å setje seg sjølv inn i den aktuelle konteksta.

Eit meir konkret døme på mangel på identifikasjon, kan ein sjå hjå denne respondenten. Respondenten er i dette tilfellet tydeleg prega av kjensler. Her kan det argumenterast for at han faktisk plasserer seg sjølv i konteksta til dei som er ramma, men held likevel tilbake og seier at dette er noko han ikkje ønskjer.

Kommentaren er knytt til eit utdrag frå teksta i artikkelen *Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land*.

Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land

Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktingene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

Figur 13: Artikkel: Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land (Glemte kriser 2014, 2014).

Lenger ned på sida under mellomtittelen *Kan ikke reise hjem* står det følgjande:

Kan ikke reise hjem.

I 2009 nådde talet på det internt fordrevne i nordvest et foreløpig toppunkt med 3 millioner. Mange av disse har siden returnert hjem, men vedvarende ustabilitet, ødeleggelse av hus og manglende gjenoppbygging av tjenester og infrastruktur hindrer mange i å reise tilbake (Glemte Kriser 2014, 2014).

Ja. Det er forsåvidt ein repetisjon av noko av det som er sagt tidligare, men, eh, her er det meir fokus på det å reise heim (...) Og, altså det å ikkje reise heim er og at huset heime plutsleg skulle forsvinne er jo heilt utenkeleg. Og eg, ja. No er det kanskje slik at eg ikkje ønskjer å tenkje på det då, kva, setje meg inn i det scenarioet som faktisk ville skje dersom huset heime i Porsgrunn plutsleg forsvant, det hadde, hadde ikkje vore så greit (Resp. 4, s. 20).

Det kjem klart fram av reaksjonen til respondenten at denne delen av teksta var noko som påverka kjenslene hans. Han let skildringa gå inn over seg og set ho også inn i sin eigen kontekst ved å samanlikne det med det «å ikkje reise heim og at huset heime plutselig skulle forsvinne». Dette kan seiast å vere eit teikn på ein identifikasjon og ei kognitiv samanlikning med sin eigen kontekst. Men i det følgjande avsnittet kjem det også fram at dette kanskje er noko han ikkje ønskjer å tenke på. Han ønskjer kanskje ikkje å ta inn over seg denne samanlikninga. Dette samsvarer med mykje av det som er skrive om compassion fatigue, nemleg det å medvite stenge ute noko fordi ein ønskjer å unngå å verte affektert.

Identifikasjon kan også gå på det visuelle. Eit døme kan vere den første reaksjonen til ein respondent som las artikkelen *Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt*. Dette var den umiddelbare reaksjonen til respondenten då han gjekk inn på nettsida og knyttar seg først og fremst til bildet som følgjer med artikkelen:

The image is a screenshot of a news article. On the left is a navigation menu with items: Tsjad, Fødselshjelp, Pakistan, Vaksinemangel, ► Mauritania, Multiresistent tuberkulose, Guinea, Lassafeber, Kala azar, Legemangel. The main title is 'Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt'. Below the title are social media sharing icons for Facebook, Twitter, Email, Blogger, and a 'Like' button with a count of 11. The text below the title reads: 'Over 60.000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen.' Below the text is a photograph of a woman sitting on the ground under a makeshift tent made of white fabric in a desert setting. A caption above the photo reads: 'PÅ FLUKT: Konflikt i Mali har drevet titusener på flukt til nabolandet Mauritania. FOTO: Nyani Quarmyne/Leger Uten Gr'. The photo shows a woman in a brown headscarf sitting on the sand, with a metal bowl and other supplies nearby. The background shows a vast, flat desert landscape under a clear blue sky.

Figur 14: Artikkel: Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt (Glemte kriser 2014, 2014).

Vel biletet gjer meg eigentleg ingenting (...) Fordi at det her kan jo vere sånn som dei lev i det området uansett (...) Det er ingenting som seier, seier meg noko med akkurat det biletet her, at det er ein prekær situasjon (Resp. 7, s. 10).

Vidare følgde han opp, på spørsmål om «*han ikkje følte at biletet illustrerete saka*», med følgjande kommentar:

Det kan godt vere det gjer det, men det kan godt vere, og eg trur på det, at det er tatt frå ein sånn, altså, når ein ser på sånn dokumentarar frå området som ein då ser at den situasjonen ser meir eller mindre normal ut då, så vil ikkje seie at dette her biletet her skrik til meg som at «her skjer det noko veldig, veldig farlig, akkurat no» (Resp. 7, s. 10).

Det som kanskje kjem klårast fram av desse kommentarane, er at respondenten ikkje ser ein samanheng mellom informasjonen i teksta og biletet i artikkelen. Om det grunnar seg i funksjonen til biletet som ein illustrasjon av teksta, kan ikkje seiast sikkert, men det er i alle fall noko ved dette som gjer at respondenten reagerer. Dersom dette biletet er meint å skulle illustrere forferdelege forhold på flukt, vil ein kunne argumentere for at det kanskje ikkje illustrerer informasjonen på ein ordentleg måte. Eksempelvis kan ein seie at biletet er visuelt slåande eller vakkert. Kombinasjonen av eit vakkert bilete med ei tekst som skildrar forferdelege forhold kan vere noko av det som får denne respondenten til å reagere og seie at «*dette biletet gjer meg eigentleg ingenting*». Biletet illustrerer ikkje saka godt nok, men representerer heller ein kontrast til teksta for respondenten.

8.2.6 Handling - Maktesløyse

Som kategori fungerer handling - maktesløyse som definerande for om respondenten er ramma av compassion fattig eller ikkje. Nærare forklart går det på om kommentaren til respondenten skildrar ei kjensle av å ikkje kunne sjå korleis eit problem kan løysast og om sitata kan tolkast som teikn på at dei er trøytte av å føle *medkjensle*.

I denne kampanjen er det, som eg tidlegare har nemnt, fokus på å formidle *problemet*, altså informasjon som vedkjem eller skildrar dei ulike krisene. Det einaste forslaget til løysing av problema kjem alltid i det siste avsnittet i kvar artikkel. For å kome seg fram til dette må ein altså først lese gjennom ei betydeleg mengde informasjon som ikkje tilbyr noko framlegg til korleis ein kan få bukt med desse krisene.

Alle respondentane uttrykte at det var vanskeleg å lese så mykje negativ informasjon, og utan eit framlegg til løysing verka det for mange som om desse problema var uoverkomelege.

Dei følgjande sitata skildrar denne tendensen hjå respondentane:

Ja, ja, eg har på ein måte lest Dostojevski, eg veit at livet er helvete og eg har lest Tolstoj, med krig skjer overalt og me vert skoten i fillebiter og spørsmål om tid før alle menneske er død liksom. Eg har fått med meg den delen allereie (Resp. 7, s. 25-26).

Ja, eg trur det, og så kan eg kjenne litt sånn at «ja, okei, eg forstår at det er veldig mykje her», men korleis hjelper den eine hundringsen som eg hadde gitt, altså det er jo, korleis, korleis, altså (Resp. 5, s. 8).

Det er sikkert heilt rett. Eh, eg trur jo og Leger uten grenser må oppleve det same då, som, som mange av dei som skrik opp om klimaet. Eh, folk, eh, ser ikkje ut som om dei bryr seg, dei ser ikkje, det går inn på dei, men så på ein eller annqn måte så fører det ikkje til handling (Resp. 2, s. 5).

Eh, altså, eg har kome langt nok ned no til å, at eg egentlig er overbevist om at «ja verden er ein grusom stad» og, eh, vi treng å fremje ting og dei har det betre, eg føler at no er eg overbevist og eg treng ikkje eigentleg noko meir informasjon, eg treng, eg treng vel kanskje å vite kva dei vil frå meg, eller noko sånt (Resp. 6, s. 8-9).

Eg meiner at desse sitata skildrar ei avmaktskjensle hjå respondenten. Ei kjensle av at det å engasjere seg ikkje vil hjelpe, at «verden er ein grusom stad» eller at det berre er eit spørsmål om tid «før alle menneske er døde». Ei slik avmaktskjensle kan kome av at det nettopp er den negative informasjonen som er i fokus på denne nettsida. Under er eit eksempel på korleis desse artiklane framstår for den som les nettsida.

Denne artikkelen står, slik som tidlegare eksempel, som eit døme på samtlege artiklar på denne sida. Struktur og utforming er identisk, noko ein ser dersom ein vender tilbake til det tidlegare artikkelksempellet frå tekstanalysen *Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land*. Artikkelen det dreiar seg om er *Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag*. Det var også fleire av respondentane som bestemte seg for å lese denne:

Tsjad

► Fødselshjelp

Pakistan

Vaksinemangel

Mauritania

Multiresistent tuberkulose

Guinea

Lassafeber

Kala azar

Legemangel

Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag

17

På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

Figur 15: Artikkel (1 av 3): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag (Glemte kriser 2014, 2014).

FØDSELSHJELP: Mangel på fødselshjelp kan føre til mødredødelighet, spedbarnsdødelighet eller livslang invaliditet for kvinner som får alvorlige fødselsskader. FOTO: Yasuyoshi Chiba/Leger Uten Grenser

Talsperson
Kart

I Norge er en barnefødsel som oftest en kilde til udelt glede. Men mange andre steder i verden er risikoen høy for at graviditeten eller fødselen koster den vordende moren livet.

I Afrika sør for Sahara føder 50 prosent av kvinnene uten kvalifisert hjelp.

Farlig fødsel

I 2013 døde 289.000 kvinner i forbindelse med svangerskap og fødsel. De aller fleste av dødsfallene kunne vært unngått.

De fleste mødredødsfall skyldes enten utrygge aborter, høyt blodtrykk under graviditeten, fødselskomplikasjoner som alvorlig blødning under fødsel, eller infeksjon etter fødsel. 99 prosent av alle fødselsrelaterte dødsfall skjer i lavinntektsland. Kvinner som bor på landsbygda og yngre kvinner er mest utsatt.

Ikke nok jordmødre

Hovedproblemet er mangel på kvalifisert helsepersonell, spesielt i avsidesliggende områder. Mangel på klinikker og riktig utstyr for å unngå fødselskomplikasjoner, gjør situasjonen enda vanskeligere. Dette kan få farlige konsekvenser, som mødredødelighet, spedbarnsdødelighet eller livslang invaliditet for kvinner som får alvorlige fødselsskader.

Under naturkatastrofer, konflikter og andre akutte krisesituasjoner blir helsevesenet både svekket og overbelastet. I tillegg kan mennesker bli drevet på flukt og miste all tilgang til medisinsk hjelp. I slike situasjoner, uten tilgang til keisersnitt, medisiner og kvalifisert hjelp, er det ekstra farlig å føde. For både mor og barn kan resultatet bli skadet, sykdom eller død.

Tsjad, Den sentralafrikanske republikk, Guinea, Pakistan og Afghanistan er blant landene som er hardest rammet av høy mødredødelighet. Sierra Leone er verst stilt av alle, med en mødredødelighet på 1100 dødsfall per 100.000 levendefødte.

Figur 16: Artikkel (2 av 3): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag (Glemte kriser 2014, 2014).

Til sammenlikning er mødredødeligheten i Norge fire dødsfall per 100.000.

Et av FNs tusenårsmål er å innen 2015 redusere dødeligheten blant gravide og fødende kvinner med tre firedeler i forhold til 1990-nivået. Mødredødeligheten er nærmere halvert siden 1990, men det er fortsatt langt igjen. Av alle tusenårsmålene er dette lengst unna å bli oppfylt.

Hva gjør Leger Uten Grenser?

Leger Uten Grenser har svangerskapskontroller og fødselshjelp i så å si alle våre prosjekter verden over. Vi gir fødselshjelp, utfører keisersnitt og gir helsehjelp til mødre og spedbarn før, under og etter fødsel. I Sierra Leone og Burundi har vi også gjort forskning som viser at ambulansetjeneste og akuttobstetriske tjenester kan redusere mødredødeligheten i ressursfattige områder med hele 74 prosent.

Vil du vite mer?

Postadresse:
Postboks 8813 Youngstorget
0028 Oslo
Org.nr.:NO 977 097 495

Besøksadresse:
Hausmannsgate 8, 0188 Oslo
For gaver til Leger Uten Grenser, ring tlf. 08898
Innsamlingskonto: 50100547500
epost@legerutengrenser.no
Resepsjon: 23 31 88 00 (09:00 - 18:00)

Om oss
Kontakt oss
Tilbakemeldinger

Pressevakta 45 25 29 95 (Ikke SMS)

Figur 17: Artikkel (3 av 3): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag (Glemte kriser 2014, 2014).

Avmaktskjensla kan ein sjå i fleire av intervjua. Oftast når respondenten las framsida, men også etter å ha lese seg gjennom eksempelvis halvparten av ein av artiklane. Desse reaksjonane kom både som uttrykk for sterke kjensler, gjerne som eit uttrykk for å vere oppgitt. Oppgitt over seg sjølv, andre menneske eller samfunnet. Men kjenslene kan ikkje seiast å ha vore ein positiv reaksjon på det som stod i teksta.

Dette må seiast å vere definerande for compassion fatigue. Her kan det nettopp argumenterast for at respondentane ikkje orkar å ta innover seg meir, i desse tilfella har det blitt for mykje.

Til dømes kan ein sjå det i måten den eine av respondenten seier «*korleis hjelper den eine hundringen som eg hadde gitt*». Er respondenten her så oppgitt at ho ikkje ser korleis det at ho engasjerer seg skal kunne hjelpe? Det kan i alle fall verke som at respondenten i dette tilfelle ikkje greier å sjå at hennar handling kan føre til endring, jamvel om ho vél å bidra økonomisk.

Ein kan sjå av desse intervjua at det, i høve til teksta, verka som om det var omtrent halvveges gjennom framsida at dette kom klårast fram og etter at samtalen hadde vart ei stund. For å illustrere dette vil eg her dra fram eit eksempel frå framsida og nokre eksempel der samtalan har vart ei stund.

Multiresistent tuberkulose smitter 1400 mennesker hver dag
Den dødelige sykdommen er motstandsdyktig mot vanlige tuberkulosemedisiner. Bare én av fem får behandlingen de trenger.

Figur 18: *Framsida 6 (Glemte kriser 2014, 2014).*

Guinea: Bunnløs helsekrise
Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag.

Lassa: Dødelig blødningsfeber rammer hundretusener
Hvert år dreper lassafeber 5000 mennesker i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksiner, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

Kala azar: Feberen som dreper 30.000 hvert år
Den dødelige sykdommen som først og fremst rammer fattige har utdaterte medisiner og smertefull behandling.

En av tre har ingen lege å gå til
Hvert år dør 13 millioner mennesker av smittsomme sykdommer, fødselskomplikasjoner og underernæring. De fleste dødsfallene kunne vært unngått med tilgang på helsehjelp.

 Postadresse: Postboks 8813 Youngstorget 0028 Oslo Org.nr.:NO 977 097 495 Besøksadresse: Hausmannsgate 6, 0186 Oslo For gaver til Leger Uten Grenser, ring tlf: 08898 Innsamlingskonto: 50100547500 epost@legerutengrenser.no Resepsjon: 23 31 86 00 (09:00 - 18:00) Om oss Kontakt oss Tilbakemeldinger Pressevakt 45 25 29 95 (Ikke SMS)

Figur 19: *Framsida 5 (Glemte kriser 2014, 2014)*

Her var det fleire av respondentane som byrja å vise teikn til compassion fatigue. Dei følgjande sitata er reaksjonar på nettopp denne delen av framsida.

Nei, veit du kva, eg klarar ikkje å gå å tenke på det kvar dag. Det, som sagt, du får så mykje inn at, nokon seier det går inn eit øyre og ut det andre, men i mange tilfelle går det berre hus forbi. Det går ikkje inn og ut eingong. Det går berre rett forbi (...) Du kan ikkje fordøye all elendigheita (Resp. 3, s. 7).

Eh, eg, eg synast det er så mykje å ta inn over seg når ein les sånne, altså fakta, at det blir litt sånn «jaja», eh, det blir så store tal... (Resp. 5, s. 6).

Det var også tydeleg at det var tyngande for folk mot slutten av samtalan. Her svarer ein respondent på følgjande måte på spørsmålet om ho kunne seie noko om heilskapen i

artikkelen ho nettopp hadde lese. Artikkelen det dreiar seg om er *Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land*.

Ja, eh, det var, dei forklarte jo på ein måte litt, dei fortalde om situasjonen og kva Leger utan grenser, situasjonen med eit spesielt fokus på fattigdom og sykdom, så fortalde dei om kva Leger utan grenser gjer, eh, men eg føler ikkje at eg har lært så mykje meir om Pakistan eller om kvifor ting er som dei er der, sånn at, det gir meg kanskje ikkje så mykje viss eg skulle tenkt på, kva kan vi gjere for å gjere at verden vert ein betre stad då. Du, eg føler at dei, dei som spesielt jobbar med sånne, eh, på ein måte, eh, eh, skuffar vatn frå ein båt med hol i, på ein måte (Resp. 6, s. 18).

Her ser ein igjen eit eksempel på at respondenten reagerer på at problemet eller informasjonen om problemet blir for omfattande. Dette dreg ho vidare inn i ein generell betraktning «å skuffe vatn frå ein båt med hol i».

Ein annan respondent reagerte på denne måten. Reaksjonen kom etter at respondenten hadde lese avsnittet *Økt risiko* frå artikkelen *Vaksinemangel tar liv i kriser*:

Økt risiko, lavere dekning

Totalt dør over én million barn av lungebetennelse hvert år og diaré sykdommer tar livet av rundt 760.000 barn. I 2012 døde 122.000 mennesker av meslinger, de fleste var barn under fem år (Glemte Kriser 2014, 2014).

Nei (?), eg, det er jo store tal tenkjer eg (...) Som døyr av, altså dei døyr av, dette er jo sjukdommar som er, barnesjukdommar som me skal gå gjennom? (Resp 2., s. 19-20).

Vaksinemangel tar liv i kriser

I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger, lungebetennelse og diaré.

Figur 20: Artikkel: Vaksinemangel tar liv i kriser (Glemte kriser 2014, 2014).

Vidare, på spørsmål om det aktuelle avsnittet var vanskeleg å relatere seg til, svara han slik:

Ja, kanskje det blir, korleis skulle ein, eg tenkjer jo liksom, ja dette vert statistikk. Korleis skal ein få sprita dette her opp med bilete? Eh, altså, kor mange døy av meslingar i Noreg (...) Kor mange døy av lungebetennelse? Kunne, kunne ha vore sånn enkle skjema med masse menneskefigurar. Kor mange vert smitta, kor mange døy, ulik farge, sant (...) Noko sånt hadde, eh, kanskje vore vel så godt formidlingsmessig då (...) Eh, for du les dette «ja, det er mykje, sant», klarar me å forestille oss det? Det, det er jo svære tal! Hundre og tjuetotusen menneske med meslingar? (Resp. 2, s. 19-20).

Dersom ein freister å sjå dette i samanheng, er det relevant å trekke inn mengde informasjon. På begge desse stadia i prosessen med å lese denne nettsida, kan ein argumentere for at det er ved to punkt ein ser at respondentane vert ramma av compassion fatigue. Det første punktet kjem altså når dei har lese om fleire av krisene på framsida. Det andre punktet kjem etter at

dei har lese seg gjennom ein eller fleire artiklar. Slik eg har argumentert for tidlegare, inneheld framsida mykje informasjon og dette vert igjen relevant når ein knyter det direkte til respondentens compassion fatigue. Det er altså etter at respondentane har vorte utsette for store mengder negativ informasjon, at graden av compassion fatigue hjå respondentane byrjar å stige.

8.2.7 Oppsummering

Denne studien peikar på at mengde informasjon og mengden negativ informasjon er faktorar som kan framkalle compassion fatigue hjå ein lesar. Mangel på identifikasjon og ein kjensle av avmakt eller å vere handlingslamma, er også faktorar som til slutt, slik det kjem fram av denne studien, kan vera med på å forklare reaksjonane hjå respondentane. Compassion fatigue er, slik eg har argumentert for det i denne studien, ein tilstand som oppstår hjå ein mottakar som har måtta prosessere store mengder informasjon. Mottakaren vert som eit resultat av dette blasert overfor denne informasjonen og har vanskeleg for å engasjere seg i den argumentasjonen som kjem fram av informasjonen. I denne studien kan ein sjå at informasjonen respondentane vart utsette for, førte til ein viss grad av compassion fatigue. Dette gjeld spesielt for den delen av informasjonen som appellerer til kjenslene hjå lesaren. Dersom avsendar gong på gong freistar å engasjere følelsane til mottakaren, kan dette utløyse ei avmaktskjensle hjå lesaren. Men dette gjeld også den delen av informasjonen som kan seiast å vere faktabasert og informativ. Det ein i utgangspunktet vil kalle nøytrale fakta genererte i fleire tilfelle negative reaksjonar hjå respondentane. Til dømes kan den retoriske situasjonen denne kampanjen vert lesen i, vere ein av grunnane til dette. Det kan også sjåast i samanheng med mengda informasjon. Di meir fakta eller inngående informasjon respondenten var tvunga å ta inn over seg, di høgare vart graden av compassion fatigue. Respondentane i denne studien reagerte spesielt på dette og det vart tydeleg etterkvart som informasjonen på framsida vart presentert. Framsida inneheld store mengder informasjon som kan seiast å vere negativ. Denne negative informasjonen er nytta i ein argumentasjon som freistar å appellere til følelsane hjå lesaren. Etter at respondentane hadde lese framsida, vart det for dei fleste vanskeleg å engasjere seg allereie halvveges gjennom artiklane om dei ti krisene. Dette var også noko som ein til dels kunne sjå i teksta og i næranalysen av denne. Her argumenterte eg for at Leger uten grenser sin retorikk, fleire stader, nytta seg av pathosappellar og at mengda informasjon var stor. Desse appellane, og mengda i seg sjølv, vart også i stor grad oppfatta av respondentane. Ikkje nødvendigvis medvite, det vil altså seie

at dei sannkjende retorikken i avsnittet, men gjennom kjenslemessige responsar på budskapet. Pathosappellane som står klårast fram i denne kampanjen, er retta inn mot respondentane si *medkjensle* for dei som er ramma.

Ved denne delen av studien har eg freista å vise til respondentane sine reaksjonar saman med illustrasjonar frå konkrete stader i teksta. Ein kan difor sjå eksempel på bilete som er sett i samanheng med det respondentane har sagt. Slik som respondentane har reagert viser det seg kanskje klårast at det er mengda informasjon som kanskje er viktigast å ta med seg vidare i diskusjonen. Ein kan kanskje skildre desse reaksjonane som eit teikn på ein kognitiv overbelastning. Det er rett og slett så mykje informasjon at respondentane, ikkje maktar å få oversikt. Dersom ein i tillegg dreg inn dei andre faktorane som negativ informasjon, identifikasjon og handling – maktesløyse, så er det belegg for å konkludere med at deltakarane i denne studien vart ramma av compassion fatigue under samtalanene. Ein kan då sjå føre seg at mengda informasjon er den overordna utløysaren, medan graden av negativitet, mangel på identifikasjon og kjensla av å vere handlingslamma forsterkar og underbyggjer denne verknaden. Fleire av respondentane har, slik eg har vist, kome med kommentarar som freistar å skildre *mengda*. Når ein ser at fleire respondentar, på kvar sin måte, skildrar dette i samband med at det dei reagerer negativt på noko, er det i aller høgste grad relevant. Ein ser også at *mengda* kan relaterast *til emosjon*. Nokre av sitata eg viste til i analysen, kan her nyttast til å skildre dette.

(...) Eh, for du les dette «ja, det er mykje, sant», klarar me å forestille oss det? Det, det er jo svere tal! Hundre og tjuetotusen menneske med meslingar? (Resp. 2, s. 19-20).

Eh, eg, eg synast det er så mykje å ta inn over seg når ein les sånne, altså fakta, at det blir litt sånn «jaja», eh, det blir så store tal... (Resp. 5, s. 6).

Ja, eg trur det, og så kan eg kjenne litt sånn at «ja, okei, eg forstår at det er veldig mykje her», men korleis hjelper den eine hundringsen som eg hadde gitt, altså det er jo, korleis, korleis, altså (Resp. 5, s. 8).

**sukkar tungt* Æsj, det, det er sånn som er så mykje... når du ser det sånn som det der så er ein jo ikkje klar over, grensene av kor veldig omfang det er (Resp. 3, s. 9).*

Desse sitata viser at fleire respondentar nytta ordet *mykje* i sine skildringar av den same teksta. Dersom ein tek opp at diskusjonen om *mengde* som den overordna faktoren i dette tilfellet, så er det relevant å spørje seg om *kva det er som er så mykje og kor mykje det faktisk*

er. Det eg har freista å argumentere for i denne studien, er altså at svaret på desse to spørsmåla er *mengda informasjon* og at det *faktisk er mykje informasjon i denne kampanjen*. Den emosjonelle appellen har som intensjon å vekke *medkjensle* hjå lesaren, og set ein dette i kombinasjon med *mengda informasjon*, er det nok eit argument til forsvar for at det vert *mykje* for respondentane. Det er altså mykje informasjon og fokus på emosjonelle appellar som kan sjåast på som årsaker til dette.

Mange hadde også tankar på førehand om kva dei trudde informasjonen argumenterte for. Dette var som regel at Leger uten grenser ville freiste å engasjere dei, gjerne til å yte ei form for økonomisk støtte. Dei forventa at informasjonen på denne nettsida på ein eller annan måte ville søkje å overtyde dei gjennom å tale til kjenslene deira.

9.0 Konklusjon

I denne studein har eg søkt å finne fram til korleis publikum oppfattar retorikken i kampanjen *Glemte kriser*. Slik det kom fram av problemstillinga, var ønsket å finne fram til korleis folk oppfattar budskap og argumentasjon i ein konkret pressekampanje lansert av organisasjonen Leger uten grenser.

Dette har vore ein metodisk kombinasjonsstudie. Eg har difor sett på dei konkrete retoriske funksjonane og verkemidla i kampanjen gjennom ein tekstanalyse, for så å kombinere denne med ein resepsjonsstudie. Når ein ser på korleis folk *oppfattar* retorikk, vil det vere naturleg og sjå på *reaksjonar*. Reaksjonane på denne kampanjen var ganske tydelege hjå dei fleste respondentane. Alle kan seiast å ha vist teikn til compassion fatigue. Dette ser ein altså gjennom korleis dei på kvar sin måte reagerte på den teksta dei vart presenterte for. Nokre viste det særst tydeleg, medan andre viste teikn til det etter kvart. Om ein skal argumentere for ein fellesnemnar for kva som framkallar compassion fatigue, vil det vere *mengde informasjon*. Gjennom studien har det vorte meir og meir klart at det er nettopp *mengda informasjon* i denne kampanjen som førte til at respondentane vart ramma av eller fekk forsterka sin tilstand av compassion fatigue. Det er sjølvsagt også viktig å nemne den *emosjonelle appellen*, men det interessante ved dette studiet er nemleg at det viser seg at mengda informasjon også er ein viktig faktor. Ein overdriven bruk av *pathos* eller *emosjonelle appellar* er allereie vel etablert som ein faktor som ligg til grunn for tilstanden *compassion fatigue*. Det går fram i mykje av den forskinga som tek føre seg omgrepet.

I tekstanalysen ser ein dette gjennom korleis retorikken er strukturert. Fokuset ligg på å få fram mest mogleg informasjon på kortast mogleg spalteplass. Ein kan seie at det overordna målet er å informere. Det er også noko som kan seiast å kome fram av introduksjonen. Den retoriske grunnstrukturen i denne kampanjen er å argumentere for at me gløymer desse krisene. Den vert innleidd av ei kort tekst som som argumenterer for at *me lukkar auga*. Vidare får me presentert dei *ti krisene me lukkar auga for*. Den retoriske situasjonen som då oppstår mellom *avsendar* og *mottakar* kan seiast å ta form som ei *bevisføring* for det underliggande argumentet om at me lukker auga. Nokre av respondentane oppfatta dette som kritikk. Det kan kanskje forklarast med bruken av «vi» i den introduserande teksta.

Når ein ser på reaksjonane til respondentane, kan ein seie at alle viser teikn til compassion fatigue. I høve til framsida ser ein det klårast når respondentane hadde *lese eit stykke*. Dette må sjåast i samanheng med den kognitive prosessen lesaren går gjennom på same tid. Ein kan, utifrå denne studien, argumentere for ein tilstand av *kognitiv emosjonell overbelastning*. Dette kan ein sjå i samanheng med compassion fatigue. Fleire respondentar sleit, etterkvart som dei las, med å identifisere seg og ta inn over seg informasjonen. Den like strukturen i presentasjonen kan ha ført til at det var vanskeleg for dei å skilje mellom dei ulike krisene.

Eit anna aspekt kan også vere korleis informasjonen på nettsida er formulert. Den introduserande delen av denne teksta er formulert som eit slags klagemål og det førte i nokre tilfelle til at respondentane faktisk kjende seg personleg kritisert. Det kan spekulerast i om dette gjorde dei mindre mottakelege for resten av informasjonen på nettsida. Den retoriske strukturen i denne teksta dreide seg i stor grad om å presentere den *negative informasjonen* først.

Det har vore viktig for denne studien at tekstanalysen sin funksjon skulle peike på konkrete stader i teksta der det var sansynleg at respondentane skulle reagere på ein måte som kunne relaterast til ein tilstand av compassion fatigue. Gjennom tekstanalysen kom det fram at dette kunne verte tilfelle på framsida og spesielt i presentasjonen av dei ulike krisene. Etter å ha analysert ein del av presentasjonen vart det klart at mengda informasjon er betydeleg, sjølv om tekstmengda i seg sjølve var avkorta.

Inne i artiklane var det større mengder tekst. Informasjonen var meir inngåande og forklarande enn dei korte ingressane på framsida. Det som gjorde seg gjeldande i artiklane,

var vektinga mellom den *negative informasjonen* og den *positive informasjonen*. Den positive informasjonen, slik det skulle framstå i teksta, kom til slutt i kvar einaste artikkel. Difor vart det viktig å finne ut om respondentane også merka seg dette og at dei, etterkvart som dei las artiklane, kunne siterast på at det vart *mykje negativ informasjon*.

Det sentrale perspektivet med denne delen av studien var altså følgjande. Ein måtte kunne vise til stader i teksta der det var sannsynleg at respondenten kom til å reagere gjennom tekstanalysen. Dette skulle ein vidare kunne avkrefte eller bekrefte gjennom responsstudiet og gjennom reaksjonane til respondentane. Ein kan altså seie at denne studien freistar å forklare korleis publikum oppfattar retorikken i kampanjen på bakgrunn av retorisk teori og gjennom utprøving av desse ved respondentane sine reaksjonar. Difor kjem ein tilbake til spørsmålet om me kan seie noko om korleis publikum oppfattar retorikken. Ein kan ikkje seie at det i alle tilfella kom spesifikke kommentarar til om eit avsnitt var retorisk eller ikkje. Respondentane kan heller ikkje seiast å ha sannkjent sjølve retorikken i kvart einaset avsnitt. Men gjennom reaksjonane fekk ein innblikk i oppfatningane deira om teksta. Det er på denne måten ein må sjå denne studien. Reaksjonane seier altså noko om korleis dei oppfattar og forstår det som kjem fram av teksta.

Ein kan altså bekrefte to hovudtrekk. Det første vil vere at respondentane *reagerte på retoriske verkemiddel i teksta*. Det andre vil vere at respondentane, gjennom desse reaksjonane, *viste klare teikn til compassion fatigue*.

I desse dagar har Leger uten grenser oppdatert nettsidene sine og dei gløynde krisene for 2015 er no klare. Avslutningsvis er det spanande og sjå at årets framside har eit ganske annleis utgangspunkt enn det hadde i 2014. Introduksjonsteksta baserar seg eksempelvis på eit intervju med naudhjelpskordinator *Lindis Hurum* og har ikkje ein like klår *retorisk struktur* (Glemte kriser 2015, 2015). Det verkar også som om det i denne omgang kjem klårare fram av teksta at det i hovudsak er *redaktører og journalister* som må endre fokus i media og ikkje *den som les dette*, slik nokre av respondentane reagerte på i dette studiet (Glemte kriser 2015, 2015).

10.0 Diskusjon

Denne studien kan knytast direkte til ein diskusjon om mediasamfunnet i Noreg. Ikkje fordi respondentane på nokon som helst måte representerer ei generalisering av ein tendens eller ein del av befolkninga, men fordi det seier noko om korleis nokre personar har reagert på

ei tekst som inneheld informasjon om problem i verda som det vert rekna som viktig å få fram. Det at folk i mi undersøking eksempelvis nemner ulike medieinstitusjonar i Noreg som noko dei sett i samanheng med negative framstillingar av naud, gjev i seg sjølve grunnlag for å diskutere dette emnet vidare.

Dersom ein skulle kalla dette ein *brukarstudie*, der respondentane sine reaksjonar og vurderingar hadde som føremål å bidra til endringar i Leger uten grenser sin kampanje, er det relevant å tenke at dette ikkje er noko dei åleine kan hanskast med. Det krev ein større diskusjon rundt medias rolle i samfunnet og korleis nettopp media vél å framstille alvorlege humanitære kriser.

10.1 Aktualitet

I byrjinga av studien introduserte eg dei to pressekampanjane Theas bryllup og Smurfs PSA. Dette gjorde eg fordi desse er relevante i ein diskusjon om tilstanden til mediasamfunnet i dag, og fordi dei illustrerer korleis mange naudhjelpsorganisasjonar prøver å nå fram med sine budskapar. Theas bryllup er det norske eksempelet på kor langt ein ser seg nøydd til å gå for å framkalle ein reaksjon hjå lesaren. Det kan verke som om ein må provosere folk for å tvinge fram ein rekasjon og gjere folk engasjert. Undervegs i kampanjen Theas bryllup, før det hadde vorte avslørt at dette var ei arrangert merksemdskampanje for å kaste lys over fenomenet barnebruder, var det mange og sterke reaksjonar mot jenta og denne bloggen. Smurfs PSA på si side skapte også sterke reaksjonar då den i si tid vart send på belgisk fjernsyn. Det er klart at compassion fatigue er noko som naudhjelpsorganisasjonane strevar med å arbeide seg rundt. Elles ville ein ikkje nytta seg av slike ekspressive kampanjar slik som Unicef og Plan Norge gjorde i desse tilfella. Men kan det eigentleg seiast å vere *organisasjonane* sitt *ansvar* å finne ein *kur* for compassion fatigue hjå publikum? Er det dei som må finne oppskrifta på korleis ein skal klare å engasjere folk i nok eit land, ein kultur eller eit folk som er råka av ei forferdeleg katastrofe? Er det publikum som må overtydast eller er det media? Leger uten grenser sin kampanje freistar å gjere media merksame på desse krisene. I eit ideelt samfunn ville dette kunne føre til at nettopp media er dei som får auga opp og ser nærare på problemet. Leger uten grenser kan ikkje ta på seg ansvaret åleine for å opplyse den generelle befolkninga, det ansvaret ligg også på media. Slik står det i dei generelle vilkåra PFU (Pressens faglege utval) har utforma for § 1 *Pressens samfunnsrolle* (2015) i *Vær varsom – plakaten* Under § 1.2 står det:

§ 1.2 Pressen ivaretar viktige oppgaver som informasjon, debatt og samfunnskritikk. Pressen har et spesielt ansvar for at ulike syn kommer til uttrykk (Vær varsom – plakaten, 2015).

På nettsidene til PFU finn ein også relevante rettningslinjer for det ansvaret som pressa har under *Prinsipputtalelser fra PFU* (presse.no, 2015). Her finn ein følgjande tolkning av *Vær varsom – plakten* og *Tekstreklameplakaten*.

Ved større ulykker eller katastrofer har mediene et klart informasjonsansvar, og en åpenbar rett til å bringe reaksjoner på hendelsen (presse.no, 2015).

I det etiske regelverket til pressa finn ein altså eit grunnlag for å argumentere for at formidling av kriser eller humanitære katastrofar verkeleg er noko media også har eit ansvar for. Men ikkje berre eit ansvar, dei har også ein sjølvsgd *rett* til det. Dei har både ansvar og rett til å informere oss og å hjelpe oss med å forstå.

Ein av respondentene sa følgjande, noko som kan seiast å være sær relevant for denne diskusjonen.

Eg forstår absolutt alt, men så samtidig så tenkjer eg at, guri, eg kan ikkje gjere... det kan eg, eg er rik, men kor skal du byrje? Og kor, kor, kor monna det i den store samanhengen. Sånn er det eg kjenner på (Resp. 3, s. 11).

Kven er det som egentleg skal hjelpe oss med å forstå «...kor det monna i den store samanhengen»? Leger uten grenser jobbar hardt for alle dei som er råka i dei områda dei opererer i. Dersom dei i tillegg til dette skal ha hovudansvaret for å hjelpe oss med å forstå både omfang, kva stoda er og kvar me må rette fokus, så vil det gå utover det arbeidet dei utfører i felt. Ein kan ikkje gjere alt sjølve, media har også eit ansvar.

10.2 Compassion fatigue og vinkling i media

Dersom ein skal knyte denne studien opp mot dei generelle media, så meiner eg at det vil vere relevant å trekke han inn i ein debatt rundt medieteorien kring *vinkling* og *framing*. Mengde negativ informasjon kan nettopp knytast til det at det er media som bestemmer kva som skal vere på framsida. Er det dei positive eller negative fakta som skal takast med? Har dette noko å seie for det redaksjonen meiner har størst nyheitsverdi eller størst salspotensial?

I dagens kommersielle nyheitssamfunn, der salet av nyhende, klikksaker og annonseplass er viktig for at medieinstitusjonane skal kunne overleve, kan det argumenterast for at det er dei ekstreme og umiddelbare krisene som får spalteplass. Det er ikkje dei krisene som nødvendigvis treng mest merksemd, men derimot dei som genererer flest klikk i ei nettavis. Men dei krisene som vert omtala i denne kampanjen, er jo også ekstreme. Dei er kanskje ikkje like spektakulære fordi dei krev ei viss forståing av sosiopolitiske og kulturelle tilhøve. Det er kriser som, å sjå til, ikkje har byrjing eller slutt. Eit område som eksempelvis har vore ramma av konflikt og uro i fleire år, vil krevje eit større kognitivt engasjement av ein lesar enn til dømes om ein naturkatastrofe råkar eit område som ikkje nødvendigvis er kjent for sosio-politiske eller kulturelle problem frå før.

Som eit bidrag til denne debatten om fokus i media er det relevant å på ny trekkje inn nokre av synspunkta til *Elisabeth Eide*. Som nemnt i introduksjonen, tek hennar artikkel *Journalisten og De der nede* (1999) opp interessante perspektiv som godt kan nyttast i denne diskusjonen. Ho seier at *elendigheitsreportasjar* kan vere heilt på sin plass, men spørsmålet er om det i høveleg grad vært supplert av det motsette (Eide, 1999, s. 17). Dersom ein altså ser føre seg at den relative *mengda elendigheitsreportasjer* er større enn *mengda ordinærreportasjer* frå eit aktuelt land eller område. Ein ser også føre seg at dette har noko å seie både for om publikums reaksjon eller oppfatning av reportasjesubjektet er negativ. Kan ein norsk medieinstitusjon, på bakgrunn av det som kjem fram av *Vær varsom plakaten*, verkeleg stå inne for at dette er heilt i tråd med det presse-etiske idealet om at media har eit «*informasjonsansvar*»? Og vil ikkje dette også stå i kontrast til det som står i § 1.2 om at «*Pressen har et spesielt ansvar for at ulike syn kommer til uttrykk*»? Det er sjølvsagt at ein må kunne rapportere frå akutte kriser, men ein må også gjere sitt for å jamne ut overvekta av elendereportasjane. Om ein tek opp att teorien om *framing*, kan ein diskutere om det er i vinkling og utval av nyhende at endringa kan gjerast. Ein kan argumentere for at ei *elendigheitsvinkling* må møtast av ein *ordinær vinkling* for at ein «*journalist frå det rike Europa kan kome til eit stadium der ho snakkar på vegne av andre (slik dei heile tida gjer) på ein måte som gir meining (i tydinga ikkje-hierarkisk, fri for kolonianismens og nykolonianismens spor) for dei andre, der nede* (Eide, 2001, s. 24)»?

11.0 Kjelder

LITTERATUR:

Andersen, Ø. (1995): *I retorikkens hage*. Oslo, Universitetsforlaget.

Arendt, H. (1963): *On Revolution*. London, Penguin Books Ltd.

Atkinson, M. (2005): *Our Masters' Voice – The Language and Body Language of Politics*. New York, Routledge.

Barthes, R. (2009): *Den gamle retorikken*. Oslo, Spartacus forlag A/S.

Bengtsson, M. (2014): *For borgeren, tilskueren eller den indviede? En praksisorientert retorisk kritikk af avisens politiske kommentarer*. Ph.d.-avhandling, Københavns Universitet, Det Humanistiske Fakultet.

Birdsell, D. S., Groarke, L., Guest Editors (2007): *Outlines of a Theory of Visual Argument. Argumentation and Advocacy*, 43 (vinter og vår), s. 114-123.

Boltanski, L. (1999): *Distant Suffering – Morality, Media and Politics*. Cambridge, Cambridge University Press.

Boltanski, L. (1999): *Taking Sides*. Gripsrud, J., Moe, H., Molander, A., Murdock, G. red. *The Public Sphere III* (2011). London, SAGE Publications Ltd, s. 359-375.

Brooks, C., Warren, R. P. (1972): *Modern Rhetoric – Shorter Third edition*. New York, Chicago, San Fransisco, Atlanta, Harcourt Brace Jovanocih, Inc.

Brummett, B. (2006): *Rhetoric in Popular Culture – Second Edition*. 2. utg. California, London, New Dehli, Sage Publications, Inc.

Bryman, A. (2012): *Social Research Methods*. 4. utg. Oxford, New York, Oxford University Press, Inc.

Chouliaraki, L. (2013): *The Ironic Spectator: solidarity in the age of post-humanitarianism*. Cambridge, Polity Press.

Eide, E. (1999): Journalisten og «De der nede» (Vesten og resten). *Nordicom Information* [Internett] , 1999, 4, s. 9-19. Tilgjengeleg frå:

<http://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitel-pdf/12_009_020.pdf> [Lest 25. september 2014]

Eide, E. (red.) (2001): *De der nede – Reportasje utenfor allfarvei*. 2. utg. Kristiansand, IJ-forlaget.

Eide, T. (2006): *Aristoteles*. Oslo, Vidarforlaget A/S.

Eide, T. (2004): *Retorisk leksikon*. Oslo, Spartacus forlag AS.

Ericsson, K. A., Simon, H. A. (1993): *Protocol Analysis – Verbal Reports as Data, Revised Edition*. Cambridge, Massachusetts, London, England, Massachusetts Institute of Technology.

Graber, D. A. (2001): *Processing Politics: Learning from Television in the Internet Age*. 4. utg. Chicago, The University of Chicago Press.

Gentikow, B. (2005): *Hvordan utforsker man medieerfaringer? – Kvalitativ metode*. Kristiansand, IJ-forlaget.

Gripsrud, J., Moe, H. (2010): *The Digital Public Sphere*. Gøteborg, Nordicom.

Gripsrud, J., Moe, H., Molander, A., Murdock, G. (red.) (2010): *The Idea of the Public Sphere*. Plymouth, Lexington Books (Rowman & Littlefield Publishers, Inc.).

Gripsrud, J., Moe, H., Molander, A., Murdock, G. (red.) (2011): *The Public Sphere III*. London, SAGE Publications Ltd.

Gripsrud, J., Moe, H., Molander, A., Murdock, G. (red.) (2011): *The Public Sphere IV*. London, SAGE Publications Ltd.

Hatfield, K. L., Hinck, A., Birkholt, M. J. (2007): Seeing The Visual Argumentation: A Rhetorical Analysis of Unicef Belgium's Smurf Public Service Announcement. *Argumentation and Advocacy*, 43 (vinter og vår), s. 144-155.

Höijer, B. (2004): *The Discourse of Global Compassion: The Audience and Media Reporting of Human Suffering*. I: Gripsrud, J., Moe, H., Molander, A., Murdock, G. red. *The Public Sphere III* (2011). London, SAGE Publications Ltd, s. 375-397.

Jakobsen, G. D. (2008): *Verdensbilder og selvbilder: norske bistands- og misjonsorganisasjoners bilder av Afrika: en studie av Røde Kors og Norsk Luthersk Misjonssambands tekster om Kenya og Etiopia 1980-1985 og 2000-2005*. Akademisk avhandling, Universitetet i Oslo.

Jamieson, K. H. (1988): *Eloquence in an Electronic Age – The Transformation of Political Speechmaking*. New York, Oxford University Press, Inc.

Johansen, A. (2008): *Talerens troverdighet – Tekniske og kulturelle betingelser for politisk retorikk*. Oslo, Universitetsforlaget.

Kjeldsen, J. (2014): *Hva er retorikk?* Oslo, Universitetsforlaget.

Kjeldsen, J. (2013): *Retorikk i vår tid*. Oslo, Spartacus forlag A/S.

Kjeldsen, J. (2011): *Tale med bilder – tegne med ord. Det visuelle i antik retorik og retorikken i det visuelle*. Oslo, Spartacus forlag.

Moeller, S. D. (1999): *Compassion fatigue – How the Media Sell Disease, Famine, War and Death*. New York, Routledge.

Pernot, L. (2005): *Rhetoric in Antiquity*. Washington D.C., The Catholic University of America Press.

Smith, V. J. (2007): Aristotle's Classical Enthymeme and The Visual Argumentation of the Twenty-First Century. *Argumentation and Advocacy*, 43 (vinter og vår), s. 114-123.

Sogn, C. G. (2012): *Journalister og ideelle organisasjoner : en kvalitativ analyse av relasjonen mellom journalister og informasjonsmedarbeidere i ideelle organisasjoner*. Akademisk avhandling, Universitetet i Oslo.

Sontag, S. (2003): *Regarding the Pain of Others*. London, Penguin Books Ltd.

Warnick, B. (2007): *Rhetoric Online*. New York, Peter Lang Publishing, Inc.

Wess, R. (1996): *Kenneth Burke – Rhetoric, Subjectivity, Postmodernism*. Cambridge, Cambridge University Press.

Østbye, H., Helland, K., Knapskog, K., Larsen, L. O., (2007): *Metodebok for mediefag*. 3. utg. Bergen, Fagbokforlaget.

NETTSTADER:

Leger utan grenser (u.d., 2014) *Glemte kriser 2014* [Internett] Leger utan grenser.

Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser>> [Lest 15. oktober 2014]

PLAN Norge (u.d., 2014) *Theas bryllupsblogg* [Internett] PLAN Norge. Tilgjengeleg frå:

<<http://theasbryllup.blogg.no/>> [Lest 15. oktober 2014]

Store norske leksikon (u.d., 2014) *Store norske leksikon* [Internett] Store norske leksikon.

Tilgjengeleg frå <<https://snl.no/>> [Lest 12. september 2014]

FIGURAR:

Figur 1: Smurf Public Service Announcement (2014) [internettfoto/skjermdump] Tilgjengeleg frå:

<https://www.google.no/search?q=smurf+public+announcement&espv=2&biw=1366&bih=667&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0CAYQ_AUoAWoVChMI2-y37ti6xwIV54NyCh3fvg3N#tbm=isch&q=smurfs+unicef+&imgsrc=pJT0csIE_7NsUM%3A> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 2: Theas bryllup (2014) [internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeligg frå:

<<http://theasbryllup.blogg.no/>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 3: Framside 1 (2014) [Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå:

<<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 4: Framside 2 (2014), *Figur 10: Framside 2* (2014) og *Figur 12: Framside 2* (2014)

[Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 5: Framside 3 (2014) [Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå:
<<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 6: Framside 4 (2014) [Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå:
<<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 7: Artikkel (1 av 3): Pakistan: 1,5 millioner mennesker tvunget på flukt i eget land og
Figur 13: Artikkel: Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land (2014)
[Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser/2014/Pakistan-15-millioner-tvunget-p%C3%A5-flukt-i-eget-land>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 8: Artikkel (2 av 3): Pakistan: 1,5 millioner mennesker tvunget på flukt i eget land
(2014) [Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå:
<<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser/2014/Pakistan-15-millioner-tvunget-p%C3%A5-flukt-i-eget-land>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 9: Artikkel (3 av 3): Pakistan: 1,5 millioner mennesker tvunget på flukt i eget land
(2014) [Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå:
<<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser/2014/Pakistan-15-millioner-tvunget-p%C3%A5-flukt-i-eget-land>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 11: Framside 5 og Figur 19: Framside 5 (2014) [Internettfoto/skjermdump].
Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 14: Artikkel: Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt (2014)
[Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser/2014/Mauritania-Forferdelige-forhold-maliere-p%C3%A5-flukt>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 15: Artikkel (1 av 3): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag (2014)
[Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser/2014/Svangerskap-og-f%C3%B8dsel-dreper-800-kvinner-hver-dag>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 16: Artikkel (2 av 3): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag (2014) [Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser/2014/Svangerskap-og-f%C3%B8dsel-dreper-800-kvinner-hver-dag>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 17: Artikkel (3 av 3): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag (2014) [Internettfoto/skjermdump]. Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser/2014/Svangerskap-og-f%C3%B8dsel-dreper-800-kvinner-hver-dag>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 18: Framside 6 (2014) [Internettfoto/skjermdump] Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser>> [Hentet 21. oktober 2014].

Figur 20: Artikkel: Vaksinemangel tar liv i kriser (2014) [Internettfoto/skjermdump] Tilgjengeleg frå: <<http://www.legerutengrenser.no/Glemte-kriser/2014/Vaksinemangel-tar-liv-i-kriser>> [Hentet 21. oktober 2014].

VEDLEGG:

Sidetala som det er referert til i sjølve oppgåva vil ikkje stemme overeins med dei sidetala samtalane har i vedleggsdelen. Den som les dette må difor sjå bort frå dei sidetallene som står *i denne delen av dokumentet* og nytte seg av dei som er presisert i *studien*.

Samtale med respondent nr. 2, 09.01.2015.

INNLEIANDE SPØRSMÅL:

I: Ja, då kan vi jo først begynne med noen helt standard ting då, eh, med navn og yrke og utdanning og alder og, ja, bosted, kanskje?

R: Ja, (eige namn), født i 1948, lærar, eg jobbar som lærar og har vore telegrafist og studert antropologi, sosialantropologi, bor på (heimstad) i (heimstad), det e vel det å sei.

I: Ja.

R: Ja.

I: Er det høgskule eller universitetutdanning?

R: Eh, eg har høgskole og universitetsutdanning.

I: Ja.

R: Lærarhøgskolen og Universitet i Bergen.

I: Mhm, ja. Så lurar eg på om du har noen erfaringer med, eh, eg kan rett og slett bare bla den opp for eg har noen spørsmål her, viss eg finner det igjen då, det er litt rotete her, skal vi se.

I: Kva er ditt forhold til nødhjelpsorganisasjoner?

R: Nei det prøver eg å støtta, eg støtta Kirkens nødhjelp med fast bidrag, eh, og Leger uten grenser. Eh, har veldig sympati for det arbeidet de drive.

I: Mhm.

R: Eh, fleire enn dei då.

I: Ja. Ja, eh, kjenner du til nødhjelpsorganisasjoner som har etablert seg eller holder til i Norge?

R: Ja, dei eg nevnte e jo, eh, Kirkens nødhjelp e jo norsk, Leger uten grenser e vel ein norsk avdeling av en global, eh, har du, eh, ka det heite, norsk folkehjelp, du har jo, ja, du har jo mange egentlig, eh, det e noe som heite, ja det her SOS-barnebyer og fleire, eg komme ikkje på navnet på alle...

I: Nei.

R: ...Redd barna, Røde kors, eh, ja du har fleire.

I: Mhm.

R: Og eg bidrar jo med økonomisk støtte til...

I: Ja.

R: ...to av de då.

I: Mhm. Er du tilknyttet noe sånn nyhetsbrev eller bruker noe presse materialet som organisasjonen

selv produserer?

R: Eg får jo tilsendt fra Kirkens nødhjelp og spesielt sende jo Leger uten grenser en del då, men eg, ja, eg kikka litt over det, men eg lese det ikkje godt.

I: Nei.

R: Prøva å arkivere noe av det.

I: Ja. Eh, har du noen sånn spesiell grunn til at du velger å...

R: Neida.

I: ...nei, det er mer bare, ja, sånn det, sånn det e?

R: Det, jada, altså det e, eg har ikkje bedt om å få da.

I: Nei.

R: Så eg har ikkje brukt tid på å følge med, eg syns de gjør en god jobb, sånn utifra det...

I: Ja.

R: ...eg kjenne te de.

I: Ja.

R: Og syns de framstår så seriøst jobbande då og på en måte prøve å utvikle seg utifra ting som de blir kritiserte på og så, og det var jo sist i nyhetene no, var det ett eller annet så det gjaldt Kirkens nødhjelp så de innrømte at de ikkje var god nok på, utan at eg huska akkurat ka det va.

I: Ja.

R: Eh, ja.

I: Kordan, har du noen sånn formening om kordan de framstår i, i media? Disse organisasjonene?

R: Ja, eg syns de framstår veldig profesjonelt.

I: Ja.

R: Ja.

I: Mhm.

R: Tillitsvekkande.

I: Ja. Okei, ja. Då kan vi rett og slett gå på, siden då.

INNLEIANDE SPØRSMÅL FERDIG, 4.16 min.

MELLOMFASE: Her vert respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lese-delen av studiet. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle

respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) TEK TIL VED 7.04 min.

R (Les): Denne videon skal du se med øynene lukket.

R (Kommenterer): Ja, ok, det var jo, *humrer*, den var jo litt tøff då.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eg hørte en fotograf som sa at han såg best når han hadde auene lukka, men no skal me se den filmen?

I: Ja. Då skal du få den her og så bare fortsetter du med å prate høyt mens du, mens du ser den.

R (Kommenterer): Ja, okei.

I: Skal vi se om vi har noe lyd her då. At det ikkje blir så grusomt høyt, men, eh, høres det greit ut?

R (Kommenterer): Eg høre ingenting forløpig. Ja, okei.

SER VIDEO 7.52 min.

R (Kommenterer): Skal eg gjør det altså *sikter til henvisningen om å se filmen med lukkede øyne*? (7.59 min)

I: Mhm.

R (Kommenterer): Skal, skal eg lukka auene? (8.11 min)

I: Ja, det kan du.

I: Så kommenterer du litt underveis.

R (Kommenterer): Dette var forferdelig vanskelig å forestille seg. (8.31 min)

R (Kommenterer): Det var heilt umulig å forestille seg syns eg. (9.01 min)

R (Kommenterer): Dette ble liksom bare som en fortelling som blir lest, eg, eg klare ikkje å forestille meg sjølv inn i dei situasjonane, rett og slett altså. (9.38 min)

I: Nei.

R (Kommenterer): Ja eg må gjør det. (10.20 min)

R (Kommenterer): No ser me han ein gong te? (10.45 min)

I: Ja. Det kan du.

SER VIDEO PÅ NYTT 10.55 min.

I: Kommenter bilder og bruk av tekst og alt sånt. Om det passer sammen eller. (11.05 min)

R (Kommenterer): Ja. (11.10 min)

R (Kommenterer): Nei, eg syns jo det e bra, eh, kontrast mellom vår virkelighet og deiras. (11.53 min)

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det hjelpe jo meg å forestille det i, i, i min virkelighet då. (12.04 min)

I: Mhm.

R (Kommenterer): Syns det var tøft at, eh, de forsvinne ut av bildet. (12.13 min)

I: Mhm.

R (Kommenterer): Kjempebra kont, satt opp mot kverandre. (12.27 min)

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså syns, nå e eg, det e heilt utrolig at dei her bildene, på en måte, klare å gjør det så eg ikkje klarte sjølv aleine, når eg lukte augene igjen. (12.41 min)

R (Kommenterer): Nei eg syns det var veldig virkningsfullt eg. (13.27 min)

I: Ja?

R (Kommenterer): Skal me lesa nedover her nå eller?

I: Ja, eg kan bare pause så kan du.

MELLOMFASE: Her vert respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lese-delen av studiet. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) TEK TIL VED 14.02 min.

R (Les): Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis.

R (Kommenterer): Ja, det e jo heilt enig i og, eh, var sist i går på eit møte i Bergen om klima, formidling av klimakrisen og det var blant annet Bergens Tidende, som sa at dei skreiv mye godt om klima, men eg kommenterte jo at viss de hadde kutt ut å skrive så mye sport, med begrunnelsen at de heller ville prioritere stoff om klima...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...så hadde det vært en vekker for folk og, eh, det kunne en jo sagt her også. Kutt ut sport, en del av sporten, med begrunnelsen skriv meir om dei glemte krisene.

I: Ja.

R (Kommenterer): Det er den umiddelbare reaksjonen då.

I: Ja.

R (Les): Som i Den sentralafrikanske republikk. Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år. Få eller ingen har brydd seg.

R (Kommenterer): Det e sikkert heilt rett. Eh, eg trur jo og Leger uten grenser må oppleve det samme då, som, som mange av dei som skrik opp om klimaet. Eh, folk, eh, ser ikkje ut som om de bryr seg, de ser ikkje, det går inn på de, men så på ein eller annen måte så føre det ikkje til handling.

R (Les): Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene.

R (Kommenterer): Eh, ja, eh, når det komme til det punktet vi, som folk føle de kan gjør noe, for eksempel bli med å sende inn penger til ein konto eller et eller annet som skjer på, eh, ja, og kor nordmenn og europearar er involvert, sånn som tsunamikrisen, eh, då involvere en seg i hvert fall. Noen gjør det jo direkte i nødhjelp organisasjonar, andre med å gi penger då.

I: Ja. Ka syns du om sjølve liksom formuleringen då? Teksten og måten den er framstilt på?

R (Kommenterer): Nei, eh...

I: God eller dårlig måte?

R (Kommenterer): ...eh, fekk i hvert fall meg på sporet på det, ordene menneskejakt, nedslaktning og hundre tusener på flukt. Eh, eg vett ikkje om uttrykket å lette på øyelokkene, eh, reagerte kanskje litt negativt på akkurat det uttrykket då.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, at folk begynne å reagere og å bry seg. Eh, tenke eg.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men, men det har ofte og med at det involvere noen av våre...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...då får det så mye mer oppmerksomhet.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh.

R (Les): I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for.

R (Kommenterer): Eh, ja.

R (Les): Derfor må vi åpne øynene.

R (Kommenterer): Så e det jo på en måte, kor mye klare en å ta inn og...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...av kriser då.

I: Ja?

R (Kommenterer): Det e jo en enorm mulighet nå når det gjeld å få nyheter.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, og det e enormt mye, mange aktører som presse på om vår oppmerksomhet. Så, så blir jo, en kamp om å få oppmerksomheten og, og midlene en bruke må kanskje, ja, bli sterkare og sterkare, eller meir og meir i øyefallende.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, og så skjer det så mye dramatisk og, så ikkje e direkte kriser, men som, som og denna here, angrepet i Frankrike og på det, på det satiremagasinet.

I: Ehm, er det noko som føles, kan føles slitsomt?

R (Kommenterer): Eg tror absolutt det blir mye for folk. For, for folk må, eh, føle behov for å stenge noe ute rett og slett.

I: Mhm. Kordan føler du at noe sånt som det her påvirker deg?

R (Kommenterer): Nei eg, eh, eg, eh, har sikkert samme beskyttelsesbehovet, men, men eg e litt, blir litt nysjerrig på ka Leger uten grenser vett om kas kriser som ikkje e framme i media.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, så, for, på meg vekke det litt interesse altså, det gjør det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, og, det *humrer*, det må jo fram fordi om det er mye, det må jo det altså.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja. Skal med bla litt opp så lese eg glemte kriser då.

I: Ja.

R (Les): Glemte kriser: Tsjad...

R (Kommenterer): Her og syns eg det en luftig, eh, layout her så det e lett å få oversikt. Korte setningar og avsnitt.

R (Les): ...Tsjad: forventet levealder 51 år.

R (Kommenterer): Ja, eg, eg har jo, eh, litt kjennskap til forholdene i Mali. Skulen vår har ein vennskapsskule i Mali. Og har jo snakkt litt om Mali då og at forventa levealdre har vært førtifem og har vore stigande dei siste åra, så Tsjad e jo ikkje så langt frå Mali, det ligg jo i Saelbeltet.

I: Mhm.

R (Les): Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp.

R (Kommenterer): Ja, det e jo egentlig kjent då, men, eh, men at det her e knyttet til Tsjad spesielt e jo, tror eg veldig greit, Tsjad e jo eit land som nesten aldri e i media. Sett det litte granne i forbindelse med den islamistaksjonen i nord-Mali, så då kom det noen styrker frå Tsjad.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Som deltok, i FN-styrkene. Det e vel den eineste gongen, siste årene Tsjad har vore i nyheitene.

I: Ka syns du om setningen?

R (Kommenterer): Setningen syns eg e grei.

I: Ja? Noe du reagerer på?

R (Kommenterer): Neida.

I: Altså.

R (Kommenterer): Hvor de fleste lever uten leger, altså når du lese sånt så tenke du på kor mange titusen som leve uten leger, de fleste lever uten leger, medisener, helsehjelp, det, det må det jo være veldig få legar.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Veit ikkje om tallfesting hadde vore bedre, me har vel ein lege per tusen i Norge, e det ikkje sånn?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og så, når en ser sånne forholdstall så, så e jo det, eh, men hvor de fleste i landet eller noe sånt, flertallet av befolkningen lever uten grenser om det hadde vore betre.

I: Ja.

R (Les): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag. På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

R (Kommenterer): Ja, dette og har eg jo egentlig hørt om, eh. Umiddelbart så tenke eg kanskje til, eh, e detta en glømt krise? Men, men det kan jo være at eg har lest meir om Afrika enn gjennomsnittsnordmannen, i og med at me har den vennskapsskolen i Mali.

I: Mhm. Her noe du reagerer på eller?

R (Kommenterer): Nei, eh.

I: Eh, fin formulering, greie setninger?

R (Kommenterer): Ja.

I: Mhm. Kan eg bare pause deg litt her?

R (Kommenterer): Ja.

PAUSE I OPPTAKET VED 23.27 min.

R (Les): Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land. Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktningene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

R (Kommenterer): Ja, eh, veldig kontant og god informasjon, direkte syns eg og det, for meg så virker dette meir konkret enn det generelle bildet eg har av Pakistan som et problematisk land. Så dette må eg sei at eg ikkje visste, at det var så mye internflyktningar.

I: Mhm.

R (Les): Vaksinemangel tar liv i kriser. I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger, lungebetennelse og diaré.

R (Kommenterer): Eh, ja, det var jo og ein veldig konkret og kraftig påminnelse.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Eh, og då begynne ein med ein gong å tenke på liksom vaksinemangel, koffor skulle det være det? Det skulle jo være tid å få fram vaksiner når det humanitære kriser.

I: Mhm.

R (Les): Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt. Over 60 000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen.

R (Kommenterer): Javel, det og var nytt. Eg visste at det var flyktningar i nabolandet, eh, som ønsket å vende hjem då, til Mali, når det forhåpentligvis stabiliserer seg, men at de levde under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen i Mauritania, det hadde eg ikkje, det har eg ikkje hørt noen plass altså.

I: Nei. Ka syns du om formuleringen her? Kordan teksten er her?

R (Kommenterer): Nei, eg syns den e veldig grei og enkel og grei den, e han ikkje det då?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Sekstitusen maliere, eg har jo lest tall som e fleire hundre tusen så e på flukt frå nord-Mali og i Niger og Tsjad og, men eg visste vel og at det var noen i Algerie, Mauritania, men nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i den ørkenen. Ja, greit formulert det.

R (Les): Multiresistent tuberkulose smitter 1400 mennesker hver dag.

R (Kommenterer): Oi. Det var litt sånn pang...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...opplysning syns eg.

I: Ja?

R (Kommenterer): fjorten hundre mennesker hver dag det e jo mye, då blir det liksom, kor mange då.

R (Les): Den dødelige sykdommen er motstandsdyktig mot vanlige tuberkulosemedisiner. Bare én av fem får behandlingen de trenger.

R (Kommenterer): Ja, då går eg utifra at dette e på verdensbasis. Då får du selfølgelig spørsmålet om kor, kor, ja, kor e detta mest akutt?

I: Er det noe du savner i teksten?

R (Kommenterer): Ja, kanskje en liten, noe opplysninger om det då. Men det er jo bare sånn, vett jo om at tuberkulose har blusset opp igjen eller kan være en sykdom som komme via innvandring då. Men, men, eh, tallene her og hver dag, var jo litt kraftig kost syns eg.

R (Les): Guinea: Bunnløs helsekrise. Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag.

R (Kommenterer): Ja, det e jo og sånn nyheter som en kjenner fra u-land, generelt, men at det e, her e det knyttet til Guinea, sånn ja. Bunnløs helsekrise, det e jo et kraftig uttrykk då, då må jo på en måte Guinea, sånn som eg tolke da, være ein av dei landene kor det e gale, kor det e aller værst *humrer*.

I: Ja. E det en litt generell, føler du liksom at dette er en litt generell beskrivelse kanskje?

R (Kommenterer): Høg barnedødelighet tenke eg jo på som, eh, som generelt i mange land i Afrika ja. Men, tre hundre ganger mindre på helse enn per innbygger i Norge det er jo slåande formulering då, som vise kor minimalt dei bruke på helse tenke eg.

I: Mhm.

R (Les): Lassa: Dødelig blødningsfeber rammer hundretusener.

R (Kommenterer): Lassa forbinn eg ikkje noko med. E det en by, område?

R (Les): Hvert år dreper lassafeber 5000 mennesker i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksiner, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

R (Kommenterer): Eh, det var jo heilt nytt for meg. Lassa har eg altså ikkj hørt om. Eh, det finnes ingen vaksiner og dagens medisiner er altfor dyre. Når det gjelder det med dyre medisiner og vaksiner så, så komme eg faktisk, det som eg tenke på då e, reagere på med detta, assosierer med detta det e jo selfølgelig, ein av kontaktpersonane i Mali, en farmasøyt som har jobba med å utvikle vaksiner fra plantemedisin og, og plantemedisindoktorer eller heksedoktorer då i Mali. Det, det har det sist eg snakke med han i fjor, så hadde de utvikla sju vaksiner, utifrå den lokale kunnskapen i Mali.

Eh, sånn som det e med, det med vaksiner og, eh, ka ska ein sei? Å være uavhengig av store vestlige patentordningar på medisiner, det e kjempeviktig, så kanskje en sånn nyhet som dette absolutt viktig å få fram og, og detta med, eh, både medicin og vaksiner då, som, eh, som, noe som skal være tilgjengelig for alle og, og minst mulig sånn privat kapitalistisk kontroll på.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, kjempeområde, å jobba på.

R (Les): Kala azar: Feberen som dreper 30.000 hvert år. Den dødelige sykdommen som først og fremst rammer fattige har utdaterte medisiner og smertefull behandling.

R (Kommenterer): Ja, det e det samme som over, totalt nytt for meg detta. Eh og nå begynne det jo å bli mye *humrer*, mye sånn elendighet her på sjukdomsområdet. Eh, men eg tror jo og når eg lese detta at det absolutt viktig og få det fram, sjølv om me snakke tidligare om at det e, det kan være mye elendighet, for mye elendighet å fordøye for den jevne, jevne mediebrukar.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, men så e det jo det at, sånn som meg, som er spesielt opptatt av vest-Afrika eller Mali, eh, når då du har noen du kjenne der du har en relasjon der borte og sånn vil det jo være. Noen ha relasjoner til ulike problemområder og ulike områder, så en, viss en vil engasjere seg så er det jo på en måte fleire muligheter, så...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...ja, det må jo bare fram.

I: Ja.

R (Les): En av tre har ingen lege å gå til. Hvert år dør 13 millioner mennesker av smittsomme sykdommer, fødselskomplikasjoner og underernæring. De fleste dødsfallene kunne vært unngått med tilgang på helsehjelp.

R (Kommenterer): Detta e og sånn generelt då på global basis, men det går jo på, på utbygging av helsevesen.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og tilgang til helsegoder.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, og, tenke jo umiddelbart på koffor pokker kunne ikkje meir penger gått til det enn til opprustning. Eh, ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men det e jo, det blir jo en sånn generell, eh, altså detta e ein av tre, ein av ti glemte kriser, generell beskrivelse av for lite helsevesen generelt i verden, utbygt.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja, det var det eg hadde.

KOMMENTARAR TIL FRAMSIDA TEK TIL VED 33.49 min.

I: Ja. Ka tenker du no då, når du har lest, eller kordan føler du deg?

R (Kommenterer): *ler* Kordan eg føle meg?

I: *ler*

R (Kommenterer): Nei det e jo, det blir jo mye, men eg føle meg og opplyst. Altså her var en god del som eg ikkje visste om...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...eh, og noe som eg visste litt om og som eg fekk, bare via desse korte setningane, litt meir konkret kunnskap om.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så, så det e jo med på å utvida bildet en har då av verdens tilstand.

I: Ja. Ka syns du på en måte om teksten som...

R (Kommenterer): Nei eg syns at tekstane var greie og forstå, det var lite sånn, vet ikkje om det var noe her som kunne missforståast, liksom ka ord en velger og sånn, eg syns det var, det var greit stort sett eg. Eh, for min del. Sammenlikningar, eller bruk av tall, var jo ikkje, der det var brukt var det jo opplysningar og ein av tre har ingen lege å gå til, ja.

I: Er det sånn at du husker på alt du har vært igjennom?

R (Kommenterer): Hvert år går tretten millioner mennesker. Ja, eh, huskar dei ti punktene?

I: Ja.

R (Kommenterer): Nja, veit ikkje om eg hadde klart å gjenngi de uten, eh, uten å sett, eh, det tror eg ikkje eg hadde klart, men det var jo noen sykdommer som eg ikkje hadde hørt om. Og detta med, med kvinner som dør i fødsel, eh, og detta med manglande medisiner og vaksine.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) AVSLUTTA VED 35.48 min.

MELLOMFASE: Respondent vel artiklar. Her vert også respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lesesinga av artikkelen. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (Artiklar) TEK TIL VED 36.20 min.

LESING AV EN AV TRE HAR INGEN LEGE Å GÅ TIL TEK TIL VED 36.20 min.

R (Les): En av tre har ingen lege å gå til. Hvert år dør 13 millioner mennesker av smittsomme sykdommer, fødselskomplikasjoner og underernæring. De fleste dødsfallene kunne vært unngått med tilgang på helsehjelp. Både smittsomme sykdommer og ikke-smittsomme sykdommer tar unødig livet av millioner av mennesker hvert år.

R (Kommenterer): Ja, eh, på en måte så, eg kjenner jo te Leger uten grenser, mange kjenne jo te det, og når du får logoen og det opp der så e det jo på en måte tillitsskapande tenke eg.

I: Mhm. Farger og sånn?

R (Kommenterer): Eh, nei, fargane treng jo ikkje vær meir fargerike enn dei e her.

I: Nei.

R (Kommenterer): Eh, tenke eg, og så, ja.

R (Les): Mangel på helsepersonell er en av hovedårsakene til at store deler av verdens befolkning ikke får den medisinske hjelpen de trenger.

R (Kommenterer): Forholdet mellom tekst og bilde her, eh, her ser det jo ut som det e ein pasient som e i hvert fall i eit sykehus. Og, og det bildet treng jo ikkje vise at det e mangel på Legar. Sjølv om det ikkje e ein lege på bildet. Så syns eg på en måte, tenke eg at, eh, okei kunne bildet vore enda meir strippa for, eh, for fasiliteter.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, ja, det ser jo ut som denne pasienten e i ein situasjon kor han blir tatt hånd om. Eh, men det, eh ja. Det e det eg umiddelbart tenke på då.

I: Kva følelser får du på en måte av bildet liksom? Tenker du at det er positivt at han hjelp eller?

R (Kommenterer): Ja, ja, ja. Jada, det gjør eg. Det er ein som i hvert fall e tatt vare på, men selvfølgelig når du forholder det opp mot teksten så, så tenke du deg då han kunne kanskje klart seg bedre då hvis han hadde fått legehjelp, men han e i hvert fall tatt hånd om.

I: Føler du at det, samsvarer bildet godt med teksten?

R (Kommenterer): Nei, kanskje det e det eg etterlyser litt då.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, at, eh, hadde han vært i en annen setting enn noe som liknar på eit sjukehus her eller det hadde vore flere pasienter uten sykesøstre og, og legar på bildet, uten, her ser det ut som om han har ett eller annet intravenøst, eh. Eh, eg ser jo meir for meg et bilde med masse pasienter altså, som ligge uten noe bandasje eller noen ting liksom.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, hadde vore ein betre illustrasjon for å underbygge det poenget med at det e legehjelp som manglar.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eller ein Lege, sånn som du ser litt fra Gaza, kor de, kor de, altså det, ja. Det ser jo så håpløst ut *VIKTIG*.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det går jo ikkje ann å rekke over alt *VIKTIG*.

I: Nei.

R (Kommenterer): Nei, men, men det e jo en annen type krise då. Skal me bla ned?

R (Les): Verden mangler over fire millioner helsearbeidere. På verdensbasis finnes det kun 35 helsearbeidere per 10.000 innbyggere. I Norge har vi til sammenligning 185 leger og sykepleiere per 10.000 innbyggere.

R (Kommenterer): Ja det og e kjempebra syns eg. Sammensetning av, av situasjonen, fordelingen.

R (Les): En tredjedel av verdens befolkning har ikke tilgang på helsetjenester fordi områdene de bor i mangler helsearbeidere.

I: Ja. Kordan reagerer du noe?

R (Kommenterer): Det e jo himla sterkt! Ein tredjedel av verdens befolkning. Det e jo kjempemye. Og då tenke du, eh, her må jo en skikkelig innsats te, tenke du. Her e eit område som må virkelig satses på , og det du høre mest om nå e jo det at kvite helsearbeidarar som blir smitta av Ebola.

I: Mhm.

R (Les): I følge Verdens Helseorganisasjon mangler verden rundt 2,3 millioner leger, sykepleiere og jordmødre. Inkluderer vi alle typer helsearbeidere, mangler verden til sammen over 4 millioner.

R (Kommenterer): Kjempebra å få dei tallene fram tenke eg, nesten, nesten så eg får tårer i auene. Eg tenke jo på noen av dei som me snakke med i Mali, døtrene, ei av døtrene til han kontakten vår studerer til lege og mange av elevene og ellers også generelt når du høre intervju av unge i Afrika, så får de spørsmål om ka de skal bli, så skal de bli lege.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og då har de vel sitt den der verkeligheten og behovet.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e det eg tenke på no når eg lese dette her.

R (Les): Enkle sykdommer blir livsfarlige.

R (Kommenterer): Det e jo og noe så e, ein nyhet som en har hørt, men som en, på en måte, ja, drukner i alt det dramatiske. *VIKTIG*

I: Mhm.

R (Les): I 2012 skyldtes ett av fire dødsfall på verdensbasis smittsomme sykdommer, ernæringsmangler eller komplikasjoner i forbindelse med svangerskap og fødsel. De fleste av disse livene kunne vært reddet med enkel medisinsk hjelp.

R (Kommenterer): Ja, det, har, eh, det vett eg jo.

I: Ja.

R (Les) I tillegg hjelper medisinsk behandling mennesker som lider av kroniske og ikke-smittsomme sykdommer. Millioner av liv kunne vært reddet og mange mennesker ville unngått lidelse om de hadde hatt en lege eller sykepleier å gå til.

R (Kommenterer): Ja.

I: Er det litt sånn som den forrige?

R (Kommenterer): Ja.

R (Les): Sammenlikner vi dødsstatistikken i fattige og rike land, ser vi et tydelig bilde: Fire av ti mennesker som dør i lavinntektsland, er yngre enn 15 år. To av ti er over 70. I høyinntektsland med god tilgang på helsehjelp, er ett av 100 mennesker som dør yngre enn 15 år. Syv av ti er 70 år eller eldre.

R (Kommenterer): Ja, detta e jo vel og kjent, at det e mange, altså det e, den generelle, så har på en måte gått inn hos alle e at me må ha mange barn for at noen skal overleve.

I: Ja? Men føler du det er en sånn vanlig måte å, no når du liksom har lest de siste avsnittene, er det noe du ser på som litt generelt, en vanlig måte å framstille ting på?

R (Kommenterer): Nei det e jo, her e det jo satt litt mer tall på det, satt litt meir opp mot sammenlikning med vesten, så det syns eg jo e en grei måte å få det fram på, få forskjellen fram på.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, absolutt. Må jo konsetrere seg litt, det blir jo en del tall og sånt, fire av ti og ett av hundre sant? Så, du, du må jo stoppe opp litt. Men det e bra å få den sammenlikningen på to linjer.

I: Mhm.

R (Les): I lavinntektsland dør én av tre av infeksjonssykdommer som kan behandles, som diaré, lungebetennelse, hiv/aids, malaria og tuberkulose.

R (Kommenterer): En av tre.

R (Les): I tillegg er fødselskomplikasjoner en ledende dødsårsak blant mødre og nyfødte.

R (Kommenterer): Ja, stussa litt på ordet ledende då. En hoveddødsårsak kanskje?

I: Mhm.

R (Les): I høyinntektsland er dødsårsakene først og fremst kroniske sykdommer som

hjertesykdommer, kreft, demens, kroniske lungesykdommer og diabetes.

R (Kommenterer): Ja.

I: Er det noko du...

R (Kommenterer): Nei, det, det...

I: Grei framstilling?

R (Kommenterer): Jada, altså det e jo, når helsevesenet, eh, e dårlig utbygd så, så dør dei jo av dei sjukdommane som me dødde av før, som me nå overleve, eh, av fordi me har eit bedre helsevesen. Eh, og så har me andre typar sjukdommar som utvikla seg, som og kanskje har noko med, med livsstil å gjøre.

I: Ka syns du no så langt om sammenhengen i teksten?

R (Kommenterer): Nei, nå syns eg jo det e, no blir det meir konkretisert, det som det begynte med som var generelt liksom, om, om, at, nå huske eg ikkje heilt overskriften som eg klikka inn på, men at det va, ja, en av tre har ingen lege å gå til, altså det e manglande helsevesen. Nå komme det konkrete opplysningar om det då, så kan en jo. Lang vei til legen, og hovedoverskriften her kan en jo på en måte. Ok "lang vei til legen", okei det vett me om, kva gjør leger uten grenser ville eg kanskje då i min hverdag hopt ned å lest på det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, så, men, ja. Teksten får en jo til å forstå, at det e greit, veldig bra at Leger uten grenser, at dette punktet blir dratt fram som ein av verdens glemte kriser, men den, den kunne jo sikkert vore dratt frem hvert år den.

I: Mhm?

R (Kommenterer): I siste ti, tjue årene, sant?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og kor lenge skal den, ja. Altså, det, det e noe som en dei landene må jobba med og som, som FN og me andre må jobba med.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh.

R (Les): *hopper over nokre avsnitt, uvisst kvifor* Hva gjør Leger Uten Grenser? Leger Uten Grenser sender leger, sykepleiere og annet personell til noen av verdens mest avsidesliggende og ressursfattige områder. Rundt 30.000 av Leger Uten Grensers hjelpearbeidere fra hele verden gir helsehjelp til mennesker i kriser og katastrofer i over 70 land. I 2012 ga Leger Uten Grenser medisinsk hjelp til rundt 10 millioner mennesker.

R (Kommenterer): Ja, det e jo *sukker tungt* imponerende tall, eh, og eg tenke jo og, eh, på kordan kan landene sjølv bli satt i stand til å utvikle helsevesenet sitt.

I: Mhm.

R (Les): Leger Uten Grenser jobber også for at det skal bli enklere for blant annet norske helsearbeidere å reise ut på humanitære oppdrag.

R (Kommenterer): Det syns eg e veldig viktig og. Eg syns det, det må være ein veldig bra, eh, måte å vise solidaritet på, eh, av Norsk ungdom og utdanna helsepersonell som vil gjør en innsats i verden. Og eg vett jo at det eksistere farmasøyter uten grenser og eg vett ikkje om det e jurister uten grenser, altså, denne modellen kunne jo kanskje vært brukt for andre yrkesgrupper og?

I: Mhm.

R (Les): Dette er likevel langt fra tilstrekkelig til å løse problemet. Nasjonale myndigheter og giverland må sørge for at lavinntektsland får utdannet nok helsearbeidere til å dekke behovet.

R (Kommenterer): Kjempeviktig perspektiv og at en tar det med. Eh, så, ja, på en måte at, eh, det siste punktet då, at en må komme så langt at Leger uten grenser blir overflødig.

I: Mhm

R (Kommenterer): *humrer* Ideelt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja. Det var den.

I: Eh...

R (Kommenterer): Det var jo mye tekst då?

I: Ja?

R (Kommenterer): Sant, kunne det vore fleire sånne småbilder som illustrerte hovedtittelen underveis?

I: Mhm. Ja?

R (Kommenterer): Eg tenke jo som lærar då, viss dette stod i ei lærebok, så var det for mye tekst, eh, for elevane.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men det var greit satt opp med avsnitt og sånn altså.

I: Ja. Ka syns du om bildet då og hele, liksom helheten her?

R (Kommenterer): Nei, eh, eg tror, eg tror då at denne artikkelen kunne hatt bedre bildebruk.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Tenke eg.

I: Mhm. Men ellers så var det god sammenfatning mellom...

R (Kommenterer): Ja, eh, innholdet syns eg var opplysende og på en måte en konkretisering av hovedoverskrifta.

I: Mhm. Yes, men då tror eg vi går tilbake.

LESING AV EN AV TRE HAR INGEN LEGE Å GÅ TIL AVSLUTTA VED 49.43 min.

MELLOMFASE: Her går vi tilbake til framsida og går inn på neste artikkel.

LESING AV VAKSINEMANGEL TAR LIV I KRISER TEK TIL VED 51.13 min.

I: Ja, altså samme som sist.

R (Kommenterer): Ja, samme som sist, eh.

R (Kommenterer): Mhm.

R (Les): Vaksinemangel tar liv i kriser. I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger, lungebetennelse og diaré.

R (Kommenterer): Og då tenke eg på, ja det e jo det som, eh, som skjer i det stille før og, og kanskje helst etterpå då, eh, som ikkje fange media sin oppmerksomhet, eh, fordi det e ikkje så spektakulert som vold og skader og ulykker og sånn. Eh, men det e då det dør flest.

I: Ka syns du om bildet?

R (Kommenterer): Ja, det e, det e jo, det gir jo inntrykk av desperasjon og sånn, men, eh...

I: Komposisjonen? Er det noe, sier det deg noe?

R (Kommenterer): ...nei, eg kan ikkje sei at det. Han har eit barn i armane, men om det hjelpe meg veldig til å illustrere tema "manglande vaksine"? Meir sånn generelt...

I: Generell på en måte?

R (Kommenterer): Ja, sånn desperasjon, uttrykk for desperasjon? Eh, kunne jo ha vore, likagodt det andre bildet kunne ha vore her, som me såg på sist, men, eh, ja, nei eg tenke ikkje så mye meir på det eg. Syns ikkje nødvendigvis e så opplysende, syns eg.

I: Nei.

R (Les): I kriger, naturkatastrofer og andre akutte humanitære kriser mister mennesker tilgang til de mest grunnleggende tingene: mat, vann, husly, medisiner og trygghet. Folk blir drevet bort fra hjemmene sine, og må ofte søke tilflukt i overbefolkede leirer med dårlige sanitærforhold. Da ligger alt til rette for utbrudd av smittsomme sykdommer.

R (Kommenterer): Ja, det e jo greit.

R (Les): Meslinger, lungebetennelse og diaré sykdommer kan forebygges med vaksiner. Likevel står disse sykdommene i noen tilfeller for opp til syv av ti dødsfall i akutte humanitære kriser.

I: Ja?

R (Kommenterer): Ja, det e jo kraftig kost då og når en då vett at dei her vaksinene e jo kurrant tilgjengelige, går eg utifra, altså det e jo vaksiner som finnes, det e ikkje noe sånn, eh, ala ebola "ka gjør me, har me noe vaksiner" her e det jo bare å ha det tilgjengelig.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, så det e på en måte tragisk at det ikkje skal være tilstede.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh *sukker tungt*.

R (Les): Økt risiko, lavere dekning. Totalt dør over én million barn av lungebetennelse hvert år og diaré sykdommer tar livet av rundt 760.000 barn. I 2012 døde 122.000 mennesker av meslinger, de fleste var barn under fem år.

I: Mhm. Kordan reagerer du på en sånn framstilling?

R (Kommenterer): Nei (?), eg, det e jo store tall tenke eg.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Som dør av, altså de dør av, dette e jo sjukdommar som e, barnesykdommer som me skal gå igjennom.

I: Er det vanskelig å relatere seg til?

R (Kommenterer): Ja, kanskje det blir, kordan skulle en, eg tenke jo liksom, ja dette blir statistikk. Kordan skal en fått sprita dette her opp med bilder? Eh, altså, kor mange dør av meslinger i Norge?

I: Mhm?

R (Kommenterer): Kor mange dør av lungebetennelse? Kunne, kunne ha vore sånn enkle skjema med masse menneskefigurer. Kor mange blir smitta, kor mange dør, ulik farge, sant?

I: Ja.

R (Kommenterer): Noe sånn hadde, eh, kanskje vore vel så godt formidlingsmessig då.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, for du les detta "ja, det e mye, sant", klare me å forestille oss det? Det, det e jo svære tall! Hundre og tjuetotusen mennsker med meslinger?

R (Les): Ikke bare øker kriser risikoen for sykdomsutbrudd, men vaksinedekningen faller også drastisk.

R (Kommenterer): Javel.

R (Les): For eksempel har Sør-Sudan bare 59 prosents vaksinedekning. Den sentralafrikanske republikk har en dekning på 47 prosent, Tsjad og Syria har begge 45 prosents vaksinedekning. Det er flere grunner til dette: Infrastrukturen blir ødelagt. Helsevesenet overbelastes eller kollapser fullstendig. Sikkerhetssituasjonen kan gjøre det vanskelig å sette i gang massevaksinering, og ofte er

vaksinene for dyre. De fleste vaksiner må også holdes nedkjølt helt fra de produseres til de settes i armen på et barn, noe som er ekstremt utfordrende i svært varme områder uten elektrisitet.

R (Kommenterer): Okei, dette var jo for meg opplysende då, sant, sjølv om en kanskje kunne ha tenkt seg til at det var årsaken.

I: Syns du om...

R (Kommenterer): Nei, det e jo veldig greit tekst syns eg.

I: Ja? Avsnittet var på en måte?

R (Kommenterer): Det er flere grunner til dette, det kunne jo, eg lika jo layout kor ting blir dratt, opplysninger blir meir ut av, det er fleire grunner til dette kunne stått på ei linje og så punkter.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så såg du det lettare, tenkte eg.

I: Samsvarer det på en måte med, temaet?

R (Kommenterer): Ja, så syns eg , absolutt, det var bra, koffor det var de høge tallene.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det syns eg var en grei forklaring.

R (Les): Mangler vaksinesystem. Verdens legemiddelfirmaer, politikere og humanitære organisasjoner har et ansvar for at mennesker i humanitære katastrofer får tilgang på vaksiner som forebygger og hindrer sykdom og død. Vi må få på plass en helhetlig strategi for å sørge for vaksiner til menneskene som er rammet av kriser.

R (Kommenterer): Dette e eg heilt enig i, høres jo veldig, eh, veldig logisk ut og at dette e noe som eg i hvert fall ikkje har hørt at det jobbes med, eh, saksområde, en slags logistikk som ikkje e der. Og som kunne ha redda mange liv.

I: God, på en måte, måte å formidle det på?

R (Kommenterer): Ja, eh, i hvert fall for meg som, ja, klart, selvfølgelig detta må det jobbast med.

R (Les): Prisene på vaksinene må ned og vaksinene må tilpasses forholdene de skal gis under. Men enn så lenge mangler verden et pålitelig system for sikre livreddende vaksiner i slike ekstreme – og dessverre altfor hyppige – krisesituasjoner. På bakken er konsekvensene tydelige.

R (Kommenterer): Ja, veldig klar tekst og veldig "to the point", eh, virka det som.

R (Les): Vaksiner er det mest kostnadseffektive folkehelseiltaket vi kjenner, og hvert år redder vaksiner 2 til 3 millioner liv. Likevel går hvert år over 20 millioner barn uten vaksinene de trenger. 70

prosent av disse bor i ti land: Den demokratiske republikken Kongo, Etiopia, India, Indonesia, Irak, Nigeria, Pakistan, Filipinene, Uganda og Sør-Afrika. I 2012 døde 1,5 millioner barn av sykdommer som kan forebygges med vaksine.

R (Kommenterer): Syns det e greit at de drar fram landene då.

I: E det litt sånn, gir perspektiv?

R (Kommenterer): Fordel å få vita kor det e. Ser det e mye i, eh, i, eh, Afrika, men ikkje bare i Afrika. Eh, ja. Detta syns eg var veldig, her e jo ett område som, tenke eg logistikk eller manglende vaksinesystem, det må jo gå ann å gjere noe med? Men, men, igjen når det stod over at det avhengig av infrastruktur som elektrisitet og sånn, men, men til mer du har utbygd helsevesen, helsestasjonar, så kan du jo og ha, går eg utifra, muligheter te å bygge ut dei fasilitetene som trengs for å ta vare på et vaksine, og bygge ut et vaksinesystem.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så henge det jo litt i sammen med andre punktet.

R (Les): Hva gjør Leger Uten Grenser? Fordi lungebetennelse og diaré tar livet av så mange barn i krig og katastrofer, jobber Leger Uten Grenser for at de nye vaksinene mot lungebetennelse og rotavirus skal være tilgjengelig i startfasen av kriser. Vi jobber også for å vise at det er mulig å gjennomføre vaksinekampanjer i krisekontekster.

R (Kommenterer): Ja, det e en, då syns eg jo de fokusere veldig, ka skal du sei, virka i hvert fall som de fokusere der så det kan hjelpe.

I: Mhm.

R (Les): Et eksempel: I 2012 var lungebetennelse og andre luftveisinfeksjoner de ledende dødsårsakene ved Leger Uten Grensers klinikk i den sørsudanske flyktningleiren Yida. I september besluttet hjelpeorganisasjonen å sette i gang en massevaksinasjonskampanje mot sykdommene. Prosessen for å anskaffe vaksinene var utålelig lang: Først i august 2013 kunne Leger Uten Grenser sette den første sprøyten. I mellomtiden fortsatte luftveisinfeksjonene å ta liv.

R (Kommenterer): Ja *sukker tungt*. Å anskaffe vaksinene skulle jo ikkje ver så vanskelig? Og då tenke eg har detta noe med rettigheter, med store selskap og pris, ka det heite, patenter og såne ting å gjør?

R (Les): Vaksinerer er en integrert del av helsetilbudet i de fleste av Leger Uten Grensers prosjekter. I tillegg setter hjelpeorganisasjonen i gang storstilte vaksinasjonskampanjer under sykdomsutbrudd og epidemier, i samarbeid med offentlig helsevesen. I 2012 vaksinerte Leger Uten Grenser 496.000 mennesker mot hjernehinnebetennelse og 690.700 mot meslinger. Samtidig jobber hjelpeorganisasjonen for billigere, bedre og mer veltilpassede vaksiner.

R (Kommenterer): Eg tenke jo no når eg har leste dette, kunne, altså kunne, når Leger uten grenser, eh, rekrutere, eh, støttespillere eller enkeltpersonar som vil støtte de, kunne de spesifisert, vil du støtte spesielt vaksinesystem, utvikling av vaksineprogrammer, eh, ja, eller vil du støtte oss generelt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Vil du støtte et spesielt land eller vil du støtta et spesielt område, og sånne spørsmål komme opp når eg lese dette, kunne, kunne det vært ein måte te å få endå fleire til å støtte Leger uten grenser?

I: Mhm. Ka syns du om teksten og helheten her?

R (Kommenterer): Nei, eg syns, eh, teksten e bra eg, eh, og gir konkrete opplysningar om, konkretisere hovedoverskriften. Så syns eg som i den andre at bildet, bildebruken kunne kanskje vore bedre.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, meir bilder, mindre bilder, altså mindre stavelser innimellom. Eg vett ikkje. Det blir mye tekst og, eh, på ein gong når du først har komt...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...inn i det.

I: Kordan påvirker det deg, det sånn følelsmessig å lese sånne, å lese det her?

R (Kommenterer): Nei, nå, altså, når du ser noen av tallene, det var ett avsnitt eg husker ikkje heilt kor det var nå, men, kor eg sa at eg nesten fekk tårer i auene, så det påvirker jo sterkt og så, det e det eina, at det e så gale, eh, det andre det e jo at, eh, eg får jo inntrykk av at Leger uten grenser er en organisasjon som e veldig profesjonelle og har peiling på det de holder på med og virker så de, de, eh, sette i gang strategier der som, der som det er behov for og som gir, eh, gir virkning.

I: Ja?

R (Kommenterer): Det e det eg får inntrykk av då?

I: Føler du at du tar innover deg budskapen, de kommer med her?

R (Kommenterer): Ja, føler jo som en, i kor grad eg tar det innover meg, altså en slags utviding av mitt kunnskapsnivå på detta her og når det gjelder detaljer i hvert fall.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og behovet for detta med, eh, å jobba med bedre helsevesen og vaksinesystemer generelt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eg syns, sånn at, sjølv om du har lest det og behovet for det og vett om det, så e dei to som eg har lest her nå, tenke eg e, eh, har i hvert fall skjerpa min forståelse for at dette e viktig.

I: Så du merkar ikkje at, til noe at du på en måte, at det er noe du har vanskelig for å ta innover deg?

R (Kommenterer): Nei. Nei at detta blir for mye? Nei, ikkje, ikkje her. Akkurat på dei områdene tenke eg at å bygge opp eit helsevesen og ikkje gjør et vaksinesystem bedre.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Det e veldig konkrete oppgaver, så, som liksom, du ser her kan, her kan det gjørast noe, her er det håp.

I: Ja?

R (Kommenterer): Om å få noe te.

I: Ja?

R (Kommenterer): Mens, mens, liksom når du, når du skal, kordan skal du få muslimar til å forstå det, satire ikkje nødvendigvis e, å liksom putte Muhammed ner i søla då, det e det som e litt sånn håpløst prosjekt, men detta er veldig konkret. Og så tenke eg, her kan du med rette politiske, eh, ja, tiltak, få te noe.

I: Ja. Mhm.

R (Kommenterer): På dei to områdene som me har valgt å se meir på.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eg syns, det, det som me snakke om innledningsvis med at, det, de ti ukjente krisene, dei kan, når du får presentert dei, så blir det litt sånn for mye effekt "Oi", men når me gjekk inn i dei ot her, med helsevesen og vaksinesystem...

I: Ja?

R (Kommenterer): ...så syns eg at det, eh, det bare spore, ja, at detta må en prøve å gjøre meir med.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ikkje noe sånn, eh, matthets eller avmaktsfølelse.

I: Nei. Ja, og så...

R (Kommenterer): Det var det, sant?

I: Ja, og så lurar eg på sånn, kordan føler du, viss du prøver å tenke deg en forskjell då, eh, kordan er det å lese sånne ting som det her høyt? I forhold til viss du hadde lest det for deg sjølv, inni deg?

R (Kommenterer): Altså når du lese, reint generelt, når du lese ting høyt så bruker du ein sans meir, du høre. Sant, men eg les jo veldig mye, så generelt, så eg tenke som så at om eg les det høgt eller lavt, så har eg *humrer*, innbille eg meg i hvert fall, at eg følge lika godt med. Men det e ikkje sikkert at, når du må sei tallene og sånt så, eg har ikkje noe sånn sterke meiningar om det.

I: Nei, men sånn som det avsnittet du reagerte på, hvis du hadde lest det inni deg i stedet for? Tror du at du hadde reagert på samme måte då?

R (Kommenterer): Eh, eg har jo eksempler på kor eg har lest noe for meg sjølv kor eg har bare blekt boka i veggan av forbannelse, så, eh, ja, men eg, generelt så vil eg jo tro det e virkar sterkare når du lese det høgt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Absolutt. Eh, det vil eg jo tro. Og det kan godt hende at eg reagere sterkare når eg lese det høgt.

I: Ja, men det e litt sånn du ikkje, at det på en måte, ikkje utmerker seg hos deg?

R (Kommenterer): Nei, eg kan ikkje, nei.

R (Kommenterer): Eh, kona mi og meg har jo lest litt høgt for kvarandre, men nei det var, det var veldig bra. Eg syns det var, det var bra. Eg syns dei ti krisene som dei sette opp kvert år, eg har jo, i hvert fall, når eg har registrert det så har eg lest det med interesse og det var veldig interessant.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så eg tror det e en veldig god ting Leger uten grenser gjør, men at ti kriser blir vel mye for mange på ein gong.

I: Ja.

R (Kommenterer): Men det e ein ting, den tredje, med dei flyktningane i Mauritania, har me tid til den?

I: Eg tror egentlig vi må kutte her, for det er time vi egentlig skal holde oss til ellers så blir det så mye for meg å transkribere.

R (Kommenterer): Ja*ler*

LESING AV VAKSINEMANGEL TAR LIV I KRISER AVSLUTTA VED 1.11.43 min.

INTERVJU AVSLUTTA VED 1.12.13 min.

Samtale med Respondent nr. 3, 09.01.2015:

INNLEIANDE SPØRSMÅL

I: ...Sjekke at den... ja, ja. Så tar eg opptak av hele greien og så transkriberer eg det og så... ja,

R: ja

I: Da kan vi egentlig begynne først med, eg har noen sånne spørsmål her da, men først kan vi ta det sånn litt generelt med navn, yr...

R: ja, det her er jo... dette her blir konfi...

I: Ja, ja det blir det, Konfidensielt. I teksten blir det Kvinne og alder, dette er jo et offentlig dokument

R: ja

I: Vi kan begynne med at du presenterer deg. Navn, yrke, alder, bosted, utdanning...

R: mhm

R: (Eige namn), kva meir skulle du veta?

I: Yrke...

R: Yrke... Veit du ka, eg har eigentleg bare... bare, uff det har eg sagt til meg sjølv at eg ikkje skulle sei... men eg har vore husmor.

I: Husmor!

R: Ja, og det e eg stolt av i dag, men i en periode tenkte eg... guri, skal eg gå her og, og stelle barn og bake brød...

I: Jaja

R: ...men altså, per i dag så e...

I: Det er jo virkelig et yrke det står respekt av!

R: ja

R: Kva meir skulle du vite?

I: eh.. Alder!

R: ...

I: ja... utdanning?

R: ...altså utover vanleg ehhhh, realskule så har ikkje eg noko meir utdanning,

I: Nei.

R: Nei.

I: ...Realskole, ja..

R: mhm, ja

I: ...yes, då går vi ehhe rett og slett vidare

R: mja

I: og då er første spørsmål kva er ditt forhold til naudhjelpsorganisasjonar?

R: Det e jo et positiv hehe, innstilling til.

I: Ja

R: Egentlig.

I: mhm

R: og av og til jobber eg mykje dugand for helselaget og sånn, altså det er i liten målestokk...

I: mhm

R: ...så blir jo naudhjelp, det blir i ein større målestokk.

R: Det er jo det kver enkelt person, liten eller stor kan bidra med litt

I: ja

R: ...og hjelpe der det trengs, så eh, eg er positiv til det.

I: Ja!

R: Absolutt!

I: mhm!

I: Kjenner du til noen nødhjelpsorganisasjoner som har etablert seg eller holder til? i Norge?

R: Viss du regner sånn som eh eh, frelsesarmeen, bymisjonen, så er jo det en form for nødhjelp, ja...

I: Ja, absolutt

R: ja, og dei støtt... har eg alltid støtta, for som sagt, det ligg noko som, ligg latent i meg at, vi har... vi som har anledning og råd, bør hjelpe de som ikkje har det...

I: Ja!

R: Så bymisjonen og Frelsesarmeen synes eg gjer ein ufatteleg innsats!

I: Mhm

R: Ja!

I: Ja, eh, ja da har vi tatt neste...

R: Ja

I: Da hopper vi til nr. 4 rett og slett... Bidrar du med økonomisk støtte, det var vi så vidt inne på, kanskje...

R: Ja, eg.. eg har fadderbarn, det er jo en form for, ja...

I: absolutt!

R: Eg og (namn på ektefelle) hadde fadderbarn i alle år, og nå er han gutten vår stor, så no har eg ei lita jente i Bolivia.

I: ja

R: JA!

I: Og er du tilknyttet noe nyhetsbrev, og/eller bruker du noe pressemateriale som organisasjonen sjølv gir ut eller sender deg?

R: Det vil seie?

I: Det vil si at du får noe informasjon i posten fra f. eks den organisasjonen som har det fadderbarnet...

R: Ja, det fadderbarnet, ja det får eg ein gong for året skikkelig oppdatering, pluss eg får bilde og brev frå ho små jento, så..., så..., eg blir jo oppdatert regelmessig gjennom året...

I: Mhm...

R: ...ja, mhm...

I: Og du leser de?

R: Ja, mhm.

I: Ja. Har du noen spesiell begrunnelse for koffor du leser disse? Føler du at det er viktig at du...

R: Ja, eg syns det e viktig at du følger med på ka den personen, uten e det på en måte å ause ut noke du ikkje e nok interessert i...

I: Ja.

R: ...så det å følge med min lille (Namn på fadderbarn), det syns eg e viktig.

I: Ja.

R: Ja.

I: Er det noen annen informasjon du får, som er litt mer generell og som ikkje går direkte eller spesifikt inn på...

R: Nei, det der nyhetsbrevet går jo på ho og kordan ho har og kordan familien har det, men så står det jo også uttrykkelig, for fadderbarn, det du gir til et fadderbarn, går jo ikkje kun til ho...

I: Nei.

R: ...det går jo til landsbyen, det går til nærmiljøet, vatn, eh, sånne ting...

I: Ja.

R: ...så du vert jo oppdatert om kordan de jobber og ka de... ja...

I: Ja.

R: Så...

I: Ja. Og kordan føler du at dette her, det framstår?

R: Ja, det, eh, framstår ærlig, fordi en føler ikkje at det bare nokke du blir prakka på gjennom innsamling, og gjennom sånn og sånn, så at du får skikkelig informasjon betyr jo at det er seriøst.

I: Mhm.

R: Sant, så eg, eh, eg føler at det er seriøst.

I: Ja. Så bra.

INNLEIANDE SPØRSMÅL FERDIG, 5.12 min.

MELLOMFASE: Her vert respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lese-delen av studiet. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) TEK TIL VED 7.22 min.

R (Les): Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis. Som i Den sentralafrikanske republikk...

MERKNAD VED 7.30 (Respondenten går forbi videoen og fortsetter å lese. Vel å ikkje bryte inn for å unngå at respondenten stoppar opp.)

R (Kommenterer): Altså eg syns vi veit veldig mykje, eg e ikkje einig at vi ikkje veit mykje, eg syns vi får da inn i fjernsynet og i aviser og eg set inne og lese aviser på nett, så eg e ikkje einig i at vi ikkje får veldig masse informasjon.

I: Ja.

R (Les): At vi ikke vet no om mennesker som lider i stillhet...

R (Kommenterer): Eg syns at eg veit da eg

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja.

R (Les): Den sentralafrikanske republikk...

R (Kommenterer): Eg veit jo ikkje detaljer der nede, det er jo greit, men vi, vi får jo inn informasjon på ein heilt anna måte enn vi gjorde før...

I: Ja.

R (Kommenterer): ...for ka visste mine foreldre om da som eg veit...

I: Nei.

R (Kommenterer): da va Bergens Tidende (avis) og...

I: Så sånn e...

R (Kommenterer): ...og Strilen (avis)

I: ...du liksom, med en gang du på en måte...

R (Kommenterer): Nei, eg syns at vi veit mykje eg. Eg, eg syns eg veit masse.

I: Mhm.

R (Les): Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år.

R (Kommenterer): No snakkar du om den sentralafrikanske republikk sant?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja.

R (Les): Få eller ingen har brydd seg.

R (Kommenterer): Ja det e eg nok enig i.

I: Ja?

R (Kommenterer): Vi bryr oss sikkert for lite, men eg føle at, kor masse kan vi make å bry oss i Afrika, eg altså, det høres stygt ut, men asså eg kan ikkje, eg kan ikkje klara å bry meg om alt som skjer i Afrika, det e liksom, dar borte, eg bryr meg om Nordhordland og Hordaland og Norge også tenke eg, puff (lydmalende ord: illustrerer utmattelse), der ned klarer eg ikkje å ta alt inn.

I: Ja. Jammen, det, ja, mhm.

R (Les): Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt...

R (Kommenterer): Ja, for no kjem da inn, då kjem da inn i fjernsynet og då liksom "å gurimalla". Så e det sånn at du sitt "å stakkars de..." og så... går da forbi og du glømme da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Du kan ikkje, du kan ikkje absorbere alt, fordi du har ikkje... nei...

I: Nei.

R (Kommenterer): Eg klarar ikkje ta alt inn for eg føle eg har meir enn nok med det så...

I: Mhm.

R (Les): ...at media og folk begynner å lette på øyelokkene.

R (Kommenterer): Eg syns at vi letter på øyelokkene, men det e berre at me kan ikkje, vi kan ikkje klare å...

R (Les): I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for. Derfor må vi åpne øynene.

R (Kommenterer): E eg naiv, men eg syns at vi åpner øynene?

I: Ja?

R (Kommenterer): Å, å, å, no har eg berre å forholde meg til det eg les, fjernsynet, det eg ser på fjernsyn og les i avisene, men eg syns at, uten å være sjølvgod, at vi åpner augene. At vi e der.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Norge er eit rikt land og Norge hjelper, når du høre ka ho Erna og Gro og alle har gitt og ka de... så syns eg vi e flinke! Eg syns vi e flinke, eg syns vi e snill og flink eg.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja, Glemte...

I: Ja, så fortsetter vi nedover siden. Sånn som du har gjort det nå er veldig bra, det er nettopp sånn det skal gjøres

R (Les): Glemte kriser: Tsjad: forventet levealder 51 år. Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp.

R (Kommenterer): Ja, det e jo ett problem og da trur eg kjem til å være eit problem så lenge eg leve

I: Mhm.

R (Kommenterer): At, eh, eh, *sukker tungt*... medisin og helsehjelp, ja det er et problem, men det har vore eit problem og da vil vere eit problem...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...for det e... du ska jo ikkje gje opp, men eg ser liksom ikkje nokon løysning heller...

I: Nei.

R (Les): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag.

R (Kommenterer): Det e jo heilt tragisk.

R (Les): På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

R (Kommenterer): No har det jo alltid vore sånn... off, eg... eg e ikkje snill no, men eg meina da har alltid vore sånn at nokon plassa i verden har det mykje verre enn oss...

I: Mhm. Ja, men det viktigste er at du sier det du tenker...

R (Kommenterer): ...ja altså det e da, men det e ikkje min og din feil, og eg og du kan ikkje... kan ikkje, eh... vi skulle, vi burde og eh... Men det går ei grense for ka...

R (Les): Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land. Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktningene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

R (Kommenterer): Det e tragisk, men da virka så, da virka så langt ifrå da så eg og du og Norge kan klare... om viljen...

I: Er det noe som føles slitsomt å tenke på kanskje?

R (Kommenterer): Nei, veittu ka eg klarar ikkje å gå å tenke på det kvar dag. Det, som sagt, du får så masse inn at, nokon seier det går inn eit øre og ut det andre, men i mange tilfelle går det berre hus forbi. Det går ikkje inn og ut eingong. Det går berre rett forbi.

I: Ja

R (Kommenterer): Du kan ikkje fordøye all elendigheten.

I: Du stenger det ute på en måte?

R (Kommenterer): Ja, du, om ikkje bevisst stenger det ute, så går det forbi for at eg tenke... eg skulle, burde, vi skulle, burde, men...

I: Men så kan en ikkje?

R (Kommenterer): Men så kan vi ikkje. Da virka så håplaust at eg orka ikkje å ta fatt i da. Eg e kanskje litt naiv, men...

R (Les): Vaksinemangel tar liv i kriser. I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger...

R (Kommenterer): Det e jo eg klar øve. Meslinger, lungebetennelse og diaré. Altså sånne... enkle ting for oss som kan springa ned på helsetunet (lokal helsestasjon) her nede og få medisiner.

I: Ja...

R (Kommenterer): Eg e fullt klar øve da! Men eg, eg ser ikkje kordan eg, du, vi, kan få bukt med det. Ikkje... Du resignera ikkje, men du ser at det e håplaust.

I: Vanskelig å sette seg inn i?

R (Kommenterer): Ja, mhm.

R (Les): ...lungebetennelse og diaré. Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt. Over 60 000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen.

R (Kommenterer): Ja det e akkurat det der så eg sa i stad, det der e sånn som flyr forbi i Dagsrevyen. Kver kveld! På alle kanalar og så tenke du "å stakkars dei" og eg meine da! Men tenker, eg, eg kan ikkje... Du putta på bøsse som kjem på døra, du, du, du velge sånn så eg har veld meg eit fadderbarn og det ikkje for at det skal liksom, eg skal føle meg så mykje snillare, men eg har mulighet til da, eg e rik.

I: Ja.

R (Kommenterer): Dei e ikkje rik.

I: Nei.

R (Kommenterer): Å då e da min plikt, men eg ser da liksom ikkje i den store sammenhengen at det betyr så masse. Det betyr noko for (fadderbarns navn) min, i (fadderbarns land), men utøve da så...

I: Ja.

R (Kommenterer): Multiresistent tuberkulose smitter 1400 mennesker hver dag. Den dødelige sykdommen er motstandsdyktig mot vanlige tuberkulosemedisiner. Bare én av fem får behandlingen de trenger.

R (Kommenterer): *sukker tungt*, æsj, det, det e sånn som e så mykje... når du ser det sånn som det der så er jo ikkje klar over... grensene av kor veldig omfang det e.

I: Ja?

R (Kommenterer): Men...

I: Det er vanskelig å sette seg inn i det?

R (Kommenterer): Det e vanskelig å fatte da...

I: Ja, rett og slett se det for seg?

R (Kommenterer): Ja!

I: Mhm.

R (Les): Guinea: Bunnløs helsekrise. Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag.

R (Kommenterer): Asså... asså, noko som ergrar meg, det e jo det at de som vi støtta, og det e naivt å seie da, men dei som vi støtta med penga og hjelp og sånn, så bruka dei pengane sine, styresmaktene, til kriga og sjau og spetakkel og riva ned da som vi bygge opp...

I: Mhm.

R (Kommenterer): Bistand bygge opp. Og, og, og landet sjølv riv da ned igjen.

I: Ja.

R (Kommenterer): Du tenke, søren, eg hjelpe ikkje sånne. De får jaggu hjelpa seg sjølv...

I: Jaja.

R (Kommenterer): Skjønn du!?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja. Ka ska eg, ka ska vi i Norge pøsa på med milliarda for å bygga opp når dei med pennestrøket riv da ned igjen sjølv? I borgerkriga og spetakkel... no vart eg litt sånn stygg og...

I: Ja?

R (Kommenterer): ...men eg ser jo at dei stakkars barna som dør, dei stakkars mødrene med store barneflokk, kan jo ikkje hjelpe for at konge og statsminister og president i landet deira...

I: Nei, det...

R (Kommenterer): ...ødelegg for de. Det e jo ikkje deira, eg, eg ser, eg ser den.

I: Mhm.

R (Les): Lassa: Dødelig blødningsfeber rammer hundretusener.

R (Kommenterer): Oi!

R (Les): Hvert år dreper lassafeber 5000 mennesker...

R (Kommenterer): Lassafeber?

R (Les): ...i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksiner, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

R (Kommenterer): Det e sånn så ikkje vi veit om.

I: Nei.

R (Les): Kala azar: Feberen som dreper 30.000 hvert år. Den dødelige sykdommen som først og fremst rammer fattige har utdaterte medisiner og smertefull behandling.

R (Kommenterer): Det, det e eg jo klar øve. At dei e ikkje så oppdaterte og har ikkje tilgang på det som vi har tilgang på.

R (Les): En av tre har ingen lege å gå til.

R (Kommenterer): Det e jo tragisk! Vi har fastlege her nede (sikter til lokal helsestasjon) som vi kan komme ned til og syns det e forferdelig når en må vente tre veke for å få time her nede. *smatter oppgitt*, gudameg.

R (Les): Hvert år dør 13 millioner mennesker av smittsomme sykdommer, fødselskomplikasjoner og underernæring. De fleste dødsfallene kunne vært unngått med tilgang på helsehjelp.

KOMMENTARAR TIL FRAMSIDA TEK TIL VED 17.55 min.

R (Kommenterer): Ja, det e jo klart.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Helsehjelp e jo alfa-omega.

I: Mhm. Yes.

R (Kommenterer): Uff, det vært endå meir fortvilande å sitta å lesa alt det...

I: Ja?

R (Kommenterer): Det kan ikkje vi gjere noko med!?

I: Eg hadde tenkt å spørre om kva du tenkjer, no når du har lese gjennom dette?

R (Kommenterer): Eg tenke da, det e heilt uopnåelig å gjere nokke.

I: Ja.

R (Kommenterer): Men samtidig så, mange, ah, alle monnar drar, ja! Men når du lese nedøve dar så tenke du det der heilt, heilt umulig å gjøre, å, å, du vært heilt sånn makteslaus når du les da dar.

I: Mhm. Ja. Kva synes du liksom om måten de skriver her då, måten de framstår på?

R (Kommenterer): Nei, det e veldig tydeleg og klart og, og formulert og eg forstår alt eg med berre realskulen, *humrer*...

I: *humrer*

R (Kommenterer): Eg forstår absolutt alt, men så samtidig så tenke eg at, guri, eg kan ikkje gjere... det kan eg, eg e rik, men kor skal du begynne? Og kor, kor, kor monna det i den store sammenhengen. Sånn e det eg kjenne på.

I: Ja. Var det noen her som du merket deg og kunne tenke deg å lese om?

R (Kommenterer): Eh, eg ser jo som mor og bestemor, så tenke eg jo på alle, eller dødeligheten blandt barn og mødre og under fødsel og alt det dar. Og vaksineprogram, ja...

I: Ja, her kanskje (viser artikkelen Vaksinemangel tar liv i kriser)?

LESING AV NETTSIDE (Framsida) AVSLUTTA VED 19.26 min.

RESPONDENT FÅR BESKJED OM Å SJÅ VIDEO

MELLOMFASE: Lydproblemer med video.

SER VIDEO 21.40 min.

R (Kommenterer): Oi! (21.41 min).

I: Så kommenterer du undervegs...

I: Har du noen kommentarer? (22.35 min)

R (Kommenterer): Nei, eg berre høyre ka han... ja... (22.39 min).

I: Ja? Du får si ka du...

R (Kommenterer): Altså det e så fjernt i frå min dag at eg kan liksom ikkje, eh, sjå da heilt for meg (22.44 min).

I: Nei? Det e vanskelig?

R (Kommenterer): Eg må innrømme at da e så fjernt at eg klara ikkje å forestille meg kordan det e (22.57 min).

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e sånn så eg aldri tenke øve fordi at det e, det e så fjernt. Det e sånn så eg ser på Dagsrevyen (23.12 min).

I: Mhm. Ja?

R (Kommenterer): Ja.

R (Kommenterer): Så dette her, eg kan ikkje sette meg inn i da, heilt ærlig, eg kan ikkje sette meg inn i da (23.24 min).

I: Nei.

R (Kommenterer): Ja, eg eh... (23.37 min)

R (Kommenterer): Altså, ka hadde det hjelpt om eg hadde sagt nei, viss ikkje eg hadde noken som tok fatt i da (24.10 min)

I: Nei?

R (Kommenterer): Det e akkurat da, altså eg kan seie "nei eg vil ikkje finne meg i da"...

I: Nei?

R (Kommenterer): ...men hadde da hjelpt?

I: Nei?

R (Kommenterer): Hadde da vore noken som hadde, hadde tatt fatt i da? Eg har hatt barn på sykehus eg har til og med hatt eit barn som har dø på sykehus...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...og då, men, då har jo vi fått den hjelpen vi har trengt og då kan ikkje du klandre

noken og du kan ikkje ropa nei.

I: Nei.

R (Kommenterer): Så eg, eg har ikkje nokon kommentar til denne filmen.

I: Nei.

R (Kommenterer): Fordi det e så virkelighetsfjernt, det e så langt vekke, at eg veit at eg kan gå ned på legesenteret her nede (sikter til lokal helsestasjon) og eg kan, eh , ta sykebil til byn, eg kan, eh, eh, og då, når eg seie nei til dette her, ja og ka så?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ka skjer då?

I: Nei?

R (Kommenterer): Nei? Så eg kan, kan ikkje svara på, eg kan ikkje svara på den videoen.

I: Nei. Har du lyst til å se den en gang til med åpne øyne?

R (Kommenterer): Ja det kan eg alltid.

I: Så kan du kommentere litt mer på sånn bilder og...

R (Kommenterer): Då skal eg høre på denne og?

I: Ja. Og så kan du kommentere litt sånn på samsvar, altså kordan bildene, om det e gode bilder eller dårlige bilder eller...

R (Kommenterer): Eg e klar over at dette her skjer, for eg ser da jo på Dagsrevyen

I: Sant.

R (Kommenterer): Eg e fullt klar øve da, men...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...nei, sitt eg her å seie og så, og så, å, forandra verden seg, så naiv e eg ikkje.

I: Neinei.

R (Kommenterer): Nei.

I: Skal vi se, må bare sjekke den der låsen *humrer*, at den ikkje, at det kommer lyd då, men no kan du se, kommentere litt mer sånn...

R (Kommenterer): Eg hadde liksom ikkje noko å seie til den der videoen.

I: Nei, men då kan vi ta en runde på at du kommenterer det du ser i videoen då. Om det er gode bilder eller...

R (Kommenterer): Ja.

I: ...rett og slett. Gode eller dårlige bilder...

R (Kommenterer): Men det e av og til, når det e såne innsamlingsaksjonar og du ser desse her, og så sitt da ungar og du veit de har det heilt forferdelig, men det e veldig sjeldent du ser barn som grin? Det har eg reagert på, koffor grin de ikkje? E de apatiske, e de, e de, eh, hjernevaska? Koffor grin de ikkje? Våre sutra berre, slo du deg på et kne når du va liten så grein du, koffor grin ikkje dei ungane der?

I: Nei, sant?

R (Kommenterer): Nei, det, som mor så har eg reagert veldig på. De sitt oppi skit og støv og møkk og, og e sikkert sulten og i hvert fall ikkje tørr bleie. Og så når du ser aldri, veldig sjelden at det e ein unge som grin.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Nei, eg tenke koffor, ja...

I: Nei, du bare, så, ja.

R (Kommenterer): Det e sikkert morsinnstinkt. Så blomstra...

I: Ja, det *humrer*. Det e det nok. Skal vi sjå, men då ser du på bildene sant og så, ja. Det du ser! Kan du kommentere det?

SER VIDEO PÅ NYTT 26.58 min.

R (Kommenterer): Du ser da liksom på dan dar og det e jo ein heilt allminneleg heim. Det e jo ikkje noko luksus? Men likavel, i sammenlikning med da så e da jo plutselig luksus. (27.25 min)

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og eg e fullt klar øve at ei dame på sju og seksti dar nede, ho, ånei... *kabel til hodetelefon dras ut og høy lyd forstyrrer* (27.39 min)

R (Kommenterer): ...det e no ein ting, men ho, ho har jo ikkje, eg har jo alt eg treng. Penga og mat i massevis...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...og det har jo.

I: Ka syns du om bildene (28.02 min)? E det gode framstillingar? Eller e det noe du reagerer på?

R (Kommenterer): Ka sa du?

I: E det gode bilder eller...

R (Kommenterer): Ja, da, eg e fullt klar øve at da e realistisk.

I: Men e det noe du reagerer på som...

R (Kommenterer): Hæ?

I: ...noe du reagerer på som dårlige bilder eller...

R (Kommenterer): Nei, då bildene e heilt grei. Det e alt det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja.

R (Kommenterer): Nei... (29.07 min)

I: Hmm?

R (Kommenterer): Det e sånn enorme kontrasta at vi fatt, at vi kanskje fatta da. Da e da eg tenne.

I: Det e vanskelig å se det for seg?

R (Kommenterer): Hæ?

I: Det e vanskelig å se det for seg?

R (Kommenterer): Ja, ja eg innrømme da eg.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Eg, eg, kan ikkje, kan ikkje ta da inn. Fordi at, det, det e liksom, vel e alt komme nærare no, før var en tur frå Ostafjorden (lokalt stedsnavn) til byn (Bergen), det var ei amerikareise, no e det jo, men likavel så e da så langt vekke at eg klara ikkje å...

I: Det er vanskelig...

R (Kommenterer): Det er vanskelig å, å fatte...

I: Å få oversikt kanskje?

R (Kommenterer): Ja, samtidig som eg føle "eg kan ikkje". Om eg har bankkonto, så kunne, asså, det e ikkje mulig fordi, det, det e så enormt.

I: Føler du at det blir litt likt? Kanskje, alt, på en måte?

R (Kommenterer): Ja, det føles da jo som, det e jo fordi det e så ufattelig. Eg sitt igjen med en sånn ufattelig følelse.

I: Mhm. Ja. Ok.

FERDIG MED VIDEO (TID?)

MELLOMFASE: Respondent vel artiklar. Her vert også respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lesesinga av artikkelen. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil

difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (artiklar) TEK TIL VED 31.48 min.

LESING AV SVANGERSKAP OG FØDSEL DREPER 800 KVINNER HVER DAG 31.48 min.

R (Kommenterer): Det e liksom sånn, uvirkelig at eg skal sitte her og kommentera sånne ting, og så, ka kan eg gjera? Det, det e sånn, sånn, hjelpeløs, eh, følelse...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...fordi eg kan ikkje, eg...

I: Ja, men det e litt sånn at en skal på en måte si det en tenker, og då er det ikkje nødvendigvis ka en kan, men bare det en faktisk tenker. For det gjør jo, alle tenker jo.

R (Kommenterer): Ja!

I: Ka ser du, ser du her?

R (Kommenterer): Eg ser da at det e enorme mengda så ikkje får den hjelpen de skal ha. Det tenke eg.

I: Ja?

R (Kommenterer): At det e, u, et ufattelig tall. "Kver dag", "800 kvinner", det e, e et ubegripelig tall.

I: Ka syns du om bildet her då? Og liksom hele sånn, kordan det ser ut...

R (Kommenterer): Nei bildet, bildet, det, det kan ikkje eg, eh, gjere meg opp nokon meining om, for eg har jo tross alt ikkje vore dei landene, men det e sikkert reelt og det e sikkert sånn så det ska vera.

I: Synes du det e et fint bilde?

R (Kommenterer): Ja. Visst e da fint bilde, det e...

I: Synes du det på en måte beskriver temaet, kanskje?

R (Kommenterer): Nei, da syns eg ikkje, fordi at, at det, eh, eh, ser for enkelt uttil å beskrive ein sånn alvorlig ting så det tross alt e.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eg ser jo ikkje anna enn hennas ansikt og eg skjønna ikkje om ho grin eller om ho pusta eller om ka ho gjere og da gir ikkje bildet skikkelig, skikkelig, eh, inntrykk av.

I: Nei.

R (Kommenterer): Så bildet, vise ikkje akkurat ka, hadde ikkje eg visst dar oppe og dar nede ka som skjedde så kunne ikkje eg ha sagt ka som skjedde på da bildet dar. Då kunne ho i beste fall ha lagt å sove...

I: Ja, sant.

R (Kommenterer): ...hosta, altså, det, det, vise ikkje ka det dreie seg om.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så bildet gir ikkje noke godt inntrykk av ka situasjon ho e oppi.

I: Nei. Då, skal vi ta å lese litt igjen då?

R (Kommenterer): Ja, det e du som...

I: Ja!

R (Kommenterer): Ja no har eg lest da?

I: Ja, men du må lese høyt så...

R (Kommenterer): Åja, på kver...

R (Les): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag. På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

R (Kommenterer): Og det e eg klar øve, men eg syns det, e, e ubegripelig at de e sånn, men samtidig så veit eg jo at det e sånn, viss eg, eg tenke meg om.

I: Viss du tenker liksom at du...

R (Kommenterer): Eg e klar øve da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men eg har jo ikkje, eg går jo ikkje rundt å tenke på da før at eg, eh, *sukker tungt*, det e EIN av dei tingena som ikkje e riktig i verden.

I: Ja, mhm.

R (Kommenterer): Ja! Men utøve da...

I: En av flere?

R (Kommenterer): Ein av veldig mange.

I: Mhm.

R (Les): I Norge er en barnefødsel som oftest en kilde til udelt glede. Men mange andre steder i verden er risikoen høy for at graviditeten eller fødselen koster den vordende moren livet. I Afrika sør for Sahara føder 50 prosent av kvinnene uten kvalifisert hjelp.

I: Ja, ka tenker du om...

R (Kommenterer): Ja, altså eg hadde trudd det va endå verre eg?

I: Ja?

R (Kommenterer): Ja, femti prosent, halvparten.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Eg hadde trudd det va mykje verre.

I: Ja?

R (Kommenterer): Viss femti prosent får hjelp i, sør for Sahara, så tenke eg "åja e da såpass bra"?

I: Ja?

R (Kommenterer): For, for, for i mitt hove står det at, at... ja.

I: Så det er på en måte, det er kanskje for deg, litt missvisende? I forhold til ka...

R (Kommenterer): Nei, altså viss det e så bra som femti prosent, så tenke eg at "åja, e det såpass bra"? For Sahara, Afrika, sørlige Afrika, der e liksom i mitt hove, nesten berre elendighet endå.

I: Ja.

R (Kommenterer): Når du ser da på nyheitene. Så femti prosent, tja, det var ikkje så ille da tenke eg.

I: Mhm. Ja.

R (Les): Farlig fødsel. I 2013 døde 289.000 kvinner i forbindelse med svangerskap og fødsel. De aller fleste av dødsfallene kunne vært unngått.

I: Mhm, ka tenker du om...

R (Kommenterer): Det e jo, "de aller fleste dødsfallene kunne vært unngått" det e jo ein katastrofe!

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, eh, kor e da tallet hen? To hundre og ni og åtti tusen, e da i Afrika fortsatt?

I: Eh, det... E eg ikkje helt sikker på. Det står ikkje, eg tror ikkje...

R (Kommenterer): Da må jo vera i, for det står jo om Afrika.

I: Hmm.

R (Kommenterer): Det må jo vera i Afrika. Det må jo vera dar oppe i Afrika sør for Sahara.

I: Ja. Syns du at det var litt sånn, at det var litt dårlig...

R (Kommenterer): Ja, at i de aller fleste kunne vore unngått. Då...

I: Føler du at det var litt dårlig, at det ikkje ga helt mening?

R (Kommenterer): Nei, det gav ikkje helt, det, eg, eg datt ut dar for at da står ikkje "og på samme plass", skulle da stått.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, men når de aller fleste dødsfallene kunne vore unngått, ka som svikta då, når femti prosent får kvalifisert hjelp, tenke eg.

I: Mhm.

R (Les): De fleste mødredødsfall skyldes enten utrygge aborter, høyt blodtrykk under graviditeten, fødselskomplikasjoner som alvorlig blødning under fødsel, eller infeksjon etter fødsel. 99 prosent av alle fødselsrelaterte dødsfall skjer i lavinntektsland. Kvinner som bor på landsbygda og yngre kvinner er mest utsatt.

R (Kommenterer): Det og e logisk.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Da ligg liksom i sakens natur, at...

I: Mhm. Når du tenker deg om?

R (Kommenterer): Ja, ni og nitti prosent e i lavinntektsland, ja

I: Det er kanskje noe som seier seg sjølv?

R (Kommenterer): Ja, det seie seg sjølv.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og at landsbygda og yngre, det og seie seg sjølv.

I: Ja.

R (Kommenterer): Det syns eg.

I: Ja. Så det er på en på en måte noe du...

R (Kommenterer): Men at dei aller fleste dødsfallene kunne vore unngått, så tenke eg , ja, då vise det jo det e, e masse, mykje som mangla fortsatt.

I: Ja. Du følte det var en bra, på en måte, framstilling?

R (Kommenterer): Ja!

I: Og at den gjorde inntrykk på deg?

R (Kommenterer): Ja!

I: Mhm.

R (Kommenterer): For den fatte eg og forstår, fatte eg liksom rekkevidden av.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja.

I: Mhm.

R (Les): Ikke nok jordmødre. Hovedproblemet er mangel på kvalifisert helsepersonell, spesielt i avsidesliggende områder.

R (Kommenterer): Ja, avsideliggende områder det e jo ikkje berre i Afrika det er jo i Norge og. Fordi at du, du, du får ikkje den, eh, kjappe, eh, hjelp, i, på avsidesliggende plasser nokken plass. Det er jo greit.

I: Nei.

R (Les): Mangel på klinikker og riktig utstyr for å unngå fødselskomplikasjoner, gjør situasjonen enda vanskeligere.

R (Kommenterer): Ja det skjer jo alle plassar.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Når du, eh, bur langt innpå Finnmarksvidda og nærmaste eh, fødsels, no veit jo ikkje eg kordan det e, men berre for å sei Tromsø, så sei det seg sjølv at det e fryktelig lange avstanda og då vil også enkelte situasjonar være farligere enn andre.

I: Mhm. Ja, føler du det og er noe, på en måte, som og er noe som...

R (Kommenterer): Det e jo...

I: ...sier seg litt sjølv?

R (Kommenterer): Det, det føle eg at Norge jobba med også, samtidig som de ikkje jobba med det no, for no ryk jo det eine sjukehuset etter det andre, men, men det e jo logisk.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At jo lengre avstand du har til hjelp jo, jo lettare kan det gå gale.

I: Mhm

R (Kommenterer): Det e jo logisk.

I: Ja.

R (Les): Dette kan få farlige konsekvenser, som mødredødelighet, spedbarnsdødelighet eller livslang invaliditet for kvinner som får alvorlige fødselsskader.

R (Kommenterer): Ja, Remabrellene mine er ikkje helt på topp, men da går bra.

I: Ja. Men ka...

R (Kommenterer): *tar pause*, *sukker tungt*. Ja, nei, da dar, da ligg jo heilt klart i teksten.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At, eh, de mangla helsepersonell...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...og lange avstanda og da gir farlige, vidare konsekvensa og alt det her e heilt logisk.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Ja.

R (Les): Under naturkatastrofer, konflikter og andre akutte krisesituasjoner blir helsevesenet både svekket og overbelastet. I tillegg kan mennesker bli drevet på flukt og miste all tilgang til medisinsk hjelp.

R (Kommenterer): Det e akkurat da, da har jo ikkje vi då. "Dreve på flukt", vi får da jo der da e å få, så fort som mulig.

R (Les): I slike situasjoner, uten tilgang til keisersnitt, medisiner og kvalifisert hjelp, er det ekstra farlig å føde. For både mor og barn kan resultatet bli skade, sykdom eller død.

R (Kommenterer): Det e og heilt, heilt logisk.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja. Har du kvalifisert hjelp, innen ikkje alt for langt vekk, så e og tryggheten størst.

I: Mhm!

R (Kommenterer): Det e jo heilt, da ligg jo i teksten da.

I: Føler du det at dette er en bra måte å framstille det på?

R (Kommenterer): Ja!

I: Eller?

R (Kommenterer): Ja! Det e tydelig og greit forklart og det e ikkje for masse sånn, eh, svevande kommentarar som vi vanlege menneske kanskje ikkje forstår.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eg forstår absolutt alt.

I: Ja.

R (Kommenterer): Så veldig godt forklart.

I: Ja, det...

R (Kommenterer): Og så verka da truverdig.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Av og til så tenke eg "kan da dar vere mulig, nei da tar eg med ei klype salt", men

dette her virka truverdige.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eller så e eg naiv?

R (Les): Tsjad, Den sentralafrikanske republikk, Guinea, Pakistan og Afghanistan er blant landene som er hardest rammet av høy mødredødelighet. Sierra Leone er verst stilt av alle, med en mødredødelighet på 1100 dødsfall per 100.000 levendefødte.

R (Kommenterer): Da va jo heise masse då!

I: Mhm.

R (Les): Til sammenlikning er mødredødeligheten i Norge fire dødsfall per 100.000.

R (Kommenterer): Ja.

I: Kva synes du om det her då? Framstillingen?

R (Kommenterer): Nei, eg syns det e ei veldig god framstilling. Eg, eg fatta konsekvensena og eg, og, og det e enkelt, godt forklart og eg...

I: Sammenlikningen?

R (Kommenterer): Sammenlikningen er god, jada.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e sånn så når du lese da så forstår du da og så gjere du deg, reflektera du øve da, men samtidig så, eg kan ikkje, urk, eg kan ikkje ta da innøve meg, men du forstår da og du fatta da og...

R (Les): Et av FNs tusenårsmål er å innen 2015 redusere dødeligheten blant gravide og fødende kvinner med tre firedeler i forhold til 1990-nivået.

R (Kommenterer): Åja, javel.

Mødredødeligheten er nærmere halvert siden 1990, men det er fortsatt langt igjen. Av alle tusenårsmålene er dette lengst unna å bli oppfylt.

R (Kommenterer): Ja.

I: Ka syns du om det?

R (Kommenterer): Korhen vil eg spørre då?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det FN snakka om, e det i Afrika, e det i verden eller e det i Norge?

I: Det, det...

R (Kommenterer): Det står det ingenting om.

I: Nei, er det noe du savner som kunne stått litt mer tydelig?

R (Kommenterer): Ja, korhen ville eg sagt eg då. For der så, der så står det om Norge og dar så står det om landet i Afrika og så kjem da liksom ka de satsa på...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...innen tjuedefemten og, og 1990-nivået, så tenke eg "men kor e dette her"?

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): For det e jo mulig å komme lengre i Norge enn i Sierra Leone sant?

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så eg, da står ikkje korhen.

I: Nei, det reagerer du på?

R (Kommenterer): Det reagerer eg på!

I: Mhm.

R (Kommenterer): For eg blir sånn "åja ka"...

I: Ja.

R (Kommenterer): ...men når det e FN så e da ikkje i Norge, men eg ska ikkje regna med, eg skal lesa det dar.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Sant?

R (Les): Hva gjør Leger Uten Grenser? Leger Uten Grenser har svangerskapskontroller og fødselshjelp i så å si alle våre prosjekter verden over. Vi gir fødselshjelp, utfører keisersnitt og gir helsehjelp til mødre og spedbarn før, under og etter fødsel. I Sierra Leone og Burundi har vi også gjort forskning som viser at ambulansetjeneste og akuttobstetriske tjenester kan redusere mødredødeligheten i ressursfattige områder med hele 74 prosent.

R (Kommenterer): Ja! De har forska på det så det må jo være heilt riktig og det e begripelig og, og det e store, svimplange tall, men eg godtar det for eg har ikkje peiling til å ikkje godta da.

I: Ja. Mhm. E det noe, klarer du liksom å holde kål (kontroll) på tallene?

R (Kommenterer): Nei, men det prøve eg ikkje på heller. Viss eg vill da så hadde eg gjort da, men altså, det, det e ikkje mitt bord *ler*.

I: Nei.

R (Kommenterer): Så derfor så prøver eg ikkje da.

I: Nei. Har du, ja, no e vi ferdig då, ka syns du om helheten her? Altså teksten og...

R (Kommenterer): Jo det som eg, eg, summa sumarum, e at vi vil så gjerne, men å få da til?

I: Ja.

R (Kommenterer): Det e da eg sitt igjen med. Og tallene har ikkje eg hengt meg opp i, ka som e store tall og ka som e små tall, då må du liksom sette deg ned å analysere og tenke, men det e svimlande tall, ja, det e da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og at dei vil så gjerne, at de jobba med problemet, ja da trur eg, men *smatter oppgitt*.

I: Mhm. Kordan syns du at, kordan syns du teksten om det var en bra framstilling av...

R (Kommenterer): Jaja, veldig bra framstilling, tydelig og veldig god framstilling.

I: Kordan synes du bildet, eh, passet sammen med det du leste?

R (Kommenterer): Nei, det passa ikkje sammen i det heile tatt.

I: Nei

R (Kommenterer): Bildet var veldig feil.

I: Ja.

R (Kommenterer): For da gir ikkje noke eh, eh, eh, tegn på, i, i værste fall, du kan ikkje sjå at ho ligg i ei sykeseng ein gong.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Sånn at det, det bildet dar va heilt missvisande.

I: Ja. Mhm. Yes, men då...

R (Kommenterer): Du ser...

I: Ja?

R (Kommenterer): Ja.

I: Nei bare fortsett, ka skulle du si.

R (Kommenterer): Du ser, du ser ikkje medisinske, eh, hjelpemiddel, du ser ikkje, du ser ingenting, du ser berre eit annsikt i profil.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så du får ikkje noke inntrykk av det profilbilde heller

I: Nei.

R (Kommenterer): Men det bildet var heilt på trynet.

I: Ja. Allright.

R (Kommenterer): Ja, men teksten var klar og grei.

LESING AV SVANGERSKAP OG FØDSEL DREPER 800 KVINNER HVER DAG AVSLUTTA 46.05 min.

MELLOMFASE: Her går vi tilbake til framsida og går inn på neste artikkel.

LESING AV VAKSINEMANGEL TAR LIV I KRISER 46.09 min.

R (Kommenterer): Da veit vi jo.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At vaksinemangel eh, tar liv i kriser. For da at når du tenke på før polio og alle så, her i Norge så hadde polio...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...eg huska ein mann inne på Vikanes (lokal tettstad) så hadde hatt polio og han var heilt sånn (immiterer pukkelrygg) stor pukkel på ryggen og "Gunnar hadde hatt polio som liten"...

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så du veit, eh, du, vi høre jo aldri navnet lenger.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Da går jo år mellom kvar gong du høre navnet polio.

I: Ja.

R (Kommenterer): Fordi at du blir vaksinert for da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og lungebetennelse, det døde jo mange av før.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Herlighet, det e jo ingen som dør av lungebetennelse uten at du e veldig eh, eh, skrøpelig gamle eller små svake barn.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eg og du dør ikkje av lungebetennelse.

I: Nei.

R (Kommenterer): For vi går ned (sikter til lokal helsestasjon) og får antibiotika og så, og så e vi redda, så det... eh, vaksinemangel e jo alfa omega.

I: Ja. Ka ser du, ka syns du om det du ser her.

R (Kommenterer): Ja da dar va mykje bedre.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Der ser du fortvilelsen i faren sitt annsikt, du ser kontoret med papirer, altså du ser ka det dreier seg om.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så det der bildet passa fint ja.

I: Men syns du liksom overskriften og sånn...

R (Kommenterer): Ja

R (Les): Vaksinemangel tar liv i kriser. I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv...

R (Kommenterer): Altså da hadde ikkje eg trudd, men, eg trudde det var vold og krig, som tok flest liv. Eg trudde, men, men det e jo logisk.

I: Mhm

R (Kommenterer): For så mykje sjukdom så det fortsatt e i verden, så e det jo klart at det tar flest liv.

I: Mhm.

R (Les): men smittsomme sykdommer som meslinger...

R (Kommenterer): Men meslinger, gud, da e jo alle mine unga og andre sine unga vaksinert for.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og diaré då vært du innlagt og så om du e dehydrert så får vi jo tilført drypp.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Sånn det, det e jo ikkje eit problem som me må reflektere over i heile tatt her i Norge.

I: Ka syns du om liksom oppbyggingen her då, med bilde og tekst her og...

R (Kommenterer): Ja, alt passet veldig bra.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Ja. Da dar va veldig bra. Der ser du flisene på eit legekantor, i det heile tatt, du ser ka da dreie seg om.

I: Mhm. Ja.

R (Les: ...lungebetennelse og diaré. I kriger, naturkatastrofer og andre akutte humanitære kriser mister mennesker tilgang til de mest grunnleggende tingene: mat, vann, husly, medisiner og trygghet. Folk blir drevet bort fra hjemmene sine, og må ofte søke tilflukt i overbefolkede leirer med dårlige sanitærforhold. Da ligger alt til rette for utbrudd av smittsomme sykdommer.

R (Kommenterer): Ja det e jo logisk. E da ikkje reinslighet og, og sunn mat, og, og reint vatn, ikkje minst, då florerer sjølv de enklaste ting.

I: Ja.

R (Kommenterer): Da e eg heilt klar øve.

I: Mhm. Absolutt, reagerer du på måten det er skrevet på?

R (Kommenterer): Nei, nei, den e heilt grei.

I: Bra måte å skrive det på?

R (Kommenterer): Ja, veldig. Veldig bra, det e tydelig, det e spesifisert nedøve og det e tydelig og det e tydelig forklart og det, og det hverken øvedreve eller forherliget eller...

I: Nei.

R (Kommenterer): Nei det e ikkje det, det e, det e, det e heilt greit.

I: Mhm. Er det noe du føler du har sett, sett før, på en måte? En framstilling...

R (Kommenterer): Ja, altså du ser da jo daglig. Viss du les avise og ser nyheitene så ser du da jo alltid.

I: Ja.

R (Kommenterer): Også tenke du "å stakkars dei og uff og nei"...

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og så et du lasagnen din og, og, og, sant, skjønna du?

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja. Sånn e vi blitt, vi e jo blitt litt tjukkhuda?

I: Mhm.

R (Kommenterer): For at no e kontrastene, føle eg, kordan fru Sudmann i nordgardshaugen (omtaler seg selv i tredjeperson) og kordan ei mor på min alder nede i Afrika har da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eg velta meg i alt eg kan og, og har ingen bekymringar uten at eg skal holda meg frisk og *smatter oppgitt* gå til frisøren og i det heile tatt, sant, så mine, mine problema ligg, mine ting vært så banale i forhold til kor dei har det.

I: Mhm. Ja.

R (Les): Økt risiko, lavere dekning. Totalt dør over én million barn av lungebetennelse hvert år og diaré sykdommer tar livet av rundt 760.000 barn. I 2012 døde 122.000 mennesker av meslinger, de fleste var barn under fem år.

R (Kommenterer): Ja.

I: Kva tenker du om den her?

R (Kommenterer): Eg tenke da at det e heilt sikkert rett. Det e enorme tall, men ja det e heilt sikkert rett.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Fordi at vi har så gode vaksineprogram, eh, på helsestasjonen.

I: Er det sånn at det er vanskelig å ta innover seg synes du?

R (Kommenterer): Ja, ja, dette, eg klarar ikkje å ta det inn øve meg. For til og med då ungane får vaksineprogram når de e små og no kan de gamle og skrøpelige, eg har ikkje hatt behov for det endå heldigvis for eg e veldig sjeldent forkjølt, så kan du få lungebetennelsevaksine her nede og den vare i fem år.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så kan du få influensavaksine så du tar kver høst, då bare går du ned her nede (sikter til lokal helsestasjon) og så får du et stikk.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så, eh, derfor så kan ikkje me ta da inn.

I: Nei.

R (Kommenterer): Eg forstår da, eg ser tallene, eg les da, men eg, eg tar da ikkje inn.

I: Nei.

R (Kommenterer): For det e liksom ikkje min hverdag *humrer*.

I: Nei.

R (Les): Ikke bare øker kriser risikoen for sykdomsutbrudd, men vaksinedekningen faller også drastisk. For eksempel har Sør-Sudan bare 59 prosent vaksinedekning. Den sentralafrikanske republikk har en dekning på 47 prosent...

R (Kommenterer): Åja, javel. De har såpass. Eg liksom ser for meg at der nede e det fortsatt heilt

blankt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men det e ikkje så værst, men det, det, nei det e langt frå bra, det e ikkje det eg meina, men.

R (Les): ...Tsjad og Syria har begge 45 prosents vaksinedekning. Det er flere grunner til dette: Infrastrukturen blir ødelagt. Helsevesenet overbelastes eller kolliderer fullstendig. Sikkerhetssituasjonen kan gjøre det vanskelig å sette i gang massevaksinering...

R (Kommenterer): Sikkerhetssituasjonen, eh, den skjønnte eg ikkje, "kan gjøre det vanskelig å sette i gang"? Koffor? Altså, eh, koffor kan du ikkje sette i gang massevaksinasjon på grunn av sikkerhetssituasjonen. Ka, e da utad som motarbeida vaksinen, vaksineringa då? Nei den forstod eg ikkje.

I: Nei.

R (Les): ...og ofte er vaksinene for dyre.

R (Kommenterer): Ja det er greit.

R (Les): De fleste vaksiner må også holdes nedkjølt...

R (Kommenterer): Ja, gurimalla!

R (Les): ...helt fra de produseres til de settes i armen på et barn...

R (Kommenterer): Det kan jo være eit problem i Afrika.

R (Les): ...noe som er ekstremt utfordrende i svært varme områder...

R (Kommenterer): Ja det var det eg meinte!

R (Les): ...uten elektrisitet. Mangler vaksinesystem. Verdens legemiddelfirmaer, politikere og humanitære organisasjoner har et ansvar for at mennesker i humanitære katastrofer får tilgang på vaksiner som forebygger og hindrer sykdom og død.

R (Kommenterer): Ja, det er jo greit. Men, ka så?

R (Les): Vi må få på plass en helhetlig strategi for å sørge for vaksiner til menneskene som er rammet av kriser.

R (Kommenterer): Ja, teksten e grei nok, men det e stor forskjell mellom teori og praksis.

I: Mhm.

R (Les): Prisene på vaksinene må ned og vaksinene må tilpasses forholdene de skal gis under.

R (Kommenterer): Mhm.

R (Les): Men enn så lenge mangler verden et pålitelig system for sikre livreddende vaksiner i slike

ekstreme – og dessverre altfor hyppige – krisesituasjoner. På bakken er konsekvensene tydelige.

R (Kommenterer): Ja, skjønna alt der.

I: Mhm. Ka e dette, ka tenker du om de avsnittene du har lest no?

R (Kommenterer): Nei, veldig grei. Tydelig og greit og oppdelt i passelige sånne bolkar, sånn at du kan, eh, at ikkje alt flyt i sammen, men at du får, du får, eh, litt luft i mellom kver, mellom opplysningane.

I: Er det sånn at dette lett kunne fløte sammen?

R (Kommenterer): Nei, ikkje sånn som det e lagt opp, så e da så tydelig, fordi at det e luft i mellom de.

I: Viss det ikkje hadde vært det?

R (Kommenterer): Då hadde du, då hadde det ikkje sege sånn inn.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Du hadde, du hadde berre lest nedøve og så. Men no stoppar, det e tross alt eit avsnitt mellom, så då stoppa du automatisk opp. Skjønna du?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så du får meir innblikk i da med dei der *smatter og peker på avsnitt* dei der mellom

I: Det e kort?

R (Kommenterer): Ja.

I: Mhm.

R (Les): Vaksinerer er det mest kostnadseffektive folkehelseiltaket vi kjenner, og hvert år redder vaksiner 2 til 3 millioner liv. Likevel går hvert år over 20 millioner barn uten vaksinene de trenger.

R (Kommenterer): Ja da e eg fullt klar øve.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At det e snakk om, eh, om mange milliona unga så går der nede og vassa i skit uten, eh, du ser på de kjem subbande med, eh, de fotsålane e jo så harde på grunn av at de ikkje har sko og då må det jo setta seg verka og byll i.

I: Er det noe du føler at du har hørt før?

R (Kommenterer): Ja eg har hørt alt før. For da kjem jo heilt, eh, heile tida får vi da inn og da, da går inn på meg, ja, men samtidig så e da så fjernt at eg berre...

I: Lukka det litt?

R (Kommenterer): Uffameg, lukka det litt ute, ja det gjer eg. Ikkje for at eg e stygg og ufølsom, men forda at du kan ikkje, du kan ikkje fordøye så masse.

I: Nei.

R (Les): 70 prosent av disse bor i ti land...

R (Kommenterer): I ti land? Åja!

R (Les): ...Den demokratiske republikken Kongo, Etiopia, India, Indonesia, Irak, Nigeria, Pakistan, Filipinene...

R (Kommenterer): Filipinene? Filipinene følte eg at var eit meir opplyst land igjen.

I: Mhm.

R (Kommenterer): På grunn av feriefolk, altså, då, då vært da åpnare, de får meir, både, ja...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ... eg trudde dei fekk, eg trudde liksom ikkje Filipinene kunne sammenliknast for eksempel med Uganda og Etiopia og Kongo.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Fordi at dar, turisme og sånn gjer at, de har meir tilgang på alt...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...så eg hadde liksom ikkje forestilt meg at Filipinene var i samme båt som Uganda og Kongo.

R (Les): ...I 2012 døde 1,5 millioner barn av sykdommer som kan forebygges med vaksine.

R (Kommenterer): Ja, ja det e eg fullt klar øve.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At vaksine e alfa omega.

I: Mhm. Ka tenker du om de avsnittene her då og måten de...

R (Kommenterer): Ja eg tenke på at det e veldig klart og tydelig formulert og veldig detaljert oppdelt, sånn at du, du stoppar opp og, nei det e veldig gode avsnitt.

I: Kordan synes du overskriftene fungerer?

R (Kommenterer): Ja de fungerer veldig bra. Ja, de deler det opp i korte bolkar sånn at du forstår ka det dreie seg om.

I: Ja.

R (Les): Fordi lungebetennelse og diaré tar livet av så mange barn i krig og katastrofer, jobber Leger

Uten Grenser for at de nye vaksiner mot lungebetennelse og rotavirus skal være tilgjengelig i startfasen av kriser. Vi jobber også for å vise at det er mulig å gjennomføre vaksinekampanjer i krisekontekster.

R (Kommenterer): Veldig bra med den luften i mellom.

I: Mhm.

R (Kommenterer): For atte då, for då, eh, fordøye, då går da, går da lettare inn i hove.

I: Mhm.

R (Les): Et eksempel: I 2012 var lungebetennelse og andre luftveisinfeksjoner de ledende dødsårsakene ved Leger Uten Grensers klinikk i den sørsudanske flyktningleiren Yida. I september besluttet hjelpeorganisasjonen å sette i gang en massevaksinasjonskampanje mot sykdommene. Prosessen for å anskaffe vaksiner var utålelig lang...

R (Kommenterer): Ja da vil eg tru!

R (Les): Først i august 2013 kunne Leger Uten Grenser sette den første sprøyten. I mellomtiden fortsatte luftveisinfeksjonene å ta liv.

R (Kommenterer): Ja, neida, veldig klart og tydelig, godt forklart. Veldig tydelig, veldig lettfattelig.

I: Får du inntrykk, et godt inntrykk av det de gjør?

R (Kommenterer): Ja, ja.

I: Og av den måten å si det på?

R (Kommenterer): Ja, ja.

I: Ja.

R (Kommenterer): Veldig bra skreive. Det e sånn at du, du stoppar opp og da går inn ette kvert og du berre ikkje skumma nedøve.

I: Mhm. Har du for eksempel, det å lese dette her høyt, er det noe som, i forhold til det å lese noe inni seg, er det noe som...

R (Kommenterer): Ja det jo klart! Alt du les høgt eh, da som vert satt lyd på da e, da e får du jo meir, da går jo, ja.

I: Ja.

R (Kommenterer): Alt, da e jo tydelig.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Du les klarare. Når du, når du les inni deg så, så tar du det liksom sånn *smatter og illustrerer at hun skummer gjennom teksten* nedøve og så. Du forstår da på same måten, men du dela det ikkje opp, sånn så du gjer det når du les høgt.

I: Nei. Mhm.

R (Les): I tillegg setter hjelpeorganisasjonen i gang storstilte vaksinasjonskampanjer under sykdomsutbrudd og epidemier, i samarbeid med offentlig helsevesen.

R (Kommenterer): Ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e veldig tydelig og greit. Eg lika veldig godt at de delte opp, som sagt, med luft mellom. For då reflektere du øve da på ein heilt annen måte.

I: Mhm.

R (Les): I 2012 vaksinerte Leger Uten Grenser 496.000 mennesker mot hjernehinnebetennelse og 690.700 mot meslinger. Samtidig jobber hjelpeorganisasjonen for billigere, bedre og mer veltilpassede vaksiner.

R (Kommenterer): Ja.

I: Ja. Ja, ka...

R (Kommenterer): Ja, neidå, det e veldig positivt. Og det e store tall, både som lir og som får hjelp.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og vaksine e jo alfa omega.

I: Mhm.

R (Kommenterer): For det e jo en, en, det gir jo ringvirkninga, når den vaksinen.

I: Ja. Ka syns du om hele, liksom kordan det ser ut her?

R (Kommenterer): Ja, alt e bra.

I: Bildet og...

R (Kommenterer): Ja...

I: ...skriften...

R (Kommenterer): Ja, alt var veldig bra.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Da stykket der va veldig bra.

I: Ja. Det likte du?

R (Kommenterer): Ja, da likte eg veldig godt. For det var så tydelig.

I: Ja.

R (Kommenterer): Det kom tydelig fram alt, det var greit, eh, vel har eg ikkje hengt meg opp i tall, fordi det e jo ikkje dei som betyr noke no, det betyr at det e hjelp på gang og da vise at forskjellen blant dei og oss.

I: Likevel så nevnte du at det var på en måte som om det va noe du hadde hørt før? Om noen ting?

R (Kommenterer): Jada, det e da jo så lenge vi har nyheitssendinga fleire gonga for dagen i fjernsynet og eg følge alltid med nyheitssendingane, så veit eg da, men du veit det e jo ikkje sånn spesifisert så da, men når du får da opp igjen og opp igjen og opp igjen, så du danna deg eit bilde.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja.

LESING AV VAKSINEMANGEL TAR LIV I KRISER AVSLUTTA 01:01:35 min.

INTERVJU AVSLUTTA 01:01:49

Samtale med respondent nr. 4, 27.11.2014.

INNLEIANDE SPØRSMÅL:

I: Okei. Vi kan jo begynne litt enkelt då. Kan eg få navn og alder, utdanning og...

R: Mitt navn er (eige namn). Og jeg er 20 år gammel og studerer (fag og fakultet).

I: Kva år er du på?

R: Andre året.

I: Du er engasjert i Samfundet?

R: Jeg er engasjert i Studentersamfundet, ja. Korrekt, (avdeling).

I: Ja.

I: Kor e du fra?

R: Jeg er fra (heimstad).

I: Jobber du ved siden av studiene eller?

R: Det gjør jeg ikke, bare frivillig.

I: Ja.

R: Det er ikke noe penger i kassa der.

I: Ja. Ingen jobb.

R: *humrer*

I: Yes. Ja. Nei men, da tar vi bare og begynner på noen spørsmål då. Eh, Ka e, ka e ditt forhold til nødhjelpsorganisasjoner?

R: Nødhjelpsorganisasjoner ja, det er, i utgangspunktet positiv til de fleste, men e, det har jo en tendens til å være litt sånn ulike framstillinger av de kanskje og hvordan de klarer å framstille seg selv også.

I: Ja.

R: Særlig, jeg gir et månedlig bidrag til UNICEF, men jeg har senere hørt at de lever ganske bra i de områdene de opererer og kanskje ikke bruker alt av pengene de mottar på nødvendigvis nødhjelp, men...

I: Mhm.

R: ...bruker en del på å ha det komfortabelt selv også og det er ikke nødvendigvis positivt.

I: Ja.

R: Og det samme gjelder vel til dels Redd Barna og Røde Kors og en del andre større organisasjoner.

I: Mhm. Ja. Eh, skal vi sjå, kjenner du til noen nødhjelpsorganisasjoner som har etablert seg og/eller holder til Norge?

R: Røde Kors er jo relativt stor i Norge. Ellers så veit jeg ikke i hvor stor grad vi skal si at Norsk Folkehjelp og Kirkens Nødhjelp og sånn er Nødhjelp, de driver jo med det, men de har jo en del større virke også og de holder på å etablere institusjoner og bidrar til å forbedre lokalmiljøene.

I: Ja. Eh, ja, då var, hopper vi over den, neste. Eh, bidrar du, ja du bidrar med økonomisk støtte til en organisasjon. Er det noen spesiell grunn til at du har valgt nettopp UNICEF?

R: Da jeg kom til Bergen som ung student, UNICEF var egentlig de første jeg møtte så jeg bare, det var tilfeldig at det var de jeg begynte å støtte tror jeg. Men så har jeg valgt å holde på det abonentet eller holde på det bidraget.

I: Ja.

R: Og så gir jeg også månedlig støtte til Amnesty, men de har jo en del annen virksomhet da.

I: Mhm. Ja. Så det er Amnesty og UNICEF då?

R: Ja. Korrekt.

I: Eh, er du tilknyttet et nyhetsbrev eller bruker du, og/eller bruker du noe pressemateriale som organisasjonen selv produserer?

R: Hva tenker du på?

I: Eh, om du leser noe nyhetsbrev for eksempel som UNICEF eller Amnesty sender ut, eller går inn og leser noe pressemateriale på nettsiden eller...

R: Får vel et, eh, månedlig eller halvårlig nyhetsbrev, i hvert fall av UNICEF og Amnesty, og der står det litt informasjon om hva de har jobbet med, og det er forsåvidt interessant, men det er ikke så veldig utfyllende da.

I: Nei.

R: Men jeg har jo fortsatt tiltro til at det meste av det, jeg bruker av, det jeg gir til de blir brukt på en god måte.

I: Ja. Og du leser det, skulle jeg til å si?

R: Ja jeg leser det, ja.

I: Ehm, ja, kan du utdype, ja, eh, har du noen utgreiing på kvifor, eller du velger å lese de fordi du vil ha...

R: Nei det er jo ofte, eh, ikke en gang en A4 side med tekst, så det koster meg ikke all verden å lese det og det er jo tross alt snakk om, ja hva blir det, i overkant av femhundre kroner i året til Amnesty og litt mer til UNICEF, som jeg bruker på de, så da er det jo greit å vite hva det er. Hundre kroner i

måneden er det vel jeg betaler til UNICEF i måneden ja, og da er det greit å vite hva pengene faktisk går til.

I: Ja.

R: Eller noe av det, eller hva de mener er viktigst for øyeblikket.

I: Ja og det føler du kommer fram av...

R: Ja.

I: ...nyhetsbrevet ja.

R: Ja.

I: Ehm, kordan framstår de, eller kordan mener du de framstår de, det her presse materialet?

R: De framstiller seg selv på en veldig god måte og det er jo kanskje naturlig, men jeg føler at de har klart å oppsummere det viktigste av det de driver med, særlig i ebolakrisen og hvordan det påvirker barn i, eh, Liberia og Sierra Leone er akkurat for øyeblikket hos UNICEF, og Amnesty som stadig har kampanjer gående på ulike menneskerettighetsbrudd og...

I: Ja.

R: Ja, ting som ikke står så greit til i ytringsfrihetens, eh, verden. Så føler det er, ja. Greit nok, for såvidt.

INNLEIANDE SPØRSMÅL FERDIG, 5.37 min.

OPPTAK STOPPET 5.37 min.

MELLOMFASE: Her vert respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lese-delen av studiet. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

OPPTAK STARTET 5.37 min.

R (Kommenterer): Det første jeg tenker om siden Glemte Kriser, ja, skal jeg bare scrolle nedover eller?

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja, nei jeg er klar over at det er mye som har blitt glemt, eh, her i verden og det er viktig at det, Leger uten grenser setter fokus på det...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...skal vi se. Den Sentralafrikanske Republik har jo blitt noe nevnt i media, men det er jo en krise som ikke angår veldig mange nordmenn så derfor er den lett forsvinner i nyhetsbildet, det er en del andre saker som opptar nordmenn mer.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Sånn i internasjonal presse så vet jeg ikke helt hvordan den blir dekket.

I: Ja.

R (Kommenterer): Men, eh...

I: Kordan ser det ut her?

R (Kommenterer): Rød tekst mot hvit bakgrunn, det, eh, setter jo fokus på, eh, eller jeg vet ikke, rød er en kraftig farge.

LESING AV FRAMSIDE AVSLUTTA 07.03 min.

RESPONDENT FÅR BESKJED OM Å SJÅ VIDEO.

I: Ja. Du kan gå opp igjen på videoen faktisk og så kan vi begynne med å se den. Og då vil eg, då har eg ett headset her som du kan ha på sånn halvveis, men det vi skal gjøre no, det er at du ser den videoen...

R (Kommenterer): Mhm.

I: ...og så snakker du rett og slett underveis, medan du ser den...

R (Kommenterer): Okei.

I: ...om ka du føler og kordan du reagerer og i det hele tatt. Bare ta ut på full skjerm sikkert.

SER VIDEO 07.43 min.

R (Kommenterer): Begynner jo på en god måte. Begynner rolig. Ja (07.58 min).

R (Kommenterer): Begynner i Tsjad regner jeg med og så. (08.08)

R (Kommenterer): Det er en veldig objektiv stemme selv om det er en, eller nøytral stemme, selv om det er et veldig alvorlig tema (08.14).

R (Kommenterer): Flyktingeleirproblematikk, med kampen for overlevelse også der (08.31 min).

R (Kommenterer): Ja. Lang kø. (08.46 min).

R (Kommenterer): Fødselsproblematikk og barnedødelighet og moderdødelighet også mye alvorlig som ikke er snakk om (09.15 min).

R (Kommenterer): Internasjonale standarder på medisin er kanskje ikke det samme som det vi har i Norge og vaksineproblematikken også alvorlig (09.48 min).

R (Kommenterer): Ja (10.19 min).

R (Kommenterer): Setter fokus på et viktig tema, syns det var en god film.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Nå så jeg mesteparten med, eller hørte mesteparten uten å se filmen da, så vet ikke hva jeg går glipp av da, men...

I: Nei.

R (Kommenterer): Ja.

I: Men kordan reagert du då?

R (Kommenterer): Det var jo veldig nøytralt framstilt, det er jo, det var ikke noe jeg reagerte på som usant av det som ble fortalt. Ehm, det er veldig mye alvorlig bruk knytta til, rett og slett uvitenhet eller, det er ikke så mye å få gjort med det i Norge uansett, men eh, føles så langt utenfor det begrepskartet jeg har da på en måte, som jeg kjenner til og som jeg kan knytte meg til...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...det er der hovedproblemet ligger.

I: Hmm. Ja. Ja! Då kan du egentlig fortsette med å lese nedover siden der og det.

MELLOMFASE: Her vert respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lese-delen av studiet. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) TEK TIL VED 12.37 min.

R (Les): Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis.

R (Kommenterer): Jeg tenker at det handler om at vi ikke ønsker å ta inn over oss, eh, hvordan andre enn oss lever da og de ikke har det like bra som oss og at det er mye lettere å leve i uvitenhet enn å sette seg inn i det. I tillegg til at det er fryktelig vanskelig å sette seg inn i det, når det ligger så langt utenfor det vi, eh, har av fatteevne.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Egentlig. Og mye som er så fjernt fra det vi opplever i hverdagen.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og det vi har fått gjennom et helt liv også.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det er en helt annen virkelighet selv om det er samme klode.

I: Ja.

R (Les): Som i Den sentralafrikanske republikk. Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem

i landet i mange år. Få eller ingen har brydd seg.

R (Kommenterer): Ja, det er jo sant, for såvidt at den Sentralafrikanske Republik har, eh, blitt glemt, men det er særlig fordi ingen nordmenn er blitt særlig berørt av den krisen tror jeg. Det har ikke vært rapporter om noen nordmenn der nede, ikke som jeg har fått med meg i alle fall og det er lett at det forsvinner i norske medier da. Eh, utenlandske medier kjenner jeg ikke så godt til akkurat med tanke på den krisa, men, eh, og den totale mangelen på helsesystem er jo *smatter oppgitt* gjeldende for mange afrikanske land...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...og land i andre deler av verden også, så det er jo ikke noe unntak for den Sentralafrikanske republikk på den måten.

I: Nei.

R (Les): Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene.

R (Kommenterer): Det er jo riktig, helt enig i det også.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Kjenner ikke til omfanget av, eh, det, hva som faktisk er ståa der nede om det er borgerkrig og ulike grupper som kjemper mot hverandre. Og da blir det jo fort...

I: Ja.

R (Kommenterer): ...ja. Fra krise til et helvete på jord.

I: Ja.

R (Les): I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for. Derfor må vi åpne øynene.

R (Kommenterer): Ja, jeg er spent på hvilke ti kriser som har blitt glemt i år og om jeg har fått med meg noen av disse.

R (Les): Glemte kriser. Tsjad: forventet levealder 51 år. Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp.

R (Kommenterer): Det kommer veldig lite fram i norsk media. Jeg har ikke hørt noe om Tsjad og, eh, ja.

I: Kordan reagerer du på det avsnittet der?

R (Kommenterer): Det er jo, eh, reaksjon, det er jo på en måte bare tekst på et ark som jeg ikke kan relatere til og jeg har ikke hørt noe om det og jeg kjenner knapt til hvor landet Tsjad i Afrika ligger hen.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og da blir det på en måte så fryktelig fjernt, at jeg ikke vet hva det betyr, egentlig.

I: Ja.

R (Kommenterer): Føles ut som noe, *smatter tankefullt* ja. Det føles for fjernt til at jeg kan ha et begrep av det egentlig. Det er sånn.

I: Ja.

R (Les): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag. På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

R (Kommenterer): Det har jeg hvertfall tro på. Kanskje, altså tallet har jeg ingen, eh, referanser av, men det, altså. Det er jo grusomt at så mange lever uten hjelp med tanke på fødsel og på at, eh, det viser jo også at barn som har komplikasjoner ikke heller kan få en god oppvekst.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eller kan risikere, eller kan få en veldig dårlig oppvekst, eller død, jeg vet at barnedødeligheten også er tilsvarende, kanskje det kommer på et punkt lenger ned.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og at, det å få lov til å bære fram et barn skal risikere så store skader for kvinner.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Og i værste fall døden.

R (Les): Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land. Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktningene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

R (Kommenterer): Ikke klar over hva som, eh, har ført til konflikt i Pakistan, men jeg studerer politikk så da burde det jo, være mer fokus på det kanskje.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja, eh.

I: Ka tenker du liksom om det som står?

R (Kommenterer): Det er jo, ja, at mat og helsetjenester og tak over hodet er en mangel for alle flyktninger er jo ikke noe, skal jeg si, noe å stikke under en stol, men, eh, *lang pause* ja. Skulle gjerne hatt litt mer informasjon om hvor, hvilken type vold og konflikt som driver mennesker i Pakistan, om det er kamper med India eller om det er andre land.

I: Ja.

R (Kommenterer): Hvorfor, hva som er grunnen bak det.

I: Ja. Er det noe du kunne tenkt deg å lese mer om?

R (Kommenterer): Ja.

I: Ja. Då merkar vi oss den.

R (Kommenterer): Er det hyperlenke der?

I: Ja.

R (Kommenterer): Ok. Ja. Det var absolutt noe jeg kunne tenke meg å vite mer om.

R (Les): Vaksinemangel tar liv i kriser. I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger, lungebetennelse og diaré.

R (Kommenterer): Og det er jo, det syns jeg er grusomt, at det er så mange vaksinefirmaer her i verden, men at det er så få som faktisk får tilgang til det på grunn av at det skal være økonomisk gevinnst i hvert eneste ledd og at det ikke lønner seg å gi, eh, vaksiner til noen av de, alle som har behov for det.

I: Mhm. Ja?

R (Kommenterer): Og, ja. Det kan være en hyperlenke som kan være aktuell det også.

I: Mhm.

R (Les): Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt. Over 60 000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen.

R (Kommenterer): Ja, for det. De er jo helt i vest-afrika de landene ja. Og der er det jo, ikke spesielt gode forhold der heller, det er vel en del terrorvirksomhet og sånn, men det er, det, ja, lite beskrevet også her hvor, hva som er grunnen til vold og konflikt og hvorfor de må flykte, så selv om de sikkert også mangler mat og helsetjenester og tak over hodet og har en veldig mye dårligere hverdag enn hvor de kan leve stabilt og det er veldig store forskjeller på, forskjell i forhold mellom sekstitusen og en og en halv million, men det er jo fortsatt veldig mange mennesker som påvirkes av det her.

I: Ja.

R (Kommenterer): Det er jo snakk om en ganke stor norsk by der alle menneskene plutselig må flykte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så, trur jeg skal åpne den hyperlenken også.

I: Mhm.

R (Les): Multiresistent tuberkulose smitter 1400 mennesker hver dag. Den dødelige sykdommen er motstandsdyktig mot vanlige tuberkulosemedisiner. Bare én av fem får behandlingen de trenger.

R (Kommenterer): Tuberkulose er jo en sykdom som er borte fra Norge for lenge siden og det er så sykt trist at den fortsatt er i verden da, synes jeg. At ikke det, at den ikke er borte hos andre mennesker også *respondent er nå tydelig preget av budskapet i teksten*.

I: Ja.

R (Kommenterer): At det er noe de må utsette seg for.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, ja. Bare, jeg vet ikke hvilken type behandlig som trengs for å, ta tuberkolose, kanskje det er antibiotika eller tilsvarende. Skulle gjerne hatt mer informasjon om hvor mange av de som døde også da. Hvor alvorlig faktisk den sykdommen er, for her det bare smitter ettusenfirhundre det er veldig mange.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men, eh, jeg håper jo den kanskje er ikke så dødelig da, selv om den er sikkert lett å få i kombinasjon med andre sykdommer som gjør at det, man får en veldig redusert livskvalitet og sånn.

R (Les): Guinea: Bunnløs helsekrise. Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag.

R (Kommenterer): Da kommer vi tilbake til barnedødelighet da og det med tre hundre ganger mindre enn på helse er jo, eh, et tall som jeg ikke kan ha noen referanse til det heller. Selv om det sikkert er helt riktig.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja. Altså det er et veldig stort tall og sånn konkret hva det vil si, har ikke jeg noen formening om.

I: Nei. Men sånn reaksjonen din, den er, ka, kordan vil du beskrive den?

R (Kommenterer): *sukker tungt, bruker lang tid* Akkurat den setningen eller de setningene er sånn, det har jeg ingen referanser til overhodet, så det blir på en måte litt tomt kanskje?

I: Ja.

R (Kommenterer): Jeg kommenterer på det, men jeg kan ikke, jeg føler ikke noe der da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og hvert tiende barn, ja, det er grusomt. Det er rett og slett grusomt.

I: Mhm.

R (Les): Lassa: Dødelig blødningsfeber rammer hundretusener. Hvert år dreper lassafeber 5000 mennesker i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksiner, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

R (Kommenterer): *trekker pusten dypt* Jeg, eh, ja, det er en febertype jeg ikke har hørt om en gang og det er jo merkelig at ikke det er noe som er trukket fram, men det er jo litt som Ebola da, at vi ikke setter fokus på det før det faktisk er noen vestlige som er rammet av det. Før det er nordmenn eller,

eh, amerikanere som, kommer borti det her.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, ja. Igjen så føles det veldig tomt, at det, jeg har ikke noe forhold til det, det er så vanskelig å...

I: Ja?

R (Kommenterer): ...ta det innover seg, først og fremst.

I: Mhm.

R (Les): Kala azar: Feberen som dreper 30.000 hvert år. Den dødelige sykdommen som først og fremst rammer fattige har utdaterte medisiner og smertefull behandling.

R (Kommenterer): Skulle gjerne visst mer om hvordan den rammer da? Sånn konkret, fordi, nå har jeg enda mindre referanser om enn tidligere, selv om den tydeligvis tar livet av mange flere enn lassafeberen og andre tilsvarende sykdommer som er borte på, borte tidligere da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh. Den tror jeg at jeg vil lese mer om etterpå ja.

I: Ja.

R (Les): En av tre har ingen lege å gå til. Hvert år dør 13 millioner mennesker av smittsomme sykdommer, fødselskomplikasjoner og underernæring. De fleste dødsfallene kunne vært unngått med tilgang på helsehjelp.

R (Kommenterer): Det er jo, eh, på en måte en oppsummering av det vi har vært inne på tidligere da tenker jeg...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...og, eh, alt, at nesten tre ganger Norges befolkning ikke har en lege å gå til, igjen, det er så fjernt og det er så, det er så sykt trist, at vi, ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eller at de ikke har tilgang til hjelp.

I: Ja.

R (Kommenterer): At de ikke kan få den samme, *sukker tungt* ja, tilgangen på hjelp som det vi har.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja.

I: Har du noe å tilføye eller?

R (Kommenterer): Nei.

KOMMENTARAR TIL FRAMSIDA TEK TIL VED 25.33 min.

I: Nei. Yes, kordan føler du det no når du har lest gjennom det her?

R (Kommenterer): Føler meg jo først og fremst fryktelig liten og fryktelig bemidlet og veldig heldig som får lov til å bo i Norge.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Hvor jeg slipper å tenke på det her da og hvor det på ingen måte er en del av hverdagen da, noe av det.

I: Nei.

R (Kommenterer): Men samtidig så sitter jeg med en veldig følelse av, eh, utistrekkelighet og...

I: Ja.

R (Kommenterer): ...fenomener som jeg ikke har noen kjennskap til...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...som det er vanskelig å relatere til.

I: Ja. Du sa en del ganger at du følte det fjernt. Vil du utdype det litt?

R (Kommenterer): Fjernhet i, som at jeg vet ikke hva det vil si å være på flukt eller å, eh, ikke ha tilgang til helsetjenester når jeg trenger de. Ikke ha tilgang til sykehus.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Jeg kan ikk tenke meg hvordan det, eller jeg kan prøve å forestille meg hvordan det er, men på en måte, eh, det blir ikke noen reell tanke eller...

I: Mhm.

R (Kommenterer): reelle følelser bak det, fordi det eh, vanskelig å forestille seg et ekte scenario.

I: Ja. Føler du at du tar det inn over deg?

R (Kommenterer): Nei, ikke egentlig. Det er sånn at jeg kan prøve å ta deg innover meg, men det har det er likevel ikke så mye å, det har likevel ikke så mye å si.

I: Mhm. Kordan føles det å lese opp, eh, lese opp teksten?

R (Kommenterer): Ja, nei hva føler jeg da. Det er på en måte å lese en hvilken som helst tekst fra et papir, selv om jeg vet hva som ligger bak det og vet hva at det er veldig mye *trekker pusten dypt* som gjerne skulle gjort med det, så er det likevel, likevel vanskelig å relatere til.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og viss jeg ikke hadde lest det høyt, så hadde det nok ført til at det føltes enda mer fjernt, så sånn sett så har det vel, det hjelper å lese ting høyt.

I: Ja.

R (Kommenterer): Få det ut i...

I: Ut i rommet?

R (Kommenterer): ...ut i rommet. Ut i rommet, ja.

I: Ja.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) AVSLUTTA VED 27.50 min.

MELLOMFASE: Respondent vel artiklar. Her vert også respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lesesinga av artikkelen. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjenge dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (artiklar) TEK TIL VED 28.01 min.

LESING AV PAKISTAN: 1,5 MILLIONER TVUNGET PÅ FLUKT I EGET LAND TEK TIL VED 28.01 min.

I: Kvifor valde du denne?

R (Kommenterer): Fordi en komma fem millioner er veldig mange mennesker og jeg, det er ikke utdypet her i de første avsnittene hvorfor så mange er på flukt og hva som gjør at de mangler ting.

I: Mhm.

R (Kommenterer): For det er jo, nei det er jo ikke et velutviklet land, men det virker som det har vært...

I: Ja.

R (Kommenterer): ...ganske stabilt. Kanskje?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Selv om de har sitt å stri med.

R (Kommenterer): De har jo valgt et, eh, fint bilde da, av en typisk flyktnings situasjon, ser det ut som. Mange barn og voksne og familier som er på flukt og som har havnet på en nedlagt skole eller et undervisningslokale eller kanskje til og med en moske eller kirke. Mange som er på flukt i sitt eget land, som det står i teksten ja. Og så er det en del avsnitt med tekst, ja. Og så var det noe talsperson og kart her? Kanskje en smilende dame som har, eh *lengre pause*, skrevet tekstene? Også et kart over hvor i Pakistan som er det mest, grusomme området. Ja.

R (Kommenterer): Overraskende lite rød skrift da, sammenliknet med tidligere. Virker som Leger uten grenser har oppfattet at rød er en veldig markant og tydelig farge og det er...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...det ikke brukt så mye av her.

I: Mhm.

R (Les): Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktningene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

R (Kommenterer): Jeg regner med at det står mer om hvorfor dette er tilfelle i teksten.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og forhåpentligvis også noe om hvilken virksomhet Leger uten grenser driver for å bedre de forholdene og hva kanskje også nordmenn kan gjøre for å forbedre dette, for det er, som tidligere så føles det veldig vanskelig å relatere til, at dette er noe som faktisk må, som faktisk er tilfelle for andre mennesker.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja. Skal jeg lese?

I: Ja. Du kan kommentere bildet også viss du vil.

R (Kommenterer): Ja.

I: Viss du har noen...

R (Kommenterer): Jeg har ikke noe mer å tilføye trur jeg.

I: Nei.

R (Kommenterer): Skoddene er åpne eller vinduene er åpent, det er jo fint vær ute så det er kanskje et symbol også på at, ja, at det ikke skal så mye til, kanskje, bare litt hjelp før de faktisk klarer seg selv også. Det vet jeg ikke.

R (Kommenterer): Skal jeg lese hele teksten høyt eller er det greit om jeg leser den...

I: Eh, nei, du skal lese høyt *ler*.

R (Kommenterer): Jeg skal lese høyt *ler*. Okey!

I: Yes *ler*.

R (Les): Siden 2004 har rundt fem millioner mennesker blitt drevet på flukt fra konflikt og vold nordvest i Pakistan. De siste årene har rundt én million internt fordrevne vært registrert i disse regionene, og i juni 2014 økte tallet til én og en halv million i følge FN's høykommissær for flyktninger. Fattigdom, vold og ustabilitet hindrer internflyktningene i å oppsøke helsehjelp.

R (Kommenterer): Det er veldig objektivt skrevet, men det står ikke noe på, det er ikke noe, hva skal jeg si, oppgitt grunn for hvorfor de faktisk må flykte. Og det kunne det gjerne vært med i det aller første, synes jeg.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, og fattigdom, vold og ustabilitet hindrer de i å oppsøke helsehjelp, men det er

vel også en stor grunn til at det ikke er helsehjelp og at det ikke er noe man kan prioritere i omgivelser som preges i så stor grad av konflikt og vold.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, eh, hvor de internt fordrevne kommer fra er kanskje også sentralt. Om det er internt i Pakistan eller om det er internt i regionen som plutselig må flykte fra gården sin for å *lengre pause, for å være trygge, for ikke å bli slaktet ned eller hva som holder på å skje der.

I: Mhm.

R (Les): Drevet på flukt i bølger av vold, ustabilitet og naturkatastrofer. I 2013 var væpnet konflikt hovedårsaken til at mennesker måtte flykte fra hjemmene sine i Pakistan. Det nordvestlige Pakistan er preget av konflikt og sekterisk vold, og dette har ført til en kontinuerlig strøm av internt fordrevne mennesker i denne regionen. Mange av de internt fordrevne har vendt hjem siden 2004...

R (Kommenterer): Eller skal jeg ta det første avsnittet?

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, de kunne gjerne utdypet mer om hva de mener med sekterisk vold. For det er, jeg, eh, trodde at det var relativt harmoniske folkeslag som bodde i Pakistan. At det ikke er så mye, store etniske og religiøse skillelinjer, som er grunnen til at de må kjempe mot hverandre da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, eh, kanskje det kommer lenger ned hvorfor vold er, hvorfor vold ansees som en løsning mot noe som helst, hvorfor væpnet konflikt er nødvendig og hvorfor folk holder på med det...

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): ...der.

I: Kordan reagerer du her på det avsnittet?

R (Kommenterer): Reaksjonen ja, synes det er vanskelig begrep jeg.

I: Ja? Det er det. Følelser då? Eh, føler du noe liksom, om den teksten som står?

R (Kommenterer): Må jo innrømme at jeg ikke blir spesielt følelsespreget da, at jeg ikke har sterke reaksjoner.

I: Ja. Er det noe du på en måte...

R (Kommenterer): Mangler kanskje litt, skulle gjerne hatt litt mer informasjon for ikke at det bare skal være et, eh, svartmalt bilde av konflikt og, og vold.

I: Ja.

R (Kommenterer): At jeg ville hatt litt mer objektiv fakta om hvorfor det faktisk skjer og annet enn at du bare, at det bare er sånn. (VIKTIG)

I: Mhm.

R (Kommenterer): At det er derfor det er vanskelig å relatere til det.

I: Ja. Men du på en måte mener det er vanskelig liksom, å...

R (Kommenterer): Ja.

I: ...å rett og slett føle, å føle noe? Kanskje?

R (Kommenterer): Kanskje. Jeg føler i hvert fall ikke at jeg kan, ja, jeg føler ikke noe umiddelbart sånn, det preger meg ikke.

I: Nei.

R (Kommenterer): Og da kommer det ikke noe sånn umiddelbar følelsesmessig reaksjon heller, fordi at, og det har vel egentlig preget denne samtalen så langt, at det er så fjernt. Og det er grusomt, men det er likevel så fjernt fra det jeg opplever i hverdagen da, at det er, ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Vanskelig å sette, eller vanskelig å ta de ordene inn over seg.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og tenke at det faktisk har en...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...en mening.

I: Ja. Eh, er det noe du på en måte, kanskje lar være å ta inn over deg? Med vilje?

I: Det kan være. Det kan være at det er mye lettere å bare skyve det vekk igjen med en gang uten å, ja. Det er jo klart at jeg tar det litt mer innover meg når jeg leser det høyt og får det ut i rommet, enn hvis jeg bare hadde lest det inni meg, da er det i hvert fall lett å bare skyve det avgårde.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men nå som vi faktisk har det opp og du kan snakke om det, så er det lettere å, å diskutere det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Tenke over det og konsekvensene av det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men, eh, nei. Den følelsesmessige reaksjonen uteblir likevel.

I: Ja?

R (Kommenterer): Det blir på en måte bare en hvilken som helst annen tekst som jeg kunne lest om,

uten at det hadde...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...hatt noen konsekvenser.

I: Ja. Vil du fortsette?

R (Kommenterer): Det kan jeg godt.

I: Ja.

R (Les): Mange av de internt fordrevne har vendt hjem siden 2004, men ofte kommer de tilbake til ødelagte hjem og eiendommer, fattigdom og gjeld, og mangel på tilgang til grunnleggende ting som helsetjenester.

R (Kommenterer): Det er jo, ja. Nå får jeg kanskje en større følelse av utilstrekkelighet.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Både for min egen del og for den, det som de må føle da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Når de flykter fra, altså må flykte på grunn av trusler om vold og trusler om drap...

I: Mhm

R (Kommenterer): ...og rett og slett for å overleve. Og så blir det kanskje en litt mer stabil periode og så kommer de hjem og så er alt...

I: Mhm.

R (Kommenterer): Off *sukker tungt og er tydelig preget*. Alt ødelagt.

I: Ja.

R (Les): Enda større deler av den pakistanske befolkningen har i perioder blitt fordrevet på grunn av flomkatastrofer. Mellom 2010 og 2012 var rundt 15 millioner mennesker internt fordrevne i landet på grunn av flom.

R (Kommenterer): Det er jo, så vanvittig mange flere mennesker enn de som preges av flom i Flåm og andre steder i Norge.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og i tillegg, staten har mye ansvar for å bygge det opp igjen og da har du jo ikke noe, ikke noe apparat rundt som kan bidra og da er det i hvert fall, eh, ja.

I: Håpløst?

R (Kommenterer): Håpløst, utilstrekkelig *tydelig preget, mulig på grunn av lengre spørreunde*.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Hvordan hele livet bare raser sammen for de som blir berørt...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...og.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja. Men sånn, på et personlig nivå, så føler jeg fortsatt at det er fryktelig langt unna det jeg, enn det, noe jeg kan bidra med da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og når vi er egentlig, altså jeg tar det innover meg, men samtidig så hjelper det ikke så mye.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og da er det kanskje lettere å skyve det vekk igjen med en gang.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Fordi når vi i tillegg, når det ikke bare er den dimensjonen med at mennesker sloss mot hverandre så kommer også naturen inn og...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...preger hverdagen til mennesker i andre steder i verden og da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Blir det enda vanskeligere.

I: Mhm. Ja kanskje spesielt natur og mennesker, er det en skilnad, ja.

R (Les): Vanskelig å telle. Det er vanskelig å samle nøyaktige tall på antall internt fordrevne, både på grunn av mangel på effektive registreringsmetoder og fordi stadig nye mennesker blir fordrevet samtidig som andre igjen vender hjem. Ikke alle fordrevne grupper i Pakistan er offisielt anerkjent som internflyktninger. Den ustabile situasjonen er en utfordring for humanitære aktører, og hindrer dem i å nå fram med hjelp til de internt fordrevne.

R (Kommenterer): Ja, her må jeg innrømme at det ikke er alt jeg forstår da. For jeg regner jo med at humanitære organisasjoner har relativt oversikt over hva folk flykter fra og viss ikke det er tilfelle så blir det jo hvertfall vanskelig å, eh, gjøre noe med hele situasjonen da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Om det, på en måte, altså hvis det er en naturkatastrofe så er det jo relativt opplagt hva det er mann flykter fra og hvor flommen er å, selv om det sikkert kan bryte ut nye flom og, eh, bryte ut nye flommer og annet, jordskred og annet, eh, kommer det som en konsekvens av

dette så er det relativt oversiktlig, men hvis det , ja, når det i tillegg er en dimensjon med vold og konflikt og, og kriser, som har bakgrunn i, kanskje i tillegg til det andre, så blir det uoversiktlig, men jeg regner med at de har en relativt oversikt over hvor i landet det, eh, det, er, hva det dreier seg om.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og da, ja. Samtidig så er det jo store avstander det er snakk om og å få hjelp til, få hjelp fram til alle de som er internt fordrevne og som har mista, mista hus og mat og alt som er stabilt er selvfølgelig veldig krevende.

I: Mhm.

R (Les): I tillegg til de internt fordrevne huser Pakistan omkring 1,6 millioner afghanske flyktninger som har flyktet over grensa.

R (Kommenterer): Det er selvfølgelig også en dimensjon som er viktig. At, ja, i Norge så er det snakk om å ta inn ti tusen ekstra flyktninger også er det en komma seks millioner som er på flukt i Afghanistan.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og da er.

I: Det er store tall.

R (Kommenterer): Det er store tall og fryktelig små tall i Norge og det virker ikke som vi er nevneverdig opptatt av det og vi kan jo, jeg skjønner jo hvorfor det er så vanskelig å relatere til det og det blir på en måte tall som, som flyter løst, det er ikke noe jeg kan sette ord på eller kjenne på.

I: Nei?

R (Kommenterer): Det blir bare noe, over, overbelastning er feil ord, men det er på en måte...

I: Nei, det, prøv å forklare overbelastning, på en måte?

R (Kommenterer): Det er på en måte, i overkant mye, eller informasjon er på en måte noe som uteblir også, men det er overbelastning i den form at, ja, at det blir for stort tall uten at jeg kan knytte følelser til det da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og det med sympati for enkeltmennesker er på en måte greit, men når du skal tenke på en komma seks millioner av de så bare forsvinner alt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og da, ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Er det vanskelig å forholde seg til.

I: Mhm.

R (Les): Kan ikke reise hjem. I 2009 nådde antallet internt fordrevne i nordvest et foreløpig toppunkt med 3 millioner. Mange av disse har siden returnert hjem, men vedvarende ustabilitet, ødeleggelser av hus og manglende gjenoppbygging av tjenester og infrastruktur hindrer mange i å reise tilbake.

R (Kommenterer): Ja. Det er forsåvidt en repetisjon av noe av det som er sagt tidligere, men, eh, her er det mer fokus på det å reise hjem.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, altså det å ikke reise hjem er og at huset hjemme *sikter til eget hjem* plutselig skal forsvinne er jo helt utenkelig. Og jeg, ja. Nå er det kanskje sånn at jeg ikke ønsker å tenke på det da, hva, sette meg inn i det scenarioet som faktisk ville skje dersom huset hjemme i Porsgrunn plutselig forsvant, det hadde, hadde ikke vært så greit.

I: Nei *respondent er tydelig preget*, du...

R (Kommenterer): Lettere å bare skyve det ut i hvert fall.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og da er det kanskje en større avstand også med de som faktisk, eh, opplever det her og som kommer tilbake til ødelagte hus og ikke ha veier og infrastruktur og fly for å komme hjem og bygge opp eller komme tilbake til det de reiste fra, det de måtte flykte fra.

I: Mhm.

R (Les): Det er internflyktingene i flyktingleirene som har de største grunnleggende behovene, på grunn av dårlige hygieniske forhold og mangel på rent drikkevann. Om sommeren blir det ekstremt varmt i flyktingleirene, og familier sover utendørs, noe som gjør dem mer sårbare overfor myggbårne sykdommer som malaria og denguefeber.

R (Kommenterer): Ja, hygiene og drikkevann er jo, det er i hvert fall fjernt. At det ikke skal være ordentlige muligheter til å vaske seg og å drikke rent vann og, norsk fjellvann for eksempel.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, ja. At når man i tillegg til å være på flukt, så må man utsettes for, ja, sykdommer, det er fryktelig fjernt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det er vanskelig å ta innover seg.

I: Kombinasjonen?

R (Kommenterer): Kombinasjonen ja.

R (Les): Mangler mat og helsetjenester. De fleste internflyktingene bor i vertssamfunn utenfor leirene. Blant disse lever to tredjedeler under fattigdomsgrensa og har ikke tilgang på grunnleggende

ting som mat og helsetjenester. Pakistanske myndigheter og det nasjonale og internasjonale samfunnet forsøker å bedre situasjonen, men mange grupper mennesker faller utenfor myndighetenes kriterier for å bli registrert som internt fordrevne. Disse får for eksempel ikke tilgang til matrasjoner. Dermed blir ikke den humanitære innsatsen i tilstrekkelig grad rettet mot dem som har de største behovene.

R (Kommenterer): Det gir en veldig følelse av urettferdighet, først og fremst.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At ikke alle som har behov for det, at det skal være en forskjellsbehandling av de som har behov for mat i leiren og de som ikke har det skal separeres og ikke behandles på samme måte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og at det skal være opp til myndighetene, som kanskje også har redusert kapasitet og som har nok av andre ting å drive med at det skal være de som bestemmer hvem som har rett på mat og hvem som ikke har det. Og særlig når kanskje det som, ja, de som bidrar med maten ikke nødvendigvis er nasjonale og pakistanske organisasjoner, men kommer med støtte fra hele verden.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men at det likevel er på nasjonalt nivå at det skal forskjellsbehandles hvem som får tilgang til maten.

I: Mhm.

R (Les): Tilgangen på helsetjenester er dårlig. Mange har ikke råd til medisinsk hjelp. Mange internflyktninger er skeptiske til å oppsøke helsehjelp fordi de er på et fremmed sted. Selv når det finnes tilgjengelige helsesentre, vil de kun oppsøke det dersom de er veldig syke. Kvinner trenger som regel følge av et mannlig familiemedlem, og har ikke mulighet til å komme alene.

R (Kommenterer): Her er det jo, ja, det er kulturelle forskjeller som jeg ikke kjenner så godt, men det er jo klart at det kanskje ikke er tilpasset de ulike kulturene på best mulig måte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): I hvert fall viss du kommer fra et internasjonalt, vestlig, viss det er vestlige som setter opp sykehuset og som hjelper til med organiseringen av det så tar de ikke innover seg alle aspektene ved fremmede kulturer.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At en sånn avstand kulturelt, eh, gjør at de ikke får lyst, altså de som er syke, til, de som trenger hjelp, ikke får lyst til å gå på besøk.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og kanskje et sånn, oss og dem, eller offeret og hjelperperspektivet også, at de føler seg veldig mindreverdige.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Når de må gå til andre for å få hjelp framfor å kunne, kunne gjøre det selv. Og det er i de tilfellene hvor det faktisk er helsehjelp da, hvor de i størst, stor grad ikke har det i følge teksten her da. Ja.

R (Les): Hva gjør Leger Uten Grenser? Leger Uten Grenser jobber tilbyr kirurgi, fødselshjelp og akuttmedisinske tjenester i flere sykehus og helsestasjoner nordvest i Pakistan. Leger Uten Grenser har også prosjekter i Kurram Agency og De føderale stammeområdene (FATA) med kun pakistanske hjelpearbeidere.

R (Kommenterer): Det høres jo veldig godt ut da, men jeg vet ikke hva det betyr i praksis. Og, men det er godt at det skjer noe.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At det, eh, tilbys hjelp til de som ikke har det så godt.

I: Mhm.

R (Les): Barn som er internflyktninger har ikke alltid fått de grunnleggende vaksinene, og Leger Uten Grenser behandler ofte smittsomme sykdommer som meslinger og kuma. Hvis barna i tillegg er underernærte vil de være enda mer sårbare overfor disse sykdommene.

R (Kommenterer): Ja det er jo, barn er kanskje underkommunisert som, som ofre for, eh, kriser.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og de har jo ofte en veldig liten rolle i hva som faktisk skjer. Det er jo de voksne som må ta ansvaret.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, eh, ja. Smittsomme sykdommer som vi er vaksinert fra, vaksinert mot fra barndomsalder av det er jo, messlinger og kuma og annet, det er jo helt uaktuelt å få det i det Norske samfunnet.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og at barn i andre samfunn må, og særlig Pakistan da, må lide for det her, er jo ikke greit på noen som helst måte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men, eh, ja. Jeg vet ikke om det driver med noe hjelp for underernærte barn, for det står bare at de er mer sårbare og ikke om de har en spesialbehandling for de som faktisk er det.

I: Mhm.

R (Les): Det er vanlig å se gravide kvinner som ikke har hatt noen form for oppfølging under svangerskapet før fødsel. Mange har komplikasjoner under graviditeten som ikke blir behandlet, som

mangelsykdommer, infeksjoner eller underernæring. De mødrene som kommer til sykehuset for å føde, må som oftest reise igjen med en gang etter fødsel, fordi det som regel ikke er noen som tar seg av de andre barna hjemme.

R (Kommenterer): Det er jo, ja, *sukker, tydelig preget, begynner nesten å gråte*.

I: Vanskelig?

R (Kommenterer): Vanskelig å tenke på.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At det ikke er noe *trekker pusten dypt, tydelig preget*. Noe ordentlig hjelp til de som skal føde.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og at de ikke har tid til å være på sykehuset og får ordentlig behandling og ordentlig hjelp etter fødselen også.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At alt bare skal være, må skje kjempefort for at ting skal gå rundt, for at alle som, eller de fleste som trenger behandling skal få det på sykehusene i tillegg til at det er noen barn hjemme da som...

I: Ja.

R (Kommenterer): ...har, er alene i noen dager, i mens fødselen skjer.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eller i timene hvor langt *utydelig*...

I: Mhm.

R (Les): Mange av de internt fordrevne søker seg til storbyene og havner i slumområder. I Pakistans største by, Karachi, driver Leger Uten Grenser fødestue og legesenter i slummen.

R (Kommenterer): Ja, akkurat, akkurat det skjønner jeg ikke da, hvorfor de tror det er bedre sjanser i storbyene og i slumområdene der enn, men det er kanskje noe mer stabilt der enn det er i, hvis du har en flyktningeleir på landsbygda eller at du rett og slett er tryggere, eh, enn...

I: I byen?

R (Kommenterer): ...tryggere i byen enn på landet.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og at det er bedre tilgang til mat og vann og.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og hjelp generelt.

R (Les): Leger Uten Grenser driver også prosjekter i Balutsjistan sørvest i Pakistan, regionen med noen av de verste helseindikatorene i landet. Befolkningen her er rammet av både sekterisk vold og naturkatastrofer, og Leger Uten Grenser jobber med å øke tilgangen til blant annet fødselshjelp og grunnleggende helsetjenester.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja. Det virker som det er, det virker som en oppsummering av det hele teksten har gått ut på da. At de bare har valgt ut nord fordi det er et eksempel på hvor ille det faktisk står til i Pakistan uten at det nødvendigvis er så veldig mye bedre i resten av landet.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men, eh, ja.

I: Mhm, ja. Men, då har vi gått gjennom en, eh, har du noen sånn til slutt, noe sånn generell bare, eh, kommentarer...

R (Kommenterer): Tanker?

I: Altså då tenker eg sånn visuelt då, kordan ting ser ut og oppbygging og komposisjon kanskje og sånne ting?

R (Kommenterer): Det går jo en del på repetisjon og sikkert for å forsterke budskapet og det, eh, ja. Når jeg leser det høyt så virker det litt overflødig, men viss jeg skulle lese det inni meg og sånn som de aller fleste gjør regner jeg med, så er det jo greit å få, du må, du trenger et par repetisjoner for å tatt det inn over deg ordentlig trur jeg.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Selv om det fortsatt er vanskelig å relatere til det som står her.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og tenke over det og ja.

I: Mhm. Kva synes du om bilete og tekst då?

R (Kommenterer): Nei det, eh, bildet passer jo godt overens med den teksten som de forkynner, det er jo det der hvor det bare er, alt handler om leiren og hvor, hvor fattige, nei, hvor dårlige forhold det er for de som blir berørt av krigen. Det står veldig lite om de faktiske eller de som ikke har det så ille da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Den andre sida av, det er jo forhåpentligvis en annen side av konflikten da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men det er jo ikke de som har behov for hjelp, så jeg skjønner jo, jeg skjønner jo

hvorfor det er lagt opp på denne måten.

I: Men du kunne tenkt deg kanskje å...

R (Kommenterer): Det kunne godt vært litt mer informasjon også om hvor mange mennesker som i hele regionen for eksempel og hvor mange som er, eh, har det relativt stabilt om det da er noe tro på noe forbedring.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Også er de jo bare opptatt av, av altså det, eh, helsehjelp til individuelle mennesker og til familier, og det er veldig viktig, men det er samtidig noe med strukturelle grep som må på plass da for å kunne hjelpe...

I: Ja.

R (Kommenterer): ...til på en bedre måte for å få ting til å gå bedre i framtida.

I: Ja.

R (Kommenterer): For ellers så blir det jo bare snakk om at folk stadig må ha, må ha hjelp uten at de kan hjelpe seg selv.

LESING AV PAKISTAN: 1,5 MILLIONER TVUNGET PÅ FLUKT I EGET LAND AVSLUTTA VED 55.40.

MELLOMFASE: Her går vi tilbake til framsida og går inn på neste artikkel.

LESING AV MAURITANIA: FORFERDELIGE FORHOLD FOR MALIERE PÅ FLUKT TEK TIL VED 56.00.

R (Kommenterer): Ja, det var jo et veldig enkelt kår på det bildet da. Enkel kvinne som sitter under et konstruert telt eller noe slag, kanskje hun prøver å beskytte seg mot sola eller et eventuelt regnvær.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, litt kortere tekst enn om Afghanistan. Eh, ja. Virker også å være en veldig sånn, veldig ensidig framstilling av konflikten.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men det, det som, selv om det er vanskelig å ta innover seg så er det kanskje den vinklingen som er nødvendig for å kanskje ta det inn over seg. Ja.

I: Noen tanker om det?

R (Kommenterer): Få folk til å ta innover seg virkeligheten de menneskene som faktisk blir berørt da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Også, det handler vel en del om det, her også om å få inn penger selv om jeg ikke håper at alt gjør det. At det også er en del for å få, spre informasjon og for å få nordmenn og andre vestlige til å, til å ta innover seg en virkelighet som ikke er, som ikke er heldig som den vi har og som vi opplever.

I: Ja.

R (Kommenterer): Allright. Då tror eg vi tar og stiller noen spørsmål for vi må være ute her til elleve.

R (Kommenterer): Okey.

I: Men, eh, ja, skal vi se, eh, dette her e jo en kampanje som Leger uten grenser har, kordan opplevde du denne kampanjen?

R (Kommenterer): Jeg synes det er viktig å sette fokus på kriser og å få, på humanitære katastrofer som ikke er, nødvendigvis er framstilt i media, selv om synet som kommer fram her er jo veldig ensidig og handler veldig mye, kun om de som blir berørt av krisene.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og det er viktig for å spre informasjon om det, men det kunne jo vært noe mer informasjon også om andre forhold i landet da. Hva som går bra og om det er noen tanker om forbedring.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og om det er noe som bærer framover.

I: Ja.

R (Kommenterer): For det er klart at, det er det jo, det er jo ingen informasjon om det.

I: Nei. Er det et positivt eller negativ...

R (Kommenterer): Til kampanjen som helhet'?

I: ...ja.

R (Kommenterer): Jeg syns, jeg syns jo at det er en litt viktig kampanje, det er en god kampanje. Eh, og bildene de bruker er jo veldig ensidige de også, det er jo på en måte tatt ut, det, et veldig enkelt motiv i en, ja, enkle kår.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Gjerne mens man venter på helsehjelp eller mens man, ja, har flykta fra alt og sitter under et skjold mot sola, for å, for å beskytte seg selv mot naturen også.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og ikke bare mot mennesker som har gjort at man må flykte.

I: Ja. Yes, kvifor trur du at dei nyttar seg av ein slik kampanje?

R (Kommenterer): Nei det er jo, selv om det vanskelig, det å relatere til, så er det veldig sterke bilder som gjør at man skjønner at det ikke er alle som har det like bra, selv om, selv om jeg ikke vet helt hvordan jeg skal kunne bidra. Uten å gi penger, eller å gi et pengebeløp, eh, som jeg for såvidt ikke har så stor mulighet til som student, men kanskje i større grad folk som er i arbeidslivet kan, kan

gjøre da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men som, som enkel nordmann så vet jeg ikke mer enn hvordan jeg kan bidra til at de får det bedre, annet enn va mennesket, Leger uten grenser holder på med av helseinstitusjoner og, og nødhjelp i de aktuelle stedene.

I: Ja.

R (Kommenterer): I de aktuelle landene.

I: Ja, tror du dette er en framstilling en kan finne igjen hos andre organisasjoner?

R (Kommenterer): Virker veldig, ja, sansynlig at en del av dette med , eh, med en enkel framstilling av krisene som må behandles går igjen hos både UNICEF og Røde Kors og, ja, Amnesty selv om de jobber på en litt annen måte.

I: Mhm. Framstillingen?

R (Kommenterer): Framstillingen ja. Dem, man tar jo sikte på en dimensjon hvor det er, det problemet som man har, som man har da og må, må prøve å løse.

I: Mhm. Ja, eh, kan du bare gi en sånn kort eller, kort og kort, men gi en litt generell inntrykk av hele det visuelle i, både på framsiden og i artiklene, skulle eg til å si?

R (Kommenterer): Altså rød er en veldig, som tekst og i teksten, så er rød en veldig kraftfull farge da. Eh, nei jeg er personlig ikke så veldig, knytter ikke farge så veldig til følelser egentlig, men, eh, det er klart at det skiller seg ut . Det kan symbolisere blod, det kan symbolisere vold.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, ja, det er jo helt, vet ikke helt hva jeg tenker på, nå er Leger uten grenser en sånn veldig rød farge for meg uansett, i og med at det er logoen og, og, ja. Eh, ellers så er bildene, bildene har jo vært, bilder som jeg har forventet å se, forsåvidt. Bilder som tar sikte på å, å fortelle en dimensjon om, med, med trange kår og helsekøer og, og, ja. Et liv på flukt kanskje? Også et lite stabilt liv.

I: Ja.

LESING AV MAURITANIA: FORFERDELIGE FORHOLD FOR MALIERE PÅ FLUKT AVSLUTTA VED 01.01.30 min.

INTERVJU AVSLUTTA VED 01.02.05 min.

Samtale med respondent nr. 5, 03.02.2015.

INNLEIANDE SPØRSMÅL:

I: Ja, eh, okei. Då kan du først får lov til å si ka du heter, og alder, utdanning, kor du e fra, jobb, og dette her e jo for meg då, men, det er ikkje sånn som eg tar med uansett.

R: Nei, eh, (eige namn) jag er tjuesyv år, eh, jag har studerat fire år totalt, jag har en bachelor i medievitenskap og en halv master *humrer*...

I: Mhm.

R: ...også jobber jag som prosjektleder med markedsføring och, eh, jag e från (heimstad).

I: Ja. Bor i Bergen?

R: Ja, bor i Bergen.

I: Mhm.

R: Siden fira år tilbake.

I: Allright, yes, då bare begynner, kjører vi på då. Eh, ka e ditt forhold til nødhjelpsorganisasjoner?

R: Eh, ja mitt forhold det e vel at det finns, det finns, mange, jag støtter ingen per i dag, eh, har ett tilfelle nar jag var typ atten år, jobbat i enn månad som sånn der medlemsvervare i Svenske Afghanistan kommiteen, via en sånn her fundraising føretag, jag har bodd i Sverige. Ja, det var lite, jo jag hadde fadderbarn nar jag var liten.

I: Ja. Kjenner du til noen nødhjelpsorganisasjoner som har etablert seg eller holder til i Norge?

R: Eh, det er vel dom vanliga tenker jag. Røda kors, Redda barnen, eh, Lekare utan grenser, finns vel en norska Afghanistan kommittee også, tenker jag. Sos-barnebyer, och ja.

I: Mhm.

R: Finns jo sakert monga fler, men jag, ja.

I: Ja. Ja du støtter jo ikkje noen, så då er du ikkje tilknyttet noe sånn nyhetsbrev eller noe sånt då?

R: Nei, det e jag ikkje.

I: Men har du likevel vært, har du vært, har du likevel lest noe sånn type pressemateriale som, ja, en nødhjelpsorganisasjon sjølv har produsert?

R: Ja, men det var vel en stund senn, eh, vil jag tro. Eh, der mann kommer mest i kontakt med nødhjelpsorganisasjoner er jo sånn gjennom medlemsververe som går på gatene og jag, eh, holder meg konsekvent vekk fra de.

I: Ja.

R: *ler* Jag har noen sånn ide om at jag på ett eller annet tidspunkt skal ta ett selvstendig valg øver

noe som jag skal støtta *ler*, men ikkje akkurat no.

I: Nei. Skjønner, ja. Eh, har du noen sånn formening om kordan altså det egenproduserte presse materialet til sånne organisasjoner framstår, eller om det er liksom sannferdig eller om det er?

R: Nei jag har på en måte tenkt på den måte, at de må jo forenkle og forklare og gjøre på en måte, skape en ny historie rundt det arbeidet dom gjør for at kunne engasjere folk.

I: Ja.

R: Eh, och det e klart nar man, altså det som er siste året man kommer i kontakt med slike ting det er vel mest nar det er sånn der galla på tv eller no sånt.

I: Mhm.

R: Och om mann sitter og ser på disse her tingene så er det ju lagat så, så e det ju ofte gripande, men jag tror at, eh, selv så er unngår nok kanskje det litt, å lesa sånne ting, inte for at jag kjenner at "å va hemskt det e i verden og om jag leser det så blir jag ", men det e for at jag vet jo varfor dom har laget det materialet og det er for at jag skal støtte de og "okei det kunde jag gjerne gjort", men jag vil heller gjøre det på eget behov på nått sett og informasjon om hur situasjonen er i spesifikt land eller en konflikt så, så vil jag kanskje gått til andre kilder då.

I: Mhm.

R: Det e vel gjerne en forenklat framstilling, sånn tror jag.

I: Mhm. Yes, okey, men då kan vi rett og slett bare gå i gang med den lesingen då.

INNLEIANDE SPØRSMÅL FERDIG, 7.29 min.

MELLOMFASE: Her vert respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lese-delen av studiet. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) TEK TIL VED 8.00 min.

R (Kommenterer): Eh, det e ju rent, det er rent. Det e enkelt design, som, der dom har, de legger jo fokus *humrer*, jag direkt faglig, altså jag ser jo at dom har gjort en god hovudinndeling av kategorier, altså jobb for å støtt oss og om glemte kriser, altså dom fokuserar på det viktigaste tingene og det viktigaste som e jobb for oss och støtt oss, på en måte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, och senn har du en underkategori eller område de jobber med. Så at det e jo veldig god struktur och enkelt å lett å finna fram vil jag tro.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, och man kommer som, for enn eller annan grunn har kommet inn på den her siden om at det er fordi at man har lyst til at støtta eller om det er at man har lyst til at veta mer

om... *utydelig*, vil jag tro at det er enkelt å finna fram på den her sidan.

I: Ja.

R (Kommenterer): Det e ju selvfølgelig veldig viktig, eh, for at viss man gjør det vanskelig for folk på nett så mistar mann de.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Her har dom tenkt lite.

I: Mhm. Yes, jammen då prøver vi videoen då. Då kan det være den hakker litt, men det er på grunn av det viruset mitt.

SER VIDEO 9.42 min.

R (Kommenterer): Kjenner meg litt irritert om jag må lukke øynene. (9.51 min)

R (Kommenterer): Kjenns veldig så her at mann skal kjenne seg igjen i sin egen. (10.00 min)

R (Kommenterer): Altså jag tenker at dom vil mann skal sette seg inn i, eh, i andra sine, eh, altså, gjennkjennelse, eh, och det tenker jag, altså det fungerer så, det er ju et veldig, sterkt och bra grep, men det balanserer ju lite på liksom en grense, man blir litt sånn, det blir litt heftig liksom. (10.15 min)

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men jag tenker ju at, eh, man blir, altså det en veldig effektiv sett å sette folk inn i en situasjon som man inte tenker over, for at man lever i en helt annan type, type samhelde. Jag føler at det er vel gjerna det som, eh, man går rundt ovh tenker over det varrige dag, altså *humrer* då tar jo ting tid og her altså så når dom i fram ganska, det e jo ganske direkte. (11.17 min)

I: Mhm.

R (Kommenterer): Du blir jo, ubehagelig, før at, eh, då, altså dom spelar ju på utryggheten som, eh, eller man skal føla på den utryggheten som man til vanlig følar seg trygghet eller som man har liksom en trygghet nar man bor i Norge eller i Sverige forsåvidt. Man inte behøver reflektere over sånne ting. (12.12 min)

I: Mhm. Yes, ja ka syns du, eh, om filmen?

R (Kommenterer): Altså, jag syns at det e ju en, eh, man blir jo direkt, altså man forstår ju at dom vil komma och det fungerer jo bra for man spiller ju på, eh, nåt emosjonelt och du skal føle noe og at, eh, du setter deg inn i, eh, den, den hverdagen som de lever i och jamfører det viss man hadde vært i et annet land.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Och det e, det fungerer ju, vil jag tro. Eh, på veldig mange mennesker.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så jeg tenker at det er et lurt, eh, altså det e ju et lurt, selvfølgelig, lurt grep.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Ja.

I: Men kordan kjenner du at du reagerer på den typen?

R (Kommenterer): Altså, eh, man kjenner ju noe, at man blir, får en umiddelbar, at man blir påverkat...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...eh, på ett plan altså spesielt særlig nar man har barn och i sær og sånt. Så, och det er ju sakert sånn at, eh, avhengig av erfaringer och så her, så, eh, kan man, eh, indentifiserer seg med ulike type scenarier.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, och det e klart at man gjør det, altså man identifiserer seg med ju med, eh, scenarier som at det finns barn som e syk og at man kan få hjelp och det e ju veldig behagelig, eh, ja senn så e det ju vanskelig å, eh, det e litt sånn hvilken kontekst man ser det i og, altså nu ser ju jeg i den her konteksten hvor jag skal se på det och tenke hva bør jag se?

I: Mhm?

R (Kommenterer): Och då ser jag sakert annerlunda enn om jag hadde blivit plutselig eksponert for det i en sammenheng, det er liksom inte bare, jag har garden uppe da.

I: Ja.

R (Kommenterer): Senn så, så, altså det e ju, eh, jag kjenner ju på den at, æven om, altså jag vet ju hva dom vil och jag vet at dom vil at budskapet skal komma fram och jag forstår ju, eh, varfor dom har valgt den formen och varfor dom gjør de grepene som de gjør, men det e fortsatt noe som på en veldig enkel måte forteller meg om det behovet som finns, eh, och som selvfølgelig hadde kunnat, eh, eh, altså påvirke meg til at ta en beslutning, men nu kanskje jag skal ta å begynne med det der (sikter til økonomisk støtte av organisasjonen), månadsstøtten eller for det har verkar som, det her er jo en av dom organisasjonane som kan verka meg bra, for at egentlig så tror jag at, eh, for en sånn her organisasjon så e det ofte det det handlar om at du må bara få folk over den der kneken liksom och, eh, bli giver då.

I: Ja.

R (Kommenterer): Så det her e ju sett til at man skal gi non ting då i første hand och jag vil tro at dom andre kampanjene er rettet mot fagfolk i legekantor *utydelig*, eh, och senn så vil jag tro at, eh, viss man vel får folk til å gje de penger på månedlig basis for eksempel så gjør folk gjerne det før det e liksom for stort tiltak *humrer*.

I: Ja. Mhm, yes. Jammen då tror eg vi kan prøve å lese, eh.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) TEK TIL VED 5.58 min.

R (Les): Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis.

R (Kommenterer): Eh, ja, altså jag tenker ju at de, eh, altså det spiller ju på det at nyheter och informasjon som er tilgjengelig, styr seg veldig av hva man tror folk er interessert i och det er selvfølgelig veldig mye man ikkje vet, selv om det e veldig mye informasjon som man får, hela tiden. Eh, och det e mycke, kanskje, ja, informasjon som berører oss lokalt och som man får med seg og får man kanskje engasjere seg i det som er i ens direkte nærhet.

I: Ja.

R (Les): Som i Den sentralafrikanske republikk. Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år. Få eller ingen har brydd seg.

R (Kommenterer): Eh, ja, der, der understrekar dom vel det at "okey" det her et område i, i, verden hvor, hvor, som ikke er spesielt oppmerksomme mot, eh, och jag merkar sånn generelt at, jag tenker sånn, jag syns jo at, eh, du har liksom nyheter och aviser og så vidare och får mye informasjon til daglig och så har du typ sånn organisasjoner som prøver å skape oppmerksomhet kring spesielle konflikter och du har liksom den type ting, jag merkar at man liksom blir litt sånn her at man setter opp garden *viktig* litt at man blir sånn "å jag orkar inte höra om, eh, den Sentralafrikanske republikk i tillegg til Syria och andra ting" at det blir litt sånn her "jaja, det e ett eller annat sted langt vekke med folk som er fattige" altså litt sånn. Eh, och jag tenker nok at hadde jag lest, altså, lest non av tekstene for at jag gikk inn på nettsiden, så hadde jag ikke tenkt, altså, jag *humrer* kjenns det litt som, eh, uten det overfladiske, hverdagslige, okey det e så her at om man skal støtta non ting, så ok verkar det her va en bra organisasjon?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, er det her nått som kjenns viktig, altså det er jo inte mulig å ta inn alt med kriger og.

R (Les): Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene. I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for. Derfor må vi åpne øynene.

R (Kommenterer): Eh, ja. Eh, nei, altså, de vil ju på en måte at jag skal *ler* blir veldig lei meg och engasjere meg i de sakene som de dirver, altså det e ju, altså det går ju på at det e mange ting som, eh, ikkje når...

I: Når folk?

R (Kommenterer): ...ja, ikkje når folk, men de engasjerer seg også på en måte.

I: Jaja.

R (Kommenterer): Det er inte, var e det som e akkurat nå som, for det finns ju en innan och en efter

en sånn kris, altså det finns ju en opptakt til at det blir en innbyrdes krig og så finns det ju en efter også *humrer*. Och det er jo gjerne det som er problemet for organisasjoner at det er vanskelig å engasjere folk når det inte er en direkte kris.

I: Ja. Når ikkje media for eksempel er med lenger?

R (Kommenterer): Ja, nu nar alt er ferdig liksom. Gå videre på neste kris.

R (Les): Glemte kriser: Tsjad: forventet levealder 51 år. Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp.

R (Kommenterer): Første som slår meg er at jag inte vet var Tsjad ligger en gong. Eh, och, ja det e ju typ en sånn region der, som eg ikkje kjenner til. Eh.

R (Les): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag. På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

R (Kommenterer): Eh, ja, og det e ju altså, det e jo typ sånn som måtte tilsi når en har barn selv, som vanlig. Då blir en jo litt irritert for at det alltid e liksom kvinner och helsevern som alltid er hemskt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e typ sånn som jag sikkert kunne engasjert meg i.

I: Mhm. Ja.

R (Les): Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land. Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktingene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

R (Kommenterer): Eh, jag, jag syns det e så mycke å ta inn over seg nar man leser sånne, altså fakta, at det blir litt sånn "jaja", eh, det blir så store tall...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...och, på en måte. Eh.

R (Les): Vaksinemangel tar liv i kriser. I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger, lungebetennelse og diaré.

R (Kommenterer): Ja, och der vett man ju at det selvfølgelig hadde vert veldig mange liv som hadde blitt reddat viss man hadde hatt vaksinerprogrammer i alle land. Så det e jo selvfølgelig viktig.

R (Les): Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt. Over 60 000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen.

R (Kommenterer): Ja, och det er ju ytterligere sånn her område der hvor mennesker som man ikkje kjenner til har det jævligt.

R (Les): Multiresistent tuberkulose smitter 1400 mennesker hver dag. Den dødelige sykdommen er motstandsdyktig mot vanlige tuberkulosemedisiner. Bare én av fem får behandlingen de trenger.

R (Kommenterer): Ja, det er ju, tuberkulose, kjenns som det er litt på veg tilbake *humrer*.

R (Les): Guinea: Bunnløs helsekrise. Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag.

R (Kommenterer): Eh, ja. Som i mangen andre land, kjenns det som *humrer*.

I: Ja?

R (Les): Lassa: Dødelig blødningsfeber rammer hundretusener. Hvert år dreper lassafeber 5000 mennesker i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksiner, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

R (Kommenterer): Och det er vel endå en, eh, sykdom som kostar alt for mye å forska om, som ingen kan betala for, eller *humrer*.

R (Les): Kala azar: Feberen som dreper 30.000 hvert år. Den dødelige sykdommen som først og fremst rammer fattige har utdaterte medisiner og smertefull behandling.

R (Kommenterer): Ja, det er vel samma sak det her og, en eller annan sykdom som vi inte kjenner her, men som ingen gidder å forske på sikkert.

R (Les): En av tre har ingen lege å gå til. Hvert år dør 13 millioner mennesker av smittsomme sykdommer, fødselskomplikasjoner og underernæring. De fleste dødsfallene kunne vært unngått med tilgang på helsehjelp.

R (Kommenterer): Ja, altså, det blir på en måte summen av at det er massa hemskt, sånn som mann allerede vet, og det, altså det, jeg merkar at jeg blir, altså jeg tar liksom inte helt innover meg, og så, dom refleksjonane som jeg har gjort, generelt, rundt nødhjelp er vel at jeg syns vel at, eh, eh, och kanskje litt det at den, den, retorikken som de fører, altså de budskapene som de har er effektive og mann seier "å va hemskt", men så forstår man ju, eh, når man tenker etter at det hjelper jo liksom inte å bare, sei gje lite penger, eh, och det kan jeg ofte kjenna, eh, sånn generelt, nar det kommer til sånne nødhjelps, altså nødhjelp er ju i og før seg en ting, det har hendt en jettestor katastrof och då gjer man penger for akkurat det i øyeblikket, at når det skjer så er det behov for penger, men, men, det langsiktiga arbeidet som må fungere och pengar må liksom leggest på riktige ting och man må bygge opp lander och engasjere de som bor der och så vidare og det er jo mycket mer kompliserat å forklare, hvordan en eventuelt skal arbeta, och då kan det her nesten framstå som litt overfladisk for at, altså et oppegående menneske skjønner ju liksom at det hjelper jo inte å bara gje barn vaksiner, det er jo inte bara det som gjør at dom får en framtid, altså det er så mange ting som må på plass i et land.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Och hva er egentlig dom viktigaste faktorena och hvilken type arbet har man før och hvem må gjøre det och hvordan må man gjøre det.

I: Så ovenfor deg så er det mer som, som om du stenger det ute?

R (Kommenterer): Ja, jeg tror det, och så kan jeg kjenna litt så her at "ja, okei, ja forstår at det er jette-mycket her", men hva hjelper den ene hundringsen som jeg hadde gitt, altså det er ju, hvordan,

hvordan, altså.

I: Ja.

R (Kommenterer): Men, altså, senn, den andre sidan, det at man reagerer på det settet, och tenker, så har jag også et sett å slippe å engasjere seg også.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Jammen det har man forstått, men jag tror jag skrinlegger det litt, och så, eh, ja.

I: Ja. Men det er uansett liksom en slags sånn her, eh, det blir en sånn her, det blir litt mye rett og slett?

R (Kommenterer): Ja, ja, det tror jag. Det er det, å, det, "å det blir så hemskt", *humrer*

I: Ja. Mhm.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) AVSLUTTA VED 25.58 min.

MELLOMFASE: Respondent vel artiklar. Her vert også respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lesesinga av artikkelen. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (artiklar) TEK TIL VED 26.21 min.

LESING AV SVANGERSKAP OG FØDSEL DREPER 800 KVINNER HVER DAG TEK TIL VED 26.21 min.

R (Kommenterer): Ja, altså de.

R (Les): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag.

R (Kommenterer): Det er jo en ganske catchy, eh, overskrift. Eh *humrer*, eller så får man litt, eh, fanger jo min oppmerksomhet och, eh, summerer sakert det viktigaste med artikkelen. Eh, eh.

R (Les): På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

R (Kommenterer): Ja, eh, och med, med min egen erfaring, som har to barn, eh, så tycker man jo at det e, e det jo veldig vanlig da *humrer*, for at, at man vet ju at, det, jag vet ju hvordan det er i den situasjonen at man skal føde et barn det er ganske ubehagelig eller man er jo ganske redd og usikker og "hvordan skal det her gå", eh, og så tenker jag nu faktisk "shit", det er ju ganske mange ting, og før i verden så var det jo ganske mange barn og mødre som døde under fødsel. Sånn at det, det er jo en fin ingress.

I: Mhm. Ja. Ka syns du om bildet då?

R (Kommenterer): Eh, ja, eh, jag syns egentlig ikkje at det er så veldig godt bilde da. Altså jag ser ju at det er en kvinne som har vondt och som jag då tenker "det er sakert i fødsel", men...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...eh, ja. Det kjenns sånn, ja det er en kvinne som e alene, så skal jag se på bildeteksten.

R (Les): Mangel på fødselshjelp kan føre til mødredødelighet, spedbarnsdødelighet eller livslang invaliditet for kvinner som får alvorlige fødselsskader.

R (Kommenterer): Eh, ja och det e ju, eh, altså sånn som de jag tenker rundt, altså du blir ju, altså ting som engasjerer og det her e typ sånn sak som jag engasjerer meg for at jag har barn och jag vet hvordan det e och jag e en kvinne och bla, bla, bla, och just det som har, går på, eh, fødsel og den hjelpeløsheten man har i en fødsel og hvor faktisk det, store konsekvenser det kan få, at man dør eller selvfølgelig, men fødselsskader altså, *kremter sarkastisk*, det e ganske mye som kan skje når et barn skal ut liksom, så det er jo ubehagelig.

I: Mhm.

R (Kommenterer): *humrer* Så det er ju, och, eh, ja, altså det at kvinner kan få barn och bli gravide och ska gjennom fødsler e ju liksom et stort hinder typ før jamnstalhet også, det e ju en sak som e shitviktig for, eh, både jamnstalhet og trygghet och at kvinner skal kunne ha sine egne liv liksom.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e, så at det å kunne ha en trygg fødsel det e ju liksom, veldig grunnleggande.

I: Mhm.

R (Les): I Norge er en barnefødsel som oftest en kilde til udelt glede. Men mange andre steder i verden er risikoen høy for at graviditeten eller fødselen koster den vordende moren livet. I Afrika sør for Sahara føder 50 prosent av kvinnene uten kvalifisert hjelp.

R (Kommenterer): Ja, och, det e ju selvfølgelig en veldig stor forskjell mot Norge der alle får hjelp.

I: Mhm.

R (Les): Farlig fødsel. I 2013 døde 289.000 kvinner i forbindelse med svangerskap og fødsel. De aller fleste av dødsfallene kunne vært unngått. De fleste mødredødsfall skyldes enten utrygge aborter, høyt blodtrykk under graviditeten, fødselskomplikasjoner som alvorlig blødning under fødsel, eller infeksjon etter fødsel. 99 prosent av alle fødselsrelaterte dødsfall skjer i lavinntektsland. Kvinner som bor på landsbygda og yngre kvinner er mest utsatt.

R (Kommenterer): Eh, ja, det e ju veldig ubehagelige tall.

I: Mhm?

R (Kommenterer): At det er såpass mange som det gjelder och det er ju inte så lenge siden siden det var ganske risiko både i Norge og Sverige å få barn, altså du blir veldig sånn, det er jo veldig grunnleggende trygghet som man trenger i samfunnet, det at man skal kunne få barn på en trygg måte da.

I: Mhm.

R (Les): Ikke nok jordmødre. Hovedproblemet er mangel på kvalifisert helsepersonell, spesielt i

avsidesliggende områder. Mangel på klinikker og riktig utstyr for å unngå fødselskomplikasjoner, gjør situasjonen enda vanskeligere. Dette kan få farlige konsekvenser, som mødredødelighet, spedbarnsdødelighet eller livslang invaliditet for kvinner som får alvorlige fødselsskader.

R (Kommenterer): Eh, ja, jeg har presiserer dom jo et av problemene til at det er sånn, hvor at det ikkje finns nok folk, helt enkelt, som kan jobba med det, eh, och spesielt på landsbygden, eh, det er et behov før at utdanne fler personer, eh...

I: Men kordan reagerer du på teksten til no, ka e det ett positivt inntrykk eller er det negativt eller ka?

R (Kommenterer): Altså, jo, altså positivt på den måten at det her e jo, altså, type sånn problem som jag engasjerer meg i då, og det er viktig och sånn, då er det lettare å ta det inn over seg.

I: Ja.

R (Kommenterer): Altså den, eh, faktaen som man leser, før at man har en interesse, eller at man orker å ha et engasjement, for det kjenns som det ligger nærare, altså det her ligger nærmare meg enn, enn sekstitusen random personer i langt unna, altså der så monga som bara e der liksom.

I: Ja.

R (Kommenterer): Fattige eller non stans, men her e det liksom nått som er grunnleggande, grunnleggande for alle mennesker och som man selv har en kopling til.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Och en egen erfaring med.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, och då, då er det lettare å ta inn over seg det som står der och bry seg om det som står her. Så jag opplever det jo som en informativ tekst, ja, som jag bryr meg om når jag leser den.

I: Mhm. Ja.

R (Les): Under naturkatastrofer, konflikter og andre akutte krisesituasjoner blir helsevesenet både svekket og overbelastet. I tillegg kan mennesker bli drevet på flukt og miste all tilgang til medisinsk hjelp. I slike situasjoner, uten tilgang til keisersnitt, medisiner og kvalifisert hjelp, er det ekstra farlig å føde. For både mor og barn kan resultatet bli skade, sykdom eller død.

R (Kommenterer): Eh, ja, altså her påpeker dom ju at under visse omstendigheter så blir det et enda større problem.

I: Mhm.

R (Les): Tsjad, Den sentralafrikanske republikk, Guinea, Pakistan og Afghanistan er blant landene som er hardest rammet av høy mødredødelighet. Sierra Leone er verst stilt av alle, med en mødredødelighet på 1100 dødsfall per 100.000 levendefødte. Til sammenlikning er mødredødeligheten i Norge fire dødsfall per 100.000. Et av FNs tusenårsmål er å innen 2015

redusere dødeligheten blant gravide og fødende kvinner med tre firedeler i forhold til 1990-nivået. Mødre dødeligheten er nærmere halvert siden 1990, men det er fortsatt langt igjen. Av alle tusenårsmålene er dette lengst unna å bli oppfylt.

R (Kommenterer): Eh, ja, altså det, eh, den sammenlikningen mellom Norge og disse her landene, eh, visar ju på at, eh, eller gjør, forklarer det på en veldig enkelt sett, at så mange skal på en måte rammes, e helt nødvendig da, eh, viss man har riktige ressurser tilstede.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, och, dom presenterer ju at det finns et mål at betre det her, men at det er vanskelig.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, sånt at du bygger opp til at Leger uten grenser *humrer*, kan hjelpe til.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja.

I: Så det e det du tenker, at neste del, det liksom bygger seg opp?

R (Kommenterer): Ja, for de presenterer, altså de presenterer, men det blir jo litt sånn også nar man leser det på den måten jag gjør nu, at, de har ju bygd opp en tekst der jag tror at slutten skal selvfølgelig va der en gjerne vil, eh, eller ser behovet av Leger uten grenser i saken.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Och va, och va, også skaper en interesse for hva de gjør och hva en støtte til de, eh, gjør en forskjell då.

I: Mhm.

R (Kommenterer): I denne saken, ja.

I: Ja.

R (Kommenterer): Men och at det e, altså det e ju, dom presenterar ju god och lettfattelig liksom fakta och informasjon som, som er enkelt å forstå.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så det er ju en god tekst, mhm, på den måten.

I: Ja. Lese siste rest?

R (Kommenterer): Ja.

R (Les): Hva gjør Leger Uten Grenser? Leger Uten Grenser har svangerskapskontroller og fødselshjelp i så å si alle våre prosjekter verden over. Vi gir fødselshjelp, utfører keisersnitt og gir helsehjelp til mødre og spedbarn før, under og etter fødsel. I Sierra Leone og Burundi har vi også gjort forskning

som viser at ambulansetjeneste og akuttobstetriske tjenester kan redusere mødredødeligheten i ressursfattige områder med hele 74 prosent.

R (Kommenterer): Ja, så det oppsummerer ju hva de gjør och at det e gjer resultater då.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, at dom er tilstede *utydelig*.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Innsatsen då.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh...

I: Ka helhetsinntrykk sitter du igjen med no, sånn av på en måte, då tenker eg liksom tittel og ingress og tekst og bilde og hele pakken?

R (Kommenterer): Eh, helhetsinntrykker er jo at det kommer ju med gode poenger for at hvorfor det her e veldig viktig problemstilling...

I: Ja?

R (Kommenterer): ...eh, det er en viktig sak verden over, eh, mange plasser.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Och at det er noe som de jobber med, senn så, eh, så tenker jag vel som, min refleksjon blir nog litt der at "jaja det er ju bra at dom gjør dom type saker som dom gjør" det er ju, det behøves så klart, men jag tror vel ofte at, altså, eh, det enda største problemet her e ju inte at nar folk er gravide och skal føde sitt barn så, så e det farlig, det største problemet er ju at och det man må arbete med er jo mest sannsynlig, eh, prevansjon och dårlig familieplanering och, altså, høg barnedødelighet for at det henger ju alt i sammen.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Och selvfølgelig måten man, kvinner rettigheter och at kvinner, det fadderbarnet jag hadde nar jag var liten det døde, når hun var tennåring på grunn av en illegal abort, faktisk.

I: Oi.

R (Kommenterer): Ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så det var en liten jente. Altså det er ju sånn, veldig sånn typisk liksom. Eh, så det her e ju som en, del av et større problem. Eh, och der man forklarer precis den her biten då, altså på en veldig gripende måte då, så man forstår det er et stort problem, men...

I: Ka syns du om komposisjonen av artikkelen?

R (Kommenterer): Altså det er ju en veldig, altså de begynner med et sånt poeng, altså av den her historien som er i dag og senn forklarar dom hvor mange som dør och senn forklarar dom hvorfor det er så mange som dør och senn forklarar dom hva, hvordan de hjelper.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, så at de, altså de bygger ju, sånt sett bygget opp på en, eh, altså teksten er bygget opp på en god måte. Altså på en god, journalistisk måte, fra et journalistisk perspektiv så, de skal ju få folk til å ville lese hele teksten selvfølgelig och, eh, eh, du følger ju en ganske sånn klassisk form også.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Som i hvilken avisartikkel som helst, eh, egentlig. Du får ju med deg det viktigste budskapet allerede i overskriften på en måte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At åttehundre mødre dør daglig av, eh, *utydelig*, eh, och senn har dom jo goda avsnitt hvor de presenterer, eh, eh, ja, altså hvor de forklarar litt rundt problemet så at det ikke er nok jordmødre så kan man forstå ganske enkelt at det har å gjøre med at det ikkje finnst helsepersonell som e det viktigaste i sikkerhet och hva gjør Leger uten grenser. Så det e lett også å, at man tenker at det her er en websida, eh, så gjør det ju lesbarheten lettare eller bedre då, nar en fordeler tekst på det settet då selv om dom sikkert kunne hatt enda flere mellomoverskrifter och sånt for at liksom, få folk til å, man scanner ju ofte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Och folk kan inte lese så mye som, dom fleste ville nok ikke gjort det, de som hadde gått inn på nettsiden, æven om de var interesserade også, så tror jag at man leser litt sånn, lar blikken gå litt och, ja.

I: Ja.

LESING AV SVANGERSKAP OG FØDSEL DREPER 800 KVINNER HVER DAG AVSLUTTA VED 39.32 min.

INTERVJU AVSLUTTA VED 39.32 min.

Samtale med respondent nr. 6, 03.02.2015.

INNLEIANDE SPØRSMÅL:

I: Ja, men eg tenker vi bare begynner med, eg stiller deg noen spørsmål eg til å begynne med og så, eh, tar vi, eh, går vi i gang med lesingen etter det. Yes. Eh, då begynner vi litt med sånn, det blir anonymisert dette her så det er ikkje sånn at du skal, men eg trenger likevel litt sånn info av deg, eh, og det e alder, ka du studerer, eh, og du e jo litt engasjert i samfunnet så det kan du jo si ka du e engasjert i der.

R: Da meine du studentersamfunnet?

I: Ja, eh, og kor du e fra og om du har en jobb, og ja, kor gammel du e, ja.

R: Æ e 29, eh, æ studere programutvikling.

I: Mhm.

R: Som e (fakultet) og (utdanningsinstitusjon).

I: Ja.

R: Eh, master, æ komme fra ei øy som heite (heimstad) utafor (heimstad), eh, æ jobbe, æ jobbe med, som programmerer, eller det vil si æ jobba fulltid mellom bachelor og master og så no har e gått ned på deltid igjen da.

I: Mhm.

R: Siden eg studerer.

I: Ja.

R: Jobbe en dag i uka. E jobba i en bedrift som, eh, lage, eh, programvare då. Sånn for nett.

I: Mhm.

R: Var det flere spørsmål eller?

I: Ja, samfunnet, eller, altså studentersamfunnet, ka gjør du der?

R: Æ begynt i studentersamfunnet i høst (2014).

I: Mhm?

R: Eh, som en sånn siste sjanse til å *humrer*, være aktiv student. Eh, og det var litt fordi, på mitt studie så, når man e sosial, både på studiet og på jobb, så snakke man veldig masse om datamaskiner og programmeringsspråk og eg like ofte også å snakke om andre ting *humrer*. Studentsaker og politikk liksom.

I: Det skjønner eg. Eh, ja, allright, jammen dåtar vi noen spørsmål. Eh, då begynner vi med ka ditt forhold til nødhjelpsorganisasjoner er?

R: Mhm, eh, æ syns dem e veldig nødvendige...

I: Mhm.

R: ...trur æ. Eh, men æ syns det e litt trist at det er nødvendig.

I: Mhm?

R: Og e veit vel, e har kanskje et litt sånn ambivalent forhold til det å bidra sjøl.

I: Mhm?

R: Fordi, e klare egentlig ikkje helt å forsvar det å ikkje gjør det, samtidig som det føles som en dråpe i havet på en måte.

I: Mhm.

R: Så, eh, e trur nok at, ja, æ kunne like gjerne gjort det, altså bidratt, men e gjør det ikkje no.

I: Nei.

R: Eh, og ja, e kunne gjerne lagt ned tid, e kunne gjerne stilt opp på nokka arbeid...

I: Ja?

R: eh, men e gjør ikkje nokka.

I: Nei. Okei. Eh, kjenner du til noen nødhjelpsorganisasjoner som har etablert seg eller holder til i Norge?

R: Eh, altså eg veit jo om på en måte, sånne som finnes i, på et område, så du vil eg skal ramse opp navn eller?

I: Ja, altså...

R: ...eller ka på en måte e veit om de?

I: Ja, eh, ka du vet om, eller om du kjenner til noen som liksom, eh, står veldig sterkt i Norge då?

R: Ja, æ kjenne til noen ulike, underkategorerte, sånne på en måte, eh, eg vet ikkje eg, politiske og hjelpeorganisasjoner da, vet ikkje om eg skal, om du meine liksom nødhjelp e en egen kategori da, men det første eg tenke da e for eksempel Leger uten grenser, eh, så har du sånn, eh, Røde Kors og Attak og Changemaker og Kirkens Nødhjelp.

I: Mhm.

R: Så e det sikkert mange sånn her som e ikkje komme på.

I: Ja. Mhm. Ja, men du bidrar ikkje med noen økonomisk støtte til noen no sant?

R: Nei.

I: Nei. Eh, men har du likevel lest noe, eh, eller vært borti noe av det presse materialet som

organisasjonen sjølv produserer og lest det?

R: Eh, nei, det har eg nok ikkje.

I: Nei.

R: Eh, har du noen begrunnelse for det?

I: Eh, æ tror nok at ofte viss eg blir tilbudt det på Torgallmenningen så lar e det vær å ta i mot, fordi e tenke at æ kjem ikkje til å læs det, det e en sånn *humrer*, eh, kanskje tullat tanke om viss at, at æ ser for meg at e en sånn stor mengde søppel, altså papirsøppel av alle organisasjoner som held til i det område, så e tenke viss e ikkje tar i mot så blir det ikkje produsert like mykje.

I: Ja?

R: Eh, også tenke æ også at viss e vil finne ut av, noko om organisasjonen så kan e berre gå på internett, og det e nok en plan etterhvert kanskje, men akkurat no e e jo student så det e jo enda mindre å rutte med.

I: Ja.

R: Men æ gjor det jo ikkje når e jobba heller da, så e trur, ja, bare, ja, det kjem etterhvert *humrer*.

I: Ja. Yes, men du har ikkje, har du noen mening om liksom kordan du føler at dette, liksom pressemateriale, framstår, du har jo ikkje lest så mye, men du kan sikkert, litt om noen av de organisasjonene?

R: Ja, altså æ har jo, æ har jo læst liksom for eksempel løpesedler for politiske parti og sånne ting, så æ har jo et visst bilde av kos et sånt ser ut og noen ganger får du jo ting i posten også, så æ ser liksom for me at ofte så tar dem for se en eller annen sak og sier sånn "Dem, så og så mange millioner mangler vann eller reint vann eller mat", eller noe sånt. Så kan du, eh, liksom sende til et nummer, liksom for å begynne å gi så å så mye for å gi fast og sånne ting og så, men du lurar liksom på kvaliteten i det eller kordan?

I: Nei, eg bare lurte på liksom ka din, om du har gjort deg noen formening om kordan de faktisk framstår, altså sjølv om du...

R: Altså æ må jo si at kver gang æ les om sånt og kver gang æ høre om sånt, så får æ litt dårlig samvittighet for at æ ikkje gjør det.

I: Ja.

R: Samtidig som æ likevel lar vær å gjør det, eh, og at, æ, æ trur æ har, eh, nei, det e vanskelig for det e fleire ting, på den eine sida så føles det som det ikkje vil gjør noen forskjell om æ gjør det og på den andre sida så syns eg det virkelig e nødvendig at dem finns for at du høre om et jordskjelv eller et eller anna så er det alltid dem som rykke inn med hjelp på alle plan, både folk og ting og alt sånt, sånn at det e nok, æ trur ikkje egentlig det e et resultat av en, på en måte en veldig reflektert vurdering viss du skjønne da.

I: Nei.

R: For det e det at du må tenk over det, så tenke du at, to hundre kroner i måneden e jo en liten pris for å hjelpe.

I: Ja.

R: Men samtidig så e det jo kanskje sånn at det e, det føles litt som plaster på en kreftsvulst.

I: Mhm. Ja?

R: At du tenke, at virkelige problem i verden går ikkje bort, men det e samtidig ikkje en unnskyldning, fordi viss man har vondt her no så vil en jo fortsatt at dem skal hjelpes mest mulig, selv om det kommer til å komme nye folk og nye folk og nye folk som får det vondt då.

I: Mhm.

R: Så æ, æ anerkjenne absolutt behovet for hjelpeorganisasjona som gjør verden mer utholdelig for dem som *humrer* har det vondt.

I: Mhm. Ja. Yes. Ja, det var spørsmålene då. Eh, tja, då kan vi egentlig bare begynne å lese.

INNLEIANDE SPØRSMÅL FERDIG, 8.14 min.

MELLOMFASE: Her vert respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lese-delen av studiet. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) TEK TIL VED 9.10 min.

R (Kommenterer): Ja, eh, det e jo egentlig ei ganske anonym side.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Sånn sett, det e ikkje så mange bilda og ganske standard design.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, så, ja, dem sier me ikkje så mye, altså det e jo et bilde der oppe, av et lite barn som får hjelp, skulle e til å si, legehjelp, så det e jo, eh, det e jo et godt inntrykk då.

I: Mhm. Men litt standard?

R (Kommenterer): Ja, ingenting som på en måte skrik, for å si det sånn da.

I: Nei.

SER VIDEO 10.16 min.

R (Kommenterer): Så skal e si alt e tenke?

I: Ja, det kan være det hakker litt, for at eg har litt treig PC no om dagen.

R (Kommenterer): Eh, det e litt problemer med lyden faktisk.

I: Å, ja. Den hakker sant? Jammen då tar vi å tror vi bare hopper over den. Rett og slett.

VIDEO AVSLUTTA GRUNNA LYDPROBLEM 11.10 min.

LESING AV NETTSIDE (Framsida)

R (Kommenterer): Æ må si faktisk at det funka ganske bra det lille æ så av videoen?

I: Mhm?

R (Kommenterer): Fordi først så va æ litt sånn, på en måte skjerpa, at viss dei skulle snakk og sånn, men så stod det, eh, se for deg din familie og så var det sånn foreldre og barn og så to besteforeldre.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og så, så tok dem bort besteforeldrene og så tenkte e sånn "Jaja, for folk i Norge bor jo ikkje med besteforeldre", men så stod det viss dem e over femtiein år, eh, så ville dem vært død no fordi Tsjad, eller nokka sånt, også tenkte æ "wow, mora mi e jo femtiein år" *humrer*.

I: Ja. Ja, den e litt sånn gjennomgående på då, den e veldig sånn på at du skal på en måte, eh, illustrere kordan mange av de faktisk, faktiske krisene hadde vært viss de var i en norsk, satt i en norsk kontekst, og det bruker de veldig mange sånn norske bilder fra, eh, altså de, sammenlikner sånne type bilder med bilder fra Norge då. Så det e litt sånn gjennomgående. Så det, eh. Mhm.

R (Les): Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis. Som i Den sentralafrikanske republikk. Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år. Få eller ingen har brydd seg. Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene. I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for. Derfor må vi åpne øynene.

I: Ja.

R (Kommenterer): Mhm. E tenke jo nesten at vi faktisk e vant til det, eh, humanitære helvete på jord også.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Eh, at kanskje det blir nevnt i media, men fortsatt så leve vi jo bare...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...livet med å hør om det og ikkje, treff ikkje følelsene så veldig ofte.

I: Nei.

R (Kommenterer): Dessverre, eller kanskje sånn må det være for at folk skal kunna lev livan sine.

I: Ja. Det e liksom vanskelig å, ta inn over seg?

R (Kommenterer): Mhm, absolutt.

I: Mhm. Noe mer du tenker på når du, noe du reagerte på her kanskje?

R (Kommenterer): Eh, altså æ tenke at, Leger uten grenser er en av mine favoritt hjelpeorganisasjona, mykje på grunn av Gaza-arbeidet deres.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, altså hver gang æ les om folk som dedikere livan sine te å på en måte få oppmerksomhet på sånt og te å hjelp te, altså hvert, for oss, for oss e det bare på en måte statistikk, ett tall, så og så mange fikk, eller som noen hundre fikk sykehus, men for den personen som gjer det hele livet, så e det alt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e forskjellen på liv og død.

I: Ja.

R (Kommenterer): *utydelig* Så æ syns det e helt fantastisk at dem finns.

I: Mhm. Får du kommenter etter hvert avsnitt sånn nedover her?

R (Kommenterer): Mhm.

R (Les): Glemte kriser: Tsjad: forventet levealder 51 år. Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp.

R (Kommenterer): Så då tenke æ og på det som e sa i sted om at mora mi og femtiein år.

I: Mhm.

R (Kommenterer): At det e veldig rart å forestille se, altså sånn, med tanke på, eh, når e tenke tilbake på livet så tenke du "å du har vært hos lægen mange ganga"...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...og at, altså æ for eksempel hadde skarlagensfeber to ganga, det skal man ikke kunne ha, men æ fikk det to ganga. Tydeligvis hadde tilgang på antibiotika, men viss det ikkje hadde vært der så kunne det vært et helt anna sykdomsforløp.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så, eh, det, e veldig, veldig rart å forestille seg. Altså et liv uten.

R (Les): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag. På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

R (Kommenterer): Ja, æ vet ikkje, æ har ikkje nokka spesiell assosiasjon til det.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Det e helt sikkert, eh, veldig forferdelig, altså med tanke på kor utrolig, eh, på en måte stor og skummel opplevelse det e for folk på sykehus og eg kan ikkje forestille mæ kor, kossen det e å måtte gjøre det aleine.

I: Nei. Mhm.

R (Les): Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land. Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktingene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

R (Kommenterer): Eh, ja, e visst egentlig ikkje at det var så veldig masse sånt i Pakistan.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Det e et veldig, veldig høyt tall da.

I: Mhm. *lang pause* Fortsette eller?

R (Les): Vaksinemangel tar liv i kriser. I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger, lungebetennelse og diaré.

R (Kommenterer): Då tenke eg litt over at, eh, fleire innafor vesten bare ikkje tar vaksiner *humrer*.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja.

R (Les): Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt. Over 60 000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen.

R (Kommenterer): Mhm, eh, æ har ikkje noe særlig assosiasjoner der.

I: Nei.

R (Les): Multiresistent tuberkulose smitter 1400 mennesker hver dag. Den dødelige sykdommen er motstandsdyktig mot vanlige tuberkulosemedisiner. Bare én av fem får behandlingen de trenger.

R (Kommenterer): ...

R (Les): Guinea: Bunnløs helsekrise. Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag.

R (Kommenterer): ...

I: Kordan reagerer du på måten de, det blir framstilt på her?

R (Kommenterer): Det som e tru e problemet e at når du, når du komme litt ned på lista...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...så blir det så mykje etterhvert at du, eh, slutte, at du tenke ikkje over ting på

samme måte rett og slett, etter ei lita stund.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...så egentlig, det betyr ikkje at det har mindre rett på oppmerksomhet eller noe sånt, men det bør kanskje, veldig masse informasjon.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh.

I: Eh, ja, det blir mye, vanskelig å liksom?

R (Kommenterer): Eh, altså, e har komme langt nok ned no te å, at æ e egentlig overbevist om at "ja verden er et grusomt sted" og, eh, vi treng å fremme ting å dem har det bedre, æ føle at no e æ overbevist og æ treng ikkje egentlig noe meir informasjon, æ treng, æ treng vel kanskje å vit ka dem vil fra mæ, eller nokka sånt.

I: Ja, bare, noe annet kanskje?

R (Kommenterer): Mhm.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Men det e jo egentlig veldig fælt, fordi at, altså det e jo, dem folkan du høre om her dem leve jo gjennom det og alt æ e nøtt til å gjør e å læs det og det e ikkje nokka problem e kan godt læs det, men e trur det blir etterhvert så mye, det blir etterhvert ord da, mer enn faktiske ting, eller noe sånt.

I: Vanskelig å, på en måte, identifisere seg med alle?

R (Kommenterer): Men så får æ litt sånn, ka skal e si, sånn kunnskaps, litt sånn dumt kunnskapsperspektiv og da fordi, for hvert land æ læs om så begynne e å tenke "hmm, kor var det henn no igjen, åja der og ka va bakgrunnen, åja, åja, så det landet har konflikt og det har ikkje", og det, bare blir heller sånn nysjerrig heller enn medliden da? Fordi at, det e jo litt forskjell på land i Afrika også da, så derfor e det litt interessant å vite kossen land som har komt, liksom har, eh, beregne kos land som ikkje har det og sånn, men, eh, æ fæle liksom at, ja, altså, eh, eh, æ kan godt vit alt det her, men det, eh, æ kunne lett lest ned den sida uten problem, e bare merka at det først par avsnittene sånn "wow, så mange, så fælt", men no e det sånn "mhm, mhm, mhm".

I: Ja.

R (Kommenterer): Vanskelig å ta innover seg alt liksom?

R (Kommenterer): Nettopp.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så ja, eh, skal æ fortsett?

R (Les): Lassa: Dødelig blødningsfeber rammer hundretusener. Hvert år dreper lassafeber 5000 mennesker i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksiner, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

R (Kommenterer): Eh...

R (Les): Kala azar: Feberen som dreper 30.000 hvert år. Den dødelige sykdommen som først og fremst rammer fattige har utdaterte medisiner og smertefull behandling.

R (Kommenterer): Æ trur også, æ e litt sånn den typen som, æ like ikkje å bare, at, eh, eh, med ein gong æ får presentert et problem, så begynne æ å prøve å finne ut en løsinga på det.

I: Mhm?

R (Kommenterer): For æ trur det litt sånn frustrerende å les, les om så store problem at det e ingen måte du kan løse det sjølv.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og samtidig så e det til og med vanskelig for hele verden samlet då.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, for viss du bare si det og det og det burde vært gjort, så kan svaret, fort standpunktet, då har du i hvert fall gjort ditt i saken. Mens når det e så, når kravene liksom e å samarbeid som, eh, reorganisering av heile verden egentlig, så e det, det føles veldig håpløst, kanskje.

I: Mhm. Ja, skjønner. Eh, ka e på en måte helhetsintrykket ditt no, som sitter igjen etter at du har lest det her?

R (Kommenterer): Eh, at det skjer veldig masse grusomme ting som vi ikkje tenke over til hverdags. Og at det e veldig bra at Leger uten grenser finns som kan hjelp til så godt dem kan og at dem egentlig burde ha fått masse støtte frå, eller at dem kunne ha fått for å gjøre arbeidet sitt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e egentlig det e tenke me.

I: Mhm, ka syns du om måten å på en måte skrive om, presentere det her då?

R (Kommenterer): Det e jo veldig nøkternt.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Det e ikkje, eh, det, det e på en måte mest statistikk og beskrivelser, det e ikkje så veldig masse følelser inni der egentlig, bortsett fra alt som det vekke da som sagt. *VIKTIG*

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og det e ingen bilder.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, så du kan på en måte ikkje egentlig anklage dem for å manipulere heller.

I: Nei.

R (Kommenterer): Syns æ. Fordi det e på en nettside som du faktisk oppsøke sjølv og det e ei liste med, med, ja, med nøkterne fakta.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, uten bilder.

I: Ja.

R (Kommenterer): Så det e, altså det, det, det passe inn i det bildet e har av dem, men at dem på en måte, eh, oppoffrende folk som dedikere livene sine til å hjelp, til å på en måte kjemp en tilsynelatende håpløs kamp.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, og dem prøve ikkje å få det med, dem prøve ikkje å manipuler de da, te å til å sympatiser med dem, men dem vil bare fortell kossen ting e.

I: Mhm, ja.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) AVSLUTTA VED 24.31 min.

MELLOMFASE: Respondent vel artiklar. Her vert også respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lesesinga av artikkelen. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (artiklar) TEK TIL VED 25.17 min.

LESING AV SVANGERSKAP OG FØDSEL DREPER 800 KVINNER HVER DAG 25.17 min.

R (Kommenterer): Ja, det e, altså det e jo veldig likt som resten av sida dems. Det e et bilde her no.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, ingressen utdype egentlig berre overskriften, så det e ikkje noe særlig nytt der.

I: Mhm. Ka syns du om bildet då?

R (Kommenterer): Eh, det e vel egentlig som æ ville forventa det i en slik artikkel *viktig*.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Menneska som har veldig lite og lev under veldig, eh, ja, i dårlige kår.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Også er det jo barn då. Så det e jo litt, eh, på en måte ekstra følelsesvekkende då kanskje.

I: Mhm. Syns du at det e et bra bilde? Skildrer det liksom?

R (Kommenterer): Ja, æ syns jo det. Det gir, eh, det fortelle ganske masse på en måte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Mange menneska som søv på samme rom, eh, ja, litt sånn som du ser det for deg på en måte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Sånn, eh, teppe til klær *humrer*, ingen sko.

I: Vi kan begynne å her oppe igjen då, med overskriften og så ja, tar vi det der.

R (Les): Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land. Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktningene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

R (Kommenterer): Skal e bare begynne der?

I: Mhm.

R (Les): Siden 2004 har rundt fem millioner mennesker blitt drevet på flukt fra konflikt og vold nordvest i Pakistan. De siste årene har rundt én million internt fordrevne vært registrert i disse regionene, og i juni 2014 økte tallet til én og en halv million i følge FN's høykommissær for flyktninger. Fattigdom, vold og ustabilitet hindrer internflyktningene i å oppsøke helsehjelp.

R (Kommenterer): Fra det første avsnittet så merke e fortsatt at e ikkje veit helt ka, eller æ e litt nysjerrig på ka, på en måte, ka slags konflikt det e snakk om?

I: Ja. Savner litt, savner det?

R (Kommenterer): Ja.

I: Tidligere?

R (Kommenterer): Kanskje.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men samtidig så e det så, så e det så mange konflikta og masse sånn at det kommer av generell ustabilitet også det her kanskje.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ikkje så mye med konkrete, holdt e på å si, e bare syns at det sånn, fem millioner

var et enormt høyt tall.

I: Mhm. Det hadde kanskje fortjent en nærmere forklaring?

R (Kommenterer): Æ blir mest sånn, det føles på en måte som om det, en skulle tru det ville vær nokka veldig tydelig, men, eh, det vel ikkje alltid det.

R (Les): Drevet på flukt i bølger av vold, ustabilitet og naturkatastrofer. I 2013 var væpnet konflikt hovedårsaken til at mennesker måtte flykte fra hjemmene sine i Pakistan. Det nordvestlige Pakistan er preget av konflikt og sekterisk vold, og dette har ført til en kontinuerlig strøm av internt fordrevne mennesker i denne regionen. Mange av de internt fordrevne har vendt hjem siden 2004, men ofte kommer de tilbake til ødelagte hjem og eiendommer, fattigdom og gjeld, og mangel på tilgang til grunnleggende ting som helsetjenester. Enda større deler av den pakistanske befolkningen har i perioder blitt fordrevet på grunn av flomkatastrofer. Mellom 2010 og 2012 var rundt 15 millioner mennesker internt fordrevne i landet på grunn av flom.

R (Kommenterer): Mhm, eh, *lang pause*.

I: Ka tenker du om avsnittet her, om det får du den...

R (Kommenterer): Ja, altså her blir det litt mer forklart koffor da og at det e konflikt og flomkatastrofa og sånn, og så etter ei stund, når dem har nemnt først så tenkte e "åja, det e derfor det e så store tall".

I: Mhm.

R (Kommenterer): For det kan jo ha, veldig stor effekt, men så sier dem jo at etterpå, så etterpå, at en på en måte regne ut flom så komme det opp i femten millioner.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så, eh, det e, altså no e det jo mange folk i Pakistan da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men det e enorme mengda folk som leve livet heilt, heilt annerledes enn nokka vi kan forestille oss da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og så e æ fortsatt litt nysjerrig på ka slags konflikter det e da.

I: Ja.

R (Les): Vanskelig å telle. Det er vanskelig å samle nøyaktige tall på antall internt fordrevne, både på grunn av mangel på effektive registreringsmetoder og fordi stadig nye mennesker blir fordrevet samtidig som andre igjen vender hjem. Ikke alle fordrevne grupper i Pakistan er offisielt anerkjent som internflyktninger. Den ustabile situasjonen er en utfordring for humanitære aktører, og hindrer dem i å nå fram med hjelp til de internt fordrevne. I tillegg til de internt fordrevne huser Pakistan omkring 1,6 millioner afghanske flyktninger som har flyktet over grensa.

R (Kommenterer): Ja, det virke vel veldig kaotisk, rett og slett.

I: Ja? Føler du at du får oversikt?

R (Kommenterer): Eh, æ vet ikkje, altså no, mitt mentale bilde e vel egentlig et land med veldig masse pila av folk *humrer*, æ vet fortsatt ikkje helt ka det e som e konflikten.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eller konflikten.

I: Nei.

R (Kommenterer): Koffor dei her sitt land e så ustabil, på en måte.

I: Ja?

R (Kommenterer): Mhm, men det står ingenting om politikken i landet for eksempl, kordan, ka, liksom kor stabil stat det e og ka, på en måte, den prøve å gjør og sånne ting. Det e i hvert fall æ ganske nysjerrig på egentlig.

I: Mhm.

R (Les): Kan ikke reise hjem. I 2009 nådde antallet internt fordrevne i nordvest et foreløpig toppunkt med 3 millioner. Mange av disse har siden returnert hjem, men vedvarende ustabilitet, ødeleggelser av hus og manglende gjenoppbygging av tjenester og infrastruktur hindrer mange i å reise tilbake. Det er internflyktningene i flyktningleirene som har de største grunnleggende behovene, på grunn av dårlige hygieniske forhold og mangel på rent drikkevann. Om sommeren blir det ekstremt varmt i flyktningleirene, og familier sover utendørs, noe som gjør dem mer sårbare overfor myggbårne sykdommer som malaria og denguefeber.

R (Kommenterer): Eh, ja, det e vel kanskje litt av det samme som e følte med den, med den andre lista, at, eh, at dem på en måte utbrodere videre kor fælt det e, men det e ikkje så veldig masse ny informasjon da, kanskje.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Eller e føle me overbevist, eller bare den setningen å si at det e flyktninga som, som, så begynne æ allerede da å assosiere det, på en måte flyktningeleir og sykdomma og mangel på vann og alle andre tingan.

I: Ja.

R (Kommenterer): Så...

I: Det blir mye negativt på en måte, eller?

R (Kommenterer): Det blir litt, kanskje bare litt repetativt eller noe sånt?

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, men, altså e trur alle, altså no si æ det til dæ fordi e skal tenke spesielt over,

altså viss e hadde læst artikkelen, eh, aleine så hadde ikkje e sittet å vært kritisk til Leger uten grenser fordi dem ikkje gir mæ informasjon æ søke, æ ville ha, på en måte tenkt "å gud så fælt", "å så bra at dem, at dem, at dem e her" og veit om det og hjelpe te med det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, så det gir mæ ikkje dårlig inntrykk av dem i det hele tatt.

I: Neinei. Tenkte bare mer om det liksom, det e, som det du sa i begynnelsen at du liksom, blir, blir sliten, rett og slett, at du e, ja, blir mye?

R (Kommenterer): Mhm. For det trur e nok kanskje at viss æ læs nokka så e det, eh, fordi æ har lyst til å læs og lære mer om det.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Eh, eller viss æ skal, på en måte overbevises til å føl nokka, så snart æ e overbevist så vil æ i alle fall vit ka æ skal gjør med det.

I: Ja.

R (Kommenterer): Så, så før mæ så, så kan på en måte tildels føles litt frustrerende å bare læs elendighet, elendighet, elendighet, og så e det stopp.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså det e ikkje nokka du kan, ka kan du gjør med det, det bare, verden sug og sånn e det, punktum, på en måte.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, så no har vi lest, ja, no tippa e at slutten he, no har e smugkikka på overskriften på siste avsnitt, så det ser ut som det kanskje skal være en litt, en litt positiv slutt *humrer*.

I: Ja.

R (Kommenterer): Skal æ fortsett eller?

I: Ja.

R (Les): Mangler mat og helsetjenester. De fleste internflyktingene bor i vertssamfunn utenfor leirene. Blant disse lever to tredjedeler under fattigdomsgrensa og har ikke tilgang på grunnleggende ting som mat og helsetjenester. Pakistanske myndigheter og det nasjonale og internasjonale samfunnet forsøker å bedre situasjonen, men mange grupper mennesker faller utenfor myndighetenes kriterier for å bli registrert som internt fordrevne. Disse får for eksempel ikke tilgang til matrasjoner. Dermed blir ikke den humanitære innsatsen i tilstrekkelig grad rettet mot dem som har de største behovene.

R (Kommenterer): Eh, æ tar bare neste og æ.

I: Ja.

Tilgangen på helsetjenester er dårlig. Mange har ikke råd til medisinsk hjelp. Mange internflyktninger er skeptiske til å oppsøke helsehjelp fordi de er på et fremmed sted. Selv når det finnes tilgjengelige helsesentre, vil de kun oppsøke det dersom de er veldig syke. Kvinner trenger som regel følge av et mannlig familiemedlem, og har ikke mulighet til å komme alene.

R (Kommenterer): Her komme jo staten inn litt da.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, så e fikk vit at den Pakistanske staten prøve å gjør ting, men at det finns en grense for, eh, på en måte, kor masse mann treng for at man kan få det og at, eh, at mange som liksom treng det ikkje får hjelp.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og det står at det ofte dem som har dem største behova ikkje får det...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...så det e litt rart.

I: Ja?

R (Kommenterer): Men, ja. Og så står det da om tilgang til helsetjenester.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så det får mæ kanskje til å lure litt på ka Leger uten grenser gjør annerledes då. Sida dem altså ikkje vil oppsøk helsehjelp, og så lure æ på om dem også sette opp ein stasjon så folk skal kom til om dem går ut i, ut i, eh, på en måte flyktningeleirena og hjelpe folk.

I: Ja.

R (Kommenterer): Sånn, for det e jo sikkert bra hvis dem gjør det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e jo en bra, vei inn til det neste avsnittet som hete "ka gjør Leger uten grenser?".

I: Mhm.

R (Les): Hva gjør Leger Uten Grenser? Leger Uten Grenser jobber tilbyr kirurgi, fødselshjelp og akuttmedisinske tjenester i flere sykehus og helsestasjoner nordvest i Pakistan. Leger Uten Grenser har også prosjekter i Kurram Agency og De føderale stammeområdene (FATA) med kun pakistanske hjelpearbeidere. Barn som er internflyktninger har ikke alltid fått de grunnleggende vaksinene, og Leger Uten Grenser behandler ofte smittsomme sykdommer som meslinger og kuma. Hvis barna i tillegg er underernærte vil de være enda mer sårbare overfor disse sykdommene. Det er vanlig å se gravide kvinner som ikke har hatt noen form for oppfølging under svangerskapet før fødsel. Mange har komplikasjoner under graviditeten som ikke blir behandlet, som mangelsykdommer, infeksjoner eller underernæring. De mødrene som kommer til sykehuset for å føde, må som oftest reise igjen

med en gang etter fødsel, fordi det som regel ikke er noen som tar seg av de andre barna hjemme. Mange av de internt fordrevne søker seg til storbyene og havner i slumområder. I Pakistans største by, Karachi, driver Leger Uten Grenser fødestue og legesenter i slummen. Leger Uten Grenser driver også prosjekter i Balutsjistan sørvest i Pakistan, regionen med noen av de verste helseindikatorerne i landet. Befolkningen her er rammet av både sekterisk vold og naturkatastrofer, og Leger Uten Grenser jobber med å øke tilgangen til blant annet fødselshjelp og grunnleggende helsetjenester.

R (Kommenterer): Mhm.

I: Yes.

R (Kommenterer): Ja, det var jo sånn, eh, positiv slutt då.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så, for, e vet ikkje, du, du høre om noe svært som skjer og så høre du om det som gjøres med det.

I: Mhm. Følte du at det liksom svarte til, det, det som stod her i resten av artikkelen?

R (Kommenterer): Eh, ja, altså no e det veldig masse som Leger uten grenser ikkje kan gjør nokka med da, for dem e jo, altså sånn, helsetjenesta, så i starten handle det om kossen folk e på flukt og når dem kjem hjem igjen til hus som e ødelagt og sånn.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, og det står ingenting mer, Leger uten grenser bygge liksom ikkje hus og sånt.

I: Nei.

R (Kommenterer): Men, eh, men det e, alle, all flukta føre til e masse sykdomma og det hjelpe jo Leger uten grenser med.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, så æ syns jo dem svarte på det meste, om det at folk får ikkje vaksina og Leger uten grenser sørge for det og de oppfølge gravide dama og alt sånt, så æ syns det e en veldig bra ting. Viss e skal si nokka, eller mulig negativ effekt så, så tenke æ også kanskje at det e litt sånn "okey, jammen det her det virka som nokka dem har kontroll på", da tenke eg at bare, ja *humrer*.

I: Ja.

R (Kommenterer): Æ har jo aldri bidratt og alt det der finnes allerede, så, eh, det gjør at det sikkert ikkje hadde gjort så stor forskjell viss æ hjalp te.

I: Nei.

R (Kommenterer): Går det ann å tenk.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja, for det står jo det, altså det sikkert, det e sikkert ikkje en dårlig ting, men det

står jo ingenting her om ka æ kan gjør. Altså det står ingenting om "men vi har veldig lite penga og viss vi hadde hatt meir så kunne vi ha fått til ditt og datt".

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, det står ingenting om at dem treng nokka framover, som kanskje e bra, men det, da e det ikkje nødvendigvis sånn at æ automatisk tenke "ka kan æ gjør".

I: Ja. Ka syns du om helheten av artikkelen, eller ja? Syns du på en måte det, delene fløt fint sammen og det var gode overskrifter og bildet passet og?

R (Kommenterer): Ja, eh, det va, dem forklarte jo på en måte litt, dem fortalt om situasjonen og ka Leger uten grenser, situasjonen med eit spesielt fokus på fattigdom og sykdom, så fortalte dem om ka Leger uten grenser gjør, eh, men æ føle ikkje at æ har lært så mykje meir om Pakistan eller om koffor ting e som dem e der, sånn at, det gir me kanskje ikkje så mye viss æ skulle tenk på, ka kan vi gjør for å gjør at verden blir et bedre sted da. Du, æ føle at dem, dem som spesielt jobbe med sårne, eh, på en måte, eh, eh, skuffe vann av en båt med hull i, på en måte.

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, så, då kanskje det blir interessant å diskutere meir om ka som e problemet i verden og ka man kan gjør med dem for å få det som må bort da. Eh, men, altså, det e jo kanskje ikkje Leger uten grenser sin jobb.

I: Nei. Men kordan syns du på en måte det var, fordelingen liksom, mellom stoffet var då? Det med at, ka skal eg si, den slutten som du sa liksom?

R (Kommenterer): Mhm, det syns eg var bra. At det på en måte, starte med å fortel ka problemet e og så fortelle dem ka Leger uten grenser gjør med det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men det var kanskje litt mest tall egentlig, ein liten stund i starten, at det var sånn, først så snakke dem om ein og ein halv million på flukt og så opp til fem milliona sida da og da, altså så e det plutselig femten milliona og så gikk vi ned til tre milliona i 2009 og det var toppen. Eh.

I: Ja, vanskelig å på en måte?

R (Kommenterer): Plassere det.

I: Ja.

R (Kommenterer): Kanskje.

I: Ja. Sette seg inn i det rett og slett?

R (Kommenterer): Ja, for når det står tre millioner e toppen etter femten milliona og fem milliona så lure e på ka slags topp det e, sikkert på et år da, men koffor, koffor e det mest interessant at det e ett år som e høyre enn andre år, når det e opp til fem millioner totalt på fleire år eller nokka sånt?

I: Mhm.

LESING AV SVANGERSKAP OG FØDSEL DREPER 800 KVINNER HVER DAG 44.07 min.

INTERVJU AVSLUTTA VED 44.07 min.

Samtale med respondent nr. 7, 04.02.2015.

INNLEIANDE SPØRSMÅL:

I: Ja, men då kan vi begynne så vidt då. Eg har noe små, eg har noen få spørsmål først, så vi kan begynne med.

R: Ok.

I: Men vi kan jo først, eh, begynne med at du sier litt om deg sjøl. Navn, alder, eh, ka du studerer, eh, kor du kommer fra, jobb, sånne ting. Det er til meg då, det er ikkje noe eg skal bruke sånn, bare for å ha det.

R: Eh, mitt navn e (eige namn), eg e 22 år gammel, studerer økonomi og, eh, eg har ikkje jobb akkurat no.

I: Nei. Etternavn?

R: (Eget navn).

I: (Eige namn). (Eige namn), yes. Det må eg bare huske. Yes, då går vi spørsmål. Eh, ka e ditt forhold til nødhjelpsorganisasjoner?

R: Eh, eg har ingen forhold til de eg faktisk.

I: Nei? Eh, kjenner du til noen nødhjelpsorganisasjoner som har etablert seg eller holder til i Norge?

R: Nødhjelp mener du bare eller sånn kristelig, eh, må få litt hjelp her *humrer*

I: Eh, eg tenker både, ka skal eg si, kristelige og, ka skal eg si.

R: Eh, den kristelige folkhjelpen, Leger uten grenser, sånne ting?

I: Mhm, ja.

R: Er det de type tingene du?

I: Ja.

R: Nei, eg kjenner til de fleste som alle andre kjenner til.

I: Mhm.

R: UNICEF, Leger uten grenser, etc, etc.

I: Bidrar du med økonomisk støtte til noen organisasjonar?

R: Eg gjorde, eg e litt av og på, det spørs litt kor langt stipendet rekker.

I: Mhm.

R: Eh, eg gir til UNICEF og Leger uten grenser, gir eg det minste lovlige beløpet, så eg kan gi.

I: Ja. Eh, e du tilknyttet noe sånn nyhetsbrev eller bruker du pressemateriale som organisasjonen sjølv produserer?

R: Om, om eg leser noe av det?

I: Ja?

R: Nei, aldri.

I: Aldri?

R: Det tror eg ingen gjør.

I: Nei. Eh, har du noen, vet du, har du noe svar på koffor du gjør det eller koffor du velger å ikkje gjøre det?

R: Nei, altså eg ser ikkje helt ka eg skal lese det for.

I: Nei.

R: Det e, jo som oftest for at enten at du skal føle deg bra for at du har gitt penger til de eller for at du skal føle at du skal gi mer penger, det e jo de tingene de prøver å oppnå.

I: Mhm.

R: Og, eh, det første trenger de ikkje for eg gir allerede, det andre får eg gjennom aviser og alt mulig sånt.

I: Ja, mhm. Kordan føler du at, altså, eller kordan, ja, føler du at de framstår då, altså sånn informasjonen rett og slett, som er der? Føler du den e sannferdig eller ok, eller ja, har du noen kommentarer til det rett og slett?

R: Ja, akkurat de to så eg gir til så eg har kjennskap til så virker de egentlig ganske normale, altså eg tror ikkje de lyger til meg.

I: Nei.

R: Og eg ser ikkje noen grunn til at de skulle lyge til meg fordi det e nok fæle ting i verden og det e uten tvil et bra tiltak at folk gjør gode ting.

I: Ja.

R: Så, eh, historiene de sender, eh, vi får det tre ganger i måneden eller noe sånt, tror eg e sanne.

I: Mhm.

R: Ser ikkje noen grunn til at de ikkje skulle være det.

I: Nei. Men altså, du har ett godt inntrykk av de, sånn?

R: Ja, generelt sett. De fleste utav de.

I: Mhm. Allright.

INNLEIANDE SPØRSMÅL FERDIG, 3.30 min.

MELLOMFASE: Her vert respondentent forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lese-delen av studiet. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) TEK TIL VED 4.11 min.

R (Kommenterer): Okey, veldig hvitt, ganske greit.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja, eg vet ikkje, ka eg skulle si, der e en film, som eg skal se med lukkede øyne tydeligvis.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, vil du at eg skal se den filmen?

I: Eg tror faktisk at vi kan, eg har litt henge PC, så eg lurar på om vi bare skal.

R (Kommenterer): Roe han litt med den?

I: Ja. Så du kan faktisk bare begynne å lese litt her då og då begynner du å lese høyt og så kommenterer du, på en måte, sånn at du gjør det etter hvert avsnitt.

R (Kommenterer): Ja, då skal eg.

R (Les): Vi har aldri tidligere hatt så god tilgang på nyheter og mulighet til å dele informasjon som vi har i dag. Med all den informasjonen tilgjengelig, er det forunderlig mye vi ikke vet om mennesker som lider i stillhet i årevis. Som i Den sentralafrikanske republikk. Leger Uten Grenser har snakket ut og ropt høyt om den vedvarende humanitære krisen, ustabiliteten og den totale mangelen på et skikkelig helsesystem i landet i mange år. Få eller ingen har brydd seg. Det er først når den humanitære krisen utvikler seg til et humanitært helvete på jord, med menneskejakt, nedslaktninger og hundretusener på flukt, at media og folk begynner å lette på øyelokkene. I år står ikke Den sentralafrikanske republikk på lista, men det gjør ti andre kriser som pressen, politikerne og folk flest lukker øynene for. Derfor må vi åpne øynene.

I: Har du noe å si på den teksten du nettopp leste?

R (Kommenterer): Nei, den, altså viss du, eh, drøfter den, så vil eg jo si at, kanskje litt tidlig på morgenen, men det var litt stacatto.

I: Ja?

R (Kommenterer): Eh, gikk litt treigt å lese det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men eg kan gjerne være meg altså *humrer*. Eh, om i, innholdet, liksom?

I: Ja. Kordan reagerer du på liksom innholdet for eksempel? Eller på.

R (Kommenterer): Vel, altså, det e ikkje det at det e en glemt krise, vi vet jo kanskje at den e der.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Eg tror de fleste e klar over at den Sentralafrikanske Republikk ikkje akkurat e ett hyggelig sted å være. Eh, og no har jo de mast som bare pokker de der Hollywood stjernene om hvordan Sentralafrika og Darfur og alt det der, så vi vet jo at det e en krise der nede.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men, eh, det e vel litt lei seg over at folk ikkje bryr seg enda mer.

I: Ja.

R (Kommenterer): At ikkje det skrives mer om det i avisene og sånne ting.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men det får det jo være.

I: Får du kommentert etter hvert sånn, eh, hver setning eller hvert avsnitt her?

R (Kommenterer): Mhm.

I: Når du leser det?

R (Kommenterer): Ja.

R (Les): Glemte kriser: Tsjad: forventet levealder 51 år. Sykdommer som enkelt kunne vært behandlet dreper hundretusener i Tsjad, hvor de fleste lever uten leger, medisiner og helsehjelp.

R (Kommenterer): Ja, femtien var jo bedre enn mange av de andre landene som det.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Ja.

R (Les): Svangerskap og fødsel dreper 800 kvinner hver dag. På verdensbasis må én av tre kvinner føde uten lege eller jordmor til stede. Nesten alle bor i land uten skikkelig helsevesen.

R (Kommenterer): Ja, det tror eg på uten problemer, egentlig.

I: Mhm.

R (Les): Pakistan: 1,5 millioner tvunget på flukt i eget land. Vold og konflikt driver mennesker fra hjemmene sine nordvest i Pakistan. Internflyktingene mangler mat, helsetjenester og tak over hodet.

R (Kommenterer): Ja, en komma fem eller en eller ka det no e. Eg mistenker at det e, ka heter den dalen, den ja, den ja, der e det jo ganske ukult å være, det som vi har fått med oss i det siste, med det angrepet på skolen.

R (Les): Vaksinemangel tar liv i kriser. I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger, lungebetennelse og diaré.

R (Kommenterer): Ja, koffor ikkje. Det, de vet vel ka de snakker om.

I: Mhm.

R (Les): Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt.

R (Kommenterer): Hmm, det var eg ikkje klar over. Ville tro det var omvendt.

R (Les): Over 60 000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen.

R (Kommenterer): ...

R (Les): Multiresistent tuberkulose...

R (Kommenterer): Det er ikkje gøy.

R (Les): ...smitter 1400 mennesker hver dag.

R (Les): Den dødelige sykdommen er motstandsdyktig mot vanlige tuberkulosemedisiner. Bare én av fem får behandlingen de trenger.

R (Kommenterer): Ja, det e, e igjen veldig trist.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Altså det ingenting utav det her som e så veldig utrist. Det e ikkje, altså det e ikkje en verdens lystigste lesning.

I: Nei. Det e ikkje det?

R (Kommenterer): Men, eh.

R (Les): Guinea: Bunnløs helsekrise. Guinea bruker tre hundre ganger mindre på helse per innbygger enn Norge. Hvert tiende barn dør før sin femårsdag. Lassa: Dødelig blødningsfeber...

R (Kommenterer): Ka e blødningsfeber, e det sånn ebolalignende eller?

I: Ja, det skal eg ikkje svare for sikkert på, men det høres jo...

R (Kommenterer): Det e, Lassafeber heter det jo, kor e egentlig Lassa? No, no ble eg litt uroet, eg vet ikkje kor Guinea e, eg vet ikkje kor Lassa e.

R (Les): ...rammer hundretusener. Hvert år dreper lassafeber 5000 mennesker i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksiner, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

R (Kommenterer): Eg misstenker at Lassa egentlig e navnet på sykdommen. Ja, for der kommer Kala azar.

R (Les): Kala azar: Feberen som dreper 30.000 hvert år. Den dødelige sykdommen som først og

fremst rammer fattige har utdaterte medisiner og smertefull behandling.

R (Kommenterer): Ja sånn går det dessverre når det e kun i Afrika sykdommen e, det e ingen som gidder å utvikle medisiner.

R (Les): En av tre har ingen lege å gå til. Hvert år dør 13 millioner mennesker av smittsomme sykdommer, fødselskomplikasjoner og underernæring. De fleste dødsfallene kunne vært unngått med tilgang på helsehjelp.

R (Kommenterer): Ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så vil du at eg skal kommentere på det her?

I: Altså ka, ja, ka e litt inntrykket ditt, sånn du sitter igjen med no?

R (Kommenterer): Vel altså de prøver jo å, altså fra ka eg leste eller ka de prøver å fortelle meg?

I: Nei, eh...

R (Kommenterer): Bare generelt sett. Ja. Det virker som de prøver å minne oss på at de gjør en god jobb i disse landene og at det e en jobb som trengs å gjøres.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og at, eh, det e veldig mye står om ting vi allerede har som penger, medisiner og at en trenger å flytte det, så det virker som de prøver å minne oss på at disse stedene trenger disse tingene.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e, stort mindre enn det e det egentlig, de gjenntar vel egentlig poenget sitt bare gjennom hvert eneste punkt her.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, det kommer egentlig ikkje noe nytt fram annet enn at, eh, den spesielt vestafrikanske og sentralafrikanske land sliter.

I: Mhm.

R (Kommenterer): På en måte, men og Pakistan då.

I: Kordan e det liksom å lese alt det liksom, det e jo ganske heavy informasjon liksom?

R (Kommenterer): Ja, det e jo ikkje akkurat morsomt liksom, altså det e ikkje noe som egentlig påvirker meg en gang. Såpass desentifisert har man klart å bli.

I: Ja.

R (Kommenterer): Gjennom å leve i den verden her.

I: Du på en måte stenger det liksom litt ute?

R (Kommenterer): Nei, trenger ikkje stenge det ute en gang.

I: Nei.

R (Kommenterer): Du e blitt så vannt med det.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ikkje bare vant med det, men kordan du har behandlet den delen av at, det lider folk i verden...

I: Ja.

R (Kommenterer): ...altså eg e stor fan av historie, og eg har lest mye om holocaust.

I: Ja?

R (Kommenterer): Det e liksom, og alle de tingene som kom før de og, det, altså holocaust var ikkje den første gangen noen tok livet av veldig mange menneker på jorden. Selv om menneskene kjenner det.

I: Ja.

R (Kommenterer): Det, det, selvfølgelig hadde eg vært der nede så blir jo, følelsene mer akutte...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...det blir jo, du blir jo mer sånn, holdt på å si, du, du blir nærmere på deg.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men det hjelper ikkje min hverdag eller disse her sin hverdag at eg står og friker ut i Norge.

I: Nei.

R (Kommenterer): Over ting som eg egentlig vet skjer.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og e ikkje overasket av at skjer.

I: Ja. Mhm. Yes, kommer du på noe sånn, altså sånn, kordan de, kommentarer til kordan de formulerer seg her for eksempel?

R (Kommenterer): Eh, ja, skal vi se her. Eh, vel de formulerer seg egentlig ganske greit, eg e veldig glad når folk ikkje skal liksom, prakke det inn over meg at dette her e forferdelig og at dette her e trist, det blir jo, fordi at man skjønner det egentlig.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså de holder seg ganske saklig, noe som eg e veldig glad i at folk gjør. Og de går egentlig veldig rett på faktaene då, ikkje, no kan jo ikkje eg dobbeltsjekke faktaene då, og det har eg ingen grunn til å gjøre, men eg antar de har et poeng ett eller annet sted.

I: Ja.

R (Kommenterer): Til tross for at de har jo en grunn til å lyge om det hvis de skulle, altså, ja.

I: Du går utifra at det er sannferdig.

R (Kommenterer): Men altså, ja, det e ikkje noe vits i å sitte her og ikkje tro at disse gutta ikkje vet ka de driver på med.

I: Mhm. Men det e en nøktern framstilling syns du?

R (Kommenterer): Ja, det e det. Nøktern og fakta, lar meg selv velge om eg vil bry meg om det her eller ikkje.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og då, eh, setter mann pris på det. Eg e ikkje så veldig glad i folk som skal trykke inn at, det her e den største katastrofen på vår jord.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Litt sånn som skjer når det faktisk e en stor katastrofe.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Sånn som i Japan eller Thailand i tsunamien.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Då e det litt sånn, eh, som disse her då, prøver å komme fram til "ja, Thailand er truffet" og etter det ble Japan truffet, men det e jo mer industrialiserte land som egentlig har ganske stor evne til å ta vare på seg selv.

I: Mhm

R (Kommenterer): Selv om de fortsatt har sånt, så e eg ikkje veldig glad i den der alle sammen skal tenne lys og liksom synge sanger og...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...det skal ikkje være greit, grenser for ka vi skal gjøre for disse folkene.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Når, som de snakker om, det finns andre steder som har lidd hele veien.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og, eh, vi synger ikkje sanger for de.

I: Nei.

R (Kommenterer): Bob Geldof prøvde, men det var liksom, alle lot, totalt katastrofe *ler*

I: Ja. Yes, jammen då, då e vi egentlig greit gjennom der.

LESING AV NETTSIDE (Framsida) AVSLUTTA VED 13.51 min.

MELLOMFASE: Respondent vel artklar. Her vert også respondenten forklart korleis ho skal gjennomføre tenke-høgt-lesesinga av artikkelen. Dette er ein kort instruksjon/forklaring (intervjuer instruerer). Eg har instruert alle respondentane på same måte (for likast mogleg utgangspunkt) og vil difor gjengje dette i studiet i staden for å gjennta denne instruksjonen i kvar enkelt transkripsjon.

LESING AV NETTSIDE (artklar) TEK TIL VED 15.06 min.

LESING AV MAURITANIA: FORFERDELIGE FORHOLD FOR MALIERE PÅ FLUKT TEK TIL VED 15.06 min.

R (Kommenterer): Vel bildet gir meg egentlig ingenting.

I: Nei?

R (Kommenterer): Fordi at det her kan jo være sånn som de lever i det området uansett.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e ingenting som sier, sier meg noe med akkurat det bildet her, at det e en preker situasjon.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Hvis det var det du lurte på.

I: Ja. Så du føler ikkje det illustrerer saken?

R (Kommenterer): Det kan godt være det gjør det, men det kan godt være, og eg tror på det, at det er tatt fra en sånn, altså, når mann ser på sånn dokumentarer fra området som en da ser at den situasjonen ser mer eller mindre normal ut då, så vil ikkje si at dette her bildet her skriker til meg som at "her skjer det noe veldig, veldig farlig, akkurat no".

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, skal vi se, litt sliten *humrer*.

I: Tidlig vet du.

R (Kommenterer): Skal eg lese videre?

I: Eh, du kan begynne på toppen, med overskrift og ingress og sånn.

R (Kommenterer): Ja.

R (Les): Mauritania: Forferdelige forhold for maliere på flukt. Over 60.000 maliere har flyktet fra vold og konflikt til nabolandet Mauritania. Nå lever de under livsfarlige og uverdige forhold i ørkenen.

R (Kommenterer): Skal de helst ikkje bruke og, eller, ingress er vanskelig å skrive.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Nei, eg tror på det. Det e en fin, nøktern, igjen, det e fortsatt Leger uten grenser, eh, uten grenser, liker å være nøkterne.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Oh, litt historie, det e alltid gøy. Skal eg lese høyt eller?

I: Ja. Og så kommenterer du, ja etter hvert avsnitt tenker eg, prøver det.

R (Les): I 2012 kom titusener av maliske flyktninger til Mbera-leiren i Mauritania, etter å ha flyktet fra vold og konflikt i Nord-Mali. I juli dette året ankom rundt 1200 maliske flyktninger grenselandsbyen Fassala hver eneste dag. Konflikt har lenge herjet i det nordlige Mali, og i 2012 mistet myndighetene kontrollen over denne delen av landet. Militante islamister gjorde opprør og franske militære styrker grep inn mot islamistene som truet med å dra videre sydløst. Konflikten har drevet titusener av maliere på flukt til nabolandet Mauritania.

R (Kommenterer): Ja, alltid litt gøy med litt historie i starten av artiklene. Ja, eg husker dette her fordi at under Libya, så husker eg at de snakket mye om at mange utav de opprørerne som drog opp for å slåss for han der, eh, Gaddafi.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så det e jo, det e jo koselig.

I: Ja. Kordan føles du liksom, de ordlegger seg her, eh?

R (Kommenterer): Nei, altså, det e, det e ikkje noe annet enn det samme som var i sted. De holder det veldig saklig og veldig nøkternt, prøver å unngå, så langt i hvert fall, å komme med følelsesspekteret.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og bare forteller altså. Her har det skjedd noe og, eh, setter seg egentlig opp for det som, mest sannsynlig kommer til å være en kjip lesning her etter en.

I: Mhm.

R (Les): Enorme humanitære behov. Alle flyktningene må gjennom grenselandsbyen Fassala, hvor de registreres og sendes videre til Mbera-leiren. Forholdene i flyktningeleiren er ekstremt dårlige, og folks behov for vann, mat, helsehjelp og skikkelige leveforhold blir på ingen måte dekket. Området hvor leiren ligger heter Bassikounou og har en befolkning på rundt 42.000 mennesker. Det er et område med stor fattigdom. Antallet flyktninger overgår lokalbefolkningen, og i et allerede ressursfattig område som år etter år opplever dårlige avlinger og matkrise, gjør det situasjonen enda vanskeligere. I perioder har opp til 12 alvorlig underernærte barn stått i fare for å dø hver dag. Flyktningene har ikke skikkelig tilgang på rent vann, som er viktig for å overleve i leiren. Det samme gjelder behandling for smittsomme sykdommer som diaré og luftveisinfeksjoner, som lett sprer seg i

en flyktningleir med dårlige hygieniske forhold. Med regntiden forverres flyktningenes situasjon ytterligere. Konflikten i Nord-Mali forsetter, og på grunn av vold og kamper har antallet maliske flyktninger i Mauritania økt.

R (Kommenterer): Ja, igjen, utbroderer litte grann, fortsatt veldig nøkterne, fortsatt veldig på sak, det e ikkje veldig mye å kommentere utover at det de egentlig sier selv så, det e ikkje noe å henge seg fast i, det e ikkje noe å, på en måte, eh, eg blir usikker på om, de forteller det sånn som det e.

I: Mhm.

R (Kommenterer): De sier at dette her er krisen, dette her e sykdommene, dette her e folkene.

I: Mhm. Ja. Kordan reagerer du på det som står der på en måte, altså e det, ja, e det liksom noe, eh?

R (Kommenterer): Om eg blir emosjonell, på en måte...

I: Ja?

R (Kommenterer): ...satt ut av det?

I: E det sånn som du sa i stad, at det liksom e?

R (Kommenterer): Det e helt, eh, kaldt liksom.

I: Ja? Det blir sånn som du var i begynnelsen på en måte? Det e den, "du e vant til det"?

R (Kommenterer): Eg e fortsatt veldig klinisk til hele greia altså.

I: Ja.

R (Kommenterer): Sånn som når eg leser i aviser så, det e ikkje første gang eg har lest om at akkurat det området der sliter de.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e ikkje, eh, du kan ikkje liksom, hvis du blir lei deg kver eneste gang du leser dette her så tror eg til slutt at du blir lei deg for å bli lei deg.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så vi, altså vi e godt klar over menneskehjerne sin evne til å tilpasse seg situasjoner.

I: Ja.

R (Kommenterer): Altså, eh, dette her ville jo ikkje vært en krise for totusen år siden, det ville vært ganske dagligdagse greier.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så det skjedde, folk ville nesten ikkje reagert.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså, eg vet ikkje helt kordan eg skulle ha reagert viss eg skulle ha reagert eller noe sånt, på en måte.

I: Nei.

R (Kommenterer): Men eg tipper at det finns noen då, som selvfølgelig synns at dette her e veldig trist.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Som tar seg veldig nær av det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Som visualiserer mer, får mer direkte empati med disse menneskene.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja, skal vi hoppe videre?

R (Les): Hva gjør Leger Uten Grenser? Leger Uten Grenser jobbet første gang i Mauritania i 1994. I februar 2012, kort tid etter at de første maliske flyktningene ankom, begynte Leger Uten Grenser å gi medisinsk hjelp. hjelpeorganisasjonen gir gratis grunnleggende helsehjelp, fødselshjelp og livreddende kirurgi til både flyktninger og lokale, driver tre helseposter i Mbera og Fassala, og et helsesenter i byen Bassikounou. I Mbera-leiren har vi gjennomført mer enn 100.000 konsultasjoner, dobbelt så mange som i 2012. Per i dag utfører Leger Uten Grenser rundt 8500 konsultasjoner i måneden, men i regntiden kan det øke opp til 12.000.

R (Kommenterer): Eh, ja, kommenterer det, sånn teknisk sett så syns eg det e morsomt at de sier konsultasjoner, for det e veldig sånn, de e jo sikkert leger som skriver dette her eller i hvert fall skriver noe referater fra dette her. Så de sier konsulta, konsultasjoner, så ser noe eg for meg, meg liksom inne på et helsekontor i Sandviken (lokalt bydelsnavn) liksom.

I: Ja?

R (Kommenterer): Men, eh, eg ser jo poenget deres.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og eg e glad for at de liksom prøver å fortelle og skryte litt av ka de gjør og sier "med litt mer hjelp så kan vi gjøre litt mer", og eg antar at det e det de prøver å komme fram til der.

I: Ja.

R (Kommenterer): Men, eh.

I: Ja, du kan jo kommentere litt på, du likte jo det med at de skrev at "konsultasjoner".

R (Kommenterer): Liker, like og like, eg syns det var morsomt.

I: Ja, men det var...

R (Kommenterer): Eg syns det var *utydelig*.

I: Ellers så, på en måte, du e i hvert fall la du merke til det i teksten då?

R (Kommenterer): Eg la merke til det i teksten fordi eg hadde ikkje forventet at de skulle si konsultasjoner.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, når de skriver det, så var det sånn "ja selvfølgelig, de er jo leger", og det e sikkert det ordet de bruker i nærheten av seg selv.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men, eh , eg så ikkje den komme.

I: Nei.

R (Kommenterer): E det eg prøver å si. Og eg fikk noen, liksom, sånn mann sier, sånn...

I: Assosiasjoner?

R (Kommenterer): Assosiasjoner til mye fredeligere tider i Norge. Eldre damer på helsesenteret liksom.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Du ønsker at vi skal diskutere mer eller skal vi gå tilbake?

I: Eh, vi kan ta litt på helheten, altså sånn, prøv å, eh, kommentert litt på, liksom, helheten av artikkelen då, både med bilde og ingress og tekst og kordan det liksom, oppbyggingen i teksten føltes då og litt sånne ting.

R (Kommenterer): Mhm, eh, fin tekst.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Hvis mann skal lese om, har liksom veldig, veldig, veldig basisk forståelse for situasjonen, forklarer kor de kommer fra, forklarer, eh, ka situasjonen e og forklarer ka de gjør.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så noen har tydeligvis følgt med i, eh, norsktimen då med han der fisken.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Viss du vet ka eg snakker om *humrer*?

I: Ja.

R (Kommenterer): Du ser jo her at, midten e lang, toppen e liten og så e slutten litt lengre enn toppen.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e jo sånn, ganske, eh, teknisk sett veldig bra utformet. Eh, eg nekter å tro at denne teksten her får fram følelser i, selv mer følelsesmessige personer enn eg.

I: Ja?

R (Kommenterer): Eg pleier aldri egentlig å reagere så veldig på sånne tekster, uten at det plager meg noe særlig. Men, eg vet om noen par venniner som gjør det og venner forsåvidt også, skal ikkje være kjønnsdiskriminerende sånn, eh, og eg tror denne teksten her ville blitt litt klinisk selv for de det kommer til å, eh, virkelig få fram den der "å gud bedre meg la oss redde folk i Mauritania". Eh, men eg personlig setter stor pris på det.

I: Ja.

R (Kommenterer): For det værste eg vet e når liksom, når folk skal prøve å fortelle meg at denne krisen, her og no, e den eneste krisen som vi trenger å bry oss om, det e så mange kriser og, når du begynner på superlativet og går på følelser...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...så, prøver du egentlig å fortelle at denne her e mest preker. Dette her e det som krever mest utav våres oppmersomhet, akkurat no.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men som de her då prøver å komme fram til så e det jo flere konflikter over hele verden, som trenger, som trenger, eh, oppmerksomhet.

I: Var det noe du kunne trekke fram fra teksten som du likte spesielt godt?

R (Kommenterer): Nei.

I: Nei.

R (Kommenterer): Egentlig ikkje.

I: Nei, men du følte likevel at det var på en måte noe her som ga deg...

R (Kommenterer): En helt ok tekst.

I: Ja. Det e helt ok?

R (Kommenterer): Altså du kan, ka annet kan du forvente av mennesker, vi e ikkje alle Hemingway liksom. Det, eh. Man kan ikkje alle sammen være Hemmingway liksom.

I: Nei.

R (Kommenterer): Det e bedre enn det skvippet i VG liksom klarer å kaste ut.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså bedre og bedre, men de holder forsåvidt seg litt mer saklig. Yes.

I: Yes.

LESING AV MAURITANIA: FORFERDELIGE FORHOLD FOR MALIERE PÅ FLUKT AVSLUTTA VED 25.31 min.

MELLOMFASE: Her går vi tilbake til framsida og går inn på neste artikkel.

LESING AV LASSA: DØDELIG BLØDNINGSFEBER RAMMER HUNDRETUSENER TEK TIL VED 25.42 min.

R (Kommenterer): Igjen kan jo bildet være fra kor som helst.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Det e jo, altså, om dette var tatt i Colombia eller om det var tatt i Vest-afrika, det hadde eg aldri gjettet.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eller eg kunne, eg kunne gjort et educated guess, men det kunne også vært Indonesia.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e helt. Bildet gir meg ikkje noe særlig. Eh.

R (Les): Lassa: Dødelig blødningsfeber rammer hundretusener. Hvert år dreper sykdommen 5000 mennesker i Vest-Afrika. Det finnes ingen vaksine, og dagens medisiner er altfor dyre for de fattige som rammes.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Åja, du vil at eg skal kommentere? Ja. Eh, blødningsfeber e jo faktisk ufattelig kjipt etter ka eg har forstått. Sånn, då tror eg vi faktisk snakker om sånn ebolaliknende ting, eh, så der, den unner eg ingen altså.

I: Ja.

R (Kommenterer): Det, eh, e ikkje gøy.

I: Nei.

R (Kommenterer): Eh, viss eg har forstått riktig at det e på en måte en utav de mann, eh, miste litt sånn, ja, vet ikkje kor teknisk vi skal bli, men...

I: Nei.

R (Kommenterer): ...mister ganske mye ut kroppsåpninger som mann ikkje skal miste ganske mye ut og det her e vanskelig å ikkje ha sympati med folk som, eh.

I: Ja, det e det.

R (Kommenterer): Ja.

I: Mhm.

R (Kommenterer): De som har det då. Ellers, så akkurat som i sted, det virker som det e samme type som skriver dette here, punktlig, saklig...

I: Mhm.

R (Kommenterer): Hopper veldig til poenget.

I: Ja.

R (Les): Lassafeber er en akutt virussykdom som forårsaker kraftige blødninger. Uten riktig laboratorieutstyr er det svært vanskelig å diagnostisere sykdommen, så vi vet ikke nøyaktig hvor mange som rammes. Anslagene varierer fra 100.000 til 300.000. Hvert år dør om lag 5000 mennesker av lassafeber.

R (Kommenterer): Okey, så de får sånne kraftige blødninger då. Eh, og det e vanskelig å diagnostisere.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja, det e, igjen det e supersaklig tekst. Eg e, eg klarer liksom ikkje helt å finne noe å kommentere?

I: Nei?

R (Kommenterer): For det e jo egentlig bare fakta.

I: Ja.

R (Kommenterer): Altså, kor mye kan mann kommentere fakta, det e...

I: Nei, ka syns du om formuleringene, kunne de for eksempel, kunne du tenkt deg en annen måte å formulere det på for eksempel?

R (Kommenterer): Eh.

I: Viss du for eksempel skulle gjort det sånn, at det påvirket følelsene veldig då?

R (Kommenterer): Viss det var veldig, viss du skulle gått inn for å påvirke følelsene, så ville eg egentlig bare tatt med ka det e det gjør med deg, den her sykdommen.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Veldig direkte, går på liksom, kor forferdelig det e å ha en, eller kor vondt det e å ha en, ting du går gjennom viss du har en.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ikkje at eg e en veldig stor fan av å lese det, for då ville eg heller lest en artikkel om

Lassafeber, ka den gjør.

I: Mhm.

R (Kommenterer): No prøver de egentlig å fortelle om ka som skjer i området.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så, eh, alt går på liksom, ka sykdommen e. Det e liksom.

I: Ja, så du syns det på en måte e bedre å gjøre det enn å gå alt for nøye i detalj om ka for eksempel, eller gå veldig personlig på de som er rammet?

R (Kommenterer): Men, viss de har lyst til det, så kunne de alltid hatt en hyperlink på Lassafeber.

I: Mhm.

R (Kommenterer): For de kunne då hatt en annen side...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...kunne de forsåvidt gjort i sted og, der de då på en måte, eh, lagt inn her for eksempel så hadde de hatt en, de forskjellige sykdommene, trykker du på noen av de, så kommer du inn på en side hvor du då får opp hvilket land det i, så kan det være noe sånn klinisk forklaring på ka som skjer med kroppen din, eg ville lest det liksom for då begynner du å snakke om ting som e interessant igjen. Altså fakta om sykdommen.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Aldri, aldri farlig å lese.

I: Mhm.

R (Les): Smitter via rotter. I Vest-Afrika er lassafeber endemisk...

R (Kommenterer): Det vet eg ikkje ka betyr.

R (Les): ...altså alltid til stede...

R (Kommenterer): Tusen takk!

R (Les): ...med rundt 15-20 prosent dødelighet for de som legges inn på sykehus. Men den kan også blusse opp i epidemier, og da kan dødeligheten eksplodere til 50 prosent. Sykdommen smitter gjennom kontakt med infiserte rotter. Lassafeber spres også mellom mennesker via blant annet hoste og kontakt med kroppsvæsker som blod og spytt. Det finnes én medisin, Ribavirin, som brukes i behandlingen av sykdommen, men dette er et dyrt legemiddel som få har tilgang til.

R (Kommenterer): Okey, no begynner de faktisk å snakke om der vi faktisk kan gjøre litt sånn, eh...

I: Mhm.

R (Kommenterer): ...viss eg hadde vært redaktør for dette her, så tror eg det hadde vært et par ting

eg ville gjort.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Først ville eg takket han for at han lærte meg ka endemisk betyr, det var skikkelig hyggelig av han, men, eh, den "men" kan, eh, vekk, då kan vi skrive den blusser ofte opp igjen på ny, ja. Eh, med dødelighet til femti prosent. Det var litt dårlig norsk i akkurat det avsnittet her. Eh, "sykdommen smitter gjennom kontakt med infiserte rotter" også skriver de rett etterpå at den også spres mellom andre ting. Så der burde mann egentlig fjernet den, den kommer der, og så skrevet en setning, eh, som "gjennom kontakt med infiserte rotter og spres mellom mennesker, via blant annet hoste og kontakt med kroppsvesker som blod og spytt" og ikkje brukt "og" to ganger. Og viss du virkelig spiller på litt følelser, så kan du alltid ta og liksom den der, av rike folk og feiler deg, og skrevet mer sånn type at "det eneste legemiddelet som finnes er alt for dyrt for de fattige bøndene" i hvilket land e vi i no, eh, Vest-afrika no. Så akkurat den setningen kunne de faktisk få lov til å være litt mer, eh, som du sier litt mer følelsemessig, fordi at, eh, den var litt tørr.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Rett og slett.

I: Rett og slett.

R (Kommenterer): Tørrt avsnitt. På en litt feil måte, men eg misstenker de ikkje, eh, skal vi se ikkje akkurat, ja som vi nevnte, det e ikkje akkurat Hemmingway som skriver dette her, så savner litt en sånn Hemmingway måte å skrive det her på.

I: Mhm. Yes.

R (Kommenterer): Om du skal spørre om eg føler noe som helst form for følelser overfor disse menneske når eg leser det her så e det absolutt ingenting. At, eh, Lassafeber spres mellom mennesker, at du får kontakt gjennom infiserte rotter gir meg ingenting.

I: Nei.

R (Kommenterer): Eh, det e fakta, det e upersonlig.

I: Ja.

R (Kommenterer): Ja.

I: Rett og slett?

R (Kommenterer): Rett og slett.

R (Les): Symptomer. De aller fleste som rammes har symptomer som ligner influensa, noe som gjør sykdommen vanskelig å oppdage. Andre blir alvorlig syke, svake og får høy feber. Gravide kvinner er en spesielt utsatt gruppe.

R (Kommenterer): Å, der e det punktum.

R (Les): Dersom kvinnen smittes under den senere delen av svangerskapet, er det 95 prosent sjanse

for at fosteret dør.

R (Kommenterer): Det e jo alltid kjipt. Viss du skal snakke om følelser, folk som mister barna sine, alltid kjedelig.

I: Mhm.

R (Les): Etter noen dager kommer magesmerter, oppkast, diaré, vondt i halsen og hoste. I de mest alvorlige tilfellene får pasienten oppsvulmet ansikt og blør fra munn, nese og andre kroppsåpninger. Noen opplever sjokk, kramper og koma, og rundt en fjerdedel blir døve eller får nedsatt hørsel. I og med at symptomene er så varierende og lite spesifikke, er det ofte vanskelig å stille diagnosen klinisk. Det er lett å forveksle sykdommen med for eksempel malaria, diaré, tyfus og andre blødningsfeberer. Skal man kunne stille en hundre prosent sikker diagnose, må man ha laborietester.

R (Kommenterer): Ja.

I: Då var vi litt mer inne på det vi snakket om tidligere. Kor du går direkte inn på et bilde av sykdommen?

R (Kommenterer): No begynner de å snakke om alle de der ekle greiene.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det som får deg til å si sånn "æsj". Når de begynner å snakke om folk som blør og folk som har det vondt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså oppkast og diare og alle vet jo kor ekkelt det e.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså det e jo ting som vi e vant med fordi vi drikker oss drita hele tiden og spyr ned halve byen, men, men sånn sykdomsoppkast e jo noe av det ekleste som på jord.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Spesielt når du blander det med diare, det e ufattelig, skittent og ekkelt. Hele uken liksom.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså når mennesker lever e de forholdene de har, hvor man ikkje bare kan ta en dusj eller noe sånn, så e det selvfølgelig veldig synd på de.

I: Ja.

R (Kommenterer): Og barn som dør, blir jo og nevnt?

R (Kommenterer): Barn som dør e alltid trist, det e ingenting tristere enn barn som dør. Det e, eh, kan vi jo egentlig bare være enig om, kan vi ikkje?

I: Ja.

R (Kommenterer): Eh, sette det fast at av triste ting på jord, barn som dør av smertefulle sykdommer.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Du skal være godt herdet for å kunne leve i et samfunn hvor det skjer og ikke bry deg i det hele tatt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh.

I: Ja, ka syns du om den her i forhold til den forrige?

R (Kommenterer): Ja, den var litt bedre skrevet den her. Men det kan jo bare være meg som fikk lyst til å snakke litt pent, siden eg snakket så stygt i sted *humrer*.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, litt bedre skrevet. Det ble det vi snakket om i starten om at, viss de skulle spille mer på følelser så måtte de gått mer inn på ka som skjer med menneskene, for det at jo nærmere du kommer og snakker om menneskene så, så føler du med de.

I: Nært framfor fjernt?

R (Kommenterer): Nært framfor fjernt. Igjen, veldig, eg leser sånn som det her daglig, viss mann leser sånne ting, så merker eg ingen ting altså.

I: Så det e sånn en e vant til, det e en framstilling en kanskje er vant til?

R (Kommenterer): Nei eg, ja, jo, men du e også vant til den framstillingen hvor de drar fram ett ansikt. Og ser på det.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Denne her ungen, akkurat her og no, sulter i hjel fordi du tok en ekstra kaffekopp i stedet for å sende penger til de.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså, du e vant til den og, mann e vant til alt. På dette tidspunktet, mann e til og med blitt vant til sånn, veldig brutale, viss du, viss du henger mye på internett.

I: Jaja.

R (Kommenterer): Altså, du, altså på sånn vanlige sider som 4chan og sånn.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så blir mann på en måte bombadert med ganske brutale bilder og alt mulig sånt. Og eg merker at, ingenting utav dette her e i nærheten av å treffe meg på sjokkeffekten. Som de

sikkert ikkje e ute etter her, men som de e litt ute etter i UNICEF.

I: Ja. Mhm.

R (Kommenterer): Men det kan bare være meg.

I: Nei, det skal du ikkje si?

R (Kommenterer): Nei, eg tror ikkje det heller. Mann skal alltid holde oppe, eh, håper for de andre. Har du noen tidsplan eller?

I: Jada, bare prat i vei, det...

R (Les): Behandling. Legemiddelet Ribavirin er effektivt dersom det gis i tide, men i de områdene der lassafeber er utbredt, har de aller færreste tilgang på denne medisinen. Ribavirin beskytter ikke mot døvheter. Det finnes ingen vaksiner mot lassafeber, og den eneste måten å forebygge sykdommen på, er å bekjempe rottene som er sykdomsbærere, i tillegg til å informere i lokalsamfunnet om hvordan smitten spres. Disse rottene er såpass vanlige i de rammede områdene at det er usannsynlig at de kan utrykkes.

R (Kommenterer): Ja, det eneste eg begynner å tenke på no e faktisk at det gir meg en, assosiasjoner til det, andre historier eg har hørt. Om at akkurat som i disse miljøene her, så er heksekunst og sånt ekstremt høyt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Spesielt på landsbygden.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og så gjør den der, informere om hvordan smitten spres, eg tror, eg tror, for meg så ligger det noe under der. En litt sånn irritasjon, fordi eg har hørt denne historien før og eg misstenker at, eh, eg tror det e det som plager disse gutta her mest.

I: Mhm.

R (Kommenterer): De som skriver dette her, at, eh, folk i Afrika, og no blir det veldig generaliserende her, sliter med å ta sykdommer seriøst.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Fordi de tror de kan påvirkes gjennom andre ting.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så, eh.

I: Mange...

R (Kommenterer): Eh, eg, no skal eg si, men eg e ikkje rassist *ler*!

I: Nei.

R (Kommenterer): Nei, men, altså eg, eg husker, eh, nei no går eg way off topic her, så det kan eg ikkje gjøre.

I: Neida, snakk i vei.

R (Kommenterer): Men eg skulle snakke om elvemonstre. Har du sett den serien som går på Discovery Channel?

I: Elvemonstre?

R (Kommenterer): Når han kommer til den ene landsbyen og så har då med, eh, lokallandsbyhøvdingen, eller noe sånt, forsvunnet på en fisketur mens han e der.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Og det begynner å bli snakk om at det e hans feil og det begynner, alle begynner å se stygt på han fordi "denne mannen kom, og noe gale skjedde, ergo denne mannen gir noe" og det e jo litt sånn sykdommer prat på disse stedene også.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Dessverre, det høres jo veldig sånn ut som noe fra, altså, datidens FRP-programblad liksom, men det e en sannhet bak det, dessverre.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men no fallt vi helt ut av ka vi egentlig snakket om.

I: Ja, nei, men bare fortsett og les du så kommer vi inn på kommenteringssporet igjen.

R (Les): Hva gjør Leger Uten Grenser? Leger Uten Grenser jobber med å diagnostisere lassafeber ved organisasjonens prosjekter i Sierra Leone, samt behandler pasienter med Ribavirin. Leger Uten Grenser arbeider også for at flere skal få tilgang til medisinen til en lavere pris.

R (Kommenterer): Ja. Igjen, helt umulig å ta seg nær av den teksten der.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e en tekst, som alle de andre tekstene så langt. Eg klarer nesten ikkje å si noe mer om det, eg tror, eg føler at, hvert eneste avsnitt her så leter eg etter noe eg kan kommentere på.

I: Ja?

R (Kommenterer): Fordi eg føler vi har kommentert egentlig alt på den første, den med malierne.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og no bare gjenntar eg den samme følelsen som, på hver eneste tekst.

I: Ja.

R (Kommenterer): Veldig, mono, veldig, nei ikkje monoton, jo litt monton, de e litt monotone. Eh,

veldig faktabasert, veldig lite følelssespill, selv om de snakker om barn og fødsel, så gjør de det på en måte som, de utbroderer ikkje det mer enn det trengs å utbrodere det.

I: Mhm.

R (Kommenterer): De gjenntar ikkje "oi, forresten, barn dør, fikk dokker med dokker den delen der?" fordi barn dør.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Som sagt, begynte å hakke på UNICEF og de har en tendens til å gjøre det. Teksten i seg selv er helt fin, akkurat som den forrige teksten, helt grei, altså det e liksom skrevet på den neste teksten på en måte eller?

I: Ja?

R (Kommenterer): Saklig, nøkternt og kommer ikkje til å gå alt for personlig inn på det og kommer til å avslutte det til slutt med at de forteller ka de gjør, for de kurerer jo sykdommer.

I: Ja.

R (Kommenterer): Skal vi se...

I: Men, eh, får du, det eg på en måte tenker, e dette en framstilling du føler at du får med deg ting av, at du sitter igjen med noe, for eksempel?

R (Kommenterer): Ja. Eg, eh, lærte noe om Lassafeber.

I: Ja?

R (Kommenterer): Det e jo veldig koselig. Eg tok jo den fordi eg kunne ikkje noe særlig om den.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Fikk med meg at det var en blødnignssykdom. Kunne gjerne ha fortalt litt mer.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Når eg, etter eg sa det, savnet eg faktisk den hyperlinken til dies egen side, hvor de snakker om Lassafeber.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eg ble litt sånn kunnskapstørst akkurat på det, så skal ikkje se bort fra at eg går hjem og googler det selv.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men, eh, ja det e det som e fint når det faktisk holder en saklig tekst.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e jo det at folk faktisk bli ekte interessert i det på en annen måte. Fordi du, i

alle fall sånn som folk som meg, det treffer meg personlig ganske bra. Det med, sånne tekster som det her, fordi eg e glad i...

I: Interessert, rett og slett i å få vite mer enn å få, på en måte bli, ka skal eg si, ufrivillig, eh, påvirket, få påvirket følelsene sine?

R (Kommenterer): Ja, ja, eg har på en måte lest Dostojevski, eg vet at livet er helvete og eg har lest Tolstoj, med krig skjer overalt og vi blir skutt i fillebiter og spørsmål om tid før alle mennesker e dødlisom. Eg har fått med meg den delen allerede.

I: Ja.

R (Kommenterer): Så den delen eg ikkje har fått med meg e liksom kordan det skjer. Eller hvilke sykdommer det e.

I: Ja.

R (Kommenterer): Hvilket område det e. Veldig fint å få lov til å lese det en gang i blant.

I: Ja. Rett og slett ha litt mer, nøkterne framstilling?

R (Kommenterer): Mann skal leve i en ganske stor boble for å ikkje ha allerede fått med seg at folk lider. Og det at en navngitt person lider ett eller annet sted i Afrika...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...det, eh, e ikkje noen åpenbaring for meg. Det e noe som vi har fått hørt en god del ganger, kan ikkje snakke for alle selvfølgelig, men for meg personlig, så gir det meg ingenting, for det visste eg. (VIKTIG; VIKTIG; VIKTIG) (MENGDEN INFORMASJON OG FØLER SEG KANSKJE ANNKLAGET)

I: Mhm.

R (Kommenterer): Men no vet eg litt mer om kordan de lider, og no vet eg litt mer om ka de mangler.

I: Ja.

R (Kommenterer): Det e en sånn, det setter eg pris på.

I: Ja, så det e ikkje sånn, altså veldig hypotetisk no, men som for eksempel, viss det skulle hjulpet då, for eksempel, og du hadde hatt en artikkel som står som den Lassafebereren at en der på en måte var, en type som spiller på følelsene dine, hadde du då heller villet, eh, følt at du hadde mer, ikkje riktig, men mer formålstjenelig å gi til den organisasjonen som har sånn type fakta?

R (Kommenterer): Ja, eg gir jo til Leger uten grenser. De e veldig upolitiske og de spiller veldig tilbakelent på følelser.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og, eh, eg vet ikkje om det e relevant for din studie, men de, men eg e ekstremt glad for at de e lite kristne.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Og då mener eg ikkje sånn kristne selvfølgelig, e for seg selv, men hele religiøs bistand, i seg selv, har en veldig ekkel bismak i munnen min.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eg valgte Leger uten grenser en gang og UNICEF, på tross av at vi liker å slenge dritt om de i dag, fordi at de virker veldig saklige, rett på sak. De virker som de e mer opptatt av, av resultatet. Enn noe annet.

I: Mhm. Ja.

R (Kommenterer): Ja. Folk med bibelen i hånden som drar til Afrika det gjør meg litt sånn kvalm.

I: Ja, det har vi gjort en stund då.

R (Kommenterer): Eg e litt ferdig med delen eg egentlig, det var gøy så lenge det varte, men no kan de gi seg.

LESING AV LASSA: DØDELIG BLØDNINGSFEBER RAMMER HUNDRETUSENER AVSLUTTA VED 41.52 min.

MELLOMFASE: Her går vi tilbake til framsida og går inn på neste artikkel.

LESING AV VAKSINEMANGEL TAR LIV I KRISER TEK TIL VED 43.00 min.

R (Kommenterer): Ja her har vi litt mer preker situasjon. Her er det noen som har det vondt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, viss eg skulle gjettet, så ville eg tippet Syria.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Altså, eh, eg ser at det ikkje e Syria på grunn av klesvalget, men, eh, viss dette bildet her hadde vært på forsiden av vg.no, og du skulle gjette ka handler den historien her om, så hadde eg tippet Syria. Så da har de fått fram litt det, det e klassisk, eh, klassisk tabloidforside.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Uten at det e noe gale med det, så lenge det bildet e tatt fra situasjonen, det kommer fram, så e det helt flott.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ikkje at eg helt tror det e sånn.

I: En ordinær framstilling kanskje?

R (Kommenterer): Ordinær framstilling. Det e helt lov. Eh, denne her var, du ser at de er litt mer stresset, ungen ser litt mer skadet ut.

I: Mhm.

R (Kommenterer): For alt vi vet kunne ungen vært død, men e mest sannsynlig ikkje det, det e vel bare en litt trøtt mann som er inne for behandling eller for å vaksinere.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så, eh, akkurat for vaksinering så var det kanskje ikkje det beste bildet, men igjen, knitpicking, knitpicking.

I: Ja.

R (Les): Vaksinemangel tar liv i kriser. I akutte humanitære kriser er det ikke vold og skader som tar flest liv, men smittsomme sykdommer som meslinger, lungebetennelse og diaré.

R (Kommenterer): Der skulle eg gjerne sett noe dokumentasjon på akkurat det, eh.

I: Mhm?

R (Kommenterer): Men, koffor ikkje. Eg tror no på de.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eller gjør eg det? Eg føler liksom at, liksom, hvilken humanitær krise er det de snakker om her? De plager meg litt med de andre også, fordi, i, eh, kriser som i Burundi.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eller noe sånn veldig, veldig sånn rask voldseskalsjon.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så tror ikkje eg at sykdommer som tar mest liv. Eg tror ikkje i Syria at akkurat det e sykdommen som tar mest liv.

I: Nei?

R (Kommenterer): Eg sier ikkje at disse folkene lyger, eg sier bare at eg misstenker de litt for å, eh, eh, for å blande litt kort her.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Viss du snakker om humanitære kriser generelt sett så e uten tvil at sykdommer, ofte då hjulpet av at folk e sulten og har vann, dårlig vannmangel, og alt mulig sånt, at det e det som kommer med en, men akkurat der, hmm, ja kanskje eg skal sette meg litt fast i den, det plager meg littegrann, for eg tror ikkje på det helt.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, diare for eksempel, e jo ikkje en smittsom sykdom like mye som at det e ett resultat av andre sine situasjoner som e dårlige. Mann får diare mest sannsynlig, altså det e ikkje diare vi bekjemper, det e egentlig, vi bekjemper dårlig vann.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eller dårlig mat.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Viss du henger med kor eg vil hen.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så å si at det e, og no kan det være at om det hadde stått en lege her så ville han sagt "nei, no tar du helt feil, den sykdommen her går som bare det utenom kor godt vann e og alt mulig sånt, vi må vaksinere mot", då skal eg legge meg så flat som flat kan legges, men inntil vidare, så føler eg at for første gang, så prøver Leger uten grenser å, eh, ja, fikse littegrann på datene sine.

I: Ja.

R (Kommenterer): For å få det til å se litt bedre ut.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Så då har vi faktisk, eh, tatt den og.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ja, bildet e veldig fint, fint bilde.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Eh, viss eg skulle vært liksom, viss eg skulle lest det så hadde eg ikkje reagert på det ett sekund.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Siden eg sitter her med deg no, og må kommentere alt, så kan eg sikkert finne noe å kommentere og då kommenterer eg, eg ville misstenkt at det var fra en annen artikkel.

I: Ja.

R (Kommenterer): Uten at eg skal gå så veldig dypt.

I: Ja.

R (Les): I kriger, naturkatastrofer og andre akutte humanitære kriser mister mennesker...

R (Kommenterer): De forklarer det eg sa, i sted, så det var praktis, no ble eg litt spent her. Eg ville lest, eg ville lest artikkelen. Av en sånn, eh...

I: Nysjerrighet?

R (Kommenterer): ...litt nysjerrighet, fordi, eg ville blitt motbevist, for då vet du no litt mer.

I: Ja.

R (Kommenterer): Viss du faktisk blir, viss du har en ide...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...og den, på en måte, blir ganske bra satt tilbake...

I: Mhm?

R (Kommenterer): ...så e det sånn.

R (Les): ...tilgang til de mest grunnleggende tingene: mat, vann, husly, medisiner og trygghet. Folk blir drevet bort fra hjemmene sine, og må ofte søke tilflukt i overbefolkede leirer med dårlige sanitærforhold. Da ligger alt til rette for utbrudd av smittsomme sykdommer. Meslinger, lungebetennelse og diarésykdommer kan forebygges med vaksiner. Likevel står disse sykdommene i noen tilfeller for opp til syv av ti dødsfall i akutte humanitære kriser.

R (Kommenterer): Ok, då, eh. Det var jo litt det eg snakket om at, eh, de blir drevet bort fra hjemmene sine, det e jo det som e problemet.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Ikkje diare og alt mulig sånt i seg selv, men det e et symptom på en sykdom om at mann presser mange folk sammen

I: Mhm.

R (Kommenterer): Midt i Afrika, i tretti grader, uten vann, så skjer dårlige ting.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Det e, eh...

I: Då får du?

R (Kommenterer): Då får du diare. Og mann ler jo av diare, men Napoleon sin her i Egypt for eksempel, forsvant jo mer eller mindre på grunn av diare.

I: Mhm.

R (Kommenterer): Var de som faktisk brakte vannmelon til Europa, var du klar over det?

I: Nei.

R (Kommenterer): Vel de visste på en måte ka det var, de var jævlig glad i det, fordi at, de, eh, de ble ikkje syk av det. Det e mye jern i vannmelon, like mye som i spinat, men no faller eg i hvert fall ut. No...

I: Men eg tror faktisk at vi kan kutte der.

R (Kommenterer): Ja.

I: For no har vi egentlig gått gjennom, nesten gått litt på overtid og skjønner du.

R (Kommenterer): Ja, eg følte eg begynte å bli litt sånn, eh, tom for ting å si.

LESING AV VAKSINEMANGEL TAR LIV I KRISER AVSLUTTA VED 48.05 min.

INTEVJU AVSLUTTA VED 48.05 min.